

A decorative rectangular border with a repeating floral and leaf pattern. The pattern consists of stylized flowers with multiple petals and large, flowing leaves, arranged in a continuous scroll-like fashion. The border is drawn with black lines on a white background.

अथ हायनरत्नप्रारभ्यते॥

हा.
२.
९

श्रीगणेशाय नमः श्रीगुरुचरणकमलेभ्यो नमः ॐ गणाधिपं रामगुरोः पदाब्जन्दामोदराख्यमितरञ्चनत्वा प्रदीनपदेव
भेदेनामाकरोतिसहस्रं पुनरन्तसंज्ञं १ भागीरथीतीरविराजमाने श्रीकान्यकुब्जेनगरेतिरम्ये अभूद्ररत्नाजमहर्षिवंशे श्रीब्राह्म
मागणकोष्ठाधामा २ तस्यात्मजाः पञ्चवभूबुरेयां श्रीदेविदासः प्रथमसंभूव व्यक्तेचयश्रीपतिपदतोचरीकाम्बुधा
गराम्पुत्रे ३ तस्मात्त्रयुःखेदविचारदसः प्रख्यातकीर्तिर्विजितारिपसः श्रीसेमैवैरौ यततः कनिष्ठो नारायणोऽप्युक्तुरा
पटिष्ठः ४ न्यायेन सुराजपूजितनिभो वेदानिनामगरीर्मीमांसादिसमस्तशास्त्रकर्मज्ञप्रोद्धो धनेभास्करः श्रीमदृषिहृन्
पूजितपदो भूदेवमूर्द्धामणिः श्रीमन्मिश्रचतुर्भुजस्समभवत्तस्मात्त्रयुद्धर्मवित् ५ तस्मात्त्रयुस्सकलशास्त्रकल्पपटिष्ठाद्यमाद
रस्समभवत्कृतिनाम्बरिष्ठः योभास्करोदिनपितामहकर्मनुत्साहनिम्बधात्रितुपमाकृतिनाहिताय ६ दामोदरस्य मनयोजा
नोवलभद्रवल्लिरामो वलभदेराचकिञ्चित्प्रकाशयते ताजिकजु.रोक्कपर्षा ७ निवन्धारचिताः पूर्वैस्संहिता ताजिकादिषु न
हायनफलेन तस्मान्निवन्धं कर्तुं मुद्यतः ८ हिस्त्राजखनखुत्तार्याविन्धिरोमकसम्मतम् सारंसमरसिंहस्य क्रियते वार्षिकं फल
म् ननु किमभिधेयम् किमिदं शास्त्रं प्रयोजनञ्च किम् उक्तञ्च ज्ञातार्थं ज्ञानसम्बन्धं श्रोतुं श्रोता प्रवर्तते गन्थाद्वैतेन वक्तव्यम्
बन्धस्स प्रयोजन इति अन्यच्च सर्वस्येव हि शास्त्रस्य कर्मणो वापि कस्यचित् यावत्प्रयोजनन्योक्तत्वावच्छिन्नं न गृह्यते इत्यु

ते यवनाचार्येण पारुष्याभाषया प्रणीतज्योतिरशास्त्रैकदेशनूपवार्षिकादिनानाविधफलादेशफलकशास्त्रताजिक
 शब्दवाच्यमन्तरनन्तरसंभूतैः समरसिंहादिभिरधोतव्याकरणैर्वीह्यरौस्तदेवशास्त्रं संस्कृतशब्दोपनिबद्धं तद्विवाजि
 कशब्दवाच्यमेव अतस्त्वेतैस्तत्सवज्ञकवालादयोपावन्त्यः संज्ञा उपनिबद्धाः अत्रग्रहराशिस्वतूपमोदशयोगसहस्र
 सांगवर्षफलभावविचारदशाविभागगमनागमनाद्यनेकप्रस्मरूपास्तजिकपदार्थाः प्रतिपाद्यते न विषयभूतान्तरा
 पदार्थानां ताजिकग्रन्थस्य च प्रतिपाद्यप्रतिपादकभावः संबंधः प्रयोजनञ्च भूतभविष्यवर्तमानेषु भाष्यभूतकथना
 म् उक्तंचनारदेन प्रयोजनंतुजगतः शुभाशुभनिर्णयणमिति अत्रशास्त्रे तु वर्षफलप्रस्तादिजिज्ञासुरधिकारी संचिता
 वृत्तसुत्र उक्तंचवशिष्टेन अध्येतव्यं ब्राह्मणैरेव तस्माज्योतिः शास्त्रं पुराणमेतद्ब्रह्मस्य सतदुध्वासम्यगाप्रोक्ति
 स्मादर्थमिह माग्यं यशश्चेति ननु यवनाचार्यप्रणीते कवालादिपारसीशब्दात्मकस्य ताजिकशास्त्रस्याध्याय
 मेव नो वदनमिहितमध्ययनंतु दूरदपास्तमेव उक्तंच स्मृतौ नवदेवावनीभाषाप्रारौक्खरगतेरपीति तन्मूलम
 तज्यात्सदमरसिंहादिशास्त्रस्याप्यध्ययनमनुचितं मूलाशुद्धा सर्वमशुद्धमिति न्यायान् अत्रोच्यते यवनाचार्यस्याह
 दशसंहिताकर्तृपरिगणितत्वान्न ह चः प्रमाणमेव उक्तंच कश्यपेन सूर्यः पितामहो व्यासो वशिष्ठात्रिः परारारः कश्यपो

हा.
१.
२.

नारदोगर्गो मरीचिर्मनुरङ्गिरा लोमशः पौलिशश्चैव च्यवनो यवनो मुतुः शोनकोष्ठादशाश्वेते ज्योतिः शास्त्रप्रवर्तनं
काङ्क्षति तथा च यज्ञनाचार्यप्रणीतं संस्कृतोपनिबद्धं जातकशास्त्रं यवनजातकारव्यन्द्यते तथैव बह्मरासस
शास्त्रादभ्यर्चयवशेन ताजिककान्तित्वमप्यस्मर्यते उक्तञ्च रोमकेन बह्मरासगदितम्भानोभानुनायवनायपत
चयत्नोक्तं ताजिकं तस्य काशितमिति अन्ये पिताजिकाचार्या उक्ताः रोडरानदे खनेखुजोरोमकश्च हिस्त्राजो धियणा ह्य
दुर्मुखश्चायं इत्येते ताजिकस्य प्रवर्तका इति अथ च ज्योतिः शास्त्रफलस्य रागाकेन्द्रेण देश्य इत्युच्यते तिसिद्धान्तस्य
तथा च कृते पैतामहं शास्त्रं वेतायाम्बादरायणम् रागीयन्दूपरे प्राक्तं ससत्यं ताजिकं कलाविति ताजिकं
क्तः अथ च स्नेह्याहियवनास्तेषु सस्य कशास्त्रमिदं स्थितम् ऋषिवत्तपि पूज्यते किम्पुनर्देवविद्विज इति
वनज्योतिर्गन्थानामध्ययने हि जानन्न दोषः अथ पङ्कोद्वकमन्त्रदेरीश्वरपूजादौ त्वागस्यान्तथा भुजङ्गपुष्पवर्ति
मणिगन्धमनादरस्यात् उक्तञ्च रागो शदेवज्ञैः बह्मद्वेषितु उष्कसंभविमिदं तार्त्तीयकं वर्तते तेषां यद्यपि संहिजे
रपितथाप्यधेनुमुदं भवेत् यस्माद्यत्सदसत्फलनिगदितं सत्यं हि किम्पङ्कजेशङ्कापङ्कभवानथा फणिकस्य
त्रिमणौ दूषणमिति हिस्त्राजेन तु बह्मविष्णु उदमुखनिर्गतशपेन यवनताम्यापेन श्रीसूर्येण वयङ्गनशास्त्रप्रणयं

नाहि जानामपि सूर्यसिंहान्न वत्तदध्ययनं युक्तमित्युक्तम् केशवविष्णुमुखनिर्गतशायान्ते लब्धिगतं त्रिगुणम्
चेः रोमकेचपुरिलैव्यमशेषन्नहि जातिभिरतोध्ययनीयमिति पुरोमकपत्तने यदाचतदेव प्रमेयं केनचित्पुत्रं हि
समरसिंहादिना न्यधीतं तदीयं ज्योतिरशास्त्रेण दृढतरं संस्कारादव्यक्तं संज्ञापरिभाषेण संस्कृतशब्दे रूपनिवृत्तं
त्युत्पत्तेतद्वानकोपि दोष इति ज्ञेयम् नवदेद्यावर्नीभाषामेतद्वचनं मुयावर्नीयका व्यालंकारादिविषयकमिति सिद्धं
तः ननु सूर्यसिंहांतादिग्रंथास्तु श्रौतस्मार्तकर्मविषयकाः कथमस्य ताजिकशस्त्रस्य श्रौतस्मार्तकर्मविषयकं
च्यते अष्टवर्षवाह्येण सुपनीययेत् षष्ठेऽन्नाद्यकाम इति तथा अष्टवर्षा भवेत्तौ नववर्षा च रोहिणी भूयः
ह्यलोकांसावित्रो रोहिणी ददेदित्यादिभिर्वाक्यैरूप नयनविवाहकालान् अनेके हि हितास्तेषां ज्ञातं रुटिति ता
स्त्रादेकं ज्ञायते अन्यच्च उक्तकालेपि गुरुशुद्धिविनायथोपनयनविवाहावुत्सर्गान्न भवतस्तथा जन्मकालान्न ज्ञायते
संखरिह संभवेपि न भवतो दुष्टफलस्य तुल्यत्वादिति ननु सद सत्फलवो धार्यमस्ति ताजिकशस्त्रस्य प्रवृत्तिः
जिकशस्त्रेण क्तवर्षावेशे जन्मकालाधीनस्तदंगीकारे च जातकशस्त्रेण देवतृणां सदसत्फलवो धो भविष्यति किमनेन
जिकशस्त्रेण न्यधीच्यते जातकशस्त्रात्सदसद्ज्ञानवत्त्वात् यासंसाध्यं बहुकालसाध्यं नास्ति तथा हि जन्मकाल

हा. नीनं स्पष्टग्रहानंगोक्त्यदृष्टिषड्वलेष्टकष्टवत्तानि सर्वग्रहाणां मासवर्षाणां चानीयततो दशमं नर्देशं च निरूपयित्वा ज्ञातुं शक्यं
२. स्वेदिनं सदसत्फलं वाच्यम् तत्रापि षड्वलेष्टकष्टवत्तानि अग्रगण्यकानयने स च्छेदगणितस्य दशप्रवेशे जन्मकालं कुलितं
३. न वत्सु स्येत्यादिगणितस्य च ज्ञानं सिद्धं तद्विदामेव नया दशानां तद्दशानाम् अन्यच्च सवमत्याप्यसेना नीता स्व
दशसु फलं विवेकं कर्तुं मशक्यः कथमायुः कृतं येन हि यत्तदेवेत्यादिवरो होक्तेर्ग्रहासु वर्षाणां दशवापत्तुं दश
विंशतिवत्त्यादीनां वहुना वर्षाणां सत्त्वान्न द्रुहसम्बन्धिषु भाषु मदशफलं तावत्कालमध्ये नैकनृपसम्भवति यन्ति
देशायामपि वर्षाणां पञ्चकं षट्षट्कम् वा स कैकस्य समायाति तत्रापि नैकनृपमन्तर्देशफलं सिद्धं तद्दश
सु चकस्य चिदल्पवर्षत्वं कस्यचिद्बहुवर्षत्वं समायाति तत्रापि नैकनृपफलता वक्तुं शक्यते तस्यां ज्ञेयं नृपस्य
नापि जातकफलस्थूलकालफलदमस्ति ताजिके तु वर्षमध्ये सर्वेषां ग्रहाणां दशाः समायाति यन्ति देशाः
त्यदि नाद्यो समायाति तत्र मासप्रवेशफलमत्यन्तसूक्ष्मतरं समायात्यतस्मिन् सदसत्फलज्ञानं ताजिकशास्त्रे
वर्णितान्तकान्तम् उक्तञ्च समरसिंहेन प्रायेण जातकफले चिरकालप्रयोज्यमतिस्फुरति पुंसां तेनात्र नृपस्य
फलस्य काशपते जातकप्रोक्तमिति ननु प्राचीनकर्मनृपस्य देवस्यावश्यमावित्वा कथमुद्यमोद्बर्थफलविचारः

स्य॥ यदाह शौनकादिनतुपत्पात्रव्यनस्पविधानंसुरेशसचिवोपि यस्माद्वान्त्रियतिज्ञस्योपिनशकोऽन्यथाकर्तुमिति नय
देवस्यवलवत्पुत्रुषाकारोनिर्णयक इति अत्राहुः किंपदिदेवमेवफलन्तदाहृष्याद्युपायेनपुत्रुषाकाररूपा प्रवृत्तिर्नसं
त अथचश्रुतिस्मृत्यावेदितविधिनिषेधाश्चानिर्णयकास्त्युः तदाहकेशवार्कः फलेयदिप्राक्तनमेवतत्किंकृष्याद्युपाय
षपरः प्रयत्नैः श्रुतिस्मृतिश्चापिनृणान्निषेधविध्यात्मकेकर्मणिदिन्निषस्येति अथिच जन्मान्तराजितं
उषाकारस्मिन्नानघटनइतिपुत्रुषार्थस्यैवमुख्यत्वम् तथाचवसन्तराजः पूर्वजन्मजनितम्युरात्रिदक्षमिदं
म्यचस्यते उद्यमेनतदुपार्जितंतदावांछितम्फलतिनैवकेवलमिति अथपुत्रुषार्थस्यैवमुख्यत्वाद्भीष्म
भाविभाक्कस्मृतीकारोभवेद्यदि तदाहुः रैवेर्नवाध्येरन्नत्वरामपुष्टिहिराः नाभुक्सीयतेकर्मकेत्यकोटिशो
अथश्रुतिस्मृत्यात्तव्यं कर्तकर्मशुभाशुभमित्यादिवाक्यानांकारागतिरितिचेदत्रोच्यते तत्रकर्मणांवेचिञ्चकानिचिदहम्
निकानिचिच्छिथिलमूलानि यत्रजन्मयत्रशकुनवर्षप्रस्मादिभिर्देशाफलनूपेराप्रतिबंधकेनसंतानमिविद्याद्यभावे
तस्तुत्रग्रहशान्त्यादिनूपेराप्रयत्नेनापिसंतानादिप्रतिबंधकीभूतंहृदमूलत्वात्निवारयितुंनशक्यतेयत्रतुग्रहचारवशेन
गोचरादिनासंतानादिप्रतिबंधोनिर्णीतस्तच्छिथिलभूतत्वेनस्वस्ययनादिनोन्याद्यम् उक्तंचस्मृतौ हन्यतेहृद्वलंहेचयो

हा
२
४

सुखेण विपश्चिनेति एवं शुभसूचकदशापाककाले क्रियमाणयात्राविनायासेन फलसाधिका अशुभदशयां हानिदेत्य-
तो वेश्यं ज्योतिंशं स्वगणानोपयोगः पूर्वोक्तशौनकादिवाक्यानि दृढसूत्रकर्मविषयकानि देवपुत्रुषकारयोः साचिव-
मुक्तसूत्राज्ञेवत्त्वेन यथाह्येकेन चक्रेणारथस्य न गतिर्भवेत् एवं पुत्रुषकारेण विना देवं न सिद्ध्यतीति संक्षेपाज्योति-
शशास्त्राध्यायने फलमाह माराडव्यः एवमिधस्य श्रुतिनेत्रशस्त्रस्वरूपभर्तुः खलु दर्शनं वै निहंत्य शेषं कलुषज्जनान-
ब्धतन्धर्मसुखासदं स्यात् १ सूर्यसिद्धान्तेऽपि दिव्यं च सूर्यं हर्षाणां दर्शितं ज्ञानमुत्तमम् विज्ञायां कर्तृदेवलोकेऽस्य भा-
ग्याप्नोति शस्त्रतमिति ज्ञानविशेषेण ज्योतिर्विदः पूजातारतम्यं जीर्णैरभ्यधायि दशदिने कर्मपापं हन्ति सिद्धाज्य-
तात्रिदिनजनितदोषं तत्र विदुष्टसर्व करणभगणवेत्ता हंत्यहोरात्रदोषं जनयति द्युनेमं च स्तत्र न स्यत्र सूचीति सूत्रं स-
चीलक्षणां वराहसंहितायां अविदित्वैव यः शस्त्रं देवज्ञत्वं प्रपद्यते संपत्तिदूषकः पाप्मो ज्ञेयो न स्यत्र सूच-
त्विन जानन्ति ग्रहराणैव साधनम् परवाक्येन वर्तनेनैव न स्यत्र सूचकाः आदेगणकानामपाङ्के यत्तन्धर्मशस्त्रं स-
चिकाभिप्रायेण ज्ञेयम् उक्तं च वशिष्ठेन त्रिस्कन्धपारङ्गमस्य पूज्यः आदे सदा भूः सुरतनुमध्ये न स्यत्र सूचीरवलो-
हो हेयः सदा सर्वसुधर्मकृते इति ननु स्मिन्नन्ये ग्रन्थवाहुत्यमेव दूषणमिति चेन्न यतो गंधसंक्षेपेऽभ्यगिन्यापेसा वि-

चारसंशयश्च भवति यत्र विस्तारे संशयापेक्षयो रभावो भवति तस्माद्गुण्यविस्तारो न दोषायेति ज्ञेयम् उक्तञ्च याज्ञवल्क्ये
 न संक्षेपे संशयापेक्षे श्रोतुस्स्याताम संशयः वरीयाद्विस्तरस्तस्मादपेक्षा संशयापहृतिरिति अलमिति प्रसङ्गः न च तत्रापि
 न सरामः अथ राशिस्त्वनूपमुक्तञ्च वामनताजिके फलं राशिगहाधीनं सर्वेषाम्प्राणिनां यतः अतो मेधादि राशीनां चैव
 पम्पाङ्गि नृप्यते मेधो ह्येष मिथुनं कर्कसिंहो यकन्यका तुला ततो वृश्चिकश्च धनुर्मकरसवच कुम्भो मीनश्च विज्ञेया
 बुधैर्द्वादशराशयः मेधो यमिथुनं सिंहस्तुला धनुरथो घटः विज्ञेया विबुधैरेते क्रूराः षडपिराशयः २ ह्येषां विज्ञेया
 कन्या वृश्चिको मकरस्तथा मीन एते षडपि च विज्ञेयांस्तोम्यराशयः मेषकर्का वथ तुलामेकरश्चरराशयः ह्येषां सिंहो
 वृश्चिको यकुम्भश्च स्थिरराशयः मिथुनं कन्यका धनी मीनश्च द्विस्त्वभावकः मेधो य ह्येषां सिंहो परार्द्धे चैव ह्येषां
 यामकश्च बुधैर्द्वादशराशयो मीनश्च तुल्यदाः कर्कटो वृश्चिकश्चो भौवहृपादौ प्रकीर्तितो कुम्भमीनावभौराशी विज्ञेया
 वर्जितो मिथुनश्च तुला कन्या पूर्वाद्धौ धनुषस्तथा राशयो द्विपदामोक्ता यवनाचार्यसूरिभिः मेषश्च सिंहधनुषो विज्ञेया
 बहिराशयः ह्येषां कन्या यमकरस्तरेते भूमिराशयः मिथुनश्च तुला कुम्भो राशयः पवनात्मकाः कर्कटवृश्चिकमीनाश्च विज्ञेया
 ज्ञेया जलराशयः अद्देशावृष्टगः कुम्भः कन्या एते चराशयः तुलालिकर्कमीनाश्च विज्ञेयाः शब्दवर्जिताः मेषो ह्येषो यमि

हा.
२.
५

शुनः सिंहः शब्दाधितो धनुः कर्कोलिमीनाबह्वपताजिनोऽस्य घटकाः स्मृताः मध्यासिंहे राक न्याजतुलो न्यापासं यत्न्य
कोः सूर्यमाः सिंहधनुर्मेषाः पीतोऽपि न धातवः वृषक न्यामृगानूसा उस्मशीताश्च बातुलाः युग्मकुंभतुला उंसाः स्त्रि
ग्धांगस्तुल्य धातवः कर्कमीनालयः स्त्रिग्धाः शीताश्च श्लेष्म धातवः नृपविट्शूद्रभूदेवास्तथा पूर्यादिकांदिशः स्त्रि
विः परिवर्त्तनविज्ञेयाः विबुधैः सदा एष्टोदयाः कर्कमृगधनुर्मेषवृषाः अमी शेषाः शीर्योदयाज्ञेया उभयश्च धः स्मृतेः शीर्योदया
दिनवेलाः शेषा रात्रिवत्ताः स्मृताः राशेः स्वनंदभागोऽयः सतुवर्गोत्तमा ह्युपैति अथ यशिश्वरीनाह समरसिंहः
अमुरासितहूरितपाटलधूसरविपांडुरविचित्राः सिति हेमद्युतिपिंगाः कवूरवभूज्यादिबर्गीः स्युरिति चापराशिववि
षमोदयत्वसमोदयत्वमुक्तं समरसिंहे नैव विषमोदयामृगाद्याः यद्गृहस्वत्वेन कालमानस्य कर्कोद्याः यद्गृहस्वत्वेन समो
दया अजतुले च समाने यद्यपि स्वत्यास्यभेदे देशे कालस्य गृहस्वदीर्घत्वेन संभवति तथापि गृहस्वभेदे देशे तत्संभवे च तदुपा
यनास्यमाद्वादशांगुलाः तत्र मकरादीनामुदयपलानि म २८३ कुं २३ मी १५८ मे १५८ वृ २० ३ मि २८३ कर्कोदीनामुदयप
लानि च क ३६३ सिं ३९५ क ३९८ तु ३९८ वृ ३९५ ध ३६३ अत्र मकरादितः कर्कोदीनामुदयपलानि बह्वधिकानि
तिज्ञेयं संध्यायोजनमाह समरसिंहस्य वृहतां समोदयोदयानां राशीनां मध्यगोविधुवृद्धिं यद्विपातितदा वृद्धिर्वैष्ये

स्याद्व्यत्ययाद्धोनिरिति मेषादिगशीनां संज्ञांतरमुक्तं वराहेणा क्रियतावुरिजितुमकस्तीरलेयपाथो नैज्जुकोर्य रव्याः नो ।
 स्थिक आकोके रोहदो गश्चात्यभंचेत्यं केन्द्रादिसंज्ञा उक्तास्तेनैव कंटक केन्द्र चतुष्टयसंज्ञा लग्नास्तरादशमचतुर्थी नो संज्ञा
 परतः पणफरमोषास्त्रिमसंज्ञितं चतत्परतः ग्रहाराणामूलत्रिकोरा गृहाणि तेनैवोक्तानि सिंहो वृषः प्रथममृगश्रृंग पाग
 नौलिकं भास्त्रिकोरा भवनानि भवंति सूर्यादिति इति राशिस्वरूपं अथ राशिस्वरूपप्रयोजनम् तत्र हि प्रदेवैः प्रदेदि
 नरात्रिसंज्ञा राशिस्वरूपप्रयोजनम् स्वस्वमारा भावफले ज्ञेयम् पुंस्त्री राशिप्रयोजनम् पुंस्त्री राशिप्रयोजनम् पुंस्त्री राशिप्रयोजनम्
 ग्रहाः स्त्री राशौ बलिन इति स्थानबलज्ञेयम् पित्रो लक्ष्मीतादिप्रयोजनम् रोगकर्त्तृयत्राणावित्यादिषभाषादि रोग
 स्थितिज्ञातार्थम् राशिदिग्प्रयोजनम् यात्रायादिग्ज्ञानार्थम् चरराश्यादिप्रयोजनम् ज्वरोदये भोजनमेकवारं भोज्यादि
 भोजनविचारे ज्ञेयम् राशीनाञ्जलादिचारित्वप्रयोजनम् न्वाखेटके जलारखेटमाहुः सवीर्यैर्ग्रहैर्जलारखेटित्यत्र
 यम् वह्नादि राशिप्रयोजनम् मृमभावो शिखिराशौ बह्निभयमित्यादि स्थले ज्ञेयं ब्राह्मणादि जाति कूरसौम्यादि
 प्रयोजनम् लग्नालुमानवसतो वयः प्रमाराञ्च जातयो ज्ञेया इत्यादिसमरसिंहोक्तं ज्ञेयम् यथाममास्मिन् वयं
 केनलाभो भविष्यति इति विचारे लाभभावलग्नसमवर्णेन तत्कूरसौम्यादिप्रकृतिसहितेन नन्समसिन्नानेति नन्स

हो.
१.
६

मवद्भजत्मकेनतत्समवर्णादिकवस्तुलाभोवाच्यः इतिराशीस्वतृपप्रयोजनम् अथगहस्वतृपं उक्तंचयादवेन रविभिः
निजोबुधवाक्यतीभृगुश नीचतमशिशिविनोग्रहाः नचसदाभ्रमणद्गराणोनृणाम ददतिधातुसमम्फलमुक्तवरिनि वामो
पि रव्यादयोग्रहास्सप्तसदसत्फलदायकाः मुन्याफलविशेषस्यज्ञानार्थे राहुर्हमइति गहस्वतृपमुक्तं त्रैलोक्य मकारे वा
गवेन्दुजलचरो जजीवोग्रामचारिणो राहुस्सितिजमन्त्रार्कान्बुवनेऽरण्यचारिणः प्रभातमिन्दुजगुत्तमध्याह्नं रविभुजिजो
अपराह्मभर्गवेन्दुसन्ध्यामन्दभुजङ्गमो पितृम्यभाकरश्चाजोऽप्येवमार्गवणीतगू जगुत्तसमधातृष्वपवनौ राहुमंकाकु
जाकौ कटुकौ जीवामधुरस्तुवरोबुधः साराम्लोचंद्रभृगुजौ तीक्ष्णो सूर्योर्कनंदनौ * स्थूलइंद्रः सितः खंडश्च
तुरस्त्रौ कुजोऽस्मृं वर्तुलौ सौम्यधियरो दीर्घौ शनिभुजंगमौ खण्डोर्ध्वचंद्राकारः विप्रौ सुक्रगुरुद्वौ कृजाकौ मृदु
र्वै श्यस्मृतौ श्लेष्मौ संहिके यशनेश्चरौ रक्तवर्णः कुजः प्रोक्तो धियरः कनकद्युतिः शुक्रपिच्छसमसौ म्योगोरकादिभिरु
मंदारार्कस्य पुष्पेरासमद्युतिरयोऽस्मृः कविरन्यंतधवलः फणी कृष्णः शनिस्तथा अवनीशो दिनमणिस्तपस्वी रोहिणी प्रियः स्व
राकारः क्षितेः पुत्रो ब्राह्मणो रोहिणी भवः वणिगुतः कविर्वैश्यो वृषलः सूर्ये नंदनः संहिके योनिषादश्च सर्वकार्येषु सम्प्रदाय
वाकुजशिशुसौम्यशशिशुक्रौ च मध्यमौ मार्तण्डमंददेवे ज्यफणिनः स्थविराग्नहाः जीवमंगलमार्तण्डात्तु शनिपुत्रुवाचुध

सोमसोमजमंदाहिभृगुपुत्राहियोषितः शुक्रेचंद्रेभवेदौष्यं वधेस्वर्गमुदाहृतम् गुरोरन्नपुतं हेमसूर्यमौक्तिकमुच्यते भो
मेत्रपुः शनौ लोहं राहावस्थीनि कीर्तयेत् महाराणं क्रूरसौम्यत्वमुक्तं वामनेन जीवेदुसौम्यशुक्राः स्युः सौम्याः क्रूरगर्भहा
क्षीरोदुः क्रूरयुक्तो जौराहुः क्रूरः प्रकीर्तिताः त्वग्मांसरोमा मंदोयमजास्थ्याभास्करप्रभुः कुजोरक्तस्य भार्गवो मेदसः शंखोर
विः शुक्रोधरां सूतः स्वर्भानुः सूर्यनन्दनः चन्दो वधः सुरगुतः प्रागादिदिगधीश्वराः सूर्येदुजीवाः सत्वारव्याजसुक्ते
स्वर्भानुभौमरविजास्तमोगुरामया स्मृताः विनष्टादिगहनक्षराणामाहचराडेश्वरः क्रूरदृष्टेयुतो वापि क्रूराक्रांतो विदुः स
विनष्टो भवेत्तेवो विस्तारोऽत्र निरूप्यते राहुणा क्रान्तदेहो नो दिवा करनिशाकरो जितः क्रूरेणायः खेटस्समराशिस्थितोऽपि
वा. पापाक्रान्तस्सनिर्दिष्टस्समांशे क्रूरसंयुतः अन्तरालविहीनो यो दृष्ट्वा पश्यति पूर्णया स ज्ञेयः पापसंदृष्टो रश्मिहीनोऽपि
मध्यगः अथ गन्तव्यं पप्रयोजनम् तत्र ब्राह्मणादिजातिज्ञानं दृष्ट्वा दिवयोज्ञानं ग्रामादिनिवासज्ञानं ज्ञानादिप्रवृत्ति
ज्ञानं चतुरस्रादिन्याहृतिज्ञानम् पुमानस्त्रीचेतिज्ञानं प्रयोजनं ममकार्यमस्मिन्नेवैकेन भविष्यतीति प्रह्मदर्थलक्षणेशसमजा
त्यादिकेन वर्धेशसमजात्यादिकेन वामनुष्येण वा कार्यं ज्ञेयम् कटुकादिरसज्ञानम् तुष्यस्थखेटवसतिभोज्यान्नेमादि
शेदित्याद्युक्तं स्वर्गादिद्व्योक्तिर्वर्धेशवत्तन्महस्यद्रव्यत्वाभोनिर्वलं गहस्यद्रव्यहानिरित्याद्यर्थं प्रभातादिकालोक्तेर्भोजनः

हा. विंचारेकालज्ञानार्थम् गहवर्णप्रयोजनम् वर्षसवलग्नहवर्णवस्तुलाभो निर्बलग्नहवर्णवस्तुहानिरेतज्ञानार्थम्
 १. वयन्यदपिज्ञेयम् इतिगहस्वरूपम् अथवर्षप्रवेशवेत्तानयनम् तत्साधनसुक्तंयादवेन शकोवर्तमानोजनुः शम्भुहीनो
 २. गतावामवेयुश्चतुर्थानिधेयाः भुवारवाराचंदे १५ रिलारामनुत्ये ३१ नभोषावके ३१ स्ताडितास्तेविधेयाः जन्मवारघटि।
 कापलेयुक्ताः षष्ठ्युपर्युपरिगंदिवसाद्यं सप्तमशेषकमिदंदिनपूर्वास्वागताभवतिहायनवेत्ता अत्रैवसुगमोपायउक्तोदे
 वज्ञचक्रचूडामरिप्रभिरस्मद्भुज्येषुभ्रातृभिः श्रीमन्नीलकरादेवज्ञैः गतास्समाः पादयुताः प्रकृतिप्रसमागरात् खवि
 दाप्र ४० घटीयुक्तां जन्मवारंदिंसंयुताः अत्रप्रवेशेवारदिसप्ततष्टेत्रनिर्दिशेत् प्रकारान्नरसुक्तं गहं जन्मभररो इष्टः शकोज्ज
 न्मशकेनहीनस्त्रिधासपादोदलितश्चसार्द्धयुक्तस्तथाजन्मगवारपूर्वैः स्फुटाभवेदहनिमैशवेत्ता इति एवंवर्षेयवक्तव्यं
 शान्ताजिककर्तृभिरनेकप्रकाराभिहितास्तेप्रयोजनाभावाद्भयबाहुल्यभंयाच्चनलिरव्यंते अथात्ररात्रिजन्मनीलकण्ठे
 योगेविशेषउक्तस्तजिकालंकारे निशिजन्मभवेद्यदानदागतवारदिकमत्रसंयुतं दिनमानयुतस्यपाघटीपलपूर्वैस्ति।
 वासरोगतइति यद्दारात्रिजन्मनि वर्षसंघोत्यघटीचरात्रिगतघटिकायोज्यास्तत्रवर्षलग्नस्यहीकरांसंघट्टसूर्याव
 नेव्यंयतोगतघटिकाः सूर्यास्ताद्याताइति अथवावर्षसंघोत्यघट्याद्यमिष्टकालंप्रकल्प्यसजन्मलग्नंरविप्रकल्पयत्न

गन्तव्यं प्रवेशं लगे भवति एवं सकलगणकसार्वभौमश्रीमद्वामदेवज्ञापविद्यैर्माहशैरनेकेविशेषाः कर्तुं शक्यं ते परंतु
विस्तरभाषादुद्योगः अत्रेदं ध्येयं यदि चैत्रादेरनंतरमपि मीनार्कैर्जन्मतदा पूर्ववर्षशक एव जन्मशकः प्रकल्पः एवं जन्मा
र्कसमभानुश्चैत्रादेर्दूर्ध्वमेवादेः प्राग्भवति तदा प्राग्वशक एवाभीष्टशकः प्रकल्प्यमेवादेर्दूर्ध्वं त्वग्निमशक एव ज्ञेयः
अथ अधिमाससंभवे कदाचिदेव च द्ववर्षमध्ये द्विवारं जन्मार्कसमभानोः संभवेन वर्षद्वयोत्पत्त्या वारदिवे लक्ष्मणायामेति
तमपि गतसमासाम्यान्त्रस्यात् एवमधिमाससहितवर्षादग्निमवर्षे कदाचिच्च द्ववर्षमुल्लंघ्यापि जन्मार्कसंभवेन
जाते सत्येकवर्षवारदिसंवारदेरंतरं च स्यात् तस्मात्सौरवर्षादौ शकप्रवृत्तिं ज्ञेयेति अत्र जन्मार्कतुल्यो रविर्यस्मिन्मासे
भवति तस्मिन्नेव मासे वर्षप्रवेशो ज्ञेयः उक्तंच तिथ्यादिपत्रे जन्मार्कतुल्यो रविर्भवेद्यत्र स एव मास इति तत्र जन्मा
र्कसमो रविर्यस्मिन्मासे नायाति परे पूर्ववामासे आयाति तदा जन्ममास एकरहित एक एको वा कर्तव्य इति अथ
वर्षध्रुवकोपपत्तिः अत्र वर्षादिः साध्यस्तच्च सौरमेव उक्तंच सिद्धांतशिरोमणौ वर्षायनर्तुयुगपूर्वकं अत्र सौरादिति
अथ रवेः ऋभोगोर्कवर्षप्रदिष्टमिति तेनैवोक्तत्वाद् विभगणभोगेन सौरवर्षो भवति तस्य स्पष्टगतेः च लब्धत्वात् सौर
वर्षादिः कदा भविष्यतीति जिज्ञासा याम्यन्यस्योपलब्ध्या जन्मकालीनसूर्यतुल्यस्सूर्येस्मिन् दिने तत्र भागणभोगस्य जातत्वात्

हा. दृष्टादिर्जीतस्तस्य ज्ञाने उपायः यद्विकल्पसौरवर्षेः कल्पसावनादिनानिलभ्यन्ते तदेकेन किमिति प्राप्ता एकस्मिन् वर्षे सते सावना
 र. नाहाः ३६५।१५। ३१। ३० वारस्यैकपेक्षितत्वादुपरिसप्ततष्टाः जाताः ०१।१५। ३१। ३० अत्रानुपातः यद्येकस्मिन् वर्षे सते सावना
 हाः तदा मुक्तायुर्वर्षेः किमिति अत्रगतवर्षाणि अनेन ध्रुवकेन ०१।१५। ३१। ३० चतुर्षु स्थानेषु गुराण्यानि नूपे राभाज्यामि फल
 ज्जन्मसमयादौ रभ्यसावनदिना नीति अस्मिन् जन्मवारादियोगस्तु वर्षप्रवेशीयदिवसघटीपलज्ञानार्थं कृतम् अत्र पलघटी
 भ्यः घट्टा ऊर्द्धोऽर्द्धे योर्जनम्यलघटीनां सख्याधिकत्वाभावात् कृतम् आरस्सपैवा तस्सप्ततष्टमित्युक्तम् एवं कृते तस्मिन् सा
 वयवेदिने वर्षादिः स्फुटो भवतीत्युपपन्नम् अथैकवर्षप्रवेशादग्निमाहादिप्रवेशज्ञानम् भू१ वांराविधु १५ भूराम ३१ खागि
 ३० वारादिकेन युक् वर्षमासदिनावेशे गिमस्स्याति थिरीशयुगिति ननु सौरवर्षात्सावन आदौ नाक्षत्रवार्हस्यन्यवर्षाणां सम्भ
 वेकथं सौरमानेनैव वर्षप्रवेशोभिहितः तत्रोच्यते चान्द्रसावनवर्षयोस्तु सूर्यस्य चंद्रस्य वा साम्याभावान्यागः वार्हस्यन्यवर्षा
 नेन जन्मकालिक राश्यादिमध्यमगुणराभीष्टवार्हस्यन्यवर्षयद्यपि गुरोरंशसाम्यमभवति तथापि राशिसाम्याभावान्यागः ना
 क्षत्रवर्षाते यद्यपि चंद्रसाम्यमभवति तथापि गृहाग्नेसरस्ये गृहाराणेते जोदातुश्चरवेः सौरवर्षे राश्यंकलाविकलासाम्याद
 यवर्षायनर्तुयुगपूर्वकमत्र सौरादिति सिद्धांतो केयीवान् जन्मनि भानुरित्यादि जीर्णानां जिकोके श्वसौरमानेनैवाह प्रवेशकरणं

उक्तम् अथ च मासैर्द्वादशभिर्वर्षमिति सूर्यसिद्धान्तोक्तेर्वर्षभास्करलवेन समावत्साह मासफलमादिशेत् न सुधीरिति जीरो ।
नाजिकोक्तेः सौरमानेनैव मासप्रवेशोऽपि विधेयः ननु मासास्तथा च तिथयस्तु हिनां शुमानादिति सिद्धान्तोक्तेर्मासप्रवेशे चो
द्दमासस्यैव मुख्यत्वमिति चेत् न यथा सौरमासप्रवेशे सूर्योऽशसाम्यज्ञापकं न तथा चांद्मासप्रवेशे किंचिदस्ति अथवा त्र्यधि
माससंभवे त्रयोदशमासानां सत्त्वात् पूर्वोक्तं सूर्यसिद्धान्तवचो लोकप्रसिद्धं व्याहृत्येत तस्मात्सौरमानेनैव मासदिने प्रवेशा
दिकं विधेयमिति सिद्धान्तः अथ वर्षप्रवेशसमये स्वस्वाधीनसिद्धान्तकरणादिरीत्या साधितोर्को जन्मकालीनार्के रौद्रवर्षसं
मो भवति इदमेव वर्षप्रवेशसमये प्रमाणम् उक्तं च समरसिंहेन यावान् जन्मनि भानुस्तावान् वर्षे स्फुटस्तथैव मपि श्रीमन्नी
लकण्डज्योतिर्विद्विरप्युक्तम् तत्कालार्को जन्मकालरविणाम्यद्यतस्तु मइति एवं निष्पन्नस्याह प्रवेशकालस्य स्थलीकर
णमुक्तं हरिभूतेन ताजिकसारे सूर्यो वर्षसमुद्रवो न हि भवेत् जन्मार्कं तु ल्यो यदा तद्गत्या विहततयोऽनुविवरं लब्धं च हीना
न्विन वर्षावेशघटीपलेषु सततं वर्षार्कं हीनाधिके जन्मोत्थेद्युमरोगो हि वर्षसमयस्त्वेव मभवेत् प्रस्फुटमिति प्रार्थय पुरनि
वासि गरोऽशदैवज्ञेनाप्युक्तं ताजिकभूषणे जन्मकालनलिनीविलासिना नैव याति तुल ताडुला सुचेत् वर्षकालन
लिनीपतिस्तयोरनरद्भुति हते युतो नितम् कार्यं वर्षध्रुवेन स्मादसौ स्पष्टः प्रजायत इति अत्रैव वर्षार्कजन्मार्कसाम्या

हा- भावान्कालस्यहीकरणासुक्तम् तत्रस्वाधीतकरणात्स्वदेशपूर्वपर्याम्योत्तरः ॥ रादिकर्मसंस्कृतोजन्मकालीनम्
 १- हार्कस्तत्करणाजातदेशान्तरादिसंस्कृतोवार्षिकस्यहार्कजन्मार्कसमोवश्यम्भवति तदासाम्यन्तुखपुण्यायमानम् अत्र
 ६- भूलीकर्मज्ञाप्यज्ञानमात्मनोदूरीकरोत्वायुष्मान् एतद्गणितपूर्वकंसकलभूपात्ममूर्द्धीमणिनीराजितचरणाकमलो
 भूषण्डलारखण्डलानांश्रीसाहिसूजामहाप्रभूणाम्मासप्रवेशानयनेलिरव्यते अतश्चात्नस्यहीकरणासुक्तम् अ
 यमदेवतुच्यतेपूर्वोक्तानुपातसाधितत्वात् कल्पमध्यमभगणोत्पसायनध्रुवेपिगहवन्मध्यमस्तत्साधितवर्षकाल
 स्यापिमध्यमत्वमध्यमस्यहीकरणासुक्तमेवेति तदपिनयतः सौरवर्षान्तेसमुपचयापचयसाम्येनमध्यमस्यहसाय
 नयोस्तुल्यत्वात्सौरवर्षान्तःपातिसप्ततहसायनध्रुवस्यहसव तत्साधितोद्वादिः सुतरांस्यहणत्रस्यहस्यपुमस्यही
 करणान्नयुज्यते अतएवयावान्जन्मनिभानुरितिपद्येनताजिककर्तृष्वत्रयिस्थानाभिषिक्तेनसमरसिंहेनवर्षकाल
 स्यहीकृतिविनिवस्यहार्कसाम्यमुक्तन्नतुमध्यमार्कसाम्यम् अतएवहरिभट्टगणेशदेवज्ञहृतकालस्यहीकृत्साम्यमु
 क्तम् इदम्युनरिहावधेयम् प्रतिवर्षमेकाकलायनांशगतिरितिजन्मनोभूयसिकालेगतेऽयनांशवशेनोदयांतरंचरो
 तरयोर्वैलक्षण्यात्तत्संस्कृतस्तत्करणात्तद्देशान्तरादिसंस्कृतोपिवर्षार्कजन्मार्कसमोभवति तदर्थमनुपातेनांतरा

साध्यं तद्यथा पदिसूर्यस्यष्टगतिकलाभिः षष्ठिघटिकास्तदा कौतरकलाभिः किमिति लब्धना ज्यायेन वर्षावर्षकालः
संस्कार्य इति तस्मान्नत्कराजतद्देशान्तरमुजांतरसंस्कृतो भीष्टाय नांशवशादुत्पन्नोदयांतरेण तद्देशजपलभोत्पत्ता
त्कालिकचरेण च संस्कृतो वर्षा कौजन्मार्कसमो यदि न स्यात्तदेव कालस्य हत्वमन्यथानेति सिद्धान्तः श्रीमन्नीलकण्ठे
वज्रसुखत्यांतरत्वात् नोक्तमतो न कोपि दोषः अथ वर्षप्रवेशेति ध्यायनमुक्तं पद्धतिभूषणे समासमाजः शितिक
राव ११ निघ्नः सम हि १६ भागेन समन्वितो स्ये स्वजन्यति ध्याचरवराम ३० तद्वृत्तिथिर्भवेद् १ न युता कदाचिदिति न ह्य
त्रयोगानयनमुक्तं ताजिकसारे व्योमेंदुभिः १० संगुणिता गता ह्यः स्वशून्यवेदाश्चि २४० तन्वैर्विहीनाः जन्मद्वयो
गेस्सद्भिद्वाप्य कस्यानक्षत्रयोगो भवतो भतष्टौ २७ लग्नानयनमुक्तं पद्धतौ समासमाजस्त्रिगुणस्समानां देशां १०
शयुक्ते जनि लुग्नयुक्तः सूर्यो १२ द्रुतः शेषसमं विलग्नं सामान्यतो मानतमे रगादीति अत्र तिथिनक्षत्रयोगवर्ष
प्रवेशे हि ब्रह्मस्य प्रायोनैकत्वे नाप्यति उक्तं च सुधानिधौ निश्चयोत्र सदा ज्ञेयो वारात्सर्वत्र ह्यायने तिथीभयोगो ज्ञे
यमनुमानं भयोगयोरिति लग्नमपि कालेनैकत्वे समायातीति ज्ञेयम् तत्र संक्रांतिज्ञानार्थं देवज्ञमुक्तालंकारां
सकलगणकसार्वभौमानामसंद्भुतचरणानां श्रीरामज्योतिर्विदाम्यद्यानि शाकेन्द्ररसे शुभही १५ २६ विहीनेष्विष्टे

हा. सपादेदलितेचसार्द्धे खे० नाष्टवेदैः ४८ कृतिभिः २० क्रमेणयुक्तेदितष्टक्रियसंक्रमस्यात् अथैकस्मिन्नेवसंक्रान्तौशी
 २. तांयांतदग्निमसङ्गान्तिज्ञानार्थं सूत्रम् दसो २ शैलशरा ५० रसादगुणायमा स्त्रीणि ३ हयं २ षट् ६ वियद्गमा ३० द्वौ २।
 १० खगुस्मिन् ३० कृता ४ रसशराः ५६ षट् ६ नागवेदा ४८ क्रमात् भूमिः १ सप्तदश १७ हयं २ रसगुणा ३६ वेदा ४ स्त्रिये ३
 मा नैता ५ स्त्रिया ५३ वासरनाडिकास्त्वजदिनाद्ये योजितास्सुहृषात् अथसंक्रान्तिनिधिज्ञानोपायः शाकेन्यश्चिति।
 १५२६ मूनेनुदैः ११ रमै गुणेषुभिः ५३ निघ्नोनुदादितोरवाग्नि ३० नष्टोमेयाहजास्तिथिः १ द्वि २ वेदां ४ गा ६ ददि १०
 युदा ११ युतास्यादन्यसंक्रमेद्वि २ द्वि २ द्वि २ भूमि १ वी युता बुद्ध्या क्र
 मात्परा इति अथषर्षप्रवेशे संक्षिप्तपञ्चाङ्ग फलमुक्तं त्रैलोक्यप्रकाशे न
 द्वा भद्राजया पूर्णाः शुभदास्तिथयो मताः द्वादश्याद्याश्चरिताचनशुभाव
 र्षवेशने १ सोमो बुधो गुतुः शुक्रो वारश्चत्वारउत्तमा भौमार्कशनिवार
 श्ववर्षे हानिभयप्रदाः २ अश्विनी मृगशीर्षे च हस्तः पुष्यः पुनर्वसुः स्वा
 तिश्चरेवती चैव वर्षवेशेषु भावहाः ३ कृतिकारोहिणी चार्द्रा ज्येष्ठा मूला ख्यतारका अवराञ्चानुराधा च मध्यमूर्वी ते रात्रये स

मे	व	मि	क	सिं	क	तु	ह	प	म	जु	मी	रशि
००	०२	०६	०३	०६	०२	०४	०६	०९	०२	०४	०५	वार
००	५०	२३	०२	३०	३०	५६	४८	२०	३६	०३	५३	घटी
००	२	४	६	०	१०	११	११	११	११	११	११	ति

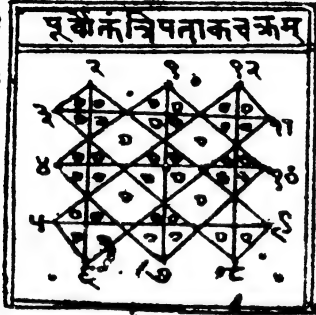
भरणी च मघा चित्रा विशाखा शततारका धनिष्ठा श्लेषिका प्रोक्ता वर्षवशेति निदिता विनुद्वयो गेविष्ण्या च वर्षवशेति नृशोभ
न इति अत्र विशेष उक्तो दीपिकायां जन्मर्क्षयुक्ता यदि जन्ममासे यस्य ध्रुवं जन्मतिथिर्भवेच्च भवन्ति तद्वासर एव नित्यं त्रेत्रे
ज्य सौभाग्यसुरवानितस्य कृतान्तकुजयोर्वारे यस्य जन्मदिनम्भवेत् अनृत्ययोगसम्प्राप्तो विघ्नस्तस्य पदे पदे न क्रूरस्य
मनृत्यं कृतान्तशनिः लग्नशुभाशुभफलमुक्तं हायनसुन्दरे शुभग्रहयुते सौम्ये वर्षस्वामिदृशयुते रोगोद्वेगापदाब्जा
शस्सुतदारदिसम्पदः देशभूम्यर्थलाभस्यादाता भोक्तानृपप्रियः सौम्यञ्च विपुला बुद्धिर्वर्षलग्नेशुभेषुभम् क्रूरवर्षे
क्रूरयुक्ते क्रूरस्वामिदृशयुते रोगोद्वेगोभयन्दुःखं ज्वरे हानिर्देरिद्रता राज्यभङ्गनथौदास्यं स्ववन्धुकलहं कुले स्थानभं
रामवाप्रीतिवर्षजग्रशुभेषुभमिति अथ वर्षप्रवेशेषुभाशुभफलज्ञानार्थं समुद्रचक्रमुक्तम्विसुयामले तिर्यगूर्ध्वगतारेखा
शुभस्त्रिंशत्तलरेखा कृत्तिकादीनि क्रूरक्षारिपूर्वाब्धेः सव्यमार्गतः मध्याश्रसागरारव्यातास्तीरे सागरपार्श्वयोः चा
त्वारन्वयेताः कोणाः पूर्वादि विदिशि क्रमात् त्रिभिर्भासागरे देयमेकैकं नीरकाष्टके कोरोहि भन्दि भम् मध्यादंष्टा विंश
तितारकाः यत्र स्याज्जन्मनक्षत्रं तो वर्षफलं लभेत् मासास्तु वर्षान्यासाच्च दिनानि हि भवन्ति वेदुःखं समुद्रेषु खमेव ती
रशैले श्रियं संलभते मनुष्यः जन्मर्क्षगे चेद्भवती हवर्षं नत्रापि दुःखं किल विसृतं त्रेदति अथ वर्षप्रवेशेषुभाशुभफलं

हा-
१-
११

ज्ञानार्थे त्रिपताकचक्रमुक्तमुक्तावल्ल्याम् रेखात्रयं तीर्थे गयो द्वे संस्थमन्योन्यपि द्वागमेक
 कोणांत स्मृतं बुधैस्तत्रिपताकचक्रम्याङ्गध्वरेखाप्रगवर्षलग्नात् १ न्यसेद्वचक्रं किल त
 त्रैषु कोणांतु संख्यास्विभजे त्रभोगैः शेषोन्मिने जन्मगचन्द्राशे सुत्ये च राशे विलिखे
 च्छराशे २ परे चतुर्भाजितशेषतुल्ये स्थाने स्वराशौ खचरास्तु लेख्याः स्वर्भानुर्विद्वे हि मा
 गोतुकृष्टं नापोर्कविद्वे तु गिनात्मजेन ३ महीजविद्वे तु शरीरपीडाशुभे श्वविद्वे जयसौ
 रव्यत्नामः शुभाशुभव्योमगवीर्यतोत्रफलश्च वर्षस्य वदेत्सुधीमान् ४ इति चक्रे मेखराशि
 उपलक्ष्यताम् मेखस्थाने वर्षलग्नं ज्ञेयम् अथात्र प्रसंगाद्वर्षशुभाशुभफलज्ञानार्थं स्वज
 न्मलग्नान्मेखसंक्रमणलग्नफलं प्रस्मवे स्मवोक्तं लिख्यते जन्मोदयाद्वा स्वदजप्रवेशलग्नं हियद्वा वगतं शुभान्वितम् त
 द्वावहृद्विम्प्रकरोति तस्मिन् वर्षे नृणां म्यापयुतन्नदन्यथा जन्मोदये देहसुरवन्धने र्यत्नामस्तृतीये च कुटुम्बवृद्धिः तुर्ये
 हत्सौरव्यमयात्रे जात्रिः पत्न्युद्यमैरिपराजयस्यात् १ स्त्रीसौरव्याप्तिर्भवति मदने मृत्यु उभिश्चरन्धे धर्मार्थोपि स्तपसि द
 शमे विन्नसौरव्यास्पदाप्तिः लाभे लाभस्सुखधनचयोदुःखदारिद्र्यमन्तेपुंसां मेखे प्रविशति रवौ जन्मलग्नाद्विलग्न इति २

पर्वत प्र-उ	नीर आ	सागर मृ-रा-ह	नीर म	पर्वत अ-३
नीर श्ले	समुद्रचक्रम्			नीर उ-नर
सागर म-पू-उ				सागर प-श-पू
नीर द-स्त				नीर श्रव
पर्वत वि-स्वा	नीर विश	सागर अ-जे-म	नीर पू-वी	पर्वत उ-अभि

एतत्फलं सौम्य पुते ज्ञेयम्यापयुते सर्वविपरीतम् मिश्रयुते मिश्रं ज्ञेयमिति मेषप्रवेशलग्नस्य जगत्त्रयेति नामयवनावदति
 वर्षलग्नादपि जगत्त्रयविचारो यस्य को यन्नाधिकारे जन्मलग्नाद्वर्षलग्नाजगत्त्रयं यदा भवेत् अष्ट
 मे द्वादशे वापि सवर्षे न शुभावहः १ अन्योपिविशेषस्तथैव अष्टमे द्वादशे वापि भवेद्यन्युरांशितः ज
 गत्त्रयं न दाहानिस्तन्युरस्य न संशय इति अथ जन्मकाले येन सिद्धान्तेन करणो न वामकरं दक्षिणवि
 नोदादिसारणी गन्धेन वाग्नहाः बहुमे संस्कृतास्सा धितास्ते नैव वर्षप्रवेशेऽपि उदयांतरादिषु क
 र्मे संस्कृतास्स्य ग्राह्याः गतिकास्सा धनीयाः उक्तञ्च पद्धतौ अथ प्रवेशे रव्यं रासं च
 राः कर्णान्निजात् साधनीया विलग्नञ्च स्य ह्येकार्यं निजोदयेः १ नेग्नहास्य ग्राह्या उक्तञ्च भा
 स्वरकार्ये नात्राविधा होत्सवजातकादौ रवेदैः स्फुटैरेव फलं स्फुटत्वमिति अत्रादिशब्देन वर्षप्रवेशदौ ज्ञेयम् नाजि
 कं सरेषु विना ग्नहेस्य ह्युतैरेनै किंचित्फलं प्रवक्तुं नितरां समस्यादिति अथ ब्रह्मसौरार्यादिपद्मराणां सत्वात् कस्मि
 न पक्षे ग्नहास्साध्या इत्युक्तञ्चामोदरपद्धतौ यान्ति संसाधिता एवेता येन दृग्गारितैक्यताम् तेन पक्षे एते कार्य
 स्फुटास्तत्समयोद्भवा इति ननु ग्नहानयनमार्यशास्त्रादेव कर्तुं युज्यते न तु मनुष्यात् तस्याऽप्यथार्थत्वादि चेत्सत्यं नृ

हा.
१.
१२

नयनमुनिहृतशस्त्रादेवकर्तुमुचितम् परन्तु तत्रापि कालवशेनान्तरम्यतति १३ कञ्चसूर्यसिद्धान्ते शस्त्रमाद्यन्तदेवेदं यन्पूर्व
ब्राह्मणम् १४ युगानाम्यारेवर्तेन कालभेदो न केवमिति वशिष्ठसिद्धान्तेपि इत्यम्नागडव्यसंक्षेपादुक्तं शस्त्रम्योदितम् विष्णु
स्मृत्यैरपि १५ इत्येव विष्णुतिष्ठेयुगे विसंसनम्विस्तस्तिः शिथिलत्वमिति यावन्त सिद्धान्तसु द्वेपि मुनिप्रणीते मनुजैः क्वचिच्च
दृश्यते नैरम् तदा तदेव संसाध्य न कार्यं सर्वमन्यथेति तत्तत्तरं वीजसंज्ञवत्सगुणमकरंदमिश्रादिभिः स्वसत्तादिकाले तस्य
यित्वा संनिशास्त्रजनितेषु ग्नहेषु संस्कृतं न दुक्तमेव तथाच ब्रह्मसिद्धान्ते संसाध्यस्य हतरं वीजं बलिकादिपत्रेभ्यः भूतसंस्कृ
तग्नहेभ्यः कर्तव्यो निर्णयः देशवित्यलं अथ पञ्चाङ्गयंत्रादेव तात्कालिकी करणेन स्पष्टग्नहानयनमुक्तं श्रीमन्नीलकं
राष्ट्रदेवज्ञैः गतेष्व दिवसाद्येन गतिर्निर्णीतव्यत् ६० हुता लब्धमंशादिकं सोध्यं योज्यं स्पष्टो भवेद्गृह इति अथ पञ्चा
गीयनस्य त्रादेव चंद्रस्य षोडशरासुक्तं तैरेव इतर्लनाज्यः खरसेषु ६० शुद्धाः सूर्योदयादिषु घटीषु युक्ताः भूयान्तं संज्ञा
भवती हचेवं निजर्ष नाज्यः सहितो भभोगः खरषट्प्रमपातं भभोगो हुतं तत्त्वतर्क ६० प्रधिलेषु युक्तं द्विनि २ घ्नम् तेषां
प्रशंशी भागपूर्वसु भुक्तिः खरवाभ्रष्टवेदा ४८००० भभोगेन भक्ता इति अत्रेदं ध्येयम् पंचांगीयग्नहाः किं देशीयास्त
त्यन्तश्च मनुष्यः किं देशीयः न हि सर्वे शीय मनुष्याणामेकदेशनिष्यन्नपञ्चांगेन स्पष्टग्नहाः कर्तुं युज्यन्ते देशभेदेन दे

शंभरभुजांतरोदयोंतरचरपलादिसंस्कारसद्वावात्सूर्योदिसर्वग्नहारागमन्यथादर्शनात् तस्मान्न्यष्टग्नहसहितैस्तद्देशी
यपञ्चांगैः कृत्वा तद्देशीयमनुष्पाराण्यष्टग्नहाः कर्तुमिष्यन्ते न त्वन्यत्रेति ज्ञेयम् अथ लग्नादिद्वादशभावसाधनम् उ
क्तं च जातकसुधानिधौ जन्माहृष्टादिशुभाशुभेषु भावाविधेया सुधियायतोत्र तन्नद्वशेनैव दिशंति नित्यं शुभाशुभ
भावभवं न भोगा इति ताजिकतिलकेपि भावसाधनमथाभिधीयते हायनोन्यफलनिर्णयहेतोः प्रत्ययानजनितवशे
वेशने भावसाधनमथादिकारणमिति भावानां नामान्युक्तानि ताजिकमुक्ता बर्त्या तनुर्धने भ्रातृ सुहृत्सुलंकारित्व
रंधधर्मीः क्रमशो विलग्नात् व्यापारलाभव्ययसंज्ञकाश्च संहारगत्यास्युरिमेकतुल्या इति अत्र लग्नादिभावाश्च न्व
र्यसंज्ञा ज्ञेया यथा देहविचारो लग्नात् इव्यविचारो द्वितीयादेवं सर्वत्र एतत्सविशेषभावविचारे वक्ष्यामः तत्र भावान
योपायमुक्तं च खंडदिनाह्वानयनं स्यात्सा यने के जतुलादियाते शंक १२ प्रभास्त्वदुदले सभासा त्रिधा सभादिगज
दिग्विधी त्वत्या त्रिहस्त्युश्च खंडकानि स्यात्सा यनोऽंशं शुभजर्षसंख्य चराहृयोगे लघुभोग्यघातात् रवाग्न्या प्रियुक्त
स्तु चरपलादिषु विभक्तं घटिकादिकं स्यात् चरेण संयुतो नाश्वकर्तव्यातिथिनाडिकाः मेषजूकादिय जूके स
यने स्तेदिवादले दिनाह्वे त्रिंशतः शुद्धशेषं रात्रिदलं भवेत् अथ नत्तादीनामानयनमुक्तं सकलसिद्धान्तमंडलीसरो

हा
१
१३

विहरणराजहंसगणितविद्याचातुरीतांत्रिकपंचाननाहिगवीप्रवीणैः पद्धतिचिन्तामणौ तत्रादौ न तो न तानयनं दिना
हं पुंगरात्रिगतावशेषना ज्योतिषं पश्चिमपूर्वकं स्यात् द्युयातहीनं द्युदलं न तं प्राक् द्युखंडहीने द्युगतं परंतु न
पुनांशुचयनं भूनेत्रवेदो ४२१ न शकोदशं शहीनः खषड् विहृतोयनांशः त्रिघोर्कराशिः स्वदलेन युक्तस्त्वावन्मि
ताभिर्विकलोभिराह्याः अथस्य हलग्नानयनं तत्रस्य हलग्नानयनोपयुक्तं स्वोदयसाधनं ब्रह्मण्ये लंकोदयानाग
तुरंगदस्त्रागोक्तश्चिनो रामरदा विनाड्यः क्रमोक्रमस्या २७८।२९९।३२२३।३२३।२९९।२ ८ अथखगडकेसेवे
क्रमात्क्रमस्यैश्वरिहीनयुक्ताः मेघादिषस्ममुदयास्वदेशेतुलादिनोमीचविलोमसंस्थाः १ अथलंगनसाधनं य
त्कालार्कस्मायनस्तस्य भोग्यैर्भोगैर्निघ्नः स्वोदयः स्वाग्निभक्तः भोग्यञ्जत्यादिहनाडीपलेभ्यः शेषादग्न्यावर्द्धोदया
आवशेषम् त्रिशन्निघ्नमशुद्धाप्रभागाद्यमेषपूर्वकैः अशुद्धाग्न्यागृहैर्युक्तं लंगनं स्याद्द्वयनांशकम् १ भोग्यास्त्य
कालात्तत्र त्रिघ्नात्स्वोदयाप्रलवादियुक् रविरेव भवेत्त्रग्नसंखड्भाकी त्रिशतनुः अत्र जन्मदेशीयमेघाविलग्नमात्रे
लंगनस्यष्टीकरां कर्तव्यं न त्वन्यदेशोदयैरिति अथधनरां लंग्नानयने विशेषः सूर्योदयाद्यानघटीयुभोग्यैर्दिवा
वशेषैरसभार्कभुक्तैः निशागते व्यङ्ग्युतार्कभोग्यैर्निशावशेषैरविभुक्तभागेः गतागतैराशुदयैः खभोक्त्यालंगन

नरीसममेवंभूयादिति अथदशमलग्नानयनम् युक्तायनां शार्कगतैष्यभागाः लंकोदयघ्नाः खगुरोऽहनास्त
स्यादुक्तभोग्यन्तपनस्पजत्यात्यलीकृतात् मागपरान्नतान्तत् क्रमाद्गतेष्यात्तदयोश्च शेषमशुद्धहृत्वाग्निगु
णालवाद्यम् विषद्वपूर्वापरमेविहीनयुतं खभं स्यादयनां शहीनम् लग्नं सषड्भम्पदनाभिधानंतुमीभिधे
स्यादशमात्सषड्भात् अथपूर्वेनतेपिधनलग्नानयनार्थं मदीयमृत्तम् प्राङ्गतस्योन्नतं कृत्वा रविं कृत्वा स
षड्भकम् लंकोदये धनारख्येन कर्मणा स्यात्तवभं स्फुटम् अथनतं विने वलग्नादेव दशमलग्नसीधुनं
विवोहं ह्वावने कृत्वा लग्नादर्कवद्वात्रिखण्डं भूयो व्यक्षेस्तद्वृटीभिर्विलग्नम् चक्रार्द्धं नते चतत्कार्यमे
वं जयियातो मस्तमथ्या हूलगने इति अयमर्थः प्रथमं स्वाभीष्टकाले स्वदेशीयोदये लं गे कार्यं ततस्तदेव लग्ने द
शमलग्नार्थं सूर्ये कल्पयित्वा अयनां शाल्पमानोरिते चरदलमानेयम् ततश्चरपलयुतहीनानाडिकाः प्रचचंदा
द्युदलं जयनिशांष्ट्रं याम्येन विनोममिति रात्रिदलमानेयं ततो रात्रिदलमेवेष्टकालम्यकल्प्य प्रागानीतं ल
ग्नमर्कं कल्पयित्वा व्यक्षेर्लंकोदये तुक्तप्रकारेणानीतं लग्नं चतुर्थलग्नं भवति अथते प्रागलग्नचतुर्थे षड्भं रूने
क्रमेण सप्तमदशमलग्ने भवेतां अथलग्नचतुर्थयोः सिद्धौ संधिसर्वभावानयने मत्कृतपद्यानि लग्नं चतु

र्योत्तंशोध्यशेषषड्दिर्दिभाजितम् राश्यादियोजयेत्त्रिगुणसंधिस्स्यात्त्रिगुणविनयोः सन्धिः षडंशसंयुक्तोऽध-
 नभावो भवेत्स्फुटः धनभावः षडंशसंयुतसन्धिर्द्वनतृतीययोः षडंशसंयुतसन्धिस्तृतीयो भावउच्यते षडं-
 शांस्तृतीयस्यात्सन्धिर्भूतचतुर्थयोः तृतीयसन्धिरेकाह्यं सूर्यसंधिर्भवेदिह द्वाह्यस्तृतीयभावोऽपि पुन-
 र्भावो भवेत्स्फुटः आह्यो द्वितीयसंधिः स्यात्संधिः पञ्चमभावजः धनभावो वेदयुतोरिषु भावः प्रजायते लग्न-
 संधिः पञ्चमुतः सन्धिस्त्रिपुभावजः लग्नाद्याः संधिसहिताभावाः षड्दशसंयुताः सप्रमाद्या भवन्तीह भावाः
 सर्वसंधय इति अथ केवललग्नज्ञानादेव सकलभावराशिसाधनार्थं सुगमोपायो मन्त्रतः खिललग्नादेव
 माराविधिना चरमानयेत् लग्ने मेषादिषड्स्थेतेनो नास्ति स्थिनाडिकाः ५ तुलादिषड्स्थे सहिता प्रकल्प्यन्ते
 पुनः तैरशोऽसहितं लग्नं लग्नसन्धिः प्रजायते तैर्युतो लग्नसंधिश्च धनभावो भवेदिह तैर्युक्तो धनभावश्च
 सन्धिः प्रजायते तैर्युक्तो धनसन्धिश्च भ्रातृभावो भवेत्स्फुटम् तैस्संयुतो भ्रातृभावसन्धिस्स्यात्तद्वज्राभि-
 धः तृतीयसन्धिस्तैर्युक्तसूर्यभावः प्रजायते पूर्वोक्तवत्पुंससाध्याशेषाः भावास्स सन्धय इति भावविच-
 रं फलमुक्तं श्रीमन्नीलकण्ठदेवज्ञैः रेवटे सन्धिद्वयानास्ये फलनद्रावजम्भवेत् हीनेधिके द्विसन्धिभ्याम्भा-

विपूर्वापरेफलम् अन्यत्रापि आरम्भसन्धेर्द्युचरोपदोनः फलहृदात्यादिमभावजातम् विरामसन्धेरधिकस्तदानीमाणा
 मिभावोत्पत्त्यफलप्रदस्यादिति अत्रेदमवगन्तव्यम् यदाकदाविदेकराशिर्भावद्वयेसेमायाति अथवासकराशिपरित्यज्यावा
 याति तथाभावात्कुण्डल्यान्नादृशसव राशयस्थाप्याः सन्धिराशादितुल्योग्रहः पूर्वापरभावसन्धिस्थरेखायामेवस्थाप्यः
 अथचर्मावकुण्डलीकेवलमभावफलार्थमेव अन्यस्सर्वेपिताजिकविचारोग्रहकुण्डलैवविधेयइतिप्रचः अत्र
 भावविशेषकानयनमुक्तस्मृतावल्याम् ग्रहसन्ध्यन्तरंभावसन्ध्यन्तरविभाजितम् लब्धंभावफलंज्ञेयंतात्रिभुज
 विशेषकाः १ अत्रान्तरकरणविशेषउक्तः पद्धतौ आद्यसन्धिर्गृहाद्वाङ्गोध्योभावो न के गृहे भावस्यसन्धिमन्त्र
 द्योग्रहोभावस्यधिके भावतस्तु फलं सर्वजन्मवर्षव्रतभिक्षु विशेषकानुमनिनगमनम्यस्त्रबास्तुषु अथकीदृ
 शोभावो गृहसंयोगेन शुभाशुभं वा फलं प्रयच्छतीत्युक्तं ताजिकतिलके निजपतिगुणवित्पुणरिपूज्येयदिसहितम्
 विलोकितः सभावः अतिशयफलदोनशेषरेवटेरयसहितस्त्ववलोकितोवशेषैः अत्रवस्यमाराभाववलेसंवल
 भावस्यफलंदातृत्वंनिर्वलस्यनैवेतिज्ञेयं अथास्माद्गृहादयंग्रहः कस्मिंस्थानेस्तीतिज्ञानार्थंयवनमनेनेतरंतरसंख्या
 उक्ताचिंतामणौ अर्कादिभ्यश्चद्विपूर्वात्सलग्नास्त्यक्ताशेषाधोलवाः पञ्चभूम्यः चैत्यूनास्तल्लेधिनाशुद्धिमान्स्याः

हा.
२.
१५

तस्मिन् राशवन्वयाभेपरस्मिन्निति इतिदेवज्ञवर्यपण्डितदामोदरात्मजवलभद्विरचितेहायनरत्नेग्नहराशिस्तुतुपव
र्षप्रवेशाद्यानयनाधिकारः प्रथमः १ अथग्नहाराणंदृगाध्यायोनिचूष्यते तत्रदृष्टिप्रयोजनमुक्तंताजिकालंकारे मर्म
श्वराणांश्वोक्तंयावद्दीक्षरास्तक्षरां तावन्नशक्यतेवक्तुंफलंवर्षेशुभांशुभमिति योगसुधानिधावपि प्राप्तेकोरणाप्य
खिलेर्ज्ञातेपुगेगतेभ्याम्यतिदृष्टिहीनः तथोपदिष्टेष्टफलेविनेक्षरांवदामिदृष्ट्यानयनेततोहमिति तत्रग्नहोरां च
तुहोदृष्टिः सकोप्रत्यक्षस्नेहासमस्तलोकसमक्षस्नेहदा द्वितीयागुप्तस्नेहाप्रत्यक्षस्नेहकारिकाप्रकथितमेवेष्ट
यसंसिद्धिदा तृतीयागुप्तवैराप्रकाशितशत्रुभावकारिका चतुर्थाप्रत्यक्षवैरा आसालक्षरां दृष्टिपरिमाणां च
मरसिंहः नवपंचमयो ११५ दृष्टिः पादोना ४५ सर्वदृष्टितः सवला मेलायकदृष्टिरियंप्रत्यक्षस्नेहदृष्टिश्च
कादशयो ३११ दृष्टोयोवीक्षतेतृतीयदृशा तदृष्टिस्त्रांशोना ४० न्यस्यतुषड्भाग १ दृष्टिश्च अनयोर्गुप्तभावश्च
सर्वत्रकार्यसिद्धिकरी अनस्यैकादशस्थानदृष्टुः दशमचतुर्थे १०१४ दृष्टिः पाद १५ दृगिहगुप्तदुर्जनाहजाभि
चोपयसप्रमकेसकला ६० प्रत्यक्षदुर्जनादृष्टिः एकर्क्षस्थितयोरप्युभयोर्दृष्टिर्मतासकला ६० दृष्टिश्चरावविच
सप्रखामुनितिस्त्रोदिदशः सुतारव्यास्पृशितिविराददृष्टिफलमाह वामनः पञ्चमेनवमेदृष्टिस्सर्वसोरुधेभ्यामा

रा. प्रकटीकुंजुनेत्येषामित्राणिस्त्रजनांस्तथा तृतीयेकादशेदृष्टिस्सदास्त्रेहप्रवर्द्धिनी सुतसन्नोयेदामव्याह नीमागा
 धनेषदा चतुर्थेदशमेदृष्टिर्गुप्तदुर्जनभेदिका मित्रघातकरीदुष्टाशोकसन्तापवर्द्धिनी उभयोस्सप्तमादृष्टिः न्यज्यावा
 षंभेदिनी विवाहस्निग्धहंयुद्धं संकटे च करोति हि एकर्क्षवलिनी दृष्टिः प्रधान्यात्कार्यसाधिनी स्वस्थाने फलदा स्थाप्यः
 त्रपक्षात्थैव च तृतीयेकादशपाद १५ दत्तव्यो मचतुर्थयोः ३० त्रिकोरोऽयं हि ४५ मूर्त्यस्थे पूर्णं पश्यन्निचः अत्र
 तिअत्रवामनेन तृतीयेऽंशेना ४० एकादशमेष्ट १० गमिता चतुर्थदशमेपादमिता १५ दृष्टिनुक्ता तत्रैव
 तस्य सप्तसिंहस्य विनुद्धा दाने कताजिक गन्थादौ मूलं मृग्यमिति राजिकसारे पिपादत्रिउदेस्वदत्तं खतुये
 त्रयस्यान्नवर्णं मेपि पश्यन्ति पूर्णं समसप्तके च गहान्यचान्यत्र विलोकयन्तीति अत्रैकर्क्षं समरसिंहेनाशुभोद
 दृष्टिनुक्ता वामनेन शुभां दृष्टिनुक्ता अनयोर्वा कयोर्व्यवस्थायो गहवेकस्थानगतौ उच्चस्वर्गहगतौ
 वक्ष्यंमारा मेत्री चक्रेण प्रकारान्तरेण वामित्रगृहगो १० वास्यानाम् तदा तयोर्दृष्टिश्शुभफलदा त्री. यदेतुस
 मशत्रुनी चक्षेत्रादिगो स्यातां तदा तयोर्दृष्टिरशुभेति अथ यवननामाङ्कि. नादृष्टिः सुकारिणा स्यादेकर्क्षं सप्त
 स्थानुका विला तरवीदिक चतुर्थे तु तिस्रः प्रोक्ता भयप्रदास्तृतीयेकादशे दृष्टिस्त दा प्रोक्ता महोन्नमा नवषष्ठे

यो दृष्टिर्व लीकोक्तमहाशुभेति अथ दृष्ट्योराशिभेदे सत्यपि द्वादशं शमध्ये तयो रवस्थाने दृष्टयो र्यो न
फलदात्र्यः स्युः द्वादशं शानि क्रमे तु साधारण फलदात्र्यः स्युरित्युक्तं समरसिंहेन सर्वोश्चेता हि दृशे १२ द्वादश
भागांतरे भवेयश्चेत् तत्सर्विषेयाज्ञेया दृष्ट्यानुसारात्सर्वमिति वामनोपि दृष्टिस्थानेषु सर्वेषु द्वादशं शान्तरे
स्थितः शीघ्रगृहाद्गृहो मनुः शुभासा दृष्टि उच्यते इति अत्र गृहाणां दीप्तां शमध्ये दृष्टिफलं पूर्णमित्युक्तं ताजि
करत्नमालायाम् दीप्तांशस्थिताः संतो दृष्टिस्थानेषु चेत्स्थिताः तदा दृष्टिफलं पूर्णं प्रोक्तं यच्छंति रेव चरा इ
ति संज्ञासंज्ञे पुरः पृष्ठे स्वदीप्तांशे विशिष्टं दृक्फलं गृहः दद्यादति क्रमे तेषां मध्यमं दृक्फलं विदुरिति वि
मुक्ता वल्गा शीघ्ररेव चरपुरः स्थिरगामी तस्य दृक्कनिगदिता विफलं सा अन्यथा भवति भावि फलान्नैव त
न फलदा समगतेति अन्यो विशेषास्ताजिकसारे क्रूरगृहाश्चेत्तवल दृष्टिसंस्था पायेतराः सौम्य दृशि स्थिता
यच्छंति ते दृष्टिफलं यथोक्तं फलं तदर्थं च विलोम संस्था इति यदा तु क्रूराः सौम्य दृष्टिविषये सौम्याः क्रूर दृष्टिवि
षये तदा द्वे फलदा तारः स्युः क्रूरसौम्ययो र्योगे चरणात्रयं फलं ज्ञेयं यदा ह वाग्नः दुष्ट दृष्टिस्थिताः क्रूराः सौम्याः
सौम्य दृगाग्निताः दृष्ट्युद्भवं फलं पूर्णं नृणां यच्छंति रेव चराः व्यत्ययस्थाः फलस्यार्द्धं यच्छंति गृह दृष्टिं पादो

नसौम्यपापैश्च फलं ज्ञेयं विचक्षणेति विशेषांतरमाह समरसिंहः चक्रस्य वामदृष्टिर्देहिणा दृष्टिर्वैलीयसीज्ञे-
ति अत्र चक्रस्य वामदक्षिणालक्षणमुक्तं हिल्लाजेन घूनाच्चराशिषट्कुवाद्याख्यंचान्तरे लग्नात् वात्याभ्यन्तर
पोरपि सुतोका वामदक्षिणाख्यातु वामनोपि चक्राद्यनार्दले दृष्टिगहाणा स्वामदक्षिणा ज्ञेया वात्या मूलनेप्रे
ता वामदृष्टिस्तु दक्षिणेति अस्य मर्थः लग्नस्थग्नहस्य भोग्यभागादारभ्य सप्तमभुक्तभागपर्यन्तं यावद्दृष्टिः सा
क्षिणा एवं सप्तमाच्चलग्नं यावद्द्वामदृष्टिस्तादक्षिणा दृष्ट्यः पेक्षया सवल्लज्ञेयेति उदाहरणमाह समर
भुक्तेन्द्रोपरि दृष्टिर्मध्यात्सवलेतिसवैत्रेति अस्यार्थः दशमदृष्टेस्स काशाद्रु केन्द्रोपरि या दृष्टिस्तासत्तु
वं सर्वत्र ज्ञेयम् यथा सप्तमस्थग्नहस्य लग्नादशमे चतुर्थे च पारमिता दृष्टिरस्ति यस्तु चतुर्थदृष्टिर्वा महां किं वा द
शमंदक्षिणा दृष्ट्यपेक्षया इत्यशलादि योगेष्वन्ययोगेष्वपि वा सवल्लज्ञेयेति अथ स्थानविशेषोक्तदृष्टेर्वि
शेषफलनिर्णयार्थं स्पष्टदृष्टिकल्पानयनमुक्तं संज्ञातंत्रे ॥

॥ अपास्य पश्यन् निजदंष्ट्रमुखे ।
टा देकादिशेष ध्रुवलिप्त्रिकास्पुः पूर्णखवे दा स्तिथयोऽस्य वेदाखेष क्षिरभ्रंशं रवेद संख्यातिथ्यः खेच न्नीवि मेदे

हा. भूतर्कशेषांशयैष्यविशेषघातात् लब्धंखरामैरधिकोनकेष्वेस्वरान्भुवेताः स्फुटदृष्टिलिप्ता इति अथात्र
 २. पायोमतकृतः दृष्ट्याविहीनदृश्यस्पर्शतोदृष्टिमुच्यते एकशेषेविनारशिमंशार्द्धदृष्टिमुच्यते द्विभेपञ्चदशो
 १७. गार्द्धज्वत्रिशेषके भागार्द्धत्रिंश ता ३० युक्तज्वतुयैस्त्वाद्वैसंयुतम् भोग्यांशापञ्चमेद्विघ्राभोकांशादृष्टिमुच्यते षडे
 द्विघ्राभोग्यभागः सप्तमेस्त्वाद्वैसंयुताः मुक्तभागभवेत्तदृष्टिः कलाद्याताजिकोदिता अष्टमाभ्यधिकम्योत्थ राश्याद्या
 भवरशितः शेषमंशोक्ततद्वाभ्यां हृतं दृष्टिस्तुजायते नवमेदशमेपेवंशिवभेमुक्त भागका द्विनिघ्राभूत्यभेद्वि
 घ्राभोग्यांशादृष्टिमुच्यते अथास्मिन्दृष्टिगणितेस्थानंदृष्टिस्त्रिनापिगहाराणांदृष्टिरण्यतितद्यथा दृश्याभोमः ५१५
 दृष्टाचतुः ०११५ अत्रोभयोर्यद्यपिषष्टमस्थानदृष्टिर्नास्ति तथापिपूर्वोक्तगणितिनागतादृष्टिकलाः २० तत्रैष्य
 मारोत्युशात्नादियोगेवर्षशविचारेच अथचयोभावस्वामिसौम्याभ्यान्दृष्टोयुक्तोयमेधतइत्यादिभाषविचारेच
 स्थानदृष्टिमागयद्गणितगतदृष्टेर्वा इति संशयनिवारणार्थयथोभयोरैक्यमभवतितथादृष्टिगणितमुक्तमु
 क्तत्रत्याम् दृष्टनदृश्यदशदृष्टभुत्ये १०।२ भागाद्यधोनेत्र २ हतन्निधि १५भ्यः अडे. ३।११खरामे ३०भ्यइभाः
 ५।५भ्येतु ८।४ त्रिघ्रेन्द्रिहृत्याप्तमिषुश्रुतिभ्यः ४५ खतर्क ६० राशिप्रमितेक्षुरिनेघ्रम्वियदसंभ्यो ६० भवतीहृदृष्टिः शुभ

हा.
२
१८

संयेष्टवचरं मेष्टात्त्वदेशोदयानेकी कृत्य पुनस्तथैववचरः साध्यांशपूर्वोवृधैः यः स्याद्योगदत्तनयोः सभति स्थष्टो यदुक्तं न ह
स्युस्तद्वागमितालवायदिनदोदष्टिः स्फुटासोच्यते ज्ञेयं दृग्जनितं शुभाशुभफलं पूर्णततोधीमताकेषां चिन्मत्तुमिमां
शिमयारवेचारिराभाषितं यादवः सवतयोरभागकाश्चदीप्रांशतुल्यायदियोगकार्ये योगोत्थमिष्टयद्विवाद्यनिष्ठेति ह ३
दने किल वक्ष्यमाणमिति अथ दृष्टिगणिते विशेषान्तरोमिश्रोतः दृश्यस्य दृष्टारहितस्य भागागजेन्दुम् १८ श्वेदधिकारव
रामा ३० तृतीया पुनस्तेरवितो १२ विशेष्याः स्वदीपभागादथवा विशेषध्यान चेद्विषयं तित्वा जहकस्याद्युक्तदक्ते
न कल्पाविनिष्ठाः दिवाकरै १२ दीपलवेः क्रमेण भक्ताः स्फुटादृष्टिकला भवन्तीति गहदृष्टिप्रयोजनमाह वामनः फ
लं दृष्टिप्रमाणं स्वयं यच्छति खेचराः तत्फलं वलमानेन ज्ञात्वा देशेषु भाष्यमिति अथ दृष्टिप्रधानत्वात् नैत्रीचक्र
स्य पूर्वदृष्टयोभिहितास्तत्रावसरप्राप्तं नैत्रीचक्रमुच्यते तत्र नैत्रीचक्रं चतुर्विधं एकं दृष्टिवशेन मित्रसमं शत्रुपदं द्वि
द्वितीयं दृष्टिवशेनाधिमित्रसमं शत्रु अधिशत्रुपदं तृतीयं दृष्टिवशेन मित्रशत्रुपदं चतुर्थं दृष्टिविनेव नियतमित्रशत्रु
पदं तत्र मथमन्विधमैत्र्यादिसहितं नैत्रीचक्रमुक्तं रोमकताजिके मित्रं तृतीयं पंचमनवमेकादश ३।५। ८। ११ ग
तोपियोजस्य धनरिपुमृतिरिष्ये शुच २।६। ८। १२ समो गहस्याहितिर्ज्ञेयम् शत्रुस्तथैकतुष्ये जायास्थाने तथा

शादशमे १।४।७।१० ताजिकहिस्त्राजमतेनैतादृक्कथितस्माभिमिति द्वितीयविशेषवलोपयुक्तम्बन्धधामै ॥
 मैत्रचक्रमुक्तमुक्तावल्याम्यप्रत्यक्षसमत्वदृष्टि १।५ फलदोशेयोऽधि मित्राभिधोगुप्तस्नेहदृशा ३।११ यथा
 शत्रुपिपेयः प्रत्यक्षदोर्जन्यदृक् ७।१ इति तृतीयमित्रशत्रुनूपमैत्रीचक्रमुक्तन्त्रैव इष्टानिष्टेस्मकोत्वेदोनेक
 कौचशुभाशुभम् यद्वामित्ररिपूजेयौ स्वदृज्ज्ञानानुमानतइति चतुर्थनियतमित्रशत्रुनूपन्निविधमैत्रीचक्रमुक्तन्त्रा
 जिक्सारं मित्राख्यारशशङ्क शक्रसचिवाभौ मार्कदेवार्चिताजीवार्कदशराद्यधि

मित्रामित्रसूर्योदीनाम							
गह	स	च	मं	वुं	र	शु	श
मि	विमं	सुमं	सुमं	श	वसु	व	व
	र	र	र	शु	म	श	शु
शत्रु	श	वुश	वुश	सुव	वुश	सुव	सुव
	श	श	श	मर	श	मर	मर

पाशनिमित्तौ चन्द्रार्कभूननृनासौम्यादित्यभवौ शशङ्कसितौ मन्त्रशुंकोद
 मेसूर्योत्पूरिपवस्तुताजिकमते ज्ञेयावधैश्चादिताइति एषोसर्वेषाञ्चक्राणां
 यथासम्यदायम्यवस्थादृष्ट्येति मैत्रीचक्रप्रयोजनम्बन्धधामपञ्चवर्गविले
 ज्ञेयम् तदग्रेसर्वम्यकटीभविष्यति अथपञ्चवर्गविलनत्प्रयोजनं
 वसूरिः वलम्विशोपकज्ञानम्यञ्चवर्गविलम्विना नमवेदथवक्ष्यामि

हा.
२.
१६

गीषसाधनमिति ताजिकालंकारेपि वीर्यज्ञानेवर्षनाथप्रसिद्धः कर्तुं शक्यानेवयस्मात्समासु ज्ञातुं वीर्यसूत्रं
 खेचसराग्नस्याहंस्थे पञ्चवर्गी विधानमिति पञ्चवर्गीनाहसमरसिंहः स्वगृहं स्वोच्चं हृदत्रैराशिकमथमुसहं
 ति पञ्चगहाधिकारविनाधिकारं गहनवलीति तदर्थं गहेशनाहं वामनः भौमशुक्रज्ञचंद्रार्कवधशुक्राः रमंत्रिगाः
 शोरिः शनिस्तथाजीकोमेखादीनामधीश्वरा इति अथग्नहाणामुच्चनीचराशीन्तत्परमोच्च
 नाहयादवः मेखावृषोथमकरोमृगदृक्कुलीरोमीनस्तुलादिनपपूर्ववर्गोच्चकानि अंश १०
 ग्नि ३ पिंड २८ त्रिषि १५ वायु ५ म २७ विंश २० तुल्यासुं गालवाः स्वनगास्तु भवंति नीचा इति
 राशिसहद्वेशः संज्ञातत्रे मेखेगतकोष्ठशरेषु भागाजी वास्फुजि द्वारशनेश्वराणां वृषेष्टयसा
 मशराजजंशः शुक्रज्ञजीवार्किकुजेशहृदाः युग्मेषडंगेषु नगां गभागाः सौम्यास्फुजिजीवकुजार्किकहृदा क
 केदितकोजिगाधिभागाः कुजास्फुजि द्वेज्यशनेश्वराणां सिंहंगभूतादिरसांगभागा देवेज्यशुक्रार्किकुधारहृ
 दाः स्त्रियां नगाशब्धिनागागाधभागाः सौम्योशनो जीवकुजार्किनाथाः तुल्ये रसाद्यादिनगहिभागाः कोराज्ञजी
 वास्फुजिद्वारहृदाः कीटेनगाध्यष्टशरांगभागा भौमास्फुजि द्वेज्यशनेश्वराणाम् चापेरवीधसुधिपञ्चवेदाजीम

स	ज	म	व	श
०	१	२५	३	११
१०	२	२४	४	२०
२०	३	२३	५	२९
३०	४	२२	६	३८

वास्फजिद्धारशनैश्चराराम मृगेनगाघृष्टयुगश्रुतीनांसौम्येज्यशुक्रार्किकजेशहृद्वा कुम्भेनगांगादिशरे
 कुम्भेनगाः जशुजीवारशनैश्चराराम मीनेकवेदानलनन्दपक्षाः सितेज्यसौम्यारशनैश्चराराम अथत्रैरा

शिकेशाः साजिकालंकारे मेघेभौमार्कशुक्रावधविधुशनयः

स्युर्वेद्युग्मेराशेदेवेज्यश्माजसूर्याः सितवधशशिनः कर्कटेसंप्रदिष्टाः सि

हेमंदेज्यभौमारविसितशशिजाः स्युर्वेत्पान्तुलायाच्चनार्कज्यास्यथा

लौकजंरविकवयो जेन्दुमन्दाश्चपापे मकरेगुनुभौमपत्तिनीशास्सितविच

न्दुमसोघटेमिनुक्ताः शनिवाक्यतिभूमिजास्तुमीनेकथितासद्गुणकैर्दे

कारणनाथाइतिचैरुशिकेश्वरालाघवेनोक्तास्संज्ञातन्त्रे आद्याः वजाद्या

रत्रितोपिमध्यमास्सितान्तृतीयाः क्रियतोदकारापाइति अनिलाव

वेनत्रैराशिकेश्वसउक्ताहरिभृददेवज्ञैः द्विशून्यपञ्चयुग्माशिसप्तनष्टे

दकारापाः अत्रवर्तमानोराशिर्ज्ञेयः वर्तमानराशिः प्रथमदृष्टारो

मे	र	मि	क	सि	कं	तु	व	ध	म	कु	मी
१६	२७	३८	४९	५०	६१	७२	८३	९४	१०५	११६	१२७
१३	२४	३५	४६	५७	६८	७९	८०	९१	१०२	११३	१२४
१०	२१	३२	४३	५४	६५	७६	८७	९८	१०९	१२०	१३१
७	१८	२९	४०	५१	६२	७३	८४	९५	१०६	११७	१२८
४	१५	२६	३७	४८	५९	६०	७१	८२	९३	१०४	११५
१	१२	२३	३४	४५	५६	६७	७८	८९	१००	१११	१२२
१२	२३	३४	४५	५६	६७	७८	८९	१००	१११	१२२	१३३
१३	२४	३५	४६	५७	६८	७९	८०	९१	१०२	११३	१२४
१४	२५	३६	४७	५८	६९	७०	८१	९२	१०३	११४	१२५
१५	२६	३७	४८	५९	६०	७१	८२	९३	१०४	११५	१२६
१६	२७	३८	४९	५०	६१	७२	८३	९४	१०५	११६	१२७
१७	२८	३९	५०	६१	७२	८३	९४	१०५	११६	१२७	१३८
१८	२९	४०	५१	६२	७३	८४	९५	१०६	११७	१२८	१३९
१९	३०	४१	५२	६३	७४	८५	९६	१०७	११८	१२९	१४०
२०	३१	४२	५३	६४	७५	८६	९७	१०८	११९	१३०	१४१
२१	३२	४३	५४	६५	७६	८७	९८	१०९	१२०	१३१	१४२
२२	३३	४४	५५	६६	७७	८८	९९	११०	१२१	१३२	१४३
२३	३४	४५	५६	६७	७८	८९	९०	१०१	११२	१३३	१४४
२४	३५	४६	५७	६८	७९	८०	९१	१०२	११३	१३४	१४५
२५	३६	४७	५८	६९	७०	८१	९२	१०३	११४	१३५	१४६
२६	३७	४८	५९	६०	७१	८२	९३	१०४	११५	१३६	१४७
२७	३८	४९	५०	६१	७२	८३	९४	१०५	११६	१३७	१४८
२८	३९	५०	६१	७२	८३	९४	१०५	११६	१२७	१३८	१४९
२९	४०	५१	६२	७३	८४	९५	१०६	११७	१२८	१३९	१५०
३०	४१	५२	६३	७४	८५	९६	१०७	११८	१२९	१४०	१५१
३१	४२	५३	६४	७५	८६	९७	१०८	११९	१३०	१४१	१५२
३२	४३	५४	६५	७६	८७	९८	१०९	१२०	१३१	१४२	१५३
३३	४४	५५	६६	७७	८८	९९	११०	१२१	१३२	१४३	१५४
३४	४५	५६	६७	७८	८९	९०	१०१	११२	१३३	१४४	१५५
३५	४६	५७	६८	७९	८०	९१	१०२	११३	१३४	१४५	१५६
३६	४७	५८	६९	७०	८१	९२	१०३	११४	१३५	१४६	१५७
३७	४८	५९	६०	७१	८२	९३	१०४	११५	१३६	१४७	१५८
३८	४९	६०	६१	७२	८३	९४	१०५	११६	१३७	१४८	१५९
३९	५०	६१	७२	८३	९४	१०५	११६	१२७	१३८	१४९	१६०
४०	५१	६२	७३	८४	९५	१०६	११७	१२८	१३९	१५०	१६१
४१	५२	६३	७४	८५	९६	१०७	११८	१२९	१४०	१५१	१६२
४२	५३	६४	७५	८६	९७	१०८	११९	१३०	१४१	१५२	१६३
४३	५४	६५	७६	८७	९८	१०९	१२०	१४१	१५३	१६४	१६४
४४	५५	६६	७७	८८	९९	११०	१२१	१४२	१५४	१६५	१६५
४५	५६	६७	७८	८९	९०	१०१	११२	१४३	१५५	१६६	१६६
४६	५७	६८	७९	८०	९१	१०२	११३	१४४	१५६	१६७	१६७
४७	५८	६९	७०	८१	९२	१०३	११४	१४५	१५७	१६८	१६८
४८	५९	७०	७१	८२	९३	१०४	११५	१४६	१५८	१६९	१६९
४९	६०	७१	७२	८३	९४	१०५	११६	१४७	१५९	१७०	१७०
५०	६१	७२	७३	८४	९५	१०६	११७	१४८	१६०	१७१	१७१
५१	६२	७३	७४	८५	९६	१०७	११८	१४९	१६१	१७२	१७२
५२	६३	७४	७५	८६	९७	१०८	११९	१५०	१६२	१७३	१७३
५३	६४	७५	७६	८७	९८	१०९	१२०	१५१	१६३	१७४	१७४
५४	६५	७६	७७	८८	९९	११०	१२१	१५२	१६४	१७५	१७५
५५	६६	७७	७८	८९	९०	१०१	११२	१५३	१६५	१७६	१७६
५६	६७	७८	७९	८०	९१	१०२	११३	१५४	१६६	१७७	१७७
५७	६८	७९	८०	८१	९२	१०३	११४	१५५	१६७	१७८	१७८
५८	६९	८०	८१	८२	९३	१०४	११५	१५६	१६८	१७९	१७९
५९	७०	८१	८२	८३	९४	१०५	११६	१५७	१६९	१८०	१८०
६०	७१	८२	८३	८४	९५	१०६	११७	१५८	१७०	१८१	१८१
६१	७२	८३	८४	८५	९६	१०७	११८	१५९	१७१	१८२	१८२
६२	७३	८४	८५	८६	९७	१०८	११९	१६०	१७२	१८३	१८३
६३	७४	८५	८६	८७	९८	१०९	१२०	१६१	१७३	१८४	१८४
६४	७५	८६	८७	८८	९९	११०	१२१	१६२	१७४	१८५	१८५
६५	७६	८७	८८	८९	९०	१०१	११२	१६३	१७५	१८६	१८६
६६	७७	८८	८९	९०	९१	१०२	११३	१६४	१७६	१८७	१८७
६७	७८	८९	९०	९१	९२	१०३	११४	१६५	१७७	१८८	१८८
६८	७९	९०	९१	९२	९३	१०४	११५	१६६	१७८	१८९	१८९
६९	८०	९१	९२	९३	९४	१०५	११६	१६७	१७९	१९०	१९०
७०	८१	९२	९३	९४	९५	१०६	११७	१६८	१८०	१९१	१९१
७१	८२	९३	९४	९५	९६	१०७	११८	१६९	१८१	१९२	१९२
७२	८३	९४	९५	९६	९७	१०८	११९	१७०	१८२	१९३	१९३
७३	८४	९५	९६	९७	९८	१०९	१२०	१७१	१८३	१९४	१९४
७४	८५	९६	९७	९८	९९	११०	१२१	१७२	१८४	१९५	१९५
७५	८६	९७	९८	९९	१००	१११	१२२	१७३	१८५	१९६	१९६
७६	८७	९८	९९	१००	१०१	११२	१२३	१७४	१८६	१९७	१९७
७७	८८	९९	१००	१०१	१०२	११३	१२४	१७५	१८७	१९८	१९८
७८	८९	१००	१०१	१०२	१०३	११४	१२५	१७६	१८८	१९९	१९९
७९	९०	१०१	१०२	१०३	१०४	११५	१२६	१७७	१८९	२००	२००
८०	९१	१०२	१०३	१०४	१०५	११६	१२७	१७८	१९०	२०१	२०१
८१	९२	१०३	१०४	१०५	१०६	११७	१२८	१७९	१९१	२०२	२०२
८२	९३	१०४	१०५	१०६	१०७	११८	१२९	१८०	१९२	२०३	२०३
८३	९४	१०५	१०६	१०७	१०८	११९	१३०	१८१	१९३	२०४	२०४
८४	९५	१०६	१०७	१०८	१०९	१२०	१३१	१८२	१९४	२०५	२०५
८५	९६	१०७	१०८	१०९	११०	१२१	१३२	१८३	१९५	२०६	२०६
८६	९७	१०८	१०९	११०	१११	१२२	१३३	१८४	१९६	२०७	२०७
८७	९८	१०९	११०	१११	११२	१२३	१३४	१८५	१९७	२०८	२०८
८८	९९	११०	१११	११२	११३	१२४	१३५	१८६	१९८	२०९	२०९
८९	१००	१११	११२	११३	११४	१२५	१३६	१८७	१९९	२१०	२१०
९०	१०१	११२	११३	११४	११५	१२६	१३७	१८८	२००	२११	२११
९१	१०२	११३	११४	११५	११६	१२७	१३८	१८९	२०१	२१२	२१२
९२	१०३	११४	११५	११६	११७	१२८	१३९	१९०	२०२	२१३	२१३
९३	१०४	११५	११६	११७	११८	१२९	१४०	१९१	२०३	२१४	२१४
९४	१०५	११६	११७	११८	११९	१३०	१४१	१९२	२०४	२१५	२१५
९५	१०६	११७	११८	११९	१२०	१३१	१४२	१९३	२०५	२१६	२१६
९६	१०७	११८	११९	१२०	१२१	१३२	१४३	१९४	२०६	२१७	२१७
९७	१०८	११९	१२०	१२१	१२२	१३३	१४४	१९५	२०७	२१८	२१८
९८	१०९	१२०	१२१	१२२	१२३	१३४	१४५	१९६	२०८	२१९	२१९
९९	११०	१२१	१२२	१२३	१२४	१३५	१४६	१९७	२०९	२२०	२२०
१००	१११	१२२	१२३	१२४	१२५	१३६	१४७	१९८	२१०	२२१	२२१
१०१	११२	१२३	१२४	१२५	१२६	१३७	१४८	१९९	२११	२२२	२२२
१०२	११३	१२४	१२५	१२६	१२७	१३८	१४९	२००	२१२	२२३	२२३
१०३	११४	१२५	१२६	१२७	१२८	१३९	१५०	२०१	२१३	२२४	२२४
१०४	११५										

हा०

१.

२०

द्विद्युतोद्वितीयदेष्कारोऽस्ययुतस्त्रतीयदेष्कारोपञ्चपुक्कर्तव्यस्सप्रतष्टेसूर्योत्तदेकारास्वामीभवतीत्यर्थः
शस्त्रहा उतास्तजिकरत्नमालायाम् मुरास्त्रहास्यः क्रियनक्रजूकलीरपूर्वक्रियपूर्वकारणमिति एतन्मन्त्रः
पट्टशोभाहयादवसिन्धुजधनुर्हरयोजमुरवास्मृतास्त्वलिकुलीभाषाश्चकुलीलः धटमुखाषट्शम्भटामतामं पञ्चष
मकरादय इति अत्रताजिकभूषणताजिकालंकारादौ मुरास्त्रहेशान्नन्यथेवोक्ताः खीज्यमदास्मिनचतुर्भौ
माः शनिजुजीवाः कविभौमचन्द्राः मुरास्त्रहेशान्नजतोमृगेन्द्रास्त्रनुर्द्धरादह्निनिशिद्वयोर्वेति नैतदुच्यते यत
स्संमरसिंहेनैतेवर्षशनिर्गीयाथत्रैराशिकेश्वराउक्ताननुससस्त्रहेशाः मेमादिचतुस्त्रैराशिकेश्वरादिसिता
किंभृगवोहिगरूशशिवुधभौमानिशिशनिकुजगुर्विन्दवः सतनमिति एतेदिनरात्रिविभागोक्तास्त्रैराशिः
केभृगवर्षेशार्थमेवेत्युक्तं संज्ञान्तरे वर्षेशार्थं दिननिशैर्विभागोक्तास्त्रैराशिपाद इति तस्मादत्रपूर्वोक्तानवा
शशास्त्रहेशान्नवाशनाथाः प्रोक्तास्सदाखिन्दकरोमकाद्यैरिति ताजिकमुक्तावल्यामपि मुरास्त्रहेशान्नवमा
शस्त्रहेशान्नवाशनाथाः प्रोक्तास्सदाखिन्दकरोमकाद्यैरिति ताजिकमुक्तावल्यामपि मुरास्त्रहेशान्नवमा
शपान्येजगुर्ननेरिन्दकशास्त्रविज्ञा इति अथपञ्चवर्गीफलमुक्तं यादवेन स्वकीयगोहादिभवाशुभास्याः

त्यापारिजाताविपरीतभावा मित्रादिजामध्यफलेषु वर्गी ५ विशेषकीर्णनयनं बुवेहम् अथ पूर्वगृहबलज्ञाना
धिस्यान्नान्युक्तानि इदानीं कस्मिन् स्थाने कियद्वलमित्युक्तं गृहज्ञाभरणो विंशन् ३० स्वभेविंशति उच्चगे स्यान्निधिः
१५ स्वहृदयं दशकं दृकारो १० नवांशके पञ्च ५ भवन्त्यशीतिरेवं युगाप्राश्च विंशोपकास्युरिति अथ चित्रसं
मशत्रुपैमेत्री चक्रेवलविभाग उक्तः संज्ञांतत्रे स्वस्वाधिकारोक्तवलं मुहुरेपादोनमहंसमभेरिभेधिः ए
वं समानीयवलंतदेकेवेदोदृतेहीनवलः शरोन इति उच्चवलानयनमुक्तं वामेन नीचानितोत्तहः सा
ज्यधिको मराडल १२ शोधितः शेषस्यांशानंद ९ भक्तावलमुच्चस्य जायत इति अथात्र सामं कं प्रथम नी
चगृहान्तरं कार्यं संप्रादल्यं यथा भवेत् तदांशक ९ लवः स्त्रीष्ववलस्यानाजिके स्फुटमिति नीचे गृहः
शोधनीचं वागृहं शोधिते सतियथा संप्रादल्यं भवति तथा कार्ये तस्यांशानवभक्ता उच्चवलस्यादिति अ
थ अधिमित्रमित्रसमशब्धिशत्रुपैमेत्री चक्रेवलविभाग उक्तस्तजिकतिलके उक्ताः कलाः स्वर्णराते गृहं
द्वेषत्येकवर्गे त्वधिमित्रगे त्रे स्वाध्यं शहीनाहितगे हसंस्थे स्वाद्धौ निताः स्वाधिलवत्रयोनाः समर्थे गेशत्रुग
होपयाते निजाष्टमांशप्रमितं वलं स्यात् अधिद्विषद्वेषगते स्वकीये नृपोशालिप्रा इति वर्गवीर्यं यथागतं

हा.
२.
५९

वलंतुतेन समवितं वर्गवलं वलं स्पष्टमिति मित्रशत्रुनूपेमेत्रीचकेवलमुक्तं पद्धतौ निजमित्रारिभे त्रिंशत्ति ३००
 १५ सार्द्धादयो १।३० वलम् हृदेतत्तदलं त्र्यंशे देष्का रोंशेरसाशक इति अंशेन वांशे सतस्यष्टमुक्तं तौ जि
 कसारे त्रिंशं शाश्वजभेस्वमित्रभवने घस्वाशकाः १५ शत्रुभे सार्द्धास्तप्रलवाः ७।३० स्वर्वाग्निलं वके भागा
 स्तुपञ्चैतवः १५ त्रिंशं शे निजमित्रभेन गलवाः सार्द्धाः ७।३० हताः शत्रुभे पादोनाः ३।४५ स्वगुराणां के द
 ललवाः १० वांशांशकामित्रभे देष्काणे सदलायमा २।३० स्वरिगते नंदांशके स्वेशरा ५० श्रे निजमि
 त्रगेयमलवाः सार्द्धा २।३० स्वरो नदल १।१५ मिति तदैक्यतुर्यभागप्रमाणिकावल्लोमिनी दशाधिके वलो
 वलीशरा ल्यके ल्यवीर्यक इति अत्र वामने नलग्नस्यापि पंचवर्गीकार्येत्युक्तम्
 स्तोत्रं नवांशकं हृदा गृह देष्काणा एव च सलमखे चरणान्तु प्रोक्तो यपंचवर्गिके
 ति अथ धर्षे शदशाधी शतलादि निर्णयार्थं विशेषका विभागे न नष्टवलाः ३०
 शा मुक्तनाजिकसारे वाणाल्ये नष्टवलोग्न हो दश १० मितैर्मध्यो विशेषैस्ततः अष्टौ
 घस्व १५ मितैस्सुरवाये जनकः प्रोक्तः खदसे २० भवेदिति ननु दिशंति विशेष

००	ख	मि	ल	श
गृ०	३००	२२।३०	१५।	१।३०
हृ०	१५।०	११।१५	७।३	३।४५
दृ०	१०।०	७।३०	५।०	१।३०
न	५।०	३।४५	३।३०	१।१५

कात्मा कर्त्तुं लङ्. स्यापि गृहस्य नायाति तथा हि मेघस्य सूर्यस्य उच्चवलादियद्यपि समायाति तथापि स्वगृहवा ।
 निजसमशत्रुगृहादिभेदकृतवलतारतम्येनावश्यं न्यूनता सार्द्धं द्वयविंशोपकात्मिका भवत्येव एवं सति सार्द्धास्तत्र
 दशविंशोपकावलसिंहस्य सूर्यस्य स्वगृहवलं यद्यपि समायाति तथाप्युच्चरशेरभावादुच्चवलस्य न्यूनताया
 योऽशविंशोपकावलस्यान्तुविंशतिविशोपकात्मकम् अथतु धस्य कन्यायां पञ्चदशं शे स्वगृहवलां स्वा
 च्चवलञ्च पूर्णं यद्यपि समायाति तथापि हृदा देष्कारा नवांशवलानि पूर्णानि न सम्भवन्ति नतः आदिमाः ष
 ङ्शकं न्यायास्तु धहृदा अनिमस्त्रिभागेषु धदेष्काराः अन्तिममंशत्रयम्विशतिकलाधिकं तु धनवांशः यदि

पंचमित्रीचक्रवचक

ख	मि	मि	स	श	०
३०	३२	३४	३६	३८	४०
४२	४४	४६	४८	५०	५२
५४	५६	५८	६०	६२	६४
६६	६८	७०	७२	७४	७६
७८	८०	८२	८४	८६	८८
९०	९२	९४	९६	९८	१००

कन्यानिमनवांशो गृहस्य तेन दास्वगृहे देष्कारास्तत्र नवांशवलानि सम्पूर्णान्यायानि
 परन्वेकं सन्धिकत्सतोऽपरं प्रच्यवत इति न्यायः उच्चवलं किञ्चिद्गूढं हृदादिवलमपि
 पित्रादिगेहसत्वा न्यूनमतः परमं वलं यथा कथं सिद्धं दृष्ट्वा दशविंशोपकात्मकं स्यात्
 विंशतिविंशोपकात्मकं च लमन्ये सानुगृहोच्चयोर्भेदाद्विंशतिविंशोपकन्यूनमेव
 वलं स्यात् अत्र केचित्पंचवर्गीह दशवर्गीह षष्ठ्या नवलानामेकं त्रिभक्तं यदि विंशतिविंशोप

मित्रशत्रुपमैत्रा

म	म	म	म	म	म
३०	३२	३४	३६	३८	४०
४२	४४	४६	४८	५०	५२
५४	५६	५८	६०	६२	६४
६६	६८	७०	७२	७४	७६
७८	८०	८२	८४	८६	८८
९०	९२	९४	९६	९८	१००

हा.
१.
२२

कमितं स्यान्नदा पूर्णवलो गहो ज्ञेयः उक्तं च यादवेन श्रीसूर्यवर्गिशरवर्गिकासु स्थानोत्थवीर्यैक्यमथाग्निम
क्तं चेद्विशतिः पूर्णवलो गहः स्याद्वलानुमानेन च मध्यमादिरित्यलमतिप्रसंगेन अथ दशाफलज्ञानार्थं स चे
विंशोपकान्यूनवलोनष्टवलः पंचविंशोपकात्मकवलः स्वल्पदैनः पंचाधिकवलो मध्यवलः दशाधिकवलः पूर्ण
वलः वर्धेशफलज्ञानार्थं तु षड्विंशोपकात्मकवलो हीनवलः षड्विंशोपकाधिकवलो मध्यवलः द्वादशविं
शोपकात्मकवलः पूर्णवलः सतस्यष्टमुक्तं हि ह्यजेन पंचविंशोपकान्यूनवलोनष्टवलोग्रहः पंचविंशोपक
वलो हीनवीर्यः प्रकीर्तितः पंचाधिकवलो मध्यवलः संपूर्णवीर्यकः दशाधिकवलो द्वेशफलज्ञेयस्त्रिभंगतः
इति सामान्यपंचवर्गवलसाधनं अथ खत्तखुत्तखिंदकादिसंमतं स्यान्नदिक्कालनिसर्गचेष्टाहृत्त्वनिर्गुण्य
ते उक्तं च समरसिंहेन सामान्यवलमिहोक्तं विशेषमवलोक्य फलमूल्यामिति तत्रादौ स्थानवले सविशेषं पंच
वर्गचक्रसूचनमुक्तं कृत्य योगे समरसिंहेन सवलीखगृहत्रैराशिकहृदोत्पुंशस्त्रहेषु वरिष्ठ इति सतस्य
संगणितपूर्वकमुक्तं ताजिकमुक्तावल्यो स्वाधीष्टादौ तर्कवेदाग्निनेत्रे नृपाद्वीनिस्सर्गहेर्को १२ हृतानि तु गे
वेदाग्न्यश्विनस्ततर्द्धहृद्देरमादौ तर्द्धीन्यतः स्युः त्रैराश्यत्यदौ तर्द्धीर्द्धकानि त्रैराश्यर्द्धस्यानुशस्त्राहसंज्ञे ।

यद्वास्वेष्टोरतिषुद्वादशंशेगेहादंगाध्यग्नयोऽध्याग्निदस्वाः रामाश्व्यजनित्रचन्द्राद्वैकानिचन्द्राद्वैशानूपपूर्वाः क्रमेण
खिदे सुद्धे सप्तमात् स्वादिगेहाच्छेयेभाद्वै न्यत्रकल्योनपातः अभीष्टादिगृह्यादिभ्योवलं यदिहसाधिमेस तन्नहं

चधामेऽवतविभागः एतान्यकानिद्वादशोप
तानि वलनम

स्वीयवर्गे	६	४	३	२	१
अधिमित्रवर्गे	४	३	२	१	॥
मित्रवर्गे	३	२	१	॥	१
समस्यवर्गे	२	१	॥	१	=
शत्रुवर्गे	१	॥	१	=	
अधिशत्रुवर्गे	॥	=	=	=	॥
०००००	१२	३३	६४	१०	१५

उद्गाननिघ्नन्तत्षष्टिभक्तं स्फुटम्भवेदिति अत्रैतर्कवेदाद्यकानिद्वादशोपतानि
नूपकलादिकम्वलम्भवति अथात्रस्वगृहे पूर्णम्वलनृतप्ते स्वगृहं नगभागादृत्य
केः स्वगृहात्सप्तमेराशोग्नहोनिर्वलः अन्तरेत्रैराशिकमुच्चवलवद्धेयं त्रार्कचंद्र
योरेकमेवस्वगृहमतोनसंदिग्धमभौमादीनांतुस्वगृहद्वयसद्भावोन्नतत्वेप्रम
स्यापिद्वैविध्यात् कथमत्रवलान्नयोपायः उच्यते भौमादिषुचारवशान्निकटस्थि
तमेवस्वगृहं नतदूरस्थितमिति सम्प्रदायमुक्तिरिति अथगृहं स्वगृहं सप्तमादि
शोध्यशेषषडधिकञ्चिद्वादशोपहं नोचेद्यथास्थितमेवस्थाप्यन्ततस्तत्साशाः
षड्भक्ताकलादि वलं स्यादिति अत्रापपत्तिः स्वगृहप्रारम्भे पूर्णं त्रिंशत्कला

तमकम्वलन्तत्सप्तमारम्भे शून्यमन्तरेनुपातः यदि राशिषट्कांशैः १८० पूर्णम्वलं ३० लभ्यते तदेष्टेन किमिति अ

हा.
१.
२३

अगुणहरयोस्त्रिंशतापवर्ते कृते गुणस्थाने नूपमाजकस्य निषडित्युपपन्नमेवमधिमित्रग्नहस्य गृहे पूर्णस्वलम
२० अधिमित्रगृहात्सप्तमेशून्यतत्राधिमित्रगृहस्य गृहं अधिमित्रसप्तमगृहाद्विशोध्य शेषं षडधिकं नृदादशशु
द्धो चेद्यथा स्थितमेव स्थाप्य तस्यां शानवभक्ताः कलादिस्वाधिमित्रगृहवलं स्यात् अत्रोपपत्तिरनुपातेन यदि
एशिषट्काशैः १० पूर्ण २० वलंतदेष्टेन किमिति अत्रगुणहरयोर्विंशतिभिरपवर्ते कृते गुणस्थाने नूपमाज
केन वदत्युपपन्नमेव गृहवलं न स्वस्वपरमवलेन स्वस्वसप्तमगृहेन पूर्ववदनुपातयुक्ता सोपपत्तिकं वलं स्यात्
स्मृत्तु वलत्वनुपातेन प्रागणीतमेव अधिमित्राद्युच्चे उक्तवदनुपातेन वलं साध्यं उच्चराशभावे स्तोच्चवलेन मेव कर्तव्यं
अथ गृहादेष्टां नवांशानां सप्तमेशैर्वैल्यमिति वचनाभावात् दशैरेवानुपातस्तद्यथा गृहस्थवर्तमानं गृहद्वारमेव
लारंभः गृहमध्ये परमेवलेन १५ गृहासमाप्तौ वलं शून्यतत्रगृहगृहाद्भुक्तभोग्ययोरल्यं गृहांशः पंचदशगुणा
वर्तमानगृहाद्द्विंशभक्ताः स्वगृहावलं स्यात् अत्रोपपत्तिरनुपातेन यद्वलं स्यात् न गृहाद्द्विंशैः पंचदशकालभ्यं
तिनदाग्नह गृहाद्भुक्तभोग्ययोरल्यं शैः किमिति उपपन्नं अथ स्वदेष्टां नवांशं प्रारंभे फलोपचयः पंचमांशसमाप्तौ पूर्णव
लेन १० दशांशसमाप्तौ शून्यं वलंतत्रगृहविद्यमानदेष्टां नवांशं भुक्तभोग्ययोरल्यं मंशादिद्विगुणं कलादिवलं स्यात् अ

त्रोपपत्तिः यदि पंचभिरंशैर्देशकलामितं वलं तदेष्टेन किमत्र पंचभिरपवर्ते कृते हरस्थाने नूपंगुणस्थाने द्वयमि
त्युपपन्नं अथ मुशस्त्रहारं भवत्तारंभः मध्ये पूर्णं वलं ५ अंते शून्यं तत्र गृहविद्यमानं शस्त्रहं भुक्तं भोग्ययोर
त्यमंशादित्रिगुणितं स्वमुशस्त्रहं वलं स्यात् अत्रोपपत्तिः यदि मुशस्त्रहारं भवत्तारंभः मध्ये पूर्णं वलं ५ अंते शून्यं तत्र गृहविद्यमानं शस्त्रहं भुक्तं भोग्ययोर
मितेन पंचकलामितं वलं तदेष्टेन किमिति अत्र भाजकादित्रिगुणो गुणकः अतोऽंशादित्रिगुणीकृत्य मितं उपपन्नं
मेवमनुपातेनाधिमित्रादिद्वेष्टाणां वलं पूर्वोक्तपरमवलेन गृहस्य हृदा द्वेष्टाणां मुशस्त्रहं वलं माध्यमेन स्वादिनवां
शे स्वादिहृदा यान्न तदंशैर्नुपातात्फलं ज्ञेयम् तत्र हृदा याम्परमं वलं दुःखाः १५ मुशस्त्रहेपरमं दुःखाः ५ अथ स
वं सर्ववले क्पद्मं होपरि अन्येषां हृदाणां यादृश्यस्मागतास्तदेकैर्न गृणितं षष्टिभक्तं स्फुटं स्यात् देवं सविशेषं
चवर्गी चक्रनिर्णयान्तरमन्यत्स्यात् वलमुक्तं नैव समरसिद्धेन योलने केचुवातात्रिकटे वा यवीस्थिते लघु
षागगनाद्यावच्छेदीयं भवने स्त्रियोपिनवमानं पुंस्त्वेवं पुंराशौ स्त्रीराशौ स्त्रीगहावलिनः स्थिरराशौ वामवनि ते
वलि न हति सत्तत्पृष्ठं शितपूर्वकमुक्तमुक्तावल्याम् लग्नकेन्दुतदुपस्थितं गृहे नूप १ कार्द १५ चरणिभि
तं १ वलं स्त्रीषु नूपमवने ४ नवमानं पुंसु भावफलतोपरि गेषु स्थिरराशौ सर्वेषाम्पुंस्त्रीराशौ पुंसु नाख्याना

मिति अत्र लग्ने गहः पूर्णवीर्यः केन्द्रे ऽर्द्धवीर्यः पराफरापोक्तिमयो

श्वरागवीर्यस्तत्र पूर्णस्वर्गस्य

ष्टिकलात्मकम् । अर्द्धत्रिंशत्कलाचरणाः पञ्चदशकलाः अथ लग्नसमेतगहे पूर्णस्वलगादशसन्धिविरा-
मविकला तो लग्नभावप्रारम्भस्ततस्तद्विरामं यावत्फलोपचयः प्रथमभावविरामविकलान्तः प्रथमसन्धिवि-
रामं यावद्भावफलपचयः अन्तरस्थगहेनुपातः सचानुपातः पूर्वद्वहसन्ध्यन्तरं कार्यमित्यादिनाभावफला-
नयनार्थं कृतं तेमेव अतो लग्नस्थगहस्यभावफलमेव धूलं केन्द्रस्थगहस्यभावफलार्द्धमेव वलस्य पराफरापोक्ति-
मस्य गहस्यभावफलचतुर्थीशो वलमिति अथ स्त्रीगहाराणाञ्चतुर्थीदिषड्भावेऽव लवत्वोक्तेः पूर्वयुक्त्या च
तुर्थीदिषड्भावस्थानां स्त्रीगहाराणांभावफलमेव तत्र न्यं वलम् एवं स्युषगहाराणामपि दशमादिषड्भावेऽव लवत्वो-
क्त्या नानाभावफलमेव वलमिति अथ स्थिरराशिस्थगहवलं तत्र राश्यां रभे वलोपचयः पञ्चदशांशैः पूर्णवलं राश्यां
तिशून्यं वलमतो गहस्य राशिपूर्वार्द्धे स्थितस्य भुक्तांशराश्यान्तरार्द्धे स्थितस्य भुक्तांशराश्यांश्चतुर्गुणं वलं अ-
त्रोपपत्तिः यदि पञ्चदशांशैः पूर्णवलं द्वां लभ्यते तदा स्थिरराशिस्थितमुक्तभोग्यैरंशैः किमत्रोभयोः पञ्चद-
शभिरपत्रैर्न कृतेऽंशश्चतुर्गुणाः कार्योऽत्युपपन्नम् एवं विषमसमराशिनानां पुंस्त्रीगहाराणां स्त्रीराशिसंस्थ-

गहवलेवद्वलज्ञेयम् इति स्थानवले अथ दिग्वलमुक्तन्त्रैव नवमेसहजषष्ठांगायपुत्रान्त्यभस्याद्युमणित इह
रेखादिग्वलाद्याभवेयुरिति अत्र सूर्योदीनां नवमादिस्थानेष्वर्कोक्तयुक्ताभावकलतुल्यमेव वलं ज्ञेयं अथमेव प्र
थमं हर्षवलं समरसिंहेनोक्तं इति दिग्वलम् अथ कालवलम् तत्र समरसिंहः गुनुमंदौ यदि पश्चिमरात्रौ
शुक्रं दुभूसुताः सायम् उदयंति तदा वलिनो नरगहाश्चाहिनकमपरे च अत्रार्कोत्सप्रमलग्नोदयः कालः
सायं शब्दवाच्यस्तत्र चंद्रभौमो पूर्णः ६० वलो अत्रार्कोच्छ्रुतः सप्रमः कदापि न संभवत्यतोत्र सप्रमः शब्दः पर
मांतराची ज्ञेयः अतः सूर्यशुक्रयोः परमांतराशेः पंचाशत्संख्येर्वलं साध्यं उक्तं च मुक्तावल्यं खः सन्नेमे
चंद्रभौमो वलात्सोखपंचाश ५० तूलांतरं दैत्यमंत्रिणिसूर्यतुल्यत्वे सर्वेपि निर्वलाः अथ वलान्तयने सूर्य
स्य चंद्रभौमयोश्चास्य षडनं स्थाप्य तदंशस्त्रिभक्तावले भवेत् अत्रोपपत्तिरुच्चवलवत् सूर्यशुक्रयोश्चांतरं पं
चाशदंशमध्ये स्थाप्य तदनंतरमेव तदंशः षड्गुणाः पंचभक्ताश्चुक्रवलं स्यात् अत्रोपपत्तिः यदि पंचाशदं
शः षड्गुणकालाभ्यंते तदेतेन किमित्युभयोर्दे शभिरपवर्तैकते गुराकः षड्राजकः पंचेत्युपपन्नं अथ जीम
वशन्यो रद्हरात्रानंतरवलारंभस्तृतीयप्रहरानेवलम्पूर्णं चतुर्थप्रहरानेवलं शून्यं अथ सूर्योद्गमि

नमानीयपद्यर्द्धरात्रानंतरमिष्टकालस्तदातस्मिन्नर्द्धरात्रः शोध्यः यदितृतीयप्रहरोत्तरमिष्टकालस्तरत्रिमा-
नेनमस्यशोध्यशेषं षष्टिगुणस्यहरमानेनभक्तं लब्धं तु शनिवलम् अथदिवसादिगहवलम् तत्रलं
गनमध्येरविमिश्रशोध्यपद्यवशेषं नूनन्तदातदाश्यादि कंविनां दुगाम्बलम् अधिकं षट्च्युतम्विधं यं शेषं
रश्यादिविंशदुगाम्बलम् हागाम्बलम्भवति पुद्गुहागाम्बलम् नूनलगेन षडधिके तु नवलमेवं रव्युनेलगेन
दुनेसतिस्त्रीगते हे सुनं लम् षडधिके षडुनं नवाधिकं द्वादशत्यक्तमवशेषं विंशतिगुणं स्त्रीप्रहवीर्यं भव-
ति यत्केदिननिशोः पुंस्त्रीप्रावल्पमुक्तं संध्यौ तु विरामः एतत्सप्तमुक्तमुक्तावल्याम् अर्को नलग्ने च यते ।
स्त्रिराशिं यावत्परत्रापचयेन रूपम् पुंस्त्वन्यखेटेषु च यन्नवान्तं षड्भात्यरत्रापचयेन वेद्यं अयमर्थः अर्को न-
लग्ने त्रिराशिं यावच्चयतो वृद्धितो रूपम्बलम् त्रिराशितोने अपचयेन रूपं पुंस्त्वखेटेषु बलम् अन्यखेटेषु स्त्री-
ग्नहेषु सप्तमान्नवान्तं यावद्रूपम्बलम् अपरत्रदशमातृद्वादशान्तं अपचयेन रूपं वलं ज्ञेयमित्यर्थः इति
कालवलम् अथनिसर्गवलम् तत्रनिसर्गवलमुक्तं नाजिकप्रदीपे रूपस्य सप्तमांशो ऽ॥ ३४ ॥ बलम्भवेत्सूर्य-
सुत्रस्य तत्तद्वादिगुणं भौमज्ञगुणं सितेन्द्रकं जं निसर्गस्यात् इति निसर्गवलम् अथचेष्टावलम् समरसिंहः

मन्त्रगतिरणी घगतिश्चावक्रः क्रूरद्वग्नहितः क्रूरयुक्तो वलवान् शुभयुतदृष्टः कृताभ्युदयः सूर्यस्यैकभा
 गेइति सतत्स्यष्टमुक्तनाजिकमुक्तावल्याम् द्विगुणांशानूपोनवीर्यमथाकीश गानाञ्च शुभसमक्षिप्तस्य वा
 लं क्रूरमहितस्य रूपं स्यात् मार्गे दयार्द्धभागस्थितस्य वाऽशी घगस्य मध्यगतेरिति अत्र सूर्यो यद्वा शिनः
 वांशे तस्मिन्नेव वांशे स्थितस्य ग्नहस्य भागाद्यं द्विगुणांशं हि भक्तमवशेषं वलं भवति अथ शुभग्नहस्य भाग
 मानलिप्तस्य षष्टिकलावलं न्यूनाधिकत्वे तु द्वयोरंतरं त्रिंशदंशं न्यूनं विधेयं तदंशं द्विगुणां वलम् अत्र शुभ

श्री	मं	द	श
अस्तादुरयः	४	९	११०
उदयाद्वक्रः	१०	१३०	३
वक्रान्मार्गः	२	४	४
मार्गेदसः	१०	१३०	१५

भसन्निप्रो यदा क्रूरमहसहितो भवति तदा नवलमित्य
 पिज्ञेय अथ ग्नहस्य मार्गे दिनमाहभ्यवक्रपर्यंतं तथोद
 यदि वसमारभ्यास्तपर्यंतं यादिनसंख्या तद्वै विधाय
 तावत्संख्येहि षष्टिकलात्मकं वलं वक्रदिने अस्तदिने
 च वलं न्यूनम् अन्तरेऽनुपातः यदि मध्यदिनेः पूर्णं शुभ
 वलं लभ्यते तदा मार्गे दिनाद्गतेर्गम्येवादि वसेस्तथा ग्नहोदयदिनाद्गतेर्गम्येवादि वसेः किमिति अथोदयस्त

०	पूर्वा स्तावधि मेदयः	पश्चि मोदयः द्वक्रम	वक्रा स्तावधि मोदयः स्तम्	पश्चि स्तावधि मोदयः	मार्गः नपूर्वा स्तम्
वु	दि-३२	दि-३२	दि-४	दि-१६	दि-४
शु	दि-१५	दि-२४०	दि-२३	दि-८	दि-२३

वक्रमार्गेदिनानां ज्ञानं सुगमोपायेन मदुत्तुचरणे सिद्धान्तचिन्तामणवक्तृपूर्व स्ततः पश्चिमउदुमोस्माद्वक्र
 नतोऽस्मः परउदुमः प्राक् मार्गीपुरोस्तारवलुदन्त ३२ दन्ते ३२ वैते ४ नृपै १६ वैद ४ रदे ३२ वैधः स्वात् १६ गो।
 स्ताद्वेदिमास्यष्टमासे स्याद्विदिनैक्रमात् नवमिस्त्राविदिवसैर्भासेरष्टमितेस्तथा भौमास्तादुदयस्तस्माद्वक्र
 नदनुमार्गेता ततोस्तेसंवक्रमतोवेद ४ काष्टोद्वि २ पंक्ति १० मिः मासेर्भुवासाधिवेदैर्युगैस्सांघ्रियुगेरुगैः शने
 स्सांघ्रिभुवांरामेवैदेस्सांघ्रिश्चवह्निभिः इत्युदयास्तादिदिनज्ञानम् अथगृहगतित्वलम् तत्रअष्टौघ्नस्य
 कोर्यङ्गत्वेनेर्मेध्यमगतितुल्यस्यष्टगतेर्गैहस्यसवलत्वं तत्रामध्यमगतेर्मेध्यमगतितुल्यस्यष्टगतेर्गैहस्य
 चसवलत्वं मध्यमगतिनोधिकस्यष्टगतेर्गैहस्यवलाभावो ज्ञेयः अत्रभौमस्यगतितुल्याः कलाद्विगुणा
 वलम्भवतिबुधस्यगतिकलाः षड्गुणास्कोनाशीति ७८ हतावलम्भवतिगुरोर्द्वादशगुणाश्चक्रस्यस्व
 अंशरहिताशनेस्त्रिंशदुगाः इति मथितार्थोगुनुसम्प्रदायाद्वेयः इति श्रेष्ठावलम् अथहृग्वलम् तत्रैव
 लग्नं पश्यतियावत् वत्तस्यवीर्यस्यान्ताशुभदृष्टस्यचपापग्नहनुर्व्यदृशेनितस्यपादोनम् अत्ररस्यग्नह
 स्ययावतीलग्नस्यापरिहृष्टावेदेवतस्यहृग्वलंअथशुभदृष्टस्यग्नहस्ययावतीशुभदृष्टिस्तापादोनावलंस्यात्य

रंतुक्रूरतुर्धृष्टिरहितो गहोपेक्षितः तत्सम्भवेन वलमिति वीक्ष्यते त्वंगं सवली इति समरसिंहः इति दृग्वलम्
मं अथ लग्नादिद्वादशभावसहमानां वलानयनमुक्तस्मृता वल्यम् तन्वादिकानामिह सग्रानुपस्थितै
व वलम्पदिष्टम् स्वनाथजीवज्ञदृशा समेत नृभेषु नृपावितमाप्यभेषु चतुष्यदारव्येष्वपि चार्द्धयुक्तं न कीदृमे
किञ्चन योजनीयम् शुभाशुभव्योमगदृग्वियोगयुगांशयुक्तो नमिति स्फुटं स्यादिति विशेषमाह वामनः स्वस्व
स्वामिवलत्वेन ज्ञेयो राशिर्वलाधिकः जीवज्ञयुक्तो दृष्टो वा स्वस्वस्वामियुते सितः पृष्ठो दयाः कर्कमृगधनुर्मेषवृ
षा अश्वि शेषाः शीर्षो दया ज्ञेयामीनस्तूभयतस्मृतः शीर्षो दया दिनवला शेषा रात्रिवला स्मृताः राशयो
थलस्था दशमस्था अतुल्यदाः वृश्चिकस्तम्रमस्थाने चतुर्थे जलराशयः संध्यायां वृश्चिको राशिर्दिवसे न रा
शयः रात्रौ वलां लम्पराश्या स्युरित्यं राशिवलं स्मृतम् इति राशिवलं प्रोक्तं पुराणाचार्ये सम्मतम् ५ अथा
ष्टधा गृहाराणां वलफलमुक्तं पद्मनाभेन अत्र एकैकं प्रति सार्द्धं विंशे पकं वलं ज्ञेयं संपूर्णं वलं षड्विंशे पका
त्मकं मध्यमं वलं त्रिविंशे पकात्मकं अूनं मध्यमं वलं ज्ञेयं तद्यथा शून्ये हानिस्तथा क्लेशो ल्यर्द्धे शेको मृदु
पुं वैमनस्यं तथो द्वे गोतूपे प्रोक्तमिदं फलं सार्द्धं तूपे तनोः पीडा द्वाभ्यां दुःखं सुखं समं सार्द्धं द्वाभ्यां सुखादौ

निस्त्रिभिर्भोगः सुखं धनं सार्द्धं त्रये सर्वसिद्धिश्चतुर्भिः सर्वतो यश इति नष्टचलानां सूर्यादीनां फलमुक्तम् ।
 मेजः सिंहेन त्वग्दृष्टिचक्रपरिभवादिरवौ विनष्टे वैश्वस्योरन्ति च जो वनि जेल घुत्वं ज्ञे ज्ञान हानिरणुक्तम् ।
 त्वय्यपरायते ज्येष्ठं के त्वभोगसुखता नृगभीः शनौ चेति अणुवृत्तिरत्यवृत्तिरयपरायता परायणहितं अन
 गभीः स्वशेवकुद्वयं अथ प्रसंगादिष्टकष्टविचारोत्तिरव्यते तत्प्रयोजनमुक्तं रत्नावल्यां ताजिकोक्तम् ।
 लादेशः प्रकर्तुं शक्यते येनः इष्टकष्टफलज्ञानान्तिर्गोयस्तदथोच्यते स्वेच्च १ मित्रोच्चगो २ मर्षी ३ सुहृ
 त् ४ सौम्या ५ वल्लोकिता उदितः ६ सौम्यचारी च ७ त्रित्रिकोराणाय ३। ५। ८। ११ गोथवावगोभिर्मे ८
 मित्रवर्गे १० स्वगेहे ११ सूर्यभागगः १२ मूसरिः फो १३ मुयशिलः सौम्यैः १४ सौम्यांतगो १५ युतः १६ एवं
 वलयुतः खेटो ज्ञेयः षोडशधावधैः नीचे १ शत्रूच्चगो २ वक्त्री ३ रिपुपा ४ पावल्लोकिताः ५ अस्तगो ६ याम्यभा
 गस्थो ७ लग्नादिष्फारिस्थितः ८ वर्गे नमविहीनोयः ९ शत्रुवर्गे १० गृहेपिच ११ सूर्यभागो भित्तः १२
 क्रूरैरिष्फो १३ मुयशिलोपिच १४ पापयुक्तो १५ मध्यगतो १६ ज्ञेयः खेटो वल्लोभित्त इति अत्र शुभस्थान
 गिग्नहे शुभफलं रूपमितं स्थाप्यं अशुभस्थानगो ग्नहे अशुभफलं रूपमितं स्थाप्यं पुनश्च शुभाः शुभफल

योऽन्तरेकते सतियच्छुभमशुभम्वाञ्चवशिष्टतदेवगहस्पइष्टकष्टम्वाफलनृशाफलादिषुज्ञेयम् एतम्
 तस्यष्टकम्परित्येन सर्वत्रकल्प्यमृथगेवतूपम्फलशुभाख्यम्फलनिर्णयाय इहापिचूपापरिकं
 ल्यसाध्यम्फलञ्चकष्टाभिधमत्रतद्वैः पृथक्स्थितस्यास्मिन्नलम्फलंतदेवाभिधमत्रवेद्यम्
 दशाधि१०केष्वेष्टफलेचपूर्णाफलनृशो१०नेकेथितञ्चमध्यम्कष्टाधिकेपूर्णाशशङ्क१०हीने
 शुभेचकष्टेदशतोवरिष्टे कष्टानथाकष्टतरंनिचुतम्फलनृशायांयवनेःपरागौरिति अथपञ्चवर्गे
 भ्यइष्टकष्टमुक्तनाजिकमुक्तावल्याम् दलनृलार्द्धञ्चतद्वैकञ्चस्वकीयमित्रारिगृहेस्वभेस्यान्तम्
 तथेवदृक्केज्जलवसंदर्द्धनतरवराडकनृलवेर्कभागः तद्वैकनृलमेवत्रिंशेतिथ्यंशकोर्द्धञ्च
 दलन्तृथोच्चे नखांशकोर्द्धञ्चदलञ्चनीचेष्टून्यह्वेदांशनखांशकोचेति एतदूनयद्वास्वेष्टासतिषु
 द्वादशांशाद्व्याद्युक्तवलविभागाशङ्कष्टफलसाध्यम् इतीष्टकष्टविचारः अत्रैकेचनसामान्येनैवअ
 हर्धावल्लङ्घ्ययन्तिउक्तञ्चहिह्राजे समगति१उदितोयः२सौम्यदृष्टोय३युक्तः४सशुभमशुथरिणी
 स्यात्सौम्यभावेर्द्धकेभागे७विचरतिशुभमध्ये८चातिवीर्यःप्रतिष्ठःकथितवलविरोधीहीनवीर्यः९क

गेन्दुः उभयवलसमासेचाप्यभावेतयोर्वविचरति

यदिखेदोमध्यवीर्योमुनीन्दैरिति अत्रसमयतिवि

लेधः शीघ्रगतिउदितविरोधोस्तगः एवंसर्वत्रापिज्ञेयं अत्रप्रत्येकसाह्विंशोपकद्वयमितं वलंज्ञेयम् अ

थात्रविशेषफलं जेज्ञासुनापूर्वोक्तं षड्विधमपि वलम्विचार्यन्तदभावे सामान्यपञ्चवर्गी वलं विचार्य

तदभावेप्यष्टधावलम्विचार्यमिति सिद्धान्तः अत्र

यद्वा दशवर्गीचक्रमन्त्रवामनः गृहहोरादेष्काराः

पादाशः पञ्चाशसंज्ञाशौ सप्ताष्टनवदशांशानुद्देशा

द्वादशांशाश्च भौमशुक्रज्ञचंद्रार्कबुधशुक्रारमन्त्रि

राः शेरिशनिस्तथाजीवोमेषादीनामधीश्वराः लग्नार्द्धजायतेहोरासर्वलग्नेषु सर्वदा ओजराशिभवाके

गृह			देष्कारा			नवाशा			त्रिंशःशा			उच्च			नीच		
स्व	मि	श	स्व	मि	श	स्व	मि	श	स्व	मि	श	स्व	मि	श	स्व	मि	श
१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१
२	४	८	६	१२	२४	१२	२४	४८	१५	३०	६०	१०	४०	८०	०	४०	२०

राः शेरिशनिस्तथाजीवोमेषादीनामधीश्वराः लग्नार्द्धजायतेहोरासर्वलग्नेषु सर्वदा ओजराशिभवाके

न्दोः समेचंद्रार्कजामता मेषादिसर्वराशीनां त्रिभागेषु यथाक्रमं आद्यपञ्चनवेशानां देष्काराभरितावु

धैः एकद्वित्रिचतुर्थेषु लग्नपादेषु चक्रमात् स्वस्वराश्यादिकेन्द्रेशः पादाशनायकामताः ४ कुजाकीज्यबुधाः

शुक्रः पंचमेशेषु नायकाः ओजराशिषु युग्मेषु गृहाव्यत्यंतः स्मृताः मेषाद्याविषमेराशौ तुलादिकाः विज्ञे

यावित्थैरेवं राशिषु शनायकाः ६ ओजराशौ स्वराश्याद्यास्समे सप्रमराशितः सप्तांशनायकास्सर्वे विज्ञे
 यावित्थैस्सफुटाः ७ मेषाद्याश्च राशीनाञ्चापाद्यास्स्थिरराशिषु द्विस्वभावेषु सिंहाद्याः ज्ञेयाश्चाष्टांश
 नायकाः ८ मेषमृगतुलाकर्कसुरास्युर्नवभांशकाः मेषकेशरिधन्वादि राशिचक्रे व्यवस्थिताः ९ अ
 जकुम्भभुसौलि सिंहयुगमक्रमेणा तु दशांशनायकालनेन गहानेव विदुर्बुधाः १० मेषमीनघटानक्रचा
 पालितुलकन्यकाः सिंहकर्कटकामोक्षादिकानुद्वांशनायकाः ११ स्वस्वराश्यादिका ज्ञेया द्वादशांशकनाय
 काः १२ एवं तन्नेत्रविज्ञेया बुधैर्द्वादशवर्गिका सूर्यादीनां नुखेटानाम्बीक्ष्याद्वादवर्गिका शुभस्त्रिभिन्नसौ
 म्योच्च निन्द्यानीचरिपापजा एवम्फलद्वयम्बीक्ष्यतद्विशोध्य म्परस्परमतच्छेषान्फलं ज्ञेयं गहं द्वादशव
 र्गमं वर्गेषु शुभधिके क्रूरः शुभसौम्योतिशोभनः निंदाधिके शुभः क्रूरः क्रूरोति क्रूरताम्रजेत् स्वगृहाद्या
 नुदोहतेन च भावजम्फलम् निजवीर्यानुमानेन स्थितं राशीशोभावजम् सकैकराशि मध्यस्थे विज्ञेयं रा
 शिसंफलम् तन्वादिभावतूपेरास्वगृहादि क्रमेणा च ते च द्वादशवर्गस्य स्थूलसूक्ष्मप्रभेदतः स्थूल
 सूक्ष्मफलं ज्ञेयं गहाराणां सर्वभावजमिति अत्रैकैकराशि मध्यस्थमित्यनेन तन्वादि सर्वभावानां द्वाद

श

शवर्गिकाविधेया तस्माद्वाकानां स्थूलसूक्ष्मफलविचारः कार्य इत्यर्थः एतत्प्रष्टुमुक्तं संज्ञातव्ये * ।
मावेषु सर्वेषु पि वर्गचक्रमिलोक्य तत्फलमूहमीयमिति द्वादशवर्गचक्रे विंशोपकानयनमुक्तं * ।
योगसुधानिधौ शतकलाः १०० स्वमवमादिके च मैत्रेयतद्वच्च ४० रिपोतद्वच्च २५ जदेक्यमभ्राज्ज ६० ।
हृदं केवर्त्य विंशोपकावीर्यसूतो भवतीति अत्र केचन द्वादशवर्गचक्रमुकुर्वन्ति पठन्ति च वामनेन
ग्रेहाणां वा प्रोक्ता द्वादशवर्गिका पुराचार्यैस्तु कत्वात् कृत्वा मासा प्रकीर्त्यतेति एतन्नस्मरीयं यतो ।
ति प्राचीनाचार्यैरा मरीत्येन भौमः सितोज्ज्वलान्यादिश्लोकदशकेन द्वादशवर्गचक्रमभिहितम् अत
एव संज्ञातं त्रे श्रीमन्नीलकण्ठे देवज्ञे द्वादशवर्गचक्रमुक्तमिति इति द्वादशवर्गचक्रम् अथ ग्रहाणां व
र्षवत्तत्र चत्वारिहर्षदानि स्थानान्युक्तानि तेजःसिंहेन निधि ९ हुताश ३ षडेर्दक १ शिवा ११ त्रज ५ व्य
य १२ इनात्प्रथमं खलु हर्षदमस्वर्गहसु च मथोदितं यस्मृतं निखिलखेटगरो सुतृतीयकं अथ दिनेन
खगस्य तु योषितो भवति रात्रिषु हर्षपदं तथा उदयतस्त्रितयं तृतीयं क्रमाद्युवति १।२।३।७।८।९ नृद्यु
सदां च ४।५।६।१०।११।१२ चतुर्थकं अत्र समरसिंहेन द्वितीयकं निजगृहं सर्वेषां हर्षपदं भवतीत्येन ।

न श्लोकार्हे न स्वर्गहमेव हर्षस्थानमुक्तं न तु स्वोच्चमिति ज्ञेयं अत्र विशेषका उक्ताः पट्टनिभूषणो हर्षो वि
ना हर्षपदे पंचविशेषकामताः हर्षस्थानचतुष्कस्यः खेटः स्यात्पूर्णा हर्षित इति अत्र समरसिंहरीका
यां तु कज्योतिर्विद्विरेके क हर्षस्थाने नृपमिते वलमुक्तम् नत्रापि नवमादिस्थानेषु लग्नाच्चित्रिभेषु च पू
र्वोक्तयुक्त्या गहाराणां भावफलमेव वलं स्वर्गहोच्चवलं तु राश्यं ते परमोच्चं तु प्रोचुर्गहविदो जनाः रा
श्यं ते पूर्णफलदं स्वर्गहं च तथा विदुरिति जीर्णां ताजिकवचनात् स्वर्गहस्वोच्चस्य गहस्यांशादि
कं द्विगुणं स्वर्गहस्वोच्चवलं भवति दिनरात्रिवलं तु पूर्वोक्तं गहदिनवलं मेव पुनर्गहाराणां विशेष
वेत्तव्यं यमहर्षवलं दिनरात्रिवलं च योजितमेवातो हर्षस्थानद्वयवलं विशेषवले सुयोज्यमिति न
तु सर्वेषां वज्रानामैक्यं स्फुटवलं भवति स्फुटवले नैव वर्षे शफलं दशाफलादिकं च ज्ञेयमिति
विप्रश्ने प्रथमहर्षवले अधिकहर्षस्थानानि केषां चिद्गहाराणामुक्तानि प्रसवे स्मवे कर्मबंधधनं चंदे
सूर्ये ज्ञस्योदयरवेः द्युनम्भौ मस्य धर्मर्षशने प्राहुस्सहर्षमिति यादवेन तु पञ्चहर्षस्थानान्यु
क्तानि नत्राग्निर्तर्के शिवे क्षिणारव्या सूर्यादिकानां स्वर्गहनिजोच्चं पुंस्त्रीखगानां न तु तत्त्वयः

न्वनिशादिनं स्त्रीनरसंज्ञितानाम् पुंभानिपुंसां वनिष्ठा गृहाणि स्त्रीव्योमगनाञ्च दास्यदानि ह्यस्य दे-
 व्यः ४ विशोपकाश्च एथ कृथक्पञ्चसुसम्बद्धा इति श्रीदेवज्ञवर्ग्यपरिडनदामोदरात्मजवल्लभद्वि-
 चित्तैलायनरत्नदृष्टिसाङ्गवलेष्टकृष्णदानयनाधिकारो द्वितीयः ३ अथ षोडशयोगाध्यायो व्याख्यायते
 तत्रैकवालादिषोडशयोगानामान्युक्तानि ताजिकभूषणो इकवालेन्दुवाराख्या २ विन्ध्यशालस्ततः
 पञ्च ३ ईशराफः ४ अन्नत ५ अयमया ६ मराऊ ७ ततः ८ कम्बूलङ्गे ९ रिट् कम्बूल १० खट्वासरक ११ र-
 दिके १२ ततोदुःफालिकृत्यश्च १३ दुत्पदवीर १४ तन्विरो १५ कुत्थेश्च १६ दुत्तफश्च १७ ते योगाः षोडशकी-
 तिताः ताजिकाचार्यवर्य्यश्च फलविज्ञानहेतवे अथेत्यशालादियोगोपयुक्ताः सूर्यादीनादीनां शाङ्काना-
 स्तेजस्सिंहेन ईक्ष्यते कर्कटहपञ्चदशशेदीपके अथ रविभि १२ विधुरारः अष्टभि ८ भृगुमृगाङ्गु तं नूजो सप्त-
 ७ भिर्गुजशनीनवभि ९ अथेति ताजिकसारे पिरविशराजै १५ स्तपनैः १२ शशांकोलवेर्महो जोवसुभि ८
 अथ मागैः जभार्गवो सप्तलवेर्नभोगै ९ देवेज्यमन्त्रोपयुतिङ्करोति अत्रपञ्चदशभिरंशैः रविः प्रयुतिस्वस्थ-
 मारोत्यशालादियोगङ्करोतीत्यर्थः एवं सर्वत्र प्रसूतवैस्मवे राहोरपि द्वादशदीपभागा उक्ताः अथैकवा-

लेंदुवारो भत्रेकवालेनुवारयोर्लक्षरामुक्तं संज्ञातन्त्रे चेत्कण्टके १।४।७।१० पराफरे च २।५।८।११ स्व
 गाः समस्तास्यादिक्कवाल इति राज्यसुखादिहेतुः आपोक्तिमे ३।६।१२ यदि खगाः स के लेंदुवारो
 नस्याच्छुभः कचन ताजिकशास्त्रगीत इति अत्र वर्षप्रवेशे इक्कवाल योगोत्पन्नो राज्यसुखयोर्ल
 धिः कुलानुमानेन वाच्या वर्षारिष्टे प्यरिष्टमंगो वाच्यः कचन वर्षप्रवेशमासप्रवेशादौ यदा केन्द्रापो
 क्तिमस्याग्नहाः पराफरापोक्तिमस्या वास्यस्तदा कोपियोगेन संभवेत् सर्वग्नहाद्वित्रिषुपिकं
 द्वाद्विषुस्थिता योगकर्तारो ज्ञेया इति जीर्णटीका कृत्वा दवेनैतो योगो अन्यथैव कथितो
 केंद्रस्थित द्वितयराशिगयोः स्वधाम्नादृष्टिस्तदानिगदितोत्र स इक्कवालः आपो
 क्तिमोपगतं केन्द्रं यो र्यदि स्याद्दोगस्तदा मुनिवरे श्वस इंदुवार इति द्वयोरेव ग्नहयोः केंद्रपराफर
 संस्थयोर्दृष्टौ सत्यामिक्कवाल योगः दृष्टौ सत्यां केन्द्रापोक्तिमस्य यो द्वयोरेव ग्नहयोरिंदुवारयोग इति
 अद्वयमम् अत्र दीप्तांशे दृष्टौ योगाः संभवन्त्यतो सादवोक्त एव प्रत्यक्षः साधीयानिति चेन्न यतो यमया
 योगे सर्वे स्ताजिककर्तृभिर्दृष्ट्यभाव उदाहृतोऽस्ति इतीक्कवालेंदुवारो अथेत्यशालः तच्च वर्तमानपरि

१
२
३

पूरा भविष्यमुत्थशिलभेदेन त्रिधेत्यशालयोगः तत्र वर्तमानमुत्थशिलयोगलक्षणा मुक्तं ताजिकालं कारे
 सत्यां प्रोक्त दीपारव्य भागैर्मदात्तरेव ताच्छ्रिखितो यदात्यः अशिलुत्थः किंचिदूनस्तदेत्यशालो
 यो लोमुत्थशिलः स एवेति तत्रेत्यशालो हियो मे सुगन्हा राणा शीघ्रगत्वं मंदगत्वं च स्पष्टा सा ज्ञेयं अत्र केचिच्छ्रीः
 घमं देह्यते योरेव राशिस्थयोरेव मुत्थशिलयोगः न नवपंचमादिभिन्नराशौ यतः समरसिंहेन मध्यमाधमक
 म्बुजस्य गोमेषस्थे ज्ञेयं शनिना कर्कस्थे भूभुवास्त्रियाङ्क विनामकरस्थे न गतुरासहमीनस्थे ज्ञेयं न न शुभज्ज्वे
 निपद्ये नैकराशौ मुत्थशिलयोगो भिहितो न भिन्नराशाविति चेन्न यतस्तेन तत्रैव नीचगमोर्न हयोरित्यशालः
 कार्यनाशकः प्रोक्तस्तद्यथा यदि नीचो नीचेन च मुत्थशिलकारी यथारिपुद्भिष
 ता तद्वत्तत्कं बूलज्ज्वन्दोपिविनाशको मुखिन्निति अत्र मुत्थशिलकारिणो
 र्गहयोरेकं नीचं न सम्भवति त्रयाणां लग्नेशकार्यैश्च चन्द्राणां नुसुतरान्न स
 म्भवति तस्मादेकगृहगयोरेव मुत्थशिलयोग इति व्याप्तिर्गतेनैव उक्तञ्च तेज
 सिंहेन उक्ताशकान्तरद्वगुत्थमपीत्यशालः कम्बूलकञ्चुष्टयगर्हगयोर्द्व

इकतालयोगः

२	९	३२	११
३	४	७	१०
५	६	८	१२

इदुवायोगः

२	९	३२	११
३	४	७	१०
५	६	८	१२

योऽस्यादिति अन्ये पुनराहुः राशिचक्रे शीघ्रगहस्यामेयदामन्त्रगहो भवति तदेत्यशालयोगो नेतरश्चा एतदा
विचारितं रमणीयम् यतस्मरसिंहेन उत्तमोत्तमकम्बूलोदाहरणोरविभौ माभ्यां यथा मेघे इत्यनेन चन्द्रा परौ
यदि मिथस्त्वगृहोच्चसंस्थो मेघे यथा कुजरवीतदतीव शस्तमित्यनेन च तेजस्सिंहेनापि मेघस्य यो रर्के भौ म
योः कर्कस्थेन चन्द्रेण सहेत्यशालयोग उक्तः तत्र मेघस्य यो रर्के भौ मयोर्मन्त्रगयो रशीघ्रगश्चन्द्रोऽमे भवमिदं तु
एषे तस्माच्चिदमन्त्रगहयोर्मध्ये अगस्थत्वमृष्टस्थत्वञ्च राशिचक्रे यथा सम्भवं ज्ञेयम् एतदेव मराऊं योगे
दिक्कुर्यात् शीघ्रस्याग्नेस्थितौ यवा एषे पश्यंश्चतुर्थसप्तमदृष्ट्या तथैके राशिस्थ इत्यनेन प्रद्येन समर
सिंहेन शीघ्रमन्त्रयोरग्नपृष्ठस्थत्वं यथा सम्भवमेव प्रदर्शितं सर्वयोगेष्वपि मुथशिलविचारो गृहाराणामेक रा
शिगात्राभिः राशिनामपि भवत्येति स्पष्टमभिहितं च अत्र स्वदीप्तांशो द्वादशांशो वा मुथशिलयोगादयो
विचारणीया इत्युक्तं ताजिकतिलके स्वदीप्तांशो विभागकैर्वा योगा विचार्या मुथशीलमुख्या इति अ
थ गौरपूरी मुथशिललक्षणा मुक्तयोगमुधानिधौ विकलिका कलिकादलहीनकश्चरखगोल्पजवाद्यवा
मः मुथशिलं सकलं सफलं तदा फलति तद्यनो मुनिगट्जगो भविष्य मुथशिलयोगलक्षणा मुक्तं वा मने

राश्यतमः शीघ्रगतिः स्थिरस्य भागाद्विवक्षुः परराशिमास्य यदा भवेत्तं प्रवदंति योगमेष्यं भविष्यन्फलदं संदे-
 वं सारसिंहसतेवर्तमानमुथशिलयोगोयं भविष्यन्मुथशिलयोगोयं भविष्यन्मुथशिललक्षणा मुक्तं तेनैव य-
 द्युक्तं भागो तोसो हीनो शीर्मेदृष्टो भवति तन्मुथशिलं भविष्यद्गणनीयं कार्यं संसिद्धौ अत्रेत्यशालयोगेष्टस्ये-
 शीघ्रेव क्रि रिसतीत्यशालफलभावंः अग्नस्थं मंदेव क्रि रिसतीत्यशालफलविशेष इति संप्रदाययुक्तिः व-
 नेभ्यः मुथशिलोदाहरणमाह यावः वृश्चिके भवति भूसुतस्तनौ भागखोडश ३६ इनेहरो ह्यं वासमांश-
 कामे तोतदा त्विकारा ज्यलधिरपरे खिला त्वयं अथ पूर्णमुथशिलोदाहरणं जीर्णताजिके स्त्रीलाभस्य
 प्रल्लेकके विलग्नं शशी वृषे द्विभागः साष्टादश कलिकात्यः कौर्ष्यं मंदो द्विभागमितः एको भविष्यति
 केला सहितोयं पूर्णफलदः स्यात् अथ वर्षप्रवेशे यदि कोपि छति ममास्मिन् वर्षे स्त्रीलाभो भवि-
 ष्यति न वेति एवं विधे प्रल्लेकगणेश कार्ये शयोः परिपूर्णं त्यशाले स्त्रीलाभो वश्यं स्वतः एव मग्ने-
 सर्वत्र ज्ञेयम् अथैत्यन्तराशादिस्थितगृहे त्यशालोदाहरणम् वृषलग्नं लाभस्य प्रल्लेकमुपेन्यभा-
 ग २८ गण्युक्तः वेदाशमिनो मीने गुनुरेव मुथशिलयोगः अथ भविष्यन्मुथशिलोदाहरणम् तुला विल-

निभृगजशरेशैः कर्केदिचन्द्रे हितिजोन्यराशेधनस्यलाभेकथितोभविष्यद्योगस्सरवेभाविफ
लप्रदानां अथेत्यशालेफलनिर्देशप्रकारउक्तसंज्ञातत्रै लग्नेशकार्याधिपतत्सहायायत्रसुर

स्मिन्पतिसौम्यदृष्टे तदाकनाल्पकथयन्नियोगम्विशेषतः स्ने
हदृष्टेति सन्तः सहायानाममित्रम् लग्नेशः लग्नेशमित्रकार्येराः ३
तन्मित्रं सतेचत्वांशेयत्रभावे स्युस्तस्मिन्भावेपतिसौम्यदृष्टे सतिव

पूराभ्युदयशिल
गः ह्यीलाभप्रस

५	४	३	२
६	७	८	९
१०	११	१२	१३
१४	१५	१६	१७

भाविष्यभुयशिल
मिगः धनलाभप्रस

५	४	३	२
६	७	८	९
१०	११	१२	१३
१४	१५	१६	१७

स्त्रीयोगः अथभावदशासहमतसी
रसुथहाहेशादयोपियत्रभावेस्युस्त
स्मिन्भावेपतिसौम्यदृष्टे सति तेषां
सवलत्वस्यादितिसमरसिहवीका
कृत्स्वर्षादिसत्स्थानरात सुभैश्चेत्युतेक्षितोभूद्भविताप्यथास्ते तदा
सुभंप्रागभवत्सपूर्णाभग्नेमपिष्यत्यथवर्तनेच व्यत्यस्तस्माद्विपरीतभा

वर्तमानभुयशिलोदाहर
रागज्यलाभप्रस

५	४	३	२
६	७	८	९
१०	११	१२	१३
१४	१५	१६	१७

प्रकातराभ्युदयशिल
भागलाभयोगप्रस

५	४	३	२
६	७	८	९
१०	११	१२	१३
१४	१५	१६	१७

हा.
२.
३३

विशेष्यतो निष्ठगृहम्पन्नः अभूच्छुभम्यागशुभन्निदानी संयातुकामेन च भाविवाच्यम् अयमर्थः
लक्षणाधीशः कार्यधीशो वा विपरीतभावो वेशत्रुनीचादिदुष्टस्थानेषु गतः सन् पापैर्युक्त इक्षितो वा भूतदा
प्रागशुभमभवत् एवं सर्वत्र संयातुकामेन राश्यंतस्येन शीघ्रेण पापघ्नहरा शौ संयातुकामेन कृत्वा भवि
ष्यदनिष्ठवाच्यमित्यर्थः भावदशादावित्यर्थः अथेत्यशाले विंशोपकानंयनं दृष्टस्य शीघ्र
ग्नहृद्दीप्तमंदग्नहृदस्य भागैरहिता विधेयाः दृष्टस्य शीघ्रग्नहृद्दीप्तभागः दृष्टस्य शीघ्रद्युतिभागभक्ताः
फलियदाप्तनखसं २० गुरांतद्विशोपकाः स्युर्मुखशीलमुख्ये इति उदाहरणं मंदग्नहृद्दीप्तमोक्षशय
दिः ७।१६ शीघ्रः सूर्यो राश्यादिः १।२ अत्र सूर्यस्यांशः २ भौमस्यांशः १६ हीनाः १४ सभिः सूर्यस्य
दीप्तांशः १५ हीनाः शेषे १ सूर्यस्य दीप्तांशः १५ भक्ते लब्धं ०।४ नख २० गुरां जाता इत्यशाले विंशोपकाः
१।२० अथ षोडशयोगांत्ये लिखितं यादववृत्तेनावधिदिनानयनं तत्र भौमार्कयोरंशान्तरं १४ द्वाद
शगुरां १६ ८ जाता न्यवधिदिनानि एवं सर्वत्र ज्ञेयं वर्षलग्ने सौम्यग्नहेत्यशाले फलमुक्तं ताजिक
सारे यदीत्यशालः खचरैस्तु सौम्यैः कृतो हृत्लग्ने परिपूर्णकश्च दत्तेन दासो विविधं विलासं धनाग

मंक्रातिविबर्द्धनंचेति इत्यशालादीनां फलं जीर्णताजिके इत्यशालस्त्वयंकर्त्तयममानकम
न्यतः ईसराफः स्वयं हर्त्ता मरा ऊचान्यहस्ततः खल्लासरैः फलाभाव इति वर्षे विचिंतयेत् अत्र ल
ने कार्यभावेशयोरित्यशालादियोगोत्पत्तौ सतत्फलं वाच्यमिति इतीत्यशालः अथे सराफः
योगः तत्रे सराफयोगत्नस्य राताजिकमूषरोशी घृग्नहोमंदगते गेहा जुयदे कभागं पुरतः प्र
पाति नदे सराफस्तु मूसरीफः पुरातनैर्दुष्टफलः प्रदिष्टः अथशीघ्रग्नहस्यमदृग्नहस्येकांशः
तिक्कमरो इ सराफयोगः एकांशपूर्त्तौ कलानामतिक्कमरो पीत्यशालयोग इति जीर्णटीका क
त् अत्रे सराफयोगस्यो म्यग्नहजनि तश्चुभ इत्युक्तं हिस्त्राजे ईसराफे सौम्यजाते कार्यभङ्गे न जाय
त इति अथशीघ्रग्नहोमदृमतिक्कम्यद्वादशांशभ्यधिको भवेत्तदापि मूसरीफः शुभफलदस्य वेत्यु
क्त्यादवेन चरोचराच्चरेलवम्युरस्त ईराफकः शुभोनमूसरीफकश्चुभो ५ क १२ भागगस्तु चेत् अ
त्रोदाहरणमाह स एव धनुर्विलम्बे गुतरं १६ भागेर्बुधोद्विचन्द्रे १७ मिथुनज्ज्ञतोत्र नकं न्यकोपाव
रत्नाभसिद्धिस्स्यात्पिराडतुल्ये २८ त्रबुधेतदाप्तिरिति अथे सराफयोगे विंशोपकानयनम् ।

हा.
२.
३४

एषु स्थसन् नृगहहीनशीघ्रगहस्पभागानरवसङ्गराश्च अगस्त्यशीघ्रगहदीपभागेर्भक्ताविशेषास्सुरिहे
सराफ इतीसराफयोगः अथ नक्तयोगः तत्र नक्तयोगलक्षणं संज्ञातन्त्रे लग्नेशकार्योधिष्येनेदृशिमिथे
यतन्मध्यगतो यशीघ्रः आदाय तेजो यदि एष संस्था न्यसेदथान्यत्र हि नक्तमेतत् अन्यत्र मन्दग्रहे
एष संस्था न्छीघ्रगहादित्यर्थः अत्र सर्वत्र स्वदीप्रांशमध्ये यदि शीघ्रगहान्मन्दग्रहोऽधिको भवति
तदा शीघ्रो मन्दस्य तेजो दाता मन्दशरीघ्रस्य तेजो हरो ज्ञेयः दीप्रांशमध्ये शीघ्रगहान्मूनांशो मन्द
हेशीघ्रो मन्दस्य तेजो हरः मन्दशरीघ्रस्य तेजो दाता ज्ञेयः वक्ष्यमाणमरा ऊयोगे विशेषवाक्यं
घादधिकं शान्मूनांशोऽपि मन्दशरीघ्रस्य तेजो हर्ता भवतीति तत्त्वम् अत्रोदाहरणं संज्ञातन्त्रे स्त्री
लाभपृच्छा ननुरस्तिकन्यास्वामीबुधः सिंहगतो दशांशैः सूर्यशकैर्देवगुणः कलत्रे दृष्टिस्तयोर्नास्ति
मिश्रोश्चन्द्रः चापे दृष्टे चोभयदृश्यमूर्तिः शीघ्रोर्कभा १२ गौरयवाभवांशैः ११ आदाय तेजो बुधतो ददौ
यज्जीवाय लाभः परतस्त्रिपास्तत् अयमर्थः अत्र लग्नेशकार्येशयोः परस्परं वडवगत्वात् दृष्टिर्ना
स्ति अथ शीघ्रश्चन्द्रो न्योन्यं बुधगुणं च पश्यन्त्वस्मादलंकाशाद्बुधानेजो गृहीत्वा स्वस्मादधिकं शान्मूनांशं यगुर

वेदद्वौ तस्मात्परहस्तात्स्त्रीलाभः अत्रस्थानदृष्टिसद्भावेपि दीप्रांशानि क्रमेण नक्तयोगो भवतीत्युक्तं
 यादवेन लग्नेशकार्यपरवर्गे निजभागदृष्ट्या हीनावुभौ चरखगोतरगः प्रपश्यन् नीत्वा महश्चरगते
 रचलाय दद्यात् नक्तं भवेदपरहस्तविलंबसिद्धौ अत्रोदाहरणमाह सखमीने विलम्बे गुणकं भूमा
 स्त्रियास्तु धौनेत्रलवो नदृष्टिः तयोश्च मध्ये ऽदि ७ लवः कुलीरे चंद्रस्तदान्येन सखे गमाप्तिरिति इति
 नक्तयोगः अथ यमया योगः तत्र यमया योगस्तस्य रासुक्तं ताजिके भूषणे परस्परगो
 लोकनवर्जितं यत्खेटद्वयं पश्यति मंदखेटः दीप्रांशके धौमचराद्गृहीत्वा स्थिसंयं
 दमेयं मया मिधानः अयमर्थः परस्परालोकनवर्जितं खेटद्वयं लग्नेशकार्ये शामि
 धौमतीयो मंदगृहः स्वदीप्रांशे लग्नाधीशकार्यौ धौशे स्थानदृष्ट्यां पश्यन् पुनस्तु भयो
 मध्येशीघ्रजे जीर्णं मंदगायदनेयमयाख्यो योगस्त्यात् अत्रोदाहरणं संज्ञातत्रै राज्यापि सुखं तु
 ललग्ननाथो मेघे सितस्त्वष्टि १६ लवैर्हृषस्यः चंद्रोरसांशे धौ यदि राज्यानाथो दृष्टिस्तयोर्नास्ति गुणः
 सुमहः दिगंशतः कर्कगतस्तु पश्यन्नुभौ महो दीपलवैस्तान् नृमृददौ सितयेति पदस्य लाभो मान्यः

जभावीतिविमृश्यवाच्यम् अत्रलग्नेशकार्येशयोर्द्विद्विदशकत्वादन्योन्यदृष्टिर्नास्ति तृतीयोऽंशः
 तुर्मन्त्रगामीकर्कस्योदशांशः लग्नाधीशकार्याधीशौस्थानदृष्ट्यापश्यन्सन्स्वलप्यांशाद्विंशोऽंशः
 स्वदीपभागेसिजोऽंशोत्वावहंशायशुक्रायददौतस्मान्मन्त्रद्वारयाराज्यलाभोमात्येनदोष्यः
 इतियमयायोगः अथमराऊयोगः तत्रमराऊयोगलक्षणायादवः भौमोवांरक्षिजध्वरस्य
 पुरतः दृष्टेयवासंस्थितः पश्यन्शत्रुदशा १।४।७।१० स्वदीपलवकेहीनैरहीनैरपि यत्कार्यार्थम्
 थाकृतंमुयशिलंतत्रस्थितोवाग्रहोऽहंतीहमहोमराऊनिगदितोयोगोर्थनाशोपदुः मन्त्र
 ताजिकेसमरसिंहोपि जातेपियोगरविजोयभौमश्रीघ्नस्यदृष्टेयपुरोरिदृष्ट्या रक्षा
 शैर्महस्त्वेकगतसुहीनाधिकैश्चसः स्यान्मराऊनशस्तइति पूर्वपक्षस्यापमर्थः
 भौमंशनिर्वालग्नेशकार्येशयोर्मध्येशीघ्नहस्यानेष्टेवास्थित्वांचतुर्थेचतुर्थे
 कराशिरदृष्ट्यापश्यन्सन्स्वदीप्रांशोहीनैरधिकैर्वाशीघ्नस्यतेजोऽहंतीहंतीतत्र
 लग्नेशकार्येशयोरित्यशालेपिकार्यनाशकोमराऊयोगः अथवायत्कार्यनिमि

यमयायोगः			
८	७	६	५
१०		१०४	
११	११६		३
१२	१	१६	

नलने शकार्ये शभ्यां यस्मिन् स्थाने मुथ शिलं कृतं तत्र द्वयो रकं स्थान गौ भौमः शनिर्वाही नैरधिके ।
 वीस्वही प्रभागे द्वयो रेकस्य वा ते जो गृह्णाति सोमरा ऊयोगः कार्यनाशको ज्ञेयः अत्र श्रीहरिभट्ट
 दैवज्ञ कृतसं गृह्णलोकः भौमः शनिर्वा मुथ शिली सराफवान् शीघ्र रिपु गहे रा लग्ने शकार्ये
 अधिपतीत्य शाल फल प्रणो शी मरा ऊ शुभो न अत्रो दाहरण माह यादवः कन्या विलम्बे स्मि
 बुधोस्तनाथो दशं शकै रंगिरसादि चंदैः मीने च युग्मे उत्र निजो भवांशैः एष्टौ बुधस्ते न नचाद्वा
 मिः एष्टेपि भौमे न वभिस्तथैव मीने कविर्हस्ति मितो न पूज्यः नृपे श्वतंत्रा र्क सुतं
 चांशैर्न गौ ७ अष्टे न हि कार्य सिद्धिः कर्क विलम्बे स्ति कविर्दिनो शै १५ ह्येषे च चंदैः १
 गुः कुजो न भूपे र्त्वे १६ भूमि सुते न चंदो हतस्ततो नात्र सरे वर्यत्वा भूति अत्र प्रथ
 मा दाहरणो दशमस्था भौमो लग्नगं बुधं तुर्य दृष्ट्या पश्यन् बुधा देव्यां शादे के नांशे
 नाधिके भूत्वा बुधते जो हरो जातः अत्र स्त्री लाभ प्रद्वे कार्ये शलने श्ये गुं बुध
 मिरित्य शालेपि बुधस्य ते जो हीनत्वात् स्त्री लाभे च वक्तव्यः अथ हरते तेजः स्वांशै रद्भी रधिके

पुनर्मन्त्रयोगः

१	१२	११
२	२१२	१०
३	६	८
४	५	७

अथ मण्डलयोगो साविति विशेषसमरसिंहवाक्येन शीघ्रमहोदध्यादल्यांशो मन्त्रमहोभोमनवांश
 मितोपिबुधते जोहरोजातस्तस्मान्न बांशमितेभोमेमण्डलयोगत्वात्स्वीलाभोनवाच्यः द्विती
 यो दाहराण्युक्तशन्योर्गोरोज्ञेयः अथ नृतीयोदाहरणोलाभप्रत्येककलनंतदीशश्चद्विषे
 दशांशसाक्षवकुजः षोडशांशः अत्रमंदोभोमः शीघ्राच्चंद्रादधिकांशस्तस्माच्चद्विनेजोहरोजातः
 अत्रयद्यपिलग्नेशकार्यशयोरित्यशालयोगोस्ति तथापिभोमकृतमण्डलयोगत्वात्स्वीलाभोनवा
 च्यः सर्वमकराशिसंस्थाने रप्युदाहरणंज्ञेयं इति मण्डलयोगः अथ कम्बूलयोगः
 ज्ञानेकभेदसहितं कम्बूलयोगउक्तस्तज्ज्ञानत्रे लग्नकार्यशयोरित्यशाले त्रेन्दित्यशालनः का
 म्बूलयोगेष्टमध्यादिभेदेर्नाविधंस्मृतम् अत्रलग्नेशकार्यशयोरित्यशाले सति चेदत्रलुप्तश
 नकार्येनाभाभावाच्चद्रामुयशिलकरातितत्कम्बूलम् ॥ अत्रकम्बूलयोगे भेदोपपत्तोऽस्ति चेत्त
 वस्थितिनुत्तमोधिकारः स्वह द्वादेष्काराणवांशवस्थितिर्मध्येमोधिकारश्शत्रुनीचगृहवा
 स्थितिरधमोधिकारः सतत्रितयाधिकारराहित्यंसमोधिकारः यदाहयादवः स्वाच

स्वात्मयशालिनो र्यदिशशी स्वोच्चैस्वगेहे स्थितः सुश्रेष्ठं निजतुङ्गगेहरहितो योगेन दाशेष्टकं ।
स्वत्रैराशिकहृद्भागगतयोर्मध्यम्बिनेभिस्ततोहीनहीनतरञ्चनीचरिपुमेयोगजुरातीकृतेन
हो न समहीनतरमध्यममेवञ्चभूस्पलनेशकार्येशयोश्चाधिरगवेषणायुक्तमूलान्तरा
नमादिषोडशमेदमिन्नम्भवतीति ज्ञेयम् अथोत्तमकम्बूलक्षणं संज्ञातत्र यदीन्दुस्वर्गा
होच्चैस्थस्तादृशोलग्नकार्यपौ इत्यशालोकम्बूलोत्तमोत्तममुच्यते अत्रोदाहरणं
त्रैवमेधेरविः कुजोवापिकर्कराशिगतशशी तत्रैत्यशालाकम्बूलमुत्तमोत्तमकार्यं कृति
अत्रसत्ताप्रक्षेपेखलग्नलनेशोभौमः स्वर्गहेमेषलग्नेविंशत्यंशपंचमभावाधीशोरविः स्वोच्चै
विसप्तदशांशश्चन्द्रः कर्कस्वर्गहेचतुर्दशांशः अत्रार्कभौमयो कार्यशलग्नेयोरित्यशालसो
गोस्तिचन्द्रोपिद्वाभ्यासहेत्यशालङ्करोति तेन उत्तमोत्तमकम्बूलञ्ज्ञातम् उत्तमोत्तमकार्यं
ङ्करोतिसन्तानप्राप्त्यारब्धकार्यमवश्यङ्करोतीत्यर्थः अत्रलग्नाधीशकार्येशयोश्चाधिरगवेषणायुक्तमूलस
र्वचन्द्रोदयोरन्यतरेणामुथशिलञ्चेत्कसेतिह्युत्तमोत्तमकम्बूलस्यादिति यादव अत्रोदा

हो.
र.
३७

हरणमाहसखव मेधेऽगेऽवनिजोनकोरर्क इ नः सिद्धिकु भागः १ शशीकर्केपिसु नवांश
वोहि चोत्त ममतः कंबूलयोगः शुभइति अत्रलग्नेशकार्येशाभ्यांचंद्रोमुखशिले निति
मुख्यपक्षः अथान्येषां कम्बूलयोगानां सजातं त्रौक्तं लक्षणानि स्वकृतोदाहरणसहितानि लि
ख्यंते तत्रोत्तममध्यमउत्तमसमयोर्लक्षणे स्वीयहृदाहकाराणां कभागस्थेनेत्यशान्ते नम्यमानमक
बूलहीनाधिकृतिनोत्तमम् अत्रयदीदुःखगृहोच्चस्थइत्यनुवर्त्तते हीनाधिकृतिना त्रिविधमधि

मराऊयोगः			
७	६	५	४
८	१०	३	२
९	१२	१	११

मराऊयोगः			
१	१२	११	१०
२	३	४	५
६	७	८	९

कारहितेनकोर्थः समस्तगृहहृदादे ।
स्काराननवांशस्थेनलग्नेपक्षार्थयेन
अत्रोदाहरणभाग्यप्रक्षेत्तुलालन
स्वहृदायां दशशकः १० दशमे संस्थि
तः शुक्रो भाग्यपो ज्ञश्च सप्तमे शक्रांशः

मराऊयोगः			
५	४	३	२
६	१५	९	८
७	१०	११	१२

मराऊयोगः			
१	२	३	४
५	६	७	८
९	१०	११	१२

१४ स्वीयहृदायांचंद्रः कर्केनवांशकः २ योगेत्रयाराणंकंबूलप्रोक्तमुत्तममध्यमम् स्वनामसदृशं ज्ञेयं प्रष्टो

कंवूलजंफलं एवंस्वस्वनवांशेनगतयोर्लनकार्ययोः स्वाटहोच्चगतस्मिंदोर्ज्ञेयोयोगः सवहिरात्
ज्यप्रलेपुगमलग्नं ३ बुधः कौर्षेयं ७ शकः समस्यज्ञस्यगेहेतुकर्केपंचा ५ शकः शशी कंवूलमुत्तम
समंत्रयाणामित्यशालतः अथोत्तमाधमकंवूललक्षणं उत्तमाधमतानीचरिपुगेहस्थितेनकेनत्तमा
पियदीन्दुस्वगटहोच्चस्थइत्यनुवर्तते उदाहरणं प्रलेस्त्रीलाभसंज्ञेतुतुलालग्नस्वभावेनः स्त्रीजीवेसु
वतीशशैदशंशस्सप्तमाधिः कुजस्वनीचेसूयाशोविधुः कर्केनवांशकः त्रयाणामित्यशालत्वात्क
मूलज्जोत्तमाधमम् अथमध्यमोत्तमकम्वूललक्षणम् स्वहृदादिगतश्चन्द्रस्वभौच्चस्थितं कु
त्तममध्यमोत्तममेतेच्चपूर्वस्मान्नविशिष्यते पूर्वस्मादुत्तममध्यमकम्वूलात् उदाहरणम् मध्य
नीलाभकेप्रलेपुलात्लग्नन्तुलोपगः शुक्रोधनांशो १७ जायेशोधृत्यंशोमेखगः कुजः स्वनवांश
गतश्चन्द्रोमेखद्वैद्वादशंशकः त्रयाणामित्यशालत्वात्कम्वूलमध्यमोत्तमम् अथमध्यममध्यम
कंवूललक्षणं स्वहृदादिपदस्थेनकम्वूलमध्यममध्यमम् अत्रस्वहृदादिगतश्चन्द्रइत्युक्तं तने उ
दाहरणम् पुत्रप्रलेपुगमलग्नंज्ञस्तुलायांनगंशकः स्वहृदायांस्थितश्चक्रः पञ्चमेशोऽथशकः
अत्र

हा.
१०
३८

मिथुनेस्वीयहृदायाम्बिधुर्जकेनगंशकः स्वत्रिभाग
गतोयोगेकम्बूलमध्यमध्यमं योगेइत्यशाखाख्ये
अथमध्यमसमकम्बूललक्षणम् मध्यमसमकं
बूलहीनाधिकजिखेटजम् अत्रापिस्वहृदादिग
अत्रापिस्वहृदादिग उदाहरणं वृषलग्नसुतप्रले
मृगेवैशकः सितः समस्यज्ञस्यहृदायांसुतेशो
ज्ञः अराशकः मुलायांसममंत्रस्यहृदास्थोजूकगः
शशी रामाशः स्वत्रिभागेतुदं बूलमध्यमसमं अथ
मध्यमाधमकंबूललक्षणं मध्यमासकंबूलनीचा
रिभगखेटजं अत्रापिस्वहृदादिगतेश्वद्रइत्यनुव
र्तते उदाहरणं भाग्यप्रलेमेषलं भौमः कर्केनवां

८	५	६
१०	उत्तम मध्यमं	स्वहृदा सु० वं१
११	वु० १४	३

८	५	३	२
१०	उत्तम मध्यमं	११	१२
११	वु० १४	१०	११

८	५	३	२
१०	उत्तमा मध्यमं	११	१२
११	वु० १४	१०	११

मध्यममध्यमम	मध्यममध्यमम	मध्यमसमम	मध्यमममम
८	५	३	२
१०	११	१२	१३
११	१२	१३	१४

शकः गुनुर्भागाधिपोनीचेमकुचदशंशकः स्वदेष्कारागनश्चंद्रसुलायां पंचभागकः त्रयाणां मि
त्यशालत्वात्कं वूलं मध्यमाधमं अथ समोत्तमकं वूललक्षणं इंदुः पदोनः स्वर्षोच्चस्थिना प्लुत्तमं
नुतत् अत्र पदोनं द्विविधं एकं तावद्द्वहाराणां समगृहसमहृदासमहृदासमदेष्कारासमनवाशागनत्वं
म् द्वितीयं सूक्ष्मे प्रतिविकलात्तमिसमगृहहृदादेष्कारानवाशानामादौ प्रांते वा वसिष्ठमिजीगी
टीकाकृत उदाहरणम् धनलाभाभिधे प्रले तुलालक्षणे च भागवः तुलायां नगभागाश्च धने शोभकं
कुजः नवांशं मिथुने चंद्रोदाहृदायां शरांशकः इंदुः समोत्तमः कंबूलयोगे प्रोक्तं समोत्तमम्
समोत्तमकं वूललक्षणं स्वहृदादिगतेनापि पूर्ववत् न मध्यममुच्यते अत्रापि इंदुः पदोन इत्यनेन
नि उदाहरणम् धनप्रले तुलालग्नशुक्रः सिंहे दशंशकः स्वहृदायां धनधीशोभो मश्रापेदिगं
कः स्वहृदायां ज्वमिथुने समशुक्रस्य हृदगः विधुर्दशंशो योगे स्मात्कंबूलं सममध्यमम् १० अथ स
मसमारव्यं मध्यमकं वूललक्षणं पदोनेनापि मध्यस्यादितियुक्तम्यतीयते अत्रेदुः पदोन इत्यनेन
वर्तते पदोनेन देष्कारादिसंधिस्थेन लग्ने शोनकार्ये शोनच उदाहरणम् द्रव्यप्रले मश्रापेदिगं
अत्रे

हा.
२
३८

सिंहे धनाधिपः भृगुर्घटे विधुर्जूके त्रयश्चामी विंशकाः द्वाष्कारा सन्धौ संस्थित्य जाता श्रीमो नितः समं
समञ्चक मूलम्योक्तनदित्य शालतः अथ समाधमक मूललक्षणम् नीचारिस्थेनेत्य शाले धर्मः मूलमुच्य
ते अत्रैतुः पदोन इत्यनुवर्त्तते उदाहरणम् पुत्रप्रप्ते सुगमलग्नमु धोमीनेन वांशकः सुतेश्च कर्त्तव्यकायाञ्च द
शाशो नीचगोः भृगुः समम्य नस्य देष्कारो चापे च द्वाश्शरांशकः त्रयारणमित्य शालत्वात् मूलञ्च समाधमा
मं लक्षणः मोत्तमक मूललेख्यारणम् नीचरात्रुभगश्च नृसभो च स्थेनेत्य शालत्वात् अधमोत्तमक मूलमि
ति उदाहरणम् सुखधस्ते सिंहलग्नरविः सप्तांशकः क्रिये सुखेशो मकरेभो मोन वांशो द्विष्टिकेशः अश

स्त्राणाया
गेतुक मूल
मधमोत्तम
म १३ अथा
धममधम

समोत्तमम १३		
८	७	६
८	७	६
१०	९	८
११	१०	९
१२	११	१०

सममध्यमम ११		
८	७	६
८	७	६
१०	९	८
११	१०	९
१२	११	१०

समसमन ११		
८	७	६
८	७	६
१०	९	८
११	१०	९
१२	११	१०

समधमम १२		
८	७	६
८	७	६
१०	९	८
११	१०	९
१२	११	१०

धमोत्तमम १३		
८	७	६
८	७	६
१०	९	८
११	१०	९
१२	११	१०

जुधममध्यमम १४		
८	७	६
८	७	६
१०	९	८
११	१०	९
१२	११	१०

धमममम १५		
८	७	६
८	७	६
१०	९	८
११	१०	९
१२	११	१०

कं वूललक्षणां स्वहृदादिगते चेत् इत्यशाली कं वूलंतदुच्यते ॥ ध म मध्यमम् अत्रनी च शत्रुभ ग
 श्वन्दु इत्यनुवर्तते उदाहरणम् पुत्रप्रलेगनालग्नं स्वहृदायां मृगेवुधः रामांशः पुत्रपोमन्द स्वहृदायां
 राशकः मीने हृद्विकगश्चंद्रश्च राशे कांतु योगतः प्रोक्तं चाधममध्यंतु कं वूलं शास्त्रवेदिभिः अथाधमसम
 कं वूललक्षणां पदेनेनेत्यशाली च कं वूलं त्वधमं समम् अत्रनी च शत्रुभ गश्चन्द्र इत्यनुवर्तते उदाहरणम्
 हृद्वलग्नं राज्यलाभप्रलेसिंहगतः सितः समस्यार्कस्य हिंशरांशो राज्यपः शनिः हृद्वे समस्यार्कस्य
 गेहै रेंदुमितांशकः चंद्रो हृद्विकगश्चंद्रश्च राशे यारामित्यशालतः कं वूलं चाधमसमं प्रोक्तं ताजिकवेदि
 भिः ॥ १५ ॥ अधममधममं कं वूललक्षणां नीचारिभस्य खेटेन नीचं रिभगतः शशी इत्यशाली
 कं वूलंतदधममधममुच्यते उदाहरणम् पुत्रप्रलेधनुर्लग्नं मृगेवस्वंकको गुनुः कर्कसुता
 धिपो भौमः पंचांशे हृद्विकेशशी अंशस्त्रयारां योगेतु कं वूलमधममधमं १६ कं वूले विशेष
 उक्तः संज्ञातं त्रे लग्नकार्यपयोरित्यशालेः त्रैकोस्ति नीचगः स्वर्कादिपदहीनो न्योत्रेंदुः कं वू
 लयोगकं तत्र कार्याः स्य ताज्ञेया यथा जात्यन्यमर्थयन् अन्यजातिः पुमानर्थं तथैतत्का

अधमाधमम १६			
११	१२	१३	१४
१५	१६	१७	१८
१९	२०	२१	२२

हा.
१.
४०

वयोविदुरिति अथ कंवूलयोगे विंशोपकानयनम् निशैशालगनेश्वरयोर्निशैशकार्ये स्योः कार्यपं
लग्नयोश्च विंशोपकासंमिलितास्त्रिभक्ताविंशोपकासे कथिताः कंवूले इति श्रीरामदेवैकगुणपा
दाब्जभक्तितः कम्बूलमेद सहितम्बलभदेरानिर्मितम् इतिकम्बूलयोगः अथ गैरिकम्बूलम् न
गैरिकम्बूलम् स्यात् साह यादवः जानेत्यशालेत्यु मयीरदृष्टिस्थाने चरन्ती जनुचित्तयोस्तु प्रविश
कम्बूलम् गहनेन च दुर्यादुति द्वैरिकवूलमुक्तम् वदस्ति चैतं फलतस्स मान्डू. म्बूलयोगस्य तथैव मे
दैः तथाहि गेहन्ननिजो देवश्च यदा तदानिष्टफलकं वूलम् तयोर्लेशकार्ये शयोर्धृतिमिथ्यशालश्च दैत्यशालास्थित
स्य ग्रहमुच्चवानभवति तदानिष्टमित्यर्थः उक्तञ्च पाञ्चिकास्तु द्वारे तस्वेदगेह तुङ्ग. स्थानस्या दृष्टिच
न्नुमा. गैरिकम्बूलयोगो साधभद्रः कथितो बुधैः अत्रोदाहरणं संज्ञातत्रै लप्स्ये सुखमिति प्रह्लसिंहा
लग्नं रविः क्रिये अष्टं शेषसुखं कम्पे भीमो शै रविभिस्तयोः इत्यशालोस्तितत्रैः कन्यायाञ्चर
मंशके स्वर्षोदिपदहीनस्य नेत्यशालोस्तिकस्य चित्रं स स्वेच्चगेन शनिनाऽन्यर्क्षस्थे नेत्यशालोस्तिकम् गैरिकम्
लमन्येन साहाय्यात्त्राभदायकम् इति गैरिकम्बूलम् अथ खल्लासरः तत्र खल्लासरया गेलस्य रासा

पादवः द्वयोरथैकेनचशीतभावाद्दृष्टिमार्गेविचरन्करोति नमूयंशीलनचसंयुतिस्वाखस्त्रासरको
 र्यहरस्तदास्यात् अत्रलनेशकार्येशयोरपिसुथशिलाभावो ज्ञेयइतिकेचिदाहुस्तन्मतस्सर्वैः
 खस्त्रासरफलद्वार्यनाशकमित्युक्तम् तत्रलनेशकार्याधिपयोरित्यशालाभावेकार्यप्राप्तिरेव
 जानातत्रकार्यसम्भवः खपुष्पादिसमस्तयोरित्यशालेकार्यप्राप्तिसम्भवेपिलनपकार्यपाभ्या
 चंद्रस्यसतीत्यशालासम्भवात्केभद्रमयोगवदित्यशालफलनाशकः खस्त्रासर योगो ज्ञेयइति सत
 तस्यैवमुक्तंजीरोत्तजिके लनेशकार्याधिपयोरित्यशालोनवायुतिः द्वाभ्याञ्चन्द्रेनेत्यशालीत्रेत्त
 खस्त्रासरसंभुमः इहाहरराम लप्स्येसुतमितिप्रसेसिंहलग्नरविः क्रिये वेदांशैस्सुतपे
 जीवः कुभंशैश्चरसम्भितैः लग्नकार्यपयोरस्तियोगोसुथशिलाभिधः अथकम्पानि
 भ्रंशेचविधुसुथशिलोनहि द्वाभ्याञ्चनेनकार्यस्यनाशीखस्त्रासरोमतः इतिखस्त्रासरः
 अथरहयोगः तत्ररहयोगलक्षणमुक्तयोगसुधानिधौवकेराद्युमराकराभिगामिना
 स्तप्राप्तनव्यय १२ रिपुर्दनाशठगामिनाच क्रूरेणक्रमितमभस्सदेत्यशालंतद्वहंहर

गौरिकबलेम			
४	५	६	७
८	९	१०	११
१२	१३	१४	१५

हा.
१८
४१

तिफलप्रहर्षणीयम् अत्रविशेषउक्तस्तजिकभूषणे अपोक्तिमस्यश्वरवेचरश्चेत्केन्द्रस्थसन्नेनच
मृथशीलम् करोतिकार्यप्रथमम्विलम्बम्यश्चादवश्यंसकलार्थसिद्धिम् केन्द्रस्थितशीघ्रगतिः करोति ।
अपोक्तिमस्येनचमृथशीलम् मन्नेनकार्यमथमज्जभूत्वाप्रानेविनाशंसमुपैत्यवश्यम् अत्रैवाहरण
मन्त्रोदाहरणेषु मन्त्रप्रलेमखलग्नमोमः कन्यागतोगुः भाग्यपस्तत्रतत्रैवसंस्थितौरविमन्त्रगो
सर्वदिग्गणप्रमितो द्योयफलनोशकः वातह्रन्नेमीनसंस्थः कुजोमकरगोगुः द्वौदिगंशप्रागशुभंशुभं
पश्चात्कीर्तितं वातह्रन्नेककंसंस्थोभोमोमीनतोगुः द्वौदिगंशोप्राकशुभंस्यात्पश्चादशुभमेवच इ ।
निरदः अथदुः फालिकृत्ययोगः तत्रदुः फालिकृत्ययोगलक्षणान्ताजिकभूष ।
गो मन्त्रस्त्वपेहयदिवानिजोच्चैर्
कारिणांचेदुः फालिकृत्यशुभम्
तेनशीघ्रेणमुथशिलद्वार्यकरन्त
निजीरणीटीकाकृत अत्रोदाहर

खड्वासरः

३२	४	४
७	५	३
१	२	१
६	२५	४
१०	११	१२

२६ योगः

२	१	१२
३	१	११
४	१०	१
५	७	८
३	११	८

तत्रदुः फालिकृत्ययोगलक्षणान्ताजिकभूष ।
शिकेवापिनिजेप्रकुर्यात् योगंचरेणानधि ।
त्रिउक्तः योगमुथशिलारव्येयधिकाररहि
हि अधिकारसहितेनाप्यवश्यंकार्यकारमि ।
गामसुखप्रलेमखलग्नमोमससूर्योशकः

क्रिये दिगंसकस्मुरवाधीशोहिमांशकुंभसंस्थितः द्वयोरत्रेत्यशालन्वा
 त्मुखलाभस्विनिर्दिशेत् इतिदुःफालिकृत्यः अथदुत्थोत्थद्वीरयोगस्त
 त्रदुत्थोत्थद्वीरयोगलक्षणमुज्ज्वलताजिके लग्नेशकार्योधिपतीनि
 र्वल्लोयोगकारको तयोरेकस्वरोहोच्चादिस्थेनान्येनयोगकृत इत्यद्वीर
 योगेन्यसाहाय्यकार्यकारकः

प्रागुभयपञ्चाक्षमेरु
योगः

२	३	११
३	१	११
४	२००	१०
५	७	१०
६	८	१०

प्राक्छमपञ्चाक्षमेरु
३योगः

२	३	११
३	१	११
४	२००	१०
५	७	१०
६	८	१०

यवान्येनहोस्वर्सादिगोशीघ्रगतीतयोः निर्वलेनचमनेमूथशीलकरी
 नदा दुत्थोत्थद्वीरयोगेन्यसाहाय्यकार्यकारकः तयोर्लग्नेशकार्येशयोः उदाहरणम् जायाप्रक्षेपिंहला
 र्गनभुलासप्राशनेरविः शनिर्मेघेननुभागः कुजोमेघेरसांशकः शनिस्वगटहसंस्थेमभौमेनमुथशीलक
 त्रजायालाभोन्यसाहाय्यादुत्थद्वीरयोगके वातह्रग्नेसूर्यभौममंदाः पूर्वोक्तवर्तिस्थिताः मेघेजीवः स्व
 हृदायांपंचाशोगुंभूमिजो मंदेनयोगकर्तारवतोलाभोन्यतः स्मृतः अत्रस्वगटहगोभौमः स्वहृदायागु
 लोस्वनीचस्थेननिर्वलशनैश्चरेणेत्यशालकरावतः स्त्रीलाभोन्यतोवाच्यः इतिदुत्थोत्थद्वीरयोगः अथ

हा.
२.
४२

दुःफालिकृत्यः			
२	१	१२	११
३	४	५	६
७	८	९	१०
११	१२	१३	१४

दुःस्थान्यदवीरयोगः			
६	५	४	३
७	८	९	१०
११	१२	१३	१४
१५	१६	१७	१८

तस्वीरयोगः तत्र तस्वीरयोगलक्षणमुक्तं
हायनसिंधौ लग्नेशकार्यधिपयोर्नयो
गोवलीतयोर्भाजगतोपराय दीप्तांश
केर्वरियुतायस्नेः न्यर्सेमहोत्पतशुभ
स्तवीरः अत्र लग्नेशकार्यशयोरिश
लाभावेतयोरेकोवलीगशयन्तगः अ

दुःस्थान्यदवीरः			
६	५	४	३
७	८	९	१०
११	१२	१३	१४
१५	१६	१७	१८

तस्वीरः			
६	५	४	३
७	८	९	१०
११	१२	१३	१४
१५	१६	१७	१८

पराय अन्यसैस्वगृहादिवीर्युतायाग्निमराशवित्यशालद्वारायातेजोदत्तेसः शुभस्तस्वीरयोगः उक्त
हरणम् सुखप्रप्तेतुलालुग्नद्वयशः कर्के भृगुशनिः सकोनत्रिंशदंशश्चकुम्भेयोगोतयोर्नहि स्त्रीनसंस्थे
नगुत्तरापञ्चांशेनेत्यशालवान् शनिस्तस्वीरयोगोयंप्रोक्तः कार्यकरोवधेः इति तस्वीरयोगः अथ कु
त्ययोगः तत्र कुत्ययोगलक्षणमुक्तं नाजिकभूषणो रवेरः स्वीयाटहादिकराटकगतः प्रागलग्नसंलग्न
दृक्सद्विदृष्टयुतश्चपापयुतिदृक्सम्वर्जितोभ्युद्गमः मार्गीकालवलाचितस्सवलवान्सम्यक्फलावाप्ति

दः कालज्ञैर्वलवीक्षणा यगदितो यो सो हि कुत्थाभिधः इति कुत्थः अथ दुतुः फयोगः तत्र दुतुः फयोगलक्ष
णान्नत्रैव अंस्तद्गुतो व्यस्तगतिस्त्वं सैर्युते क्षितो ह्यंत्यारिगस्त्वगेहान् सप्त्रोपगोनीचरवगेत्यशाल्मीरा
ह्वास्यपुच्छे दुतुफाभिधानः संज्ञानत्रैव चन्द्रस्पदुतुः फे विशेषोक्तः चन्द्रस्सूर्यात् द्वादशे च च्चिका होरवगेड
ने हो न्येतुल्यसामिश्रेश्यात् राशीशेनादृष्टमूर्तिर्न सर्वे ह्यो ज्ञेयश्च न्यमार्गः पदोनः क्षीरोभान्नो नो शुभो
जन्मकाले एच्छायास्वाचन्द्र एव चिचिन्यः शुक्ले भौमः क्लृप्तपक्षेऽर्कसूनुः सुहृद्वेन्दु म्वीक्ष्यते नो शुभो
सो अस्यापवादमाह सम्प्रसिंहः दिवसेतु पूर्वपक्षे एच्छाया ज्ञातके चरविसूनुः नरराशिगोऽत्यदो
स्वदृष्टे द्यव्यन्यया कुतुते भौमो रात्रावपरे पक्षे स्त्रीराशिसंज्ञतस्त्वल्पदोषं कुतुते प्रह्मे जन्मनि च व्य
त्यपात्पुष्ट्युरम् जन्तुः फः एते सर्वे इत्यशालस्येव भेदाः इत्युक्तञ्च यादवेन तन्नमिश्रेश्यमतिपद्य
मामो निरूपितः षोडशधेत्यशालः यथा चतुर्विंशतिभेदशालीस्यात्केशवश्चक्रगदादिभेदेः अन्यो
पि विशेषस्तत्रैव यद्यद्वावपतिर्ददाति हि निजने जोङ्गनायायचेत्तत्तत्प्राप्तिकरोन्यथास्ययकरः क्रूर
श्च भान्दो प्रिकृत् एवं क्रूरशुभादिवीक्षणावशाद्वावावदेदु द्विमान्भागैरन्तरसम्भवेरवि १२ गुरोस्त

हा-
१-
४३

त्प्राप्तिकालन्तथा इति श्रीमद्देवज्ञवर्यपरिउतदामोदरात्मजवलभद्विरचितेहायनरत्नेषोडशयोगाध्या-
सकृत्तीयः ३ अथसहमाधिकारः तत्प्रयोजनमाहयादवः सकलभावफलस्यसहायतांविदधतेसहमानिस-
दायतुः विभिरिवोद्यमनस्यनृणामतः सहमसन्नयनंविदधेस्फुटमिति अथशीघ्रोपस्थिन्यर्थेसहमानोनामा
न्युक्तानिज्ञानत्रैः १ गुण २ ज्ञान ३ यशसि ४ मित्रं ५ माहात्म्य ६ माशा ७ चरुमर्थता ८ चभ्राता ९
ततो गो १० राज ११ ज्ञात १२ माता १३ सुतो १४ जीवित १५ मन्त्र १६ कर्म १७ मां द्यं च १८ मन्त्रय १९ क-
ली २० परतः समेता २१ शास्त्र २२ सवन्धु २३ सहनत्कथं २४ मृत्यु २५ सग्नपरदेश २६ ना-
न्यदारां २७ स्यावन्धु २८ सवर्णिक २९ त्वयकार्यसिद्धिः ३० उद्वाह ३१ सति ३२ सन्ताप ३३ अद्वा ३४
प्रीति ३५ वेत्ति ३६ तनुः ३७ जाड्य ३८ व्यापारसहमे ४० पानीयपतनं ४१ रिपुः ४२ शौर्यो ४३ पाय ४४ दरिद्र-
त्वं ४५ गुणता ४६ वुपयाभिर्ध ४७ वंध्य ४८ दुहिता ४९ श्वश्रु ५० पञ्चाशत्सहमानिहि अत्रपरदेशसहम-
मेवमार्गसहसं विवाहसहममेवस्त्रीसहसंज्ञानसहममेवविद्यासहसंज्ञेयम् अन्यैरधिकानिसहमान्य-
क्तानि भार्यारव्य ५१ मोक्ष ५२ वसुगवं ५३ पितृव्यसंज्ञं ५४ तथाक्तेर ५५ गमागमौच ५६ गजाभिधं ५७ सन्म-

ति ५८ घात ५९ कोष्ठं ६० चतुष्पदा ६१ व्यसनं ६२ कृषिश्च ६३ दृष्ट्याख्य ६४ मारवेटक ६५ मृत्युकां ६६ ग ६७ प्राप्ति ६८ निर्धि ६९ ज्ञाति ७० अरणानि ७१ बुद्धिः ७२ आधान ७३ धैर्योभिध ७४ सत्यकानि ७५
 पंचादिसंख्यान्यखिलानि ज्ञानि प्रोक्तामिपूर्वैः क्रमशस्त्वथेषां स्फुटं वदाम्या नयनं यथोक्तमिति अथ
 सुगमप्रकारेण पुराणसहमानयनमुक्तं संज्ञातन्त्रे सूर्यो न चन्द्रान्वितमहिलगन्म्वीन्धुर्कयुतनिशिपु
 रायसंज्ञां शोधयस्म्यध्याश्रयभान्तराले लग्नत्रचेत्सैकधमेतदुक्तम् अस्यार्थः दिवसे सर्वेषु प्रवेशो जा
 न्मकालो वा भवेत्तदा तां कौर्तिकस्य हृत्लग्ननात्कालिकस्य हृत्सूर्यरहितेन चन्द्रमासान्वितङ्गो य
 न्तत्पुराणसहसम्भवो रात्रौ लग्नस्य हृत्चन्द्ररहितस्य हृत्कर्कयुतं पुराणसहसं स्यात् अत्र संस्कारविशेष
 उच्यते शोधयस्मि ज्ञातिशोधयते न्यूनः क्रियते योगहः सशोधस्तस्य राशिश्शोधयस्मि नूग्नदेशो
 ध्योग्नहृत्शोधयते सशुद्धाश्रये ब्रह्मस्तस्य भंराशिः अनयो राश्यादिग्नहयोर्मध्ये शोधयग्नहृत्शोधयस्मि
 र्भ्यशुद्धाश्रयग्नहृत्शयं शावधिमध्ये चेत्लग्नन्नस्यात्तदैतत्पुराणसहसमेकराशिसहितङ्गार्ययदि
 तयोर्मध्ये लग्नं स्यात्तदैकराशियुतन्नकार्यमित्यर्थः अत्र शोधयस्म्यध्याश्रयेतिसामान्योक्तं गेह

सहमानामपि ग्रहणार्थं कृता अस्योदाहरणम् स्पष्टसूर्यो राश्यादिः ४।८।१० स्य चन्द्रो राश्यादिः
 २६।१२।१० लग्नराश्यादिः ८।१०।०० दिने वर्षप्रवेशे स्तीत्यतः सूर्यश्चन्द्रमध्ये शोधितशेषम् २।४।१०
 लग्नयुतं १००।१४।०० सिंहाष्टमांशादारभ्य तुलाद्वादशांशावधि धनुर्लग्नाभावादेकराशियुतञ्जा
 नपुराय सहस्रं ११।४।०० अथ रात्रौ वर्षप्रवेशे सूर्यः ४।८।१० चन्द्रः ६।१२।१० लग्नं २।१४।०० अत्र
 सूर्यमध्ये चन्द्रशेषोऽतः शेषम् ८।२६।०० लग्नयुतं ०।१०।०० तुलाद्वादशांशादारभ्य सिंहाष्टमांशावधि
 मिथुनलग्नसत्त्वादेकराशियोगाभावः तस्मादिदमेव ०।१०।०० पुराय सहस्रं अत्रार्थमूलं समरसिंहः हि
 वसेदिनपदि भोग्यांशशिशुक्तानंशकांश्च संमील्य अतः स्थितराशियुतांस्त्रिंशत्प्रत्येकतः कृत्वा य
 द्यंतराशं तत्रैव भवति लग्नं तदास्य भुक्तांशः मध्येसेष्या मध्यस्थिते तु भोग्यांशकाः पात्याः लग्नद्वितीय
 भवना त्रिंशत्प्रत्येकशोधिते यत्र विष्णुभ्यति तत्रैव विज्ञेयं पुराय सहस्रमिति नक्तं तु चंद्रभोग्याद्विभुक्तं
 यावदन्य अथ विधिरिति व्याख्या हि वसे वर्षप्रवेशे सूर्यभोग्यांशान् चंद्रभुक्तांशान् संमील्य पुनः सूर्या
 चन्द्रपर्यंतं यावतोन्नः स्थितराशयस्तत्रिंशत्प्रत्येकतः कृत्वा योज्यास्त्रिंशद्गुणिताराशयो योज्या इत्यर्थः

पुनः सूर्यराशेः शकाशाच्चन्द्रराशिं यावन्मध्ये लग्नराशिर्न भवति तदा अस्मिन् लग्नस्य भुक्तांशः कृतांशसं
 मूहेऽप्येषाः यदितु नयोः शोधशोधकयोः राश्यादिकयोर्मध्यवर्तिलग्नं भवति तदा लग्नभोग्यांशः त्रौ म
 कानांशमध्ये शोया ततो लग्नद्वितीयं भवनमारभ्य त्रिंशदंशे रेकं करशिं विशोध्य यस्मिन् राश्यादौ विप्राम
 तिः स्यात्तद्व्याप्यं पुरायसहस्रं ज्ञेयं रात्रौ चन्द्रभोग्यांशः सूर्यभुक्तांशेर्मध्यवर्तिराशिभिश्च युताः का
 र्यास्ततो यद्यन्तराशं न दृष्ट्याह अन्य आद्यविधिः कर्तव्य इत्यर्थः अत्रोदाहरणमेदिने सूर्यभोग्यां
 शाः २४।५० चन्द्रे भुक्तांशे १२।१० युताः ३४।० सूर्यचन्द्रयोर्मध्ये एकस्य राशिस्तस्यांशेः ३० युताः ६४
 ६४ अयमंशः सूर्यो नश्येद्दो जातः पुनरेतं शालग्नस्य वहिः स्थितत्वाद्भुक्तांशे र्यो जिताः ७४ स
 बंधनस्य लग्नस्य संस्कारो जातस्ततो लग्नात् द्वितीयं भवनं मकरस्तमारभ्य त्रिंशदंशे रेकं करशिकल्प
 नयोः स करं कुंभयोः राशः ६० शोधिताशेषं १४ अंशं दिग्भ्रमं मीनलग्नस्योः ३० नशुध्यन्तु नोभी
 नचतुर्दशंशे विप्रान्निजाता तस्मादिदमेव पुरायसहस्रं मीनलग्ने चतुर्दशंशं ११।१४ सम्मि तं संज्ञातं
 त्रान्नीनसमम् अथ रात्रौ चन्द्रभोग्यांशः १७।५० सूर्यभुक्तांशे २।१० युता २९।० चन्द्रार्कयोरन्तरस्य

राश्यं १० शो २७. युताः २९ ई जातश्चन्द्रो न सूर्यः अत्र चन्द्रार्कयोर्मध्ये लग्नमस्तीत्यतो लग्नभोग्यांशः ६
 १६ प्रातः राशमध्ये २९ ई शोधिता शेषं २८० ततो लग्नद्वितीयं भवनं कर्कस्थसारभ्यनवराश्यंशः ३७०
 मीनानां यावत् अंशसमूहे २८० शोधिता शेषं १० मेषराशिं राशः ३० न शुद्धं न्यतो मेषदश्यांशं विभ्रं
 तिर्जीतांशं तद्देवमेव ० १० पुरायसहस्रं संज्ञातत्रानीतसहस्रं समम् अथ संज्ञातत्रोक्तसैकताकर
 रोपयतिः तत्र पूर्वसमरसिंहे न लग्नसंस्कारे शोध्य शोधकयोर्मध्ये लग्नाभावे लग्नभुक्तांशः कृतां
 रासमूहे स्पेय्याः लग्नसमत्वे तु लग्नभोग्यांशः कृतांशसमूहे शोध्य पुनर्लग्नद्वितीयं भवनात् त्रिं
 रात्येकतः कृत्वा शोधनं सुक्तं तत्र लग्नाभावे भुक्तांशसहितं रासमूहे धनभावात् त्रिंशदंशं शो
 धने धनभावाद् देवसहस्रं गगाना जाता धनभाव लग्नभावयोरन्यैकराशिं मितं दृष्टं तस्मिन् सहस्रे सैक
 तां कृत्वा लग्नादेव सहस्रं गगानोक्ता लग्नसमत्वे तु भोग्यांशसमूहे धनभावात् पूर्ववच्छेधने कृते ३
 त्रिंशदंशं धनभावाद् देवगगाना जाता परन्तु भोग्यांशशोधने भुक्तांशयोजने शसाम्य पूर्वकमेकराश्यंश
 नामूनत्वमवेति सैकराशिहीनो धनभावो लग्नभावसर्वमवत्यतः सहस्रे सैकतां संस्कारे विनैव लग्नादेव

सहस्रगणमोक्तेत्युपपन्नसैकतासंस्कारकरां अत्रकेचिन्नगद्वितीयभवनादितिवाक्ये लग्नासं द्वितीय
भवनादितिपञ्चम्यंतपदद्वयनूपपाठंकल्पयित्वा यद्यंतराशयंतर्नभवतिलग्नंतदास्यभुक्तांशमध्यसेप्यास्त
देवलग्नभवनादेवाग्निमराशयंशः शोध्याः यदातुमध्यस्थितंलग्नंतदास्वभोग्यांशमध्येसेप्यास्तदेवलग्नं
द्वितीयलग्नादारभ्याग्निमराशयंशः शोध्याः सवह्नतेसतिलग्नस्यवहिस्थितत्वेवालग्नयोगसवभवतीत्याहुः
नैतदुम्ययतोऽत्रैषिष्ठाभिषिक्तसमरसिंहवाक्येप्रथमतः पाठांतरकल्पनमेवंनोचितं नैवकल्प्यमानेपि
पाठे क्रमादितिपदाभ्यामाभिमतसिद्धिः शीतिरियंनयकर्तृणां यत्रयथासंख्यंचिकीर्षितं तत्रतत्रक्रमसं
ख्ययाक्रमपदानि सुज्यंते अत्रागजाश्चैस्त्रिरसैर्विभाजिताः क्रमविलिप्ताः सुशशीज्ययोः क्रमादितिभा
स्कारः अतः क्रमोक्तेस्तस्यामेवयथाकार्यलाभोभवेत्क्रमपदाभावेपिविपरीतोप्यर्थः संभाव्यते यथासुग्न
स्यमध्यगोष्ठाभावेसतिद्वितीयभवनादारभ्यशोधनंलग्नस्यांतर्भूतेसतिलग्न्यादारभ्यशोधनमित्यर्थत्वात्
अथचैषसिंहस्यपद्यसवाभिप्रायोभिमतः स्यान्नदायदातराशयंतरित्यादियद्वयोक्तप्रकारंगौरवमप
हायंप्रथमपद्यकयनानंतरंतत्रराश्यादिलग्नंसेप्यमित्येवप्रकारंलाघवात्समरसिंहोब्रूयान्नचनहृतम

तो लग्नद्वितीयभवनादित्येकमेव पदं जायत इति सिद्धांतः सतत्स्य ह्यमुक्तं तेजः सिंहेन भोग्या न ह्यिरवे रंशाः
 भुक्ताश्चिदोश्च मेलयेत् ततस्तयोरन्तरालराशिसंघांशकैर्युतान्स्याच्चेन्नान्तरराश्यन्तर्लग्नन्तस्यांशके च ये ल
 ग्नभुक्ताश्च सः स्येयास्तन्मध्यस्थे यवोदये तदा त्रयोदशभोग्यंशाः पात्यास्त्युर्भागपिराडतः त्रिंशत्कृत्वा धर्म
 स्थानि दंशान्प्रत्येकशोधनात् विश्राम्यति हितत्रैक्षे स्यात्पुण्यसहस्रं विधोः भोग्यादारविभुक्तनुनिश्यन्यो वि
 धिरदिम इति वामेनेनापि पितृसहमानयने स्पष्टमभिहितञ्च दिने वर्षविलग्नञ्चेत्सूर्यभोग्यांशकास्त
 तः शनिभुक्तानंशकाश्च मध्यं राश्यंशकैर्युतान् सकीकृत्य ततः प्राग्व त्कृत्वा लग्नविचारं गाम् रात्रौ वर्ष
 विलग्नञ्चेच्च निशेयांशकास्ततः सूर्यभुक्तानंशकाश्च पिराडयेत्प्राग्वदाचरेत् शुद्धिः कार्ये धनाद्यत्रैविश्रा
 न्तिः पितृसहस्रतदिति यजुनरसिंहनहनेन दिवा करेण स्वकृतवर्षपद्धतिटीकायां सैकंता संस्कारो वा मने
 नोक्त इत्युक्तं तन्मतिभ्रमेणा ताजिकशास्त्रावबोधरूपायान्ताजिकमुक्तावल्यामप्युक्तम् सवन्निचास्यो नि
 शिवै परित्या न्मध्ये तनावू नितमेष्ट्यभागेः असंभवे लग्नगतांशयुक्तं गणयन्धनस्योदरिविसेषु चैव प्रिति स
 हजाभरणोप्युक्तम् दिवसे भानुभोग्यांशानि नुभुक्ताश्च मेलयेत् तदन्तरालराश्यंशयुतान् लग्नन्तरे यदि

नस्यात्तदाहोपाः भुक्तांशः अस्ममध्यगे पात्याभोग्यलवाः स्वातुत्रिंशच्चिंशच्चशोधयेत् विष्णुस्मृतिगृहे
यत्रविज्ञेयस्युरायसद्यतदिति स्वातृद्वितीयभवनात् येषुनोक्ताएथकशुद्धिस्तेषुकार्याधनारितइतिजी
रणाजिकेपिस्वष्टमुक्तमेवजीरणाजिककर्तृभिः प्रामारिणैकुक्तत्वात्केशवदेवज्ञहरिभट्टगणेशदे
वज्ञहृतंसेकतासंस्काररहितंसहमसाधनंनरमणीयंअस्मद्रूपाभेवमंत्युक्तिसहमालोचयामः
किञ्चसैकतासंस्काररहितेकृतेपिसहमेफलेविसंवादइत्यादिसुज्ञैर्विलोक्यमिद्वि अथचसैकतासंस्का
ररहितंसहमसाधनंकेशवदेवज्ञगणेशदेवज्ञतोऽतिप्राचीनेनहरिभट्टेनैवकृतमित्यवगम्यते यत्संस्मा
त्प्राचीनैर्कामनादिभिः सैकतासंस्कारउक्तोस्तिअतस्वज्ञायतेगणेशदेवज्ञकेशवदेवज्ञादिभिरधुनिकैर्हरि
भट्टैर्मेघेश्वरसैकतासंस्काररहितंसहमसाधनंकृतमस्ति तत्रहरिभट्टस्यसहमसाधनज्ञानत्वे शोपि
मास्तिमन्त्रज्ञानाजिकसारेपुण्यस्यादिवसेर्कतोहिमनुचिःशोधःस्यययारविश्वंद्रास्त्रग्नसमचित्ति
त्यादिनाकलसहमशिरोमणोः पुरायसहमस्यसाधनंसमरसिवाक्याज्ञानाद्यायाअन्यथैवोक्तंतथै
वसैकतासंस्कारोपिज्ञातमित्यलमतिक्लिष्टेनसमरवाक्यविचारविस्तरेणविरम्यतेस्वगुरोर्मतविद्वेयि

डा.
१
४७

लं च सतखंडनेन वलभद्वक्तो योगो लोके : स्मिन्केन वार्यतामिति अथावशेषसहमानां साधनं संज्ञा
तुत्रे व्यक्तमस्मादुत्तुविद्योस्तु संसाधनं पुरायविशुक् सुरेज्यः दिवा विलोमं निशि पूर्ववत्तु यशोभि
धत्तन्महाम्बदन्ति अस्मात् पुरायसहमाहिनरात्रिव्यत्ययेन गुत्तुविद्यासहमयोः साधनं कर्तव्यं
पूर्ववत्तु यशोभिः सैकताचकार्या पुरायसग्रगुत्तुसग्रतस्त्यजेत् व्यत्ययो निशिसिताचित्तुतत्तु सैक
तामनुवदुत्तुतीति तो मित्रनामसहमम्बिदुर्वधाः अत्र शोध्यैषु द्याभयभान्नरा लेसितो न चेत्सैक
मेतदुक्तम् पुरायद्वैमं शोधमेदुक्तवत्स्यान्माहात्म्यं तं नक्तमस्माद्विलोमम् ६ शुक्रमन्त्रादहिनन्तु
लोममासारं स्यादुक्तवच्छेषमुत्थम् ७ अत्रोक्तवत्पुरावदित्यादि शौहैर्लग्नयोगसैकताचज्ञानव्यति
सामर्थ्यमात्रात्तु पश्चिरोध्यनक्तम्विलोमन्तु पेक्षजेतु जीवादि शुद्धे सततं पुरावद्भूता किं हीनादुत्तु
स्य दोषः सततस्वामिनि भौमे दिवा रात्रौ च जीवादि शुद्धे सामर्थ्यसहमं स्यादिति अत्र सर्वत्र शोधने कर्त
सति यत्र योगो नोक्तस्तत्र लग्नयोगः कर्तव्यः उक्तञ्च यादवेन शोधोक्तये यत्र न योग उक्तः कस्यापि तत्रैष
युतम्विलग्नमिति केशवपद्धतौ सर्वत्र तनुर्गो ज्येति यदुक्तं नन्मूलाभावादुपेक्ष्य ताजिकसारेण सा

मर्थ्यन्तनुपात्यजेत्सि निसुतं घस्वेन्यथारात्रिष्वितिसामर्थ्यसहमेशोध्यशोधकवेपरीत्यसुक्तं तन्निर्म
लत्वाहुपेक्षं यदाहसमरसिंहः सामर्थ्यसहममहिचलग्नपतेर्भृसुतं निशिविलोमम् अस्यास्य भुग्रा
धीशादौ मंयुवत्सामर्थ्यसहमं भवति भौमाल्नाग्नाधीशं शोधयेदित्यर्थः नन्वेतत्कुतो वर्गस्य तदिति ।
चेच्छृणुन्मत्रैतद्वाख्या नम्यत्यसोपलब्धैव युक्तं यतो भौमाल्नाग्नाधिपेशो धिते सतिलग्नाधीशा
दौ मपर्यन्तद्गुणाना भवति लग्नाधीशादौ मे शोधिते सतिलग्नेशादौ मपर्यन्तं गणाना भवति तद्यथा वि
षे प्रवेशे भौमेशादौ राश्यादिः ३।११ लग्नेशश्चंद्रो राश्यादिः २।५ अत्र लग्नाधीशाच्चंद्रादौ मपर्यन्तद्गुणाना
कर्तव्या तमिथुनपञ्चाशादुपरिकर्कदशमांशावधि गणानया जातं राश्यादिः १।५ लग्नाधिपो न भौमस
मं प्रतु कुजे न लग्नप्रसमं अतएव मुक्ता वल्यां स्पष्टमभिहितं सामर्थ्यसद्यदिवसे कुजतो गनां चैसा
गयोः गुणैश्च सदैव जत्यादिति समरसिंहवाक्ये यस्माद्गणाना तस्य शोध्यत्वं यदनधिमृगाना त
स्य शोधित्वं सर्वत्र ज्ञेयमित्यलं दिने गुरोश्चंद्रमपास्य नक्षत्रविक्रमादर्कविधूचदेवौरीत्योक्तवा ।
गोरव १० मर्कमार्के रमास्पवामं निशिराजतातो १२ दिने गुरुमध्ये चंद्रमपास्य शेषे र्कयोगः कार्यः रात्रौ

दिनमध्यो सूर्यमपास्य चंद्रयोगः कार्यः दिने रात्रौ च क्रमाच्छोध्य र्क्षसुद्धाश्रयभांतराले सूर्यश्चंद्रो वानभवेत्तदे-
 करशिरो गोविधेय इत्यर्थः १३ मातेन्दुतोपास्य सितं विलोमं नक्तं सुतो हर्निशमिन्दुमीज्यात् १४ स्याज्जीविता-
 रव्यं गुणमर्धं चो ह्निवामं विशीदं १५ सममं वयावु १६ मातृसहमेमवजलसहमं ज्ञेयम् कर्मज्ञमारात्रिशिवा-
 ममुक्तं १७ रांगाख्यमिन्दुं तनुतः सदेव १८ स्यान्मन्मथोलग्नं पमिन्दुतो ह्निवामं निशीदुतनुपसदाकीत् १९
 यदि चंद्रो लनेशस्तदा रेखिरिन्दुमेव सदा शोधयेत् २० कलिहमेस्तो गुणतो विशुद्धे कुजे विलोमं निशि पूर्वरी-
 त्या २०।२१ शास्त्रं हि निमो रिमं गस्य जीवाहमं निशि ज्ञस्य युतेः पुरावत् अत्र बुधयोगः सैकताचबुधं गृही-
 त्वा कर्तव्येति दिवा निशं ज्ञाच्छशिने विशोध्य बंधवारव्य २३ मेतन्निशिवंदकं स्यात् वामं द्विबैत २४ नृतिरह-
 मर्षात्सदा विधुं शोध्यत यार्कि योगात् २५ रात्रौ बंधुसहममेव वंदकसहमं दिने चंद्रमध्यं बुधेशोध्योत्ते-
 ग्नयोगादि पूजैव वंदकसहमं स्यात् मृत्ति सहमेशानियोगः शनिं गृहीत्वा सैकताचकर्तव्या देशांतराख्यं नव-
 मादि शोध्य धर्मेश्वरं संततमुक्तवत् स्यात् २६ अहर्निशं विज्ञपमर्थं भावादि शोध्य पूर्वोक्तवदंशसग २७
 समरसिंहोऽपि अर्थसहमं द्वितीयाधिपात् द्वितीयञ्च दिनरात्रम् अयमर्थः द्वितीयाधिपात् द्वितीयं प-

वदर्थसमम्भवति द्वितीयाधिपं द्वितीयभावाच्छेधयेदित्यर्थः केशवपट्टनौ यत्त्वे शास्त्रमभ्युपगम्य
मित्यर्थं संहमं शोधशोधकव्यन्यादा नीतन्तस्मरसिंहवाक्यज्ञानादेवेति सितादया स्यात्कस्य
न्यदोराह्वयसदाप्राग्वदथा २८ त्यकर्म चन्द्राच्छनिस्वाममथानिशायं २९ शश्वद्वारिज्यन्दिनवन्दको
त्था ३० चंद्रमध्ये बुधसदाशोध्यो लग्नयोगादि पूर्ववद्धारिज्यसहमं स्यात् शनेर्दिवा र्कश्चिचिचन्द्र
मार्के विशोध्यसूर्येन्दुमनाथयोगात् स्यात्कार्ये सिद्धिः ३१ सततम्विशोध्यमन्दे सितात्स्यात्तु विवाहस
म ३२ दिने शश्वद्वारिज्यः शोभ्यसूर्योक्तान्तराशीश्वरो गहो योज्यः रात्रौ शनिमध्ये चन्द्रशोध्यश्चन्द्रा
क्तान्तराशीश्वरो योज्यः उभयत्रापि सैकता यथा सम्भवं विधेया गुरोर्बुधम्योत्थमवेत्यसूतिर्वीमन्निशी
तुं शनितो विशोध्य षष्ठ्येदुक्तदिशा सदैव सन्नापसया ३४ ५५ रमयास्यशुक्रात् अत्र ताजिकसारे
षष्ठभावाच्छेधनमुक्तन्तस्मरसिंहवाक्यज्ञानादेवेति ज्ञेयम् यदाह समरसिंह सन्नात्सहममह
निशान्तिर्दोर्मन्दान्तं षष्ठतः पात्यइति अत्र यस्मान्पान्यस्सरावयोज्यो ज्ञेयः यथा मित्रसहमे शुक्रात्पा
नं उक्तं तत्र शुक्रो योज्यते तथा च षष्ठभावावयोज्य इत्यर्थः अत्रारमयास्यशुक्रादित्यग्निमेरासम्बन्धः

हा
१-
४८५

अद्वा सदा प्रोक्तदिशः ३५ पुराणम्विद्याख्यतः प्रोक्त्य सदा पुरोक्ता प्रीत्याख्यमु ३६ केवलदे ३७ हसंज्ञे ३८
यशस्यमेजाज्यमपास्यभौमात् शनिम्विलोमनिशिचांद्रियोगाद्यापार ३९ माराद्भूमपास्यशश्वत् ४० प
नीयपातः शोनेविशोध्यसोरेर्विलोमं निशिपूर्ववत्स्यात् ४१ मंदं कुजात्प्रोत्थरिपुर्विलोमं रात्रा ४२ द्वौ
मविहीनपुराणात् शौर्येविलोमं निशिपूर्ववत्स्यात् ४३ दुपायर्ज्यं रविनोविशोध्य वामं निशि ४४ संतुवि
शोध्यपुराणाद्भूमिविलोमं निशितदरिद्रम् ४५ अत्र पुराणसहमादुधं शोधयेत् पश्चादुधयोजयेत् सर्वकृते प
राणसहमतुल्यं द्रुद्रसहमं भवति परंतु रात्रौ वैपरीन्यनिमित्तं दरिद्रसहमानयनं कृतमिति सूर्योच्चारः ० ।
१० सूर्यमपास्यमक्तचंद्रं निजोच्चा १३ द्रुतापुरोक्त्या ४६ दिने सूर्यश्च मध्ये सूर्यः शोधोरभौतुचंद्रोच्चा चंद्र
मपास्योभयत्रापिलग्नयोगादिपुरोक्त्यकार्यं कर्कटतः ३१५ प्रोत्थशनिं स्पाजुलाध्वान्यथानिशि ४७ पु
राणाच्छुनिविशोध्यान्हि वामं निशितुवन्धनम् ४८ चंद्रसिः तादयास्योक्तं सदा कन्याख्यमुक्तवत् ४९ पुराणा
दक्तं मपास्यापयोगादश्वोन्यथानिशि ५० इति पंचाशत्सहमानि अथान्येषां सहमाना मानयनमुक्तं यादवेन
शुक्रं मदेशाजुहिसप्तमेशः शुक्रस्तदा चंद्रपतेः सजायं जयाभिधं ५१ सूर्यसुताच्च पुराणं स्याद्वंधमेषां च नि

संसृष्टौ ५३ द्युगत्रमीज्यसुहृता द्विहायभौमान्दितंदुःखगृहं प्रदिष्टं ५३ मंदं महीजादिवसे निशां विलो-
 ममङ्गलसहसं च सांगं ५४ भौमं हि मांशोत्थं पांहाय दस्त्रे क्लेशः ससूर्यो हि विलोमरात्रौ ५५ सूर्यो च्छनि सांगमिदं-
 तथैव गेष्ममाख्यं सहसं विचिन्त्यम् ५६ गुत्तं सदैव दोस्तनुपुगा जाख्यं ५७ गुरोरं वि सांगमहं न्यथोत्थेत् न-
 तं विलोमं सुसहस्यगारं ५८ पुराणं गुरोर्घात इहोक्तमन्यत् ५८ सनेः कुजश्चोष्टकमङ्गल्युक्तं ६० दिवा रि-
 पुं द्वा चान्य १२ गृहं तत्सलग्नम् चतुष्पदाख्यं निशि वाममार्किम् ६१ लग्नात्सलग्नं व्यसनं सदैव ६१ न्य-
 न्दन्धरा जातदुर्निशं सलग्नम् कृष्याख्यकं ६३ चन्द्रमसोर्कमहिरात्रौ विलोमत्रतु संयुक्तं स्यात् ६४
 छ्याख्य ६४ सेतानि मुनीरितानीति अथ पितृव्याखेटकभृत्य बुद्धि सहमानयनमुक्तमुक्तावल्याम्
 सूर्ये मन्दविशुद्धे पितृव्यमवनम्विलग्नत्वे ६५ षष्ठं षष्ठेशेनं सव्ययमाखेटकमभवति ६६ सौम्यम्वि-
 शेध् चन्द्रा लग्नत्वे भृत्यसहसं स्यात् ६७ जीवस्सूर्यविहीनो लग्नयुतो बुद्धि सहसं स्यात् ६८ रात्रौ
 नहि परिते ज्ञेयं सर्वत्र पूर्ववद्देद्यम् अथान्यसहमाना मानयनमुक्तं हिल्लाजताजिके लाभं लाभेशोभं-
 लग्नयुतं प्राप्ति सहसं स्यात् ६९ लग्ननुर्ग्ये शो नं लग्नयुतस्यान्निधेस्सहसम् ७० धैर्य्यमाहात्म्यसह

मम् ७१. ज्ञानसमंज्ञातिसमंस्यात् ७२ मन्दश्रुक्विहीनो लग्नयुतस्याहरांसहमम् ७३ सुतपोल
 ग्नविहीनः पञ्चमभावान्वितो यगर्भसहमंस्यात् ७४ चन्द्रोबुधेनहीनो लग्नयुतस्तत्सहमंस्यात् ७५
 स्यान्वेत्तं ह्यनान्दिनरात्रिहृतो न भेदोस्ति इति सहमानान्दिनरात्रिहृतो न भेदोस्ति इति सहमान
 यनम् अथ सहमस्य ष्ठी करणं रोमकताजिके लंकोदयस्य भुक्तांशः स्वीदयसा तथा हृता सहमा
 शे द्वेयोरैक्यन्दशभक्तन्दलीकृतम् सौम्यगोले धनम्योक्तं याम्यगोले तदन्यथेति सतस्य हसुक्तम्वि
 श्वनाथताजिके षष्ठ्यो सहमसदानां स्य ष्ठी करणमुत्तमम् यस्मिन् राशौ तु सहमसत्त्वकोदयमानकम्
 विभजेदंशकैर्लब्धं एथगेवनिधापयेत् तथैव निजदेशे न्यमुदयं प्राप्नुवत्यत्र तत्पूर्व लब्धसंयुक्तम्
 नख २० भक्तलवादिकम् तद्धनं सौम्यगोले स्थे सहमे याम्यगोले ऋणं अंतीव सहमस्य ह्यजायते गगा
 कोक्तिरिति सहमे स्य ष्ठी करणमुक्तं रोमकेन लंकोदयस्य भुक्तांशः स्वीदयस्य तथा पुनः तदेक्यं द
 शभिर्भक्तं फलमंशादिकं भवेत् सौम्यगोले धनं प्रोक्तं याम्यगोले तदन्यथेति अनयोः प्रयोजनं जीर्णः
 ताजिके सहमेशः स्फुटदृष्ट्या पश्यति सहमं तदावलं नस्य सहमस्यैव प्राप्तिः स्फुटं किं संमेरो भवति ॥

ब्रह्मेति गृहसहमानयनं समरसिंहटीकायां तु कज्योतिर्विद्विउक्तं गृहमग्नस्य गृहात्संशोध्य लग्नं यो ।
ज्यं गृहसहमं भवेत् एवं युथ हारासि संयोगान् युथ हासहमं च भवति उक्तञ्च युथ हारासि संयोगान् युथ
हासहमञ्च तत् अथ भावसहमानयनमुक्तं रोमकेन वर्षे जमौ दिवा कार्ये स्वाभिहीनं तनुं सदा भावही
नं तथा रात्रौ लग्नं योज्यं स्फुटं भवेदिति अत्र सहमस्य सहमाधी शस्य च सवृत्तत्वे गृहाराणाम् शुभाशुभं
वा फलमविकलं स्यात् निर्वलत्वे न्यूनं स्यादिति ज्ञेयं अथात्र किञ्चिद्विशेषविचारः सतानि सहस्रानि
देवदत्तादेः शुभाशुभफलजिज्ञासार्थं मभिहितानि तत्र यस्य जन्मपत्रमस्ति तस्य भावत्वं सहमविचारे
भवति अथेदानीं तदीयभ्रातुर्यदि जन्मपत्राभावस्तदा तदीयपत्नी भाग्यलाभराज्यसहमानि चिकीर्षि
तानि सन्ति एवं पत्न्यादीनां भ्रात्रादिसमानि चिकीर्षितानि सन्ति कथं ते यान्निष्पन्निरिति चेदुच्यते यस्य
भावस्य शुभाशुभफलजिज्ञासाभीष्टास एव भावो लग्नं कल्प्यस्सूर्यादिगृहास्तु यथास्थितां एव मन्त्र
व्यास्तत्र सूर्यो न चन्द्रान्वितमहिलग्नमित्याद्युक्तप्रकारेण पुराणादि सहमं साध्यं यतः पुनर्भ्रात्रादेः प्रसू
तिसहमानयने षष्ठभावादियोगश्चिकीर्षितस्तत्र भ्रात्रादिभावाद्यत्वेष्ट्यादिभावस्तद्विषयेदिति अन्ये

हा.
१.
५०

मम् ७१. ज्ञानसमं ज्ञातिसमं स्यात् ७२ मन्दश्चक्रविहीनो लग्नयुतस्पादरां सहमम् ७३ सुतपोल
ग्नविहीनः पञ्चमभावान्वितो यगर्भसहमं स्यात् ७४ चन्द्रोबुधेनहीनो लग्नयुतस्तत्सहमं स्यात् ७५
सषां चैतद्विज्ञानान्दिनरात्रिक्तोनभेदोस्ति इतिसहमानान्दिनरात्रिक्तोनभेदोस्ति इतिसहमान
यनम् अथसहमस्यष्टीकररांरोमकताजिके लंकोदयस्यभुक्तांशः स्वादयसानथाहतां सहमा
शेद्वेयोरैक्यन्दशभक्तन्दलीकृतम् सौम्यगोलेधनम्योक्तं याम्यगोलेतदन्यथेति सतत्स्यष्टमुक्तम्वि
श्वनाथताजिके चैवसहमसदानां स्यष्टीकराणामुत्तमम् यस्मिन् राशौ तु सहमस्तत्त्वकोदयमानकम्
विभजेदंशकैर्लेख्येयमेवनिधापयेत् तथैवनिजदेशोन्यमुदपंप्राप्तकञ्चयत् तत्पूर्वलेख्यसंयुक्तम्
नख २० भक्तं लवादिकम् तद्धनं सौम्यगोलस्ये सहमेयाम्यगोत्ररां अंतीवसहमं स्यष्टं जायते गगा
कोक्तिजइति सहमेस्यष्टीकराणामुक्तं रोमकेन लंकोदयस्यभुक्तांशः स्वादयस्यतया पुनः तदेक्यंद
शभिर्भक्तं फलमंशदिकं भवेत् सौम्यगोलेधनं प्रोक्तं याम्यगोलेतदन्यथेति अनयोः प्रयोजनं जीर्णम्
ताजिके सहमेशः स्फुटदृष्ट्या पश्यतिसहमंतदावलंनस्य सहमस्यैव प्राप्तिः स्फुट किं समेरोपकः ।

प्राहेति गृहसहमानयनं समरसिंहटीकायां तु कज्योतिर्विद्विउक्तंम् गृहमग्नस्य गृहात्संशोध्य लग्नं यो ।
ज्यं गृहसहसं भवेत् एवं मुथहारसि संयोगान्मुथहासहसं च भवति उक्तञ्च मुथहारसि संयोगान्मुथ
हासहसञ्चतत् अथ भावसहमानयनमुक्तं रोमकेन वर्षे जमौ दिवा कार्ये स्वाभिहीनं तनुं सदा भावही
नं तथा रात्रौ लग्नं योज्यं स्फुटं भवेदिति अत्र सहस्य सहसाधीशस्य च सवृत्तत्वे गृहाराणामुभाशुभं ।
वाफलमविकलं स्यात् निर्वलत्वे न्यूनं स्यादिति ज्ञेयं अथात्र किञ्चिद्विशेषविचारः स तानि सहस्रभि
देवदत्तादेः शुभाशुभफलजिज्ञासार्थं मभिहितानि तत्र यस्य जन्मपत्रमस्ति तस्य भावत्वं सहस्रं मविचारे
भवति अथेदानीं तदीयभ्रातुर्येदिजन्मपत्राभावस्तदा तदीयपत्नी भाग्यलाभराज्यसहमानिचिकीर्षि
तानि सन्ति एवं पत्न्यादीनां भ्रात्रादिसमानिचिकीर्षितानि सन्ति कथं ते यानि यानि रिति चेदुच्यते यस्य
भावस्य शुभाशुभफलजिज्ञासाभीष्टास एव भावो लग्नं कल्प्यस्सूर्यादिगृहास्तु यथास्थितां एव मन्त्र
व्यास्तत्र सूर्यो न चन्द्रा न्वितमहिलग्नमित्याद्युक्तप्रकारेण पुण्यादिसहस्रसाध्यं यतः पुनर्भ्रात्रादेः प्रसू
तिसहमानयनेषु शुभावादि योगश्चिकीर्षितस्तत्र भ्रात्रादिभावाद्युत्पत्त्यादि भावस्तद्विषयेदिति अन्ये

हा.
२.
५१

भुल्लग्नस्थाने भ्रात्रादिसहसंयोज्यं षष्ठभावादियोगे पञ्चराशियुक्तस्तत्सहसंयोगो विधेयः तदेतत्पृष्ठ
मुक्तं मुक्तावल्याम् अभीष्टसमा निशुभाशुभार्थपित्रादिकानां विद धीतधीमान् प्रोक्तप्रकारैस्तनु
वत्स्वस्वसंयोजनेनेति गुरोर्मतमेव इति एवन्तत्तद्वावस्यापि पित्रादीनाम्पराणसहसं न धर्माध्यम्
यथा मृतिरहमर्षादिन्दुमिश्रोध्योक्तवदार्कियोगादिति अत्र हितत्तद्वावस्तत्तत्सहसं चालङ्घनस्य क
ल्प्यतस्मात्प्राग्वद्वाक्यानीयचन्द्रमिदानीमानीताष्टमभावविशोध्यशनियोगे सति मरणासहसं म्रियत्रादेः
स्यात् एतदप्युक्तजन्त्रैव पित्रादिरिष्टसहसं नेभ्योप्यष्टमभावत इति एवमेकस्मादेव वर्षलङ्गनादङ्गेका
निसहसमानि भवन्तीत्यलम्यसंगेन अथ सहमानां स्फलानि तत्रादौ सहमाधीशवलित्वावलित्वलङ्का
रायुक्तं सप्तसिंहेन स्वर्गहोत्रं त्रिंशत्रैराशिकं नवांशकगतानाम् प्राक्स्थानेनैवलवान् यथोत्तरस्थाने गो
हीनः यस्य ब्रह्मवोधिकारास्तद्वलमन्वेष्टुदयदृष्टौ च बह्वधिकारोपि यदानवीक्ष्यते लग्नमस्य नवलं स्या
त् स्वल्पाधिकारयुक्तो विलग्नदर्शी वलीखेतः दिवसे च वर्षलङ्गे दिनखेटानां निशागतो न्येयाम् वलम
धिकं क्रूरस्थाने च शुभैरशुभमन्यथा तु शुभमिति दिनखेटाः पुंनहाः अन्येषां स्त्रीमहाराणामिति ।

अथसहमस्यवलावलमुक्तंरोमकेन स्वस्वामिवाशुभैःखेटैःसहमंयुतवीक्षितम् भवेद्वलयुतंस्वामी।
वस्त्वान्यस्यवाभवेत्विष्यमेनिर्वलत्वमष्टमाधिपसंयुतम् क्रूरैरन्यशालसहितंतत्फलंनैवहायने।
सहमस्वामीपतिते द्वा०१२ भवनेरिष्टकरोत्यचिरात् सहमेषुभयुतदृष्टेसहमरिष्टंविनाशयतीति यादं
वोपि स्वपतिमित्रशुभेक्षितसंयुतंसहममुद्रतनाथमुदीरितम्बलिनिजार्थकरंपदिवान्यथाक्षयकरंभवनं
चविचिंतयेदिति तनुवह्नांवर्षप्रवेशेपुराणाश्वराज्यगजादिसहमानांतदधिंपातांचसवलत्वंदृश्यतेपरं
तुतत्फलंतेषांनभवतीतिचेदुच्यते प्रथमंजन्मनिप्रागुक्तरीत्यासर्वाणिसहमानिसाध्यानिनतःस्वामिनो।
वलावलविवेकंसहमस्यापिवलावलविवेकंविधाययेषांसहमानांसर्वप्रकारेणानैर्वल्यंनिर्णीतं
तानिवर्षफलदानांसामर्थ्यात्कदाचिदपिनविचारयेत् येषांतुसर्वप्रकारेणसवलत्वंतान्येववर्षेवि
चारणीयानिउक्तंचसंज्ञांतत्रे, आदौजन्मनिसर्वेषांसहमानांवलावलम् विमृश्यसंभवोयेषांतांनि
वर्षेविचारयेदिति अथपापशुभग्नहसम्बधेनयुतिदृष्ट्योः फलंसंज्ञांतत्रे पापयुक्शुभदृष्टेचेदशुभं
प्राकृततःशुभम् शुभंयुक्तंपापदृष्टमादौशुभमसत्यरे अत्रवर्षस्पर्शमासारख्यंविभागद्वयंप्रकल्प्य

हा.
१.
५२

युतिदृष्टिफलयोः कालभेदतः कल्प्यः लग्नात्यष्टाष्टरिष्कस्य द्वादशधर्मभाग्ययशोहरम् शुभस्वामिद
शाश्रान्त्येसुखधर्मादिसंभवः सूतौषष्टाष्टरिः ष्कस्यमद्वेपापहतं पुनः पुण्यधर्मार्थसौख्यघ्नं प्रत्योद
गधेफलं तथा सहमान्यखिलानीत्यसुतौ वर्षे च विनयेत् शुभयोगे क्षराणां सौख्यं पत्युर्वीर्यानुसारम्
दारिद्र्यमृतिमाद्यारिकलियुक्तो विपर्यय इति पूर्वोक्तप्रकारेण दारिद्र्यादिसहमानितदधिपानिचर्चद्वल
सुक्तानितदातत्संवन्धिदुःखवक्तव्यं तेषां निर्वैलत्वेन तन्नाशादिना तत्तत्संवन्धिसुखमित्यर्थः जीर्णता
जिके एवं समं स्रसहमे शुभयुतदृष्टे च सुयशिलीकृते पुंसां ज्योतिर्विद्भिश्चिन्त्य शुभां शुभं नास्यतद्विषय
मिति समं रसिंहः जन्मनि च वर्षलग्ने सहमान्यखिलानि वीक्ष्य फलमूढम् वर्षे श्वरो यलग्ने श्वरं पिय
स्मिन् स्थितस्तदा तत्र फलदायीति एवं सामान्यतस्तत्सर्वसहमफलविचारः कर्तव्य इति अथ पुण्यादिस
हमानां विशेषफलविचारो जीर्णनवीनादिना नाजिकग्न्येभ्यो लिख्यते तत्रादौ पुण्यसहमविचारः
यत्रादौ पुण्यसहमं शुभं सोदृश्यभावहः अनिष्टेऽस्मिन् शुभो नेति पुण्यमादौ विचारयेत् सवले पुण्यस
हमे धर्मसिद्धिर्देनागमः शुभस्वामीक्षितयुते व्यत्यये व्यत्ययमिदुः सवीर्ये पुण्यसहमे द्रव्योपायस्तु नान्यथा ।

अन्यामपि सन्वीर्याणि स्वनामफलवन्ति हि जन्मकाले निष्ठे हेतुवर्षे कूरयुते तथा पुण्यस्य सुखाय धी-
धीशे च निर्वले १ गुणस्य शुभे युक्तं दृष्टं वा स्वामिना यदि उपदेष्टुं सुखमर्थे विपरीते विपर्ययः २ ज्ञान-
युतं नृस्य स्वो मिना च शुभमहैः बहु विद्यावबोधस्या हि द्याभावो न्यथा भवेत् ३ यशसस्तदहमाधिप-
विनाशः ४ गोपापयुतं दृष्टे प्रकारेति यशोनाशस्यापार्जितधनं यशोपलब्धिञ्च यशसस्तदहमाधिपतो-
भवेत् युते सुयशिलीकृते पुंसां धर्मचयं धनलब्धिं करोति नियतम् महाहवे विजयम् यशसस्तदहमाधि-
नष्टमहयुजिष पापमुसरिफे अयशस्ते जोभ्रंशो वाहनवस्त्रार्थपदनाशः यशसः सहमेधेवं फलं प्रक-
ल्प्य चरोमकः प्राह अत्रान्येषामपि सहमानां स्वामिनः फलमेतादृशमेव शुभाशुभम् ४ मित्रस्य शुभे दृ-
ष्टं वा स्वामिना यदि नानाविधं मित्रसुखं लोके वैरं विपर्यये ५ माहात्म्यं शुभं दृष्टं युतं तथा स्वामिना-
यशसकांतकृत्यं करणं विचारणं वापि गोपनं न विपरीते ६ आशाशुभयुतं दृष्टं यथाष्टमरिष्यं वंजिता-
मदा प्रकरोति वंछितार्थं नाना वस्त्राश्च सौख्यं पुंसां तदधीशेपि फलं स्यात्पेक्षया योगतोऽदः ७
७ सामर्थ्यं शुभयुतं दृष्टं स्वामिना प्रभुता भवेत् वलाधिकं सुखं देहे विपरीते शुभं वदेत् ८ भ्रातृस्य शुभ-

तद्वृष्टं वास्वामिना यदि मिथः सौख्यं सोदराणां कलहो विपरीतके ९ भ्रातृसंग्रेष्वरेन हेतुजवाशस्तदा भवे
 त् तस्मिन्नुदिते वीर्ययुते भ्रातुः सुखं भवेत् १० गौरवसहस्रं च यदा पतियुक्तदृष्टं शुभमनैश्चापि सु।
 खनिचयं धनमानं राजश्रीभूषणं वरसुलब्धिं शुभमुयशिलगं पुंसां गौरवसहस्रं शुभमनैर्दृष्टं कीर्तिजा।
 न प्राप्तिर्द्वेन सुखवाहनार्थवस्त्रकरम् गौरवसहस्रं च यदा तद्यसद्रहैर्युक्तमुयशिलीकृतं भवति भावः ११
 कुर्याद्द्वेन नाशं सर्वसौख्यपदहीनं मिश्रग्रहयुतदृष्टं गौरवसहस्रं हि मिश्रमुयशिलीकृतं आदौ शुभं च
 कुर्यादशुभं च विनिर्गमे पुंसां अत्र सर्वत्र सहस्रेषु मिश्रग्रहयुतौ सतदेव फलवाच्यमित्यर्थः १० राज्यं शुभ
 युतदृष्टं स्वशेन च मृगशीलितं सौम्यैः राज्यप्राप्तिकरं स्नानदधीशे पूर्वलक्षणा युद्धे च वलहीनेन दृष्टिप।
 तो क्रूरैर्युक्ते तथा दृष्टे राजसहस्रे मूसरिः फे राज्यभ्रंशश्च कोशनाशश्च ११ पितृसहस्रे शुभयुक्तं शुभमनैश्च
 यशिलगं स्वपतिना च भवति च पितृनस्सौख्यं वाहनवस्त्रार्थधननिचयम् अस्तराते वलहीने पितृसहस्रे
 शेषे मेलनात् क्रूरकृतमूसरिः फे मरणात् तस्य परदेशे चरलग्नस्येतस्मिन् स्थिरभोगे हे ५ न्यभे मार्गे मान
 पित्रोः सग्नना येन हे नासक्तयोर्भवेत् उदिते वीर्ययुक्ते वा तयोस्सौख्यम्यजायते सहस्रं न दधीशश्चुभेत्य

शालीयुतः क्रूरैः वर्षस्य पूर्वभागे रोगस्तानस्य चैत राद्वैशम् वलांष्ट्ये सहमाधीशे नृपान्मानो यशो द्रुमः १२
एवञ्च मातृसहमे फलं ज्ञेयं यथोदितम् १३ सुतसहमं शुभयुक्तं शुभगर्हैर्मुथशिलीकृतं स्वपतिना च भवति ।
हि सुतस्य लामश्चुभदृग्योगादतीव शुभम् सुतसहमञ्चतदीशः पापयुतः सौम्यमुथशीलः पूर्वसुतस्व-
दः खं पश्चात्सौख्यं भवेद्दृश्यं सुतसहमम्यापसुतमुथशिलगंचासुतस्य नाशस्स्यात् मिश्रगर्हैश्च युक्तं सु-
तस्य सहमम्यापमूसंरिः फम् प्रकरोति तत्र कष्टं सुतस्य वर्षे तथा कलहम् पुत्रसंग्रेषेन ह्ये पुत्रनाशं विविदिशे
त् तस्मिन्नेभ्युदिते पुत्रस्थिते पुत्राप्रिमादिशेत् सूतौ सुते श्वरो वर्षे पुत्रसमाधिपो भवेत् दृष्टं स्वमित्रसेम्यै
श्चेत् पुत्रलाभकरो मतः १४ क्रूरदृष्टे जीवितारव्ये सहमे निर्वलाधिपे वर्षे मूर्च्छा भवेत् संविपरीते सुखे बहु-
१५ ज्ञानसंग्रशुभैर्युक्तं दृष्टं वा स्वामिना यदि द्युतेराधिक्यता देहे विपरीते ल्यता मता १६ शुभयुतदृष्टे कर्म-
स्मिमुथशिले गेवास्व पतियुतदृष्टे मृतनदेशपुगणं स्वामित्वम् भवति नियमेन वलवतिसहमाधिपतौ क्रू-
रायुक्ते शुभैर्दृष्टे भवति हि धनचमलाभो वाहनवस्त्रार्थभूमिलाभश्च पापाक्रांते तस्मिन् धननाशो नृपतिद-
ण्डश्च पापैर्दृष्टे तस्मिन् पूर्वाजितधनचयविनाशम् कर्मपतौ मूसरिः फेपापैः खेटैस्तथैव फलम् क-

हा.
१.
५४

मैरिं सहसाधिपतोरानियुतदृष्टे च कर्मवैकल्यम् पत्योवक्त्रे दग्धे वैकल्यं भवति बुद्धिनाशश्च १७
सांघाधिपतिः पापः पापैर्युतं ह्यसितो भवति सांघ्यम् निधनाधिपस्य शिलमेसांघ्यानि धनं तदा दे-
शम् सांघ्याधिपश्च सौम्यः शुभयुतदृष्टो न सांघ्यस्यात् मिश्रग्नहयुतदृष्टे स्वल्पतरं सांघ्यभावं च
भूम्यशिले च सहमेवाहनशस्त्रो र्यत्नाभश्च १८ मन्मथसहमं च शुभैर्दृष्टं युक्तं तथा स्वपतिना च
वित्तासहर्षाधिकं भवेन्नैव विपरीते १९ रुकटसहमे क्रूरक्रूरैर्दृष्टे युते च मूयशिले रुकटकयोगानि
न चिंतयेत्तस्य पुनुषस्य रुकटकसहमे सौम्यासौम्येर्दृष्टे तदा जायं प्रवदेत् मिश्रमदृष्टे कलहं नै-
व संभवतः २० ह्यसासग्न शुभैर्युक्तं दृष्टं वा स्वाभिनायति सहिष्णुता भवेद्वर्षेऽन्यथा क्रोधो धिक् को-
२१ शास्त्रसग्न शुभैर्दृष्टं युतं स्वशेनवा तथा वेदस्मृतौ तत्परत्वं विपरीते विपर्ययः २२ बन्धुसग्न शुभा-
नं शुभदृष्टं नैव श्वरः पितृव्यभ्रातृभिस्सौख्यं कलहश्चान्यथा भवेत् २३ वन्दकसहमं च शुभैर्युक्तं दृष्टं
स्वामिना च तथा स्वातंत्र्यस्याद्वर्षे पराश्रयत्वं च विपरीते २४ मृत्योस्सहमं क्रूरैर्दृष्टं युक्तं च निर्वलाधीशम्
मृत्युं विनाशम्विन्द्यादि परीते कष्टसंपत्त्यात् २५ परदेशाख्यं सहमं स्वशशुभैर्युक्तदृष्टम् परदेशे सुखला

भोगात्रावा नैव विपरीते २६ शुभनाथदृष्टसहितं धनसहस्रं सौख्यदं दद्यात् अर्थसहस्रं शुभयुतं पापैर्देष्टुं च पापं
मूसरिः फम पूर्वन्धनचयलाभं तु ते मध्ये व्ययमनर्थम् क्रूरादिदृष्टसहितं रिपुयोगाद्भवति धनहानिः पापं
प्रितमर्थदुःखम्प्रकरोति तथा र्थविलयञ्च रिपुदृष्ट्या शत्रुभयं शुभपापानाञ्च तत्स्करभयम् हिंसदृष्ट्या मि
जमित्राद्हनञ्च मानेयशश्च सुखम् धनसहस्रं मयापयुतं सौम्यैर्देष्टुं मृगशिलीकृतं नृणाम् पूर्वन्धनचय
यं पश्चात् योगमात्सुखदम् अर्थसहस्रं च दृष्टं शुभाशुभैर्मुगशिलीकृतं मृगसाम् प्रकरोति च हृत्वा
भस्वाहनकृतं कौटुम्बरं युतम् २७ परदारसंयुक्तं दृष्ट्वा म्नामिशु परं वदेः परनारीं च मनसुखं स्तिप्रकरोति
त्रहः खस्यात् २८ यं दान्यकार्यसहस्रं शुभेन युक्तं त्विलोकि तस्वापि सेवादिनसुखं स्यात् परोपकारश्च ने
व विपरीते २९ वंशिकृतं शुभैर्देष्टुं युक्तं म्नामिनायदि सत्यालीकात्सुखं च्यन्तस्माद्दुःखं च यत्
३० कार्ये स्य सिद्धिः सहस्रं शुभं पतिदृष्टं युतं मृगशिलञ्च शुभकार्यस्य च सिद्धिस्त्वरयानूतं म्नाहं हव
विजयः क्रूरैर्स्तिपरीतं मृगजयो भवति युद्धवादादौ मिश्रगर्हे सुदृष्टं युद्धविवादे जयः प्रोक्तः ३१ मृग
सहस्रं सौम्यैर्देष्टुं युक्तञ्च सौम्यमृगशिलम् तत्प्राप्तिस्स्यान्मिश्रेः कष्टादथ पापमृत्युपेनैवम् ३२ प्रस

हा
५५

सहस्रं युक्तं दृष्टं स्वेशं शुभं हरेः मृत्याय नादिकं मूर्ध्वे विपरीतेन सम्भवः ३३ सन्तापसहस्रं सौम्ये स्वामिना
दृष्टं संपुष्पं सन्तापमानसी पीडनाशो दुःखं विपर्यये ३४ अद्वा शुभं युतं दृष्टं स्वेशेन च धर्मवृद्धिं स्यात्
विष्णोः सोपि च लोके विपरीते निःफलं सर्वम् ३५ प्रीति सगुण शुभाक्रांतं दृष्टं वा स्वामिना यदि सन्तोषाधि
कृतं च येन राश्यां विपरीतके ३६ वलसगुणं तं सौम्ये दृष्टं स्वपतिना यदि सैन्यजातं सुखं वर्धये विष्णो
ते विपर्ययः ३७ देहसंयुतं कुरेहं स्तपादादि पीडनम् शुभं स्वामि युतं दृष्टं सर्वांगे दृष्टं तामेता ३८
जाया सगुणं तं सौम्ये कार्ये विस्मरणं भवेत् शास्त्रविस्मरणं वापि स्वामि कुरेः शुभं फलं ३९ व्यापा
रसहस्रं सौम्यं दृष्टं वा स्वामिना तथा व्यपारे लाभमादेशं हानिः स्याद्विपरीतके ४० पानीयं प्रोक्ष्य
हमं कुरसुतं जले भयं करोत्येव अस्तंगते नदीशे वृद्धं न स्यान्नैव विपरीते ४१ शत्रुसंयुतं कुरेः शुभं
निष्फलं भवेत् तत्राशेः स्यात्तदुत्पत्तिः शुभं स्वामि युते क्षिते ४२ शौर्यं सगुणं शुभं स्वामि युतं शास्त्रादि
संग्रहः शत्रुं गणाय त्नादौ सिद्धिर्नैवान्यथा भवेत् ४३ उपायसहस्रं युतं दृष्टं वा स्वामि संहृतेः सि
द्धिर्वाञ्छितं कार्यं साधने स्यान्न चान्यथा ४४ दरिद्रसहस्रं कुरेः युतं दृष्टं यदा नदा निर्द्धनं विनाशः

स्याद्विपरीतेदरिद्रता ४५ गुनुतासहमंदृष्टं युक्तं वा स्वामिसद्गुहैः स्वमंडले महत्त्वं स्याद्दीशत्ववा
नचात्यथा ४६ जलपयसहमंदृष्टं युक्तं वा स्वामिसद्गुहैः सुखं पोतात् नद्यानीतजलाद्वा सुखं भवे
नैव विषयीजे ४७ बंधनारव्यसहमं युते स्थितं स्वामिनानहितदास्तिबंधनम् मापवीक्षितयुते स्तिवं
स्तिनं मापजे मुशशिले विरोधतः ४८ भार्यासग्नशुभैर्दृष्टं युतम्वा स्वामिना यदि भार्या विलाससौख्याद्य
ना न्यायाम्दृष्टं युतम् ४९ गजाश्वोद्यादिसहमं स्वामिसौम्ये स्थितं युतम् तेषां चतुष्टयदानाच्च सुखं त
द्विद्वेषो न्यथा ५० धृत्यसग्नशुभाक्रान्तदृष्टं वा स्वामिना तथा स्वभृत्यतः सुखाधिक्यं वै मनस्य विष
य्ययेन मतिरसहमं युतम् शुभैर्दृष्टं युक्तं स्वपतिना च सहद्विरेषं सामयकी वा भवेत्स्फूर्तिः ५१ सहमं व्यस
नारव्यञ्चकरदृष्टं युतम् द्यूतवेश्यानुरागस्याद्विपरीतेन सम्भवः ५२ पितृव्याखेटसहमं युतम्
स्वामिपुते स्थितम् पितृव्यखेटजसौख्यदुःखं स्याद्विपरीतके ५३ दृक् सहमं स्वामिशुभैर्दृष्टं युतम्
दृष्टं दृष्टं स्थितं युतम् पितृव्यखेटजसौख्यदुःखं स्याद्विपरीतके ५४ दृक् सहमं स्वामिशुभैर्दृष्टं युतम्
दृष्टं दृष्टं स्थितं युतम् पितृव्यखेटजसौख्यदुःखं स्याद्विपरीतके ५५ आरासहमे विपरीतताजिक
विनेः फलं ज्ञेयम् फलमेकं दृष्टं नीयं कलजात्यानुमानतो यथा योग्यम् ५६ अयमर्थः द्विवर्षिके

दा
५५

सिंहमस्तु कच्छस्वेः
दृष्टं संयुक्तं सन्नापमादिस्तुपिसम्भवेन वाच्यम् येषां कुले वाणिज्यादिनसम्भवति तत्र सत्यपि सम्भवे
विश्वसोपि च लोके निरगतं भवेत् कानां कुलस्त्रीणां स्वभ्यादीनां पुंसकानां च सत्यपि सम्भवे प्रभवस्य
कच्छस्वेने रोशयस्मिपुत्रापेक्षेयम् अज्ञातजन्मनः प्रल्ललगादपि सिंहमविचारः कर्तव्य इत्युक्तं संज्ञा
ते विपर्ययः ३० देहसंयुक्तं चार्थं प्रष्टुमिच्छया सर्वेषामुपयोगोत्रचित्रं पृच्छति यजुनाः अथान्न
जाज्यासंयुक्तं सोम्येष्वेव सात्कृतिदिवसेः सूरित्युक्तं नाजिकमुक्तावल्याम् स्वेशानितस्य सहम
रसद्वयं गोम्याल्लहृन्वाग्देयेन रवस्ववह्नि ३० हता भवन्ते तत्प्राप्तिहेतुकिं सिंहाख्यदिना निबद्धात्
हम-शाशुतेदले भयं कमेव अत्र प्रकारेण रसुक्तं प्रादवेन सहमेश्वरयोः कार्यमन्त्रं राशिपूर्वकं
शुक्लार्कं भवेद्याहृशेः गृहकसंक्रांतिमेफलम् सवम्यसत्रयेकः पक्षस्माधीयानिति चेदुच्यते तैमैक
सम्पत्तौ पूर्वोक्तसवपक्षस्माधीयान् तथा चरोमकः सहमेश्वरसहमपयोरन्तरभागानि जोदया
म्यस्ताः स्वस्ववह्नि ३० भिर्विभक्ता लब्धन्तत्प्राप्तिकिसिमाह इति अथ सन्निधार्थानां सहमानामर्थः
संज्ञातत्रे उपदेष्टा गुणुर्ज्ञानं विद्याशास्त्रं श्रुतिस्मृती मोहो जाड्यं वलं सैन्यमंगं देहो जलं द्युतिः गुणताम

निशत्वं गौरवं मानशालिता निगहानुगद्विभूराजा छत्रादिचिह्नभाक् माहात्म्यसूत्रगोभीये
 विद्यादिशालिता सामर्थ्यदेहशक्तिः शौर्य्यपत्नारिनिगहे आशेच्छोक्तामतिर्दृष्ट्वा वंदः प्र
 सन्नगोभीयपतनं वृत्तिर्जलेकस्माच्च मज्जनम् आधिव्याधीताय सांघेयसपिराडावन्धवास्मृताः सं
 शालोके नो गच्छन्ति न प्रसवं स्मृतः दासत्वं परकर्मात्कमन्यतस्वष्टस्वनामत इति इति श्रीमद्वे
 गोदावरीय्यसुविश्वम् ४ रात्मजवलभुद्विरचिते ह्यायनरत्ने सह माध्यायश्रुतम् ५ अथ ब्रह्मशा
 तः नवेन न्यथा ५० न्यथा निर्णयो मुन्या इति विनान भवत्यत आदौ मुयहानि नृप्यते नत्र मुयहानि
 देवैर्भूमि संहमज्जत्तवः प्रसूतिलग्नभ्रमरो न भावा न्मयाति मुन्येति च नृहिरस्याः शुभा शुभा
 भिरव्यञ्ज्यत्तवत्पुति स्यात्तव आदेव वदामि सम्यक् १ मुन्यहोत्यन्ति प्रकारमाह समरसिंहः जन्मग
 म्मायिको लोपतयाति इति इति शेषे लग्नाद्गणिते यत्र च विश्राम्यति मुन्यहोत्यासास्यादिति अथ यथै
 रत्तव्यं भवत्युत्तरे द्वादश भक्ते शेषे जन्म लग्नाद्यत्र धनसह जादिभावे विश्रामं प्राप्नोति स एव
 ह मुन्यहोति यतिः स एव च जन्मलग्नाद्यत्र राशिभ्रमरात्तशाटात्र राश्यादि भावं याति स भाव एव वेदं मुने

३०
२
६०

तिष्ठति यो जन्मनि शुभसंयुता वर्षे चिरवसुलाभे करीसा पापयुता क्लेशकारिणी प्रोक्ता एवं च षष्ठ्या वादि शुभ
फलं सोऽपि जन्मभूतः वर्षेऽस्मिन् भवेन्मुशहा सोम्येश संयुता भवति स योजननियः स्याद्वावसो हृदि सौख्यं
हेतुः च वर्षे पापैरंशुभं जन्मनि यद्वा वृत्ता मुशहा पापैर्युता च दृष्टा वर्षे यो भावः सः स्यात् तस्य च नाशो वाच्यः
फलमस्यः स्वामिपाके स्यात् वर्षेऽस्मिन् निष्ठे गेहस्थिता यद्वा वज्रनुषि क्रूरयुता तद्वावस्य च नाश करी शुभयु
ता शुभहा मुशहेशो मुशहा वा जन्मनि युक्ते क्षिता सोम्यैः वर्षस्य पूर्वभागेषु भूतं फलं यच्छति स्वकीयं च स
वं च वर्षे काले फलं च वर्षे उत्तरार्द्धे स्यात् पापस्य दृष्टियोगेऽशुभं फलमेव तत्र स्यात् मुशहा फलं समस्तं धि
षणाचार्येण दितमिति अथ मुशहा यागहस्यानयुति दृष्टि फलं वर्षे तत्रे यदींथि होसूर्य गृहे युतां वा सू
र्येण राज्ञ्यं पसंगमं च दत्ते गुराणां परभागमाप्तिं स्थानांतरस्येति फलं दृष्टोऽपि परभागं परममर्पादां च
द्विरा युक्ते दुर्गृहे यद्दृष्टं दुनापि बाधमेयं शोभिं हृदि नैऋत्यं संतोषमिति प्रवृद्धिं ददाति पापेऽप्यरातो निदुः
खं कुजेन युता कुजमे कुजेन दृष्टा च पितो ह्यनुजंतोति शस्त्राभिघातं तु धिरप्रकोपं सोरे क्षिता सौरि गृहे
विशेषात् समरसिंहः भोमेशनिना युक्ते सविशेषं शनि गृहेऽप्येवं बुधेन शुक्रेण युक्ते क्षिता पितृद्विवास्वीम ।

निलाभसौख्यं धर्मयशश्चाप्यतुलंविधत्तेकष्टं च पापेक्षरा योगतः स्यात्समरसिंहः सिमवुंधपदेग
जुहशास्त्रीमतिलाभोऽशुभेक्षरात्कष्टम् युनेक्षितावा गुणगुरोर्भे यदीक्ष्यहपुत्रकलत्रसौ
ख्यमृदातिहेमाम्बररत्नभोगं शुभेत्यशालादिहराज्यलाभम् शनेर्गृहेनेन युनेक्षितावा यदीक्ष्यहवा
तंजस्मिन्मं नसयंवह्निभयन्धनस्यहानिञ्चजीवेक्षरातश्शुभाग्निम् तमोमुखेचेन्मुयहाधनाग्निंयशः
सुखन्धर्मसमुन्नतिञ्च सिनेज्ययोगेक्षरातः पदाग्निं सुवर्णरत्नाम्बरलब्धयश्च तत्कष्टमागेन शुभप्रदाः
स्यात्तत्पुच्छापाद्विपुभीतिदुःखम् पापेक्षरादर्थसुखस्यहानिश्चेज्जन्मनीत्यगृहविननाशः समरसिं
हेपि तत्पुच्छे मुयहायामापदुःखस्यपक्षपरितापः जन्मगतायामप्येवस्मिन्तं परहस्तगं स्वयमदृश्यं रा
होर्मुखेक्षरावर्षतन्त्रे भोग्योर्होर्लवास्तस्य सुखमृष्टद्वतालवाः ततस्सप्तमभस्युच्छ्विमृश्येति
फलं काले गतामुक्ताः वामनोपि राहोर्मुखेक्षरावर्षतन्त्रे भोग्योर्होर्लवास्तस्य सुखमृष्टद्वतालवाः ततस्सप्तमभस्युच्छ्विमृश्येति
त्रयोऽभस्युच्छ्विमृश्येति त्रयोऽभस्युच्छ्विमृश्येति त्रयोऽभस्युच्छ्विमृश्येति त्रयोऽभस्युच्छ्विमृश्येति त्रयोऽभस्युच्छ्विमृश्येति
तीतियादः तेजस्मिन्हेनमुयहायामापदुःखस्यपक्षपरितापः जन्मगतायामप्येवस्मिन्तं परहस्तगं स्वयमदृश्यं रा

ज्ञा
२
६०

तिष्ठति भोजनमिष्टमसंयुज्जवर्षे चिरवसुलाभे करीसापापयुताल्लेशकारिणी प्रोक्ता सवंचषष्टभावादिसु-
फलासोऽपि जन्मभूतः वर्षेऽस्मिन् भवेन्मुशहासोऽप्येष संयुता भवति स योजननियः स्याद्वावसौ हृदि सौरव्यम-
हेमावर्षे वपापैरंशुभं जन्मनियद्वावगमुशहा पापैर्युता च दृष्टावर्षे यो भावस्यः स्यात् तस्य च नाशो वाच्यो-
फलमस्यः स्वामिपाके स्यात् वर्षेऽपि निष्ठगे हस्थिता यद्वावजनुषिकूरयुता तद्वावस्य च नाश करी शुभयु-
ता शुभहा मुशहेशो मुशहावा जन्मद्विगुणे सिता सोम्येः वर्षस्य पूर्वभागेषु भंफलं यच्छति स्वकीयं च स-
वंचवर्षे काले फलं च वर्षेऽन्तरा द्वे स्यात् पापस्य दृष्टियोगेऽप्यशुभं फलमेव तत्र स्यात् मुशहा फलं समस्तधि-
यराज्ये राज्ये राज्ये दितमिति अथ मुशहा यागहस्यानयुति दृष्टि फलं वर्षे तत्रे यदीयि होसूर्ये गृहे युतां वा सू-
र्ये राज्ये राज्ये पसंगमं च दत्ते गुणानां परभागमाप्तिं स्थानांतरस्येति फलं दृष्टोऽपि परभागं परममर्पादां च-
द्विगुणं दुर्गदृष्टेऽपि वा धर्मयशोभिर्दृष्टि नैऋत्यं संतोषमतिप्रवृद्धिं ददति पापेऽप्यरातो निदु-
रं वक्रजेन युता कुजमे कुजेन दृष्टा च पितोऽप्यनुजंतोति शस्त्राभिघातं तु धिरप्रकोपं सोरेऽपि सिता सौरिगृहे-
विशेषात् समरसिंहः भोमेशनिनायुक्ते सविशेषं शनिगृहेऽप्येवं बुधेन शुक्रेण युते सिता पितृद्विवास्वीम।

निलाभसौख्यं धर्मयशश्चाप्यनुलं विधत्ते कष्टं च पापे क्षणयोगतः स्यात् समरसिंहः सिमवुंधपदेगु
चंद्रशस्त्रीमतिलाभोऽशुभे क्षणात्कष्टम् युतेक्षितावा गुणगुरोर्भे यदीक्ष्यहोपुत्रकलत्रसौ
ख्यमनुदातिहेमाम्बररत्नभोगं शुभे तथशालादिहराज्यलाभम् शनेर्गृहेनेन युतेक्षितावा यदीक्ष्यहोपुत्र
तं जस्मिन् मूनस्ययंवह्निभयन्धनस्यहानिञ्च जीवे क्षणतश्चुभाप्तिम् तमोमुखे चेन्मुयहाधनाप्तिं यश
सुखन्धर्मसमुन्नतिञ्च सितेज्ययोगे क्षणतः पदाप्तिं सुवर्णरत्नाम्बरलब्धयश्च तत्कष्टमागेन शुभप्रदा
स्यात्तत्सुच्छगापद्रिपुभीतिदुःखम् अपि क्षणादर्थसुखस्य हानिश्चेज्जन्मनीत्यगृहविननाशः समरसिं
होपि तत्सुच्छे मुयहायोमापद्रुःखस्य पक्षपरितापः जन्मगतायामप्येव स्मितं परहस्तगं स्वयमदृश्यं रा
होर्मुखे लक्षणां वर्षतन्त्रे भोग्यो होर्लवास्तस्य सुखमृष्टद्वतालवाः ततस्सप्तमभस्युच्छ्विमृश्येति
फलं काले राताभुक्ताः वामनोपि राहोर्मुखे लवास्तस्य सुखमृष्टद्वतालवाः ततस्सप्तमभस्युच्छ्विमृश्येति
त्रयं भवति नयस्मिन् राशे स्थितो वर्षे पितृशिशुगनस्स्यान् दासुन्यायुतिदृष्टिफलमूर्णम्ययच्छ
नीतियादयः तेजस्मिन् हेनमुयहासागहाराणां योगं फलमेवोक्तं दत्तेर्कयुक्तामहदीशानुपैस्सद्गम्यदाप्ति

हा.
६९

अतह जुगिदयम् भौमार्कियुक्त्वा द्रुतधातुजा शुभन्दत्ते विशेषानुयहाशनेर्गहे जीवावितार्थोत्तमज
हारसौख्यदायतेन्दुनानुकस्यरोप्यकीर्तिदा मुक्तेरायुक्तार्थकलत्रशर्मदासोम्यावितारसानुयहाथे
बुद्धिदा कर्त्तृरोक्तायुतिदृष्टिगेत्यिहाराह्यास्यगाधर्मधनेशतावहा तत्पुच्छगाचारिजनापदुःखदादने
विशेषादसुभैर्युतेक्षिता अन्योपि विशेषस्तेनैवोक्तः नीचस्थितेन विवलेन हनेन पापैः केन्द्रेयुतापिर
विष्णुसुयहानभव्या जन्मन्यनिष्ठं हृगाविवलाहकालेपापार्दितातनुगतांगविकारकर्त्रो अत्ररवि
रोत्पलक्षरांसर्वगन्हासांनीचादिगन्तु शुभफलनाशकं ज्ञेयम् अन्यच्च तत्रैव जन्मोदयान्तकियतिव
र्यविलग्नतोपि स्थानेतिहास्ति निजनायवलादियुक्ता तत्स्थानकोत्पलदातनुत्वेतथ्योमाद्यसति
चमृतिगारिक्तापदोत्येदृति भौमार्कियुक्त्वा ज्वलननुग्भयदेयिहास्यात् कूरेहेताजनकयोर्नदह्यं जनु
र्थे यद्वावगाहजनुषोरपि निदिनेत्यंतनाशदावलयुतात्रतनुत्पलाद्यै इति अथोक्तानां सुयहाफलानां
पाकः स्वामिदृश्यां भवतीत्युक्तं ताजिकभूषणे यन्मूयहायाः फलमुक्तमत्र शुभं विभिन्नं त्वशुभं विशेष
यान् तत्कल्पनीयं सुयहेशपाकेवलानुमानान्ननुबुद्धिमद्भिः विशेषमाह पादवसूरिः जनुर्विलग्नसति सा

पनांशेषत्रेयिहातत्पतिरहपोस्मिन् शुभेषु मं क्रूरखगेन भव्यं फलं वदेदो मकसंमनंतदिति इति शुभो वि
चारः अथाज्ञातजन्मनः प्रलपत्री करणमुक्तताजिकभूवरो जननसमयलग्नज्ञानभवे सुधीभिर्विधिवद
मलपृच्छाकाललग्नप्रसाध्यम् शुभफलमशुभं वा कीर्तयेत्सर्वमस्मान्निगदिते तदेव राच्छास्त्रवदे
विचारात् नत्कालहोराखचरानुसारं वर्षे विचारं विदधीतधीमान् प्रह्लाकृतुल्यो गिमवर्षभानुयक्षत
दाहस्यभवेत्प्रवेशः पृच्छाविलग्नस्य विहाय राशिं विभाजयेदं शकला कलापं खवाराचेदे १५० विहारा
शिपूर्वफलं विस्तृतात् मुशहास्थितिः स्यात् चतुर्यभावाधिपतिर्विचिन्त्य स्वजन्मलग्नाधिपतिर्वेत्तार्यं
प्रलपत्रे सुथानयनमुक्तफलप्रदीपे यत्कामं प्रललग्नस्य कलिकाः खास्यभू १५० भूहताः लव्याराश्यादि
कामुन्या प्रलपत्रे भवेत्स्फुटा इति प्रलपत्री करणं अथ वर्षे राविचारः उक्तञ्च योगसुधानिधौ विविधभा
वविभूषणविग्रहासु नयनानयनाच्चित्तमन्मथा युवतिवन्नविभातिपतिर्विनाशरदनशरशस्यतिनु
च्यते अथ षड्विधकारिषु त्रैराशिकेशसत्त्वादादौ त्रैराशिकेश्वर उच्यते उक्तञ्च ताजिकभूषणे वर्ष
स्वामिविचारार्थं मेघात्रैराशिकेश्वरा दिवारात्रिक्रमेणादौ चिन्तनीयामनीषिभिः तत्र त्रैराशिकेश्वरेन कि

मुच्यत इति चेदत्रोच्यते मेघोदिहो दशराशीनां मध्ये मेषादिचतुष्टयं प्रथमो राशिस्सिंहादिचतुष्टयं द्विती-
 यो राशिः यत्तु रादिचतुष्टयं तृतीयो राशिः एवं निष्पन्नास्त्रयो राशयस्त्रै राशिकशब्दवाच्यात्रै राशिकस्त्राप्तिन-
 म्प्राह तेजसिंहः भास्वत्सितार्कि भृगुजाच्चतुर्गोद्युस्वामिनो गुनुशशि ज्ञकुजानिशेशः सिंहाजुने विनिम-
 याक्रमतस्सदेशाश्शन्यारमंत्रिशदिनो धनुरादितश्च विनिमयाद्दिनरात्रिव्यत्ययात् सदेशाः दिवारात्रौ ।
 शेषाः मणित्यापि रविभृगुशनिशुक्रैर्न्येन्दुसौम्यावनेयाः शनिकुजगुनुचंद्राः स्वामिनो द्वित्रिराशौ गुनुशशि
 बुधभौमादित्यदैत्येज्यसौराः सितशनिकुजदेवेज्येद्वौ रात्रित्वेने इति समरसिंहे न रात्रे राशिकेश्वरा यवन्-
 मतेनोक्ताः समृतेनान्ये प्रोक्ताः तद्यथा मेषादिचतुस्त्रिराशिकेश्वरा रविसितार्कि भृगुजाच्चतुष्टय-
 शिवुधभौमानिशिशनिकुजगुर्वेन्दवः सततं दिवसे दिने पसदृशो रात्रौ रात्रिपसदृशो च अत्र यो यो वल्लभो-
 जेयस्त्रै राशिनायकः खेटः तांजिकमुक्तां वल्यामपि रविभृगुशनिशुक्रास्त्रि परार्तनेन क्रियत इह दिव-
 शास्स्युः सदेशाश्चतद्वत् शनिगुनुकुजचंद्रा रात्रिनाथास्तथैवामरगुनुशशिसौम्यक्ष्मासुतश्च त्रै मेरोनि न्येन-
 योस्त्रै राशिकेश्वरयोर्विषयव्यवस्थाक्ता तत्रैव दिवादिनाधीशसदृशयो यो रात्रौ रात्रौ शसदृशयो यो रात्रौ रा-

शिकेशेवलंवान्महः स्यान्नैसर्गिकस्तुल्यवलेविचित्र्यइति दिनाधीशसदृशयोरात्रीरसदृशयोवामध्येयोव
 वल्वाक्मनास्यः वलसाम्येतेजःसिंहाद्युक्तानिसर्गास्तैराशिकेश्वराज्ञेयाइति अथवर्षेष्टार्थपंचाधिका
 रिणान्नाहममरसिंहः अथवर्षेष्टार्थपंचाधेष्ट्याः पुरेन्यिहाधीशाः हायनलग्नस्वार्मन्तत्रैराशिकश्रुति
 सदन दिनवर्षे रविदिनुर्निशिचेकोजन्मलग्ननायश्च अत्रसूर्यशहेनसूर्याक्रान्तराशीश्वरश्चदृश्यहेमचन्द्र
 क्रान्तराशीश्वरउच्यतइति अतएवतेजस्सिंहेनस्पष्टसंक्रान्तवर्षाधिपाः स्युरिहपञ्चरत्नीदुराशेयोरकाधिपो
 ह्निनिशिचक्रमतेथिहेशसंभूतिलग्नविधुरद्विलग्नपश्चत्रैराशिपश्चपुनरेववलंवित्रिंशो मरिण्योपि
 दिवाविलग्नैरविनायकोपिरात्रौविधीर्जन्मविलग्नपश्चवर्षप्रवेशेननुपोमुयेशस्त्रिराशिनायः कथि
 तोधिंकारे वामनोपि जन्मलग्नाहलग्नैशोद्युनिशार्केन्दुराशिपौ त्रिराशिनायकं ये शौज्ञातव्यास्तेप्रयत्ननः

राशयः	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
दिनेश	सू	शु	श	शु	रु	च	वु	म	श	म	रु	च
राशेश	रु	च	वु	म	सू	शु	श	शु	श	म	रु	च

ताजिकभूषणपि जन्मोदयाहोदयमुंयहेशवर्षप्रवेशेदिवसेर्कमेशः निशीदुभे
 रास्त्रिगृहेशरतेवर्षाधिपत्येह्यधिकारिणः स्युः मुक्तावल्यामपि मुन्येशोवर्षल
 ग्निशस्तत्रैराशिकनायकाः दिवार्कैराशिनायश्चरात्रौचंद्रार्कनायकाः जन्मलग्नै

श्वर्यैवं वर्षे पञ्चाधिकारिणः सतेषु चलवांस्त्रयं पश्येद्यः सोहनायकः अनीक्षमाणो लग्नं च सवलोप्य दृष्टो न
 हि यादवोपि जन्मलग्नपतिरित्यिहा धियो हर्निशं रविशशां कराणि यः स्युस्त्रिराशिपतिरद्वललग्नपः पंचहायनप
 तित्वयोग्यका
 नाहविभुर्वि
 भिको वर्षपति
 त्सर्वथा धियो

राशिधु	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
राशिधु	स	श	श	श	स	श	श	स	श	श	श	श
राशिधु	व	व	व	श	व	व	व	श	व	व	व	श
राशिधु	श	म	व	व	श	म	व	व	श	म	व	व
रा												

लग्नं प्रपश्येत्तु धिर्वीर्यसंवां वर्षेश्वरः स्यादथ दृष्टभावे वीर्यो धिः
 वीर्यो लग्नं प्रपश्येत्तु पिहायनेशः वीर्ये समाने पितं तु प्रपश्येत्तु
 विधेयः नाजिक कौस्तुभेपि राखायः खत्तरस्तनु म्बुदृष्टा पश्ये
 दृक् साम्ये धिवलश्चैतजसि समे नैकाधिकारी नृपः सत्साम्ये सु
 यहापतिस्सयदि नो पश्येत्तदा त्थर्कपोरात्रो चंद्रमपोत्रनो यदि विधुः प्रोक्तस्त्रिभेशस्तदा न पश्येत्सक्तो न चंक्षुष्यशा
 लः सचेन्नैव पश्येत्तदा लग्नपः स्यात्तन पश्येच्च लग्नं तदा नो समेशः समेशं विना मृत्युरेव प्रदिष्ट इति वामेनैपि दृष्ट्या
 भावे तु संगता त्थस्तस्मादल्पक्लो गहः समसंख्यावले जाते तदा दृष्ट्या भिकः पतिः यादवः दृष्टो समायां च हर्षे धि
 काराय स्येषु वर्ग्य शरदीश्वरस्तः समरसिंहोपि वर्षपतिद्वेदृष्टे प्रक्षणां पंचवर्गिकाणामध्ये यः विहर्तुः अधिकारास्तस्यै
 श्वर्ये हि परिकल्पमत्र दृष्टि समन्वे जन्मलग्नपवर्षलग्नपेत्याद्युक्ताधिकारपंचकमध्ये यस्य बहवो धिकः स एव वर्षा

धिपञ्चत्युक्ताजिकसारे यदाहलग्नं वह्नवोनभोगाः पश्यन्ति चेत्पंचदित्रौ कर्मादि मध्येधिकारो वदन्ति स्म हृदि
 स्तदा च दममं त्वशालः केनापि सोदाधिपतिर्विनेत्यशालं तदा यस्तनुः प्रारिहः ताजिकतिष्ठेन के वेवमेवेकं पश्ये
 न्नलम्पं यदि पंचमध्ये को वा तदा वह्नधिकारनाथः सवेन चेत्स्याहह्वीर्यखेटो तस्य स्याप्यभावे हृदि लग्नयेन स्पष्टं
 यं शीलशरीदीप्श्वरो स्याभावे भवेन्मुयहनायं ईश इति अथ पंचाधिकारिणां हृदस्य भावे वर्षलग्ने शोहपदुत्पत्तं मु
 क्तावस्थाम् पंचाधिकारिणो लग्नं न पश्यन्ति यदा तदा वर्षलग्ने श्वरो दस्तु स एवाब्दपतिर्भवति एवविधे विषये प्रकाशं तरुर्लताजिकं भू
 यरो पश्येन्न कश्चिद्यदि वर्षलग्नं न लग्नं शिर्जननेपियेन दृष्टो धिपः स्यान्न च तत्र हृदस्य देयि हे शोपि विविचिंतनी
 मुद्रति स्म पंचाधिकारिणां हृदस्य भावे यादवसूरिमतेन परिणामे मुयहं शो वर्षपः तत्तु कश्चातिर्विन्मतेन वर्षला
 ग्नेशः गंशो शदैव ज्ञमतेन पंचाधिकारिभ्यो जन्मनि वर्षलग्ननिर्णयकस्तत्र विषयव्यवस्था त्रयाणामेषां मध्ये यः
 स्थानादिषड्भूलेनाधिकवल्सस्तेष्ववर्षेशः ननु पूर्वयादवेन वह्नवीर्यखेट उक्तस्तत्र वह्नवीर्यखेटः सांमान्यपंचव
 र्ग्यो हृशधिकवल् विशेषवलोपंचरुपाधिकवले भवति ननु तन्मूनवल् अत्र तु त्रयाणामध्ये यस्यैव किञ्चिद्
 लाभिकं तस्यैव वर्षे श्वरत्वमिति सर्वसुस्थयदेते त्रयोपि समवलास्तदा यादवगणेशदैवज्ञताजिकतिल्लोचन

मुथहेशसववर्षेश इति तत्त्वं अथाज्ञातजन्मनः प्रसन्नपत्रे वर्षेशानयनं ताजिकसारे प्रसंगापो वर्षपतिः प्रक
 लं यस्तुर्येश्वरो जन्मविलग्ननाथ मुन्याधिपः प्रसन्नविलग्नतश्च त्रैराशिपोद्यस्वपतिः सुरावदिति यदा येन स
 यहेशो वर्षेशो जातस्तदा विशेषमाह समरसिंहः मुथहेशो वर्षपतिः स्थाप्योस्मिन्नस्तगे फलं न शुभं जन्मनिय
 स्मिन् रशौ तस्मिन् वर्षे स्थितः कलम्पूरीम् अयमर्थः मुथहेशो जन्मनि शुभस्थानगो वर्षे पि शुभस्थानगतस्त
 रां शुभफलम्पूरीम् उभयत्रानिष्टस्थानगतस्तदा अशुभफलम्पूरीं यदा जन्मनि शुभस्थानगो वर्षे अशुभस्था
 नगतस्तदा वर्षपूर्वार्द्धे अशुभफलम् वर्षोत्तरार्द्धे शुभफलम्विपरीते विपरीतफलं ज्ञेयमित्यर्थः अथ च सप्तर्षिपा
 त्वे विशेषोऽस्मात्तावल्याम् चन्द्रेष्वर्षे तु येनेन्दुर्भवेत्पूरीं त्यशालकत्त सवर्षेशो भवेन्नूनं नो चेन्मुथशिल्लुन्नदा च
 न्द्रराशीश्वरो हेशस्त चेदिन्दुर्भवेद्यदा तत्फलं सूर्यवद्वेद्यं श्रेष्ठमध्याधमन्तदा चन्द्रधात्वनुसारे राशिबन्धि
 कस्तेति सम्मतमिति अत्र चन्द्रश्च त्रैराशिकेश्वरस्तदा चन्द्रसवर्षेश्वरो ज्ञेयस्त्रैराशिकेश्वरत्वाभावे येन चन्द्रे मु
 थशिल्ली सुराववर्षप इति विशेष उक्तस्तेजस्सिंहेन दृष्ट्यादिकै रपि समोद्भिरविनिर्णीतुं त्रैराशिको न्यविभुता
 भृदसौ न चैत्यात् स्याद्वा तदामुथशिल्ली चरवगेन स्थाप्यः पतिस्सतमृते शशिराशिपस्तु गहशोभस्यपि त्रैरा

शिकेशोनभवेद्यदीन्दुश्चंद्रेश्वरत्वेपिखगेनयेन मुख्याख्ययोगोस्यसर्देशउक्तोविनातमिंदोर्गृहप्रेक्ष्यस्यादि
तिमुख्ययोगोइत्यशालाख्यः अत्रविशेषान्तरमाहवैद्यनाथः वर्षेचन्द्रेत्यशालालुयोहपस्तस्यजन्मनिका
मूलशिष्टनाजन्मरात्रौवर्षेनदोत्तममिति अत्रपञ्चाधिकारिणामध्येपञ्चवार्यावल्युतोपिलग्नदृश
दुनुःफोक्तनिर्वलग्नहलक्षणयुतोवर्षेशोनभवतीत्यपिविशेषोध्येयः अत्रवर्षशसामान्यफलमाह स
नरसिंहः सयदिशुभयुतदृष्टः षष्ठाष्टान्यर्द्धात् १२ गृहवर्जितोभ्युदितः सर्वाधिकारयुक्तोजन्मभिवर्षेचसह
शबलः तदशेषमुत्तमस्यात्स्वामित्वम्वपुषिवलमतीवसुखम् महतःस्थानस्याप्युत्तमंनुचजन्मगन्हांनु
प्राप्ताच्च अयमर्थः वर्षेशोजन्मनिसत्स्थानगतः शुभदृष्टश्चेद्भवति तदाशुभंवर्षफलमविकलंस्यात् दुष्ट
स्थानादिगतः पापदृष्टश्चेद्भवति तदादुष्टफलमविकलंकाच्यं मिश्रत्वेमिश्रफलं ताजिकसारे केंद्रत्रिको
णायगतेहनाथेसौम्येचरम्यः संकलस्तदाहः षडहरिः फोपगतेविवीर्येकष्टप्रदोसौगदितोमुत्तीर्तः सुंथा
हृत्पुनन्धत्समांगनाथानास्तंगतावीर्ययुतास्तमहम् रम्यंमुख्यार्थागमनंविलासंकुर्वन्ति ते व्यस्तमत्तेवि
रोगमम् अथसमाधिषत्तोत्रिषडाग्रगेखलखगेसकलंसवलेशुभम् व्ययविनाशगतेऽहपतौतदानचशुभ

६५
१
२

भंगदितं मुनिभिर्नृणामिति अथ विशेषमाह तेजः सिंहः मैत्रेसौम्येस्वेचवर्गे स्थितो यत्न क्वांत्पादित् ८। १३
॥ ६ ॥ अथोचोत्तरस्थः मित्रेस्सौम्येर्दृष्ट्युक्तो र्कमुक्तो दत्ते द्वेशः सर्वशर्मारिविलाहम् वक्रैथवाहजनुषोरपि ।
सर्वकार्ये स्यात् प्रांत्यलोम्यविफलत्वधनस्याधम् अस्ते हते पि च तदेव तथैव लग्ननाथे शिहाधिपद
शापनये विचिंत्याः जन्माहृषोरपि हते हृदशाधिपेरिरंध्रान्यगे हृमसदन्यशुभेपियोगे अहृदशाधिपो
नृक्षेशः धर्मेश्वरो मुथशिलीचभवेद्यदैकोनाथेन तत्सदनधातुफलं ददाति रम्यं विरूपमपि वीर्यवशान्नयो
स्तद्धि विस्मरणाच्च परिचिंत्याधया विधेयम् अत्र वर्षेशो वर्षलग्नाधीशेन मुथशिलं करोति वर्षलग्नाधीशो वा
वलवान्तं दाम्भ्यात्सुखं वाच्यं तथा वर्षेशो वर्षलग्नपेन सहेशराफयोगं करोति लग्नपोवाही भवत्सदा
भूपादसुखं वाच्यं उक्तं च जीर्णताजिके वर्षलग्नेश्वरो भूपः सेनानी श्वदसूर्यपः मुथहाधिपतिर्मन्त्रीपुरे
शोजन्मलग्नपः रससस्यादिधातूनान्तभोस्त्रैराशिकेश्वरः वलवद्धिरिमैस्तेभ्यः शुभं हीने तदन्यथेति ।
तिज्जस्सिंहः संभूतिलग्नमुथहाहृवलग्ननाथावर्षेशानद्विहितसौम्यखगेत्यशालः स्वस्थामगाशुभदृश
श्वसुहृत्स्वसौम्यवर्गे गताद्युदयिनः फलदास्सदास्युः पूर्णम्फलम् पूर्णवलेहनाथेमध्ये च मध्यमिहही

नवलेचहीनम् नष्टं समस्तमपि नष्टवले सदा स्याद्देः स्यादिरूक् प्रभृतिनेष्टफलस्त्विनष्टे सूर्य्ये ह्यपे ह्यज
नुष्ये शनौ च दग्धे वक्त्रे ऽवले विफलतानि रिवलक्रियारणम् यद्वावपस्तनुमुजाहृमुजाथवेत्यु
शंतीं स्त्री भवति तत्र फलान्नदत्तम् केन्द्रेधिकारसहितो ह्यपतिर्विपापः स्वीयधिकारफलदस्तवलो
दितश्च यद्वावगोजननुषिसौम्यरवगोहृके पितृवावगो यदि तदा खलु तत्फलं स्यात् जन्माहृत्य न सुय
हाहृमुजौ दितश्च वीर्याधिका यदि तदा हृमती वरम्यमिति अथ वर्षे शादीनामवस्था हि ह्नाजे नोक्ताः दी
प्तो दीनस्त्वं स्यो मुदितस्सुपुः प्रपीडितश्चैव परिहीयमानवीर्यैः प्रवृद्धवीर्यो विवीर्यश्च स्वोच्चस्थः किं स
प्रोदो देव्यंशुंति नीचमवनस्थः स्वस्थस्त्वमवनसंस्थो मित्रक्षेत्राश्रितो मुदितः रिपु राशिगतः प्रसुप्तो ग्नहामि
भूतः प्रपीडितश्चैवं रविकिरणमुषितदीप्तिः खचरः परिहीयमानवीर्यश्च स्वनीचमतिक्रान्तस्त्वोच्चाभि
सुखः प्रवृद्धीवीर्यः स्यात् स्वाशंकसंस्थः सौम्येर्द्विलोक्यमानो धिवीर्यश्च दीप्ते दीप्तिरनुत्तमानरपते
ह्रीं देव्यं देव्यागमस्त्वस्थे स्वात्मनस्थितञ्च भवति श्रीकीर्ति सौरव्यादिकम् आमोदो मुदिने यथेप्सित
फलप्राप्तिः प्रसुप्ते विषत् पीडाशमुक्तता प्रपीडिततनो मोक्षद्वैते र्यक्षयः भवति प्रवृद्धवीर्ये गजसुरासु

वर्षाप्रज्ञाप्रिः तद्दधिवीर्ययुक्ते सुतित्रयसंपदादिकं राज्ञः वर्षे शो लग्नपतिः स्वदशाधीशश्च यद्गुरोपेतः तद्गु
 णफलं च वर्षे निर्देश्य स्वतन्मत्तमेतदिति अथ वर्षे शमूसरिः फफलवर्षे तन्त्रे शुभेशराफे शुभमस्ति किं
 चिदनिष्टमेवाशुभमूसरिः फे इति विशेषांतरमाह समंसिंहः यो भवति वर्षे नाथस्तस्मिन् वर्षे दशाधिपः सद्गुह
 गतपश्येदथ च केकास्ते जन्मनि च वर्षे च क्रूरः शुभो यवापं केन च दृष्टो युतः सकस्य गृहे केन्द्रे तन्निकटे वा समगति
 र्देत किमधिकारः इत्यमुवलोकिते स्मिन् शुभयुतदृष्टे विलग्नगगनस्थे सर्वशुभं स्वयं विवरमध्ये प्राधान्यमावि
 शति मध्यवलेऽस्मिन् मध्यर्द्धान्तरदृष्टे भावेन सम्पत्तिविलोक्य जातकहायनलग्ने फलं निगदेत् वर्षे स्वामिनि मन्द्रे प
 तिते दिवले निराशता दोस्ये इति वर्षे तन्त्रे योजन्मनि फलं दातुं विभुर्मूसरि फोस्य चेत् अह लग्नाह पंभवस्तस्मि
 न्नहेन तत्फलम् व्यत्याशे फलमादेश्यमित्यशाले विशेषतः नोभयं चेत्तदाप्यस्ति जन्माश्रयमिति स्फुटम्
 अयमर्थः जन्मनि पंचमेशो गुरुः पंचमभावं पश्यति तत्र वा भवति तेन पुत्रप्राप्तिकरो जातः पुनर्यस्मिन् वर्षे गु
 रुदशा तस्मिन्नेव वर्षे वर्षलग्ने शवर्षे शयोरी शराफयोगो गुरुणा सह जातस्तदा तस्मिन् वर्षे पुत्रप्राप्तिर्न वाच्या
 व्यत्यासे दीप्तांशानि क्रमेण मूसरिः फयोगाभावे इत्यशाले वा फलं वाच्यं दृष्ट्यभावत्वात् इत्यशालमूसरिः

फयोगयोरभावेजन्मकालाश्रयेणपुत्रप्राप्तिर्वाच्यइति दृष्टेयादृशिमःखेटआधत्तेत्रचयोमहः जन्मन्यदेवताद
त्केतदात्मफलदस्त्वसौ अयमर्थः जन्मनियोगहस्वीयहृदादियुतस्तस्मिन्योगहोमयशिलेनतेजोनिष्पि
पतितस्मिन्गन्धेवर्षकालेफितादृशिसतिकोर्थः वर्षेनस्यामेवहृदायांसरावग्नहोमयशिलेकरोतिनदासव
र्षेऽङ्गुरसोम्यवलावलादिविवेकेनात्मशुभाशुभफलदोभवति अत्रोदाहरणमुक्तं तत्रैव अद्वैतश्वयेगुस्मि
अहर्हमित्रहृदशशशी महोत्राधादमृदकसर्वेष्वस्तेनशोभनः अयमर्थः जन्मनिमित्रहृदास्यगुरुणास्त्रेह
दृष्ट्याचन्द्रान्यशालदूरेष्विववर्षेष्विववर्षेऽङ्गुरसमृदकनामगतादृशः कोर्थः मित्रहृदास्यः स्त्रेहदृष्ट्याचन्द्र
मित्रशालेवाश्रितेनगुरोश्चशुभफलाधिकाद्वर्षः शोभनद्वत्यर्थः अन्योपिविशेषस्तत्रैव जन्मप्राप्तपती
थिहापंतिसमानायाद्यधिकारवानसूर्योनष्टवलस्त्वगक्षिविलयंकुर्यान्निरुत्साहताम् नीचत्वस्मिन्मातृ
तोप्यभिभवञ्चन्द्रेक्षिकार्यस्योदरिघञ्चपराभवोऽगदहकलिव्याध्यादिभोतिस्तदा भोमेवलक्ष्मीनुत्त
मधुधेमोहपराभवौ जीवेधर्मस्यः कष्टफलाजीवनवृत्तयः शुक्लेविलाससोख्यानांनशः स्त्रीभिस्समंकलि
सोरेभृत्यजनादुःखंरुजोवानप्रकोपतइति नष्टवलः पंचवर्ग्या विंशोपकन्यूनवलइति अथसूर्यो

हा-
१-
६७

दिग्गहसाधारणेनोन्नममध्यमनिष्कृष्टवल्युत्तस्याद्वयफलस्वर्षतन्त्रे तत्रादौरुविफलम् सूर्येह्वपे
वलिनिराज्यसुरदात्मजार्थलाभः कुलोचितभवः परिवारसौख्यम् पुष्टं यशो गृहसुरम् विविधाप्रतिष्ठाशत्रु
विनश्यति फलं जनिरेवद्युत्सा अर्थमर्थः वर्षेशो जैत्रानिसत्स्थानगः स्वोच्चादिगः शुभमहावली किनोभ
वतितदाशुभफलमविकलं स्यात् वैपरीत्यैः शुभफलं मिश्रत्वे मिश्रफलमिति मध्येरवौ फलमिदं नि
खिलं सुमध्यं स्वल्पं सुखं सुजनतोपिविवादमाहुः स्थानच्युतिर्न च सुखं कृशतापि देहे भीतिर्नृपा न्युपशिलो
नशुभेन चेत्स्यात् अत्ररवैः शुभमहेरासाकं सुयशिलयोगे अशुभफला ल्यता ज्ञेयं नि सूर्यवलेन रहिते
पतौ द्विदेशयाने धनक्षयश्चो रिभयं च तद्वा लोकापवादभयमुग्नरुजोतिदुःखं पित्रादितोपिनसुखं सु
तमित्रभीतिः तेजः सिंहोपि सग्री च सुख्यपरिपूर्णा वले ह्वये कर्के प्राप्तिः कुलोचितपदस्य पुनः प्रतिष्ठा स्या
नच्युतो भवति भूधनकीर्तिमित्रलाभारिवर्गविजयादिवपुः सुखानि हृद्वाहकाराण्यनवांशकसुख्यमध्यकी
र्तुमध्यमखिलं फलमादिमं स्यात् नीचादिनागतवले च विनष्टदग्धे रोगाधिदूरगतिदोष्यजनापवा
हाः ताजिकसारे अष्टाधिपेस्वरमरणे सवले प्रतिष्ठा प्राप्तिस्ततो निजकुले बहुराज्यलाभः स्थानांतरा इवति

मूधनकीर्तिमित्रलाभस्तथा बहुसुखानिरिपोर्विनाशः पुत्रानृपात्स्वजनतोल्यसुखं नराणां स्यान्मध्य
 वीर्यसहितेषु मरुतो दशायां कुर्याद्दृष्ट्वित्वमपि रोगभयं विवाहं लोकैस्तथानृपजनैः सह चापिवैरं नष्टैः ।
 वैभक्तिवैरिजनद्विरोधो रोगागमो नृपजनाद् यमुगकं स्यात् द्रव्यक्षयश्च युतः कलहं स्वमित्राद् ।
 गधे च दूरगतिदोष्यजनापवादः अत्र विशेषफलं हायनसुन्दरे वर्षस्वामी यदा सूर्यस्तद्वर्षे संस्थितोऽपि ।
 वा पूर्णपश्यति वा वर्षे तदा राजभयं भवेत् ज्वरः पित्तं प्रमोहात् स्याद्वा निर्वो पूर्वदेशतः धातुव्यापारतोऽहानि
 विरोधो मित्रबाधवैः विप्रयोगो देशगमनं यदि चंद्रमसायुतः पूर्णो दृष्टेयं तूरां जेताद् विराट् लाभदः वायव्ये
 नैरतो लब्धिस्सौख्येनैव विवर्द्धनम् सद्योगता मित्रसङ्गः स्त्रीसंगात्सुखमाप्नुयात् श्वेतकण्ठकाङ्क्षाभो वि
 शेषात्कलपजनम् शयनाशनवस्त्रादिभिष्टान् स्वादुभोजनम् सौधोत्सङ्गस्थितो गीतनृत्यलोत्सुपमानसः ।
 स्त्रीवत्सल्यसुगन्धाद्योरात्रौ सुखित्वा चेतसः श्लेषकापः क्वचित्काले वा निर्वो भवति ध्रुवम् स्याद्दोमयुतदृष्टेर्को
 भवेद्दिदुमलाभकृत् स्वर्गलाभो यशस्लाभः शत्रुराज्यपराजयः राजसन्मानमधिकमतिं जपकोपता स्याद्दक्षि
 णदिशे लाभो वद्वितस्करसाध्वसं मृषाभयम् भवेद्दोमयुतदृष्टे च भास्करे सूर्योऽनुधेन सहिजोऽथ निरीक्षितोऽपि स्या

हा- ननु राः किमपि कच्छुरता कदाचित् शत्रोर्भयम्भवति किञ्चन कष्टमिष्टे विद्वेषितास्वसदने निजार्दितस्यात् यदि
र- गुरुयुतदृष्टः स्यादसौ च राडरोचिस्सृजति वितथमार्गम्यापमार्गम्विहाय गुरुपदमथ तीर्थं प्राप्नुयात् पुत्रसौख्यम् नृ
दे- पकुलदङ्गमान्यस्त्रीप्रसङ्गेन लाभः सज्जनैस्सहसम्बन्धेऽशत्रुनाशोधनागमः चित्तोत्साहो मनोभीष्टं कार्यसिद्धिर्भवेन्न
राम् रविरथसितदृष्टसंयुतो वाञ्छवार्तिर्भवति शिरसि षोडाक्षदिरय्येति वान्निम् भवति जठरशूलं कशयिनाति सा
रेः रिपुभयमथ चिन्ता स्यात् नृतो भ्रंशमेति स्यादाग्नेयदिशे लाभः पित्रकामलदद्गता गलश्लुष्यति शुक्रैरारविंदृष्टोयुतो
यदि शनिनायदिसंयुतो यदृष्टस्तपनस्नापकरो नृणां रिपुभ्यः धनहानि दासतोद्यमानस्याद्विफलः क्लेशकरस्सु-
हृद्वियोगात् स्याच्चतुष्यदतो हानिरसितादपि मानवान् असौख्यम्यश्चिमाशतो हानिश्शनियुतोरविः राहुणाप्य
ययुतो यदि दृष्टो घर्मदीधिति रसंगलकर्ता नीचकर्मनिरतो धनहीनः पीडितो भवति नृव्यसनेन पुत्रमित्रसहजा-
दिपीडितः कष्टमेति सुखहानिरद्भुता आधिमेति ननु नैर्ऋते दिशे मूत्रकृच्छ्रसदृशा नृजार्दिमः वियोगो वंधुवर्ग-
भ्यो विकाराः पीडयंति च नीचसंगरतो नित्यं राहुणा संयुतोरविः केतुना युतदृष्टोर्कः स्थानभ्रंशमवाप्नुयात् वंधुमि-
त्रकृता पीडा सौदास्यं शेचनीयता हानिर्नीचजनात्कलमनुजेनार्दितो भवेत् सर्वाशुभफलं दत्ते केतुना संयुतोर-

विः इति सूर्यफलं अथ चंद्रफलं वर्षे तत्रे वीर्योन्वितेशशिनि विज्जकलत्रपुत्र मित्रालयादिविविधं मुखमाहु रय्योः
स्वगांधमौक्तिकदुकूलसुखानुभूतिर्लोभः कुलोचितपदस्य नृपेः सखित्वम्वर्षाधि यं शशिनि मध्ये वले फला
मिमध्य न्यमूनिरिपुजा सुतमिर्त्रवर्गे स्थानांतरे गतिरथोक्तशताशरीरे श्लेष्मोदू वश्च पदि पापं कृते सराफः नष्टे
हृपेशशिनि शीतकफादि रोगाश्चोरादिभीः स्वजनविग्रहमप्युशंति दूरे गतिस्सुतकलत्रसुखान्ययश्चस्यामृत्यु
तुल्यमतिहीनवलेशशंके तेजसिं हेनचंद्रफलं सूर्यवदुक्तम् ताजिकसारेपि वर्षाधिपे हिमनुचौ परिपू
रा वीर्यविज्जागमो नृपजनान् पतेद्वेनापिः सौख्यानि चात्र विविधानि कलत्रपुत्रश्चेतादिवस्तुवशात् प्रकरोति
लाभं मध्यो विधुर्नृपजनान् पतेर्विरोधं विज्जकलत्रं स्वजनतः प्रकरोति वैरं स्त्रीवर्गतः सन्ततमन्युसुखं कृशत्वं च
राग्यदुःखजननं भयमुग्रकंच नष्टे भयं भवति वातकफादि पीडा वैरोदयो निजकुले नृपतिर्विरोधमे स्थानांतराद
रिभयं त्वस्तु च दग्धे मृत्योर्भयं तनुभूता हिमगो स्वर्णके विशेषफलं हायन सुन्दरे वर्षपोयदि चन्द्रः स्यात्पूर्णा
अथ रमति वर्षे यं वर्षे वा स्त्री प्रसङ्गे नमनुजस्तु सुखमेधने कन्या प्रसूतिस्सितवस्तु तस्याहो भसया लंकसा
कंश्चित् स्वप्रेयवत्या सह सङ्गमेति लाभस्तु वायव्यदिशोऽपि भूयात् मुक्तेति मधुरवस्त्राभरणं प्राप्तिरुत्तमा किञ्चि

हा
१
६६

त्वपक्षतो वैरं लाभस्या दुर्नरादिशः चन्द्रः सूर्येण युतो दृष्टो वाराजसङ्गमं कुरुते क्षामो ज्वराक्षिरोगा नौगा
श्रेष्ठादि विस्फोटः किञ्चिदपि वदितस्मुरनृपवर्गा जीति मेति साशंकम् ऊह्यनुसर्गं यमयदि चंद्रस्त
यसुतदृष्टः श्रेष्ठे मेन सहितश्चन्द्रो दृष्टो पागेन शत्रुष्यदात् भयमिधने याम्यातो हानिश्च चिज्ज्वरव्यथा भयञ्च स
लनाङ्गुली शस्त्रादुधिर विक्रिया कास विस्फोटकादिभ्युर्भयं हानिरया ल्पिका क्षामस्वपुर्नृपादराधमस्य
दिन्द्रलुप्तकम् मङ्गलेन युतो दृष्टो मङ्गलदुर्नुने शशी वधेन युत दृष्टो वारो हिरीरमरणादाहारी दिधा तु स
स्वन्धास्त्राभोवाहनवाजिनाम् मेधावृद्धिर्भोगयुतस्तदानंदमयस्सुखी समक्षं रिपुपक्षस्यास्त्रिखने पठने
भयम् स्यादुत्तरदिशे लाभस्वजनात् सुखमाप्नुयात् सदां शुभफलन्दने वधेन सहितश्शशी यदि गुरुयुत दृ
ष्टस्तारकेशो धनाग्निं सुखवसनसुतस्त्री सद्विलासं विधत्ते भवति विशदविद्यालक्षिरेन्द्री दिशा नः किमपि च
धनदाशतो महालाभमेति वाहनाग्निर्भवेत्तु का भगवत्यतिवत्सलः लोके मानयशस्वरी लाभस्तूत्तरास
ङ्गतः शुक्रेण युत दृष्टश्चेत्ताराकाधिपतिर्यदा मुक्ताभरणाभूयादिलाभश्चेत्तत्क्रपाणाकात् जगदीश्वरप
दभक्तो लाभोजलजातचक्षुः सततं सुखमेति स्त्रीसंगात् न्यासूतिः स्त्रियो लाभः स्यादग्नेर्दिशः सौ

रेव्यं लाभः पुस्त्यविवर्द्धनम् गीतादुत्तमवस्त्रादिशयनाशनभोजनः स्यादुत्तमगतिप्राप्तिः सावेलासस्सहादितः सु
 गन्धन्दिव्यवस्त्रादिलभते मनुजोत्तमः सौरिणायुतदृष्टेन्दुरुद्देगङ्गुत्तेभयम् नृपशत्रुभयाच्छोकं हं निम्वावातु
 र्णीदिशः काराण्यङ्गोरल्पलाभेधननाशोभयम्भवेत् गात्रेरक्त विकारेण दडुनीचेन सङ्गुच्छिन्नं कटुस्वमध्ये कर्ले
 होदुर्वेद्वैसनागमः क्लृप्तागात्रसंकोचः शनियुक्तो शशी यदि स्यात्तमोयुतदृष्टेन्दुसदाशत्रुत्तुत्तुर्दितः भयोद्धे
 गोशरीरे चरत्वातस्य विक्रिया मित्रवन्धुजनैः क्लेशो हानिर्नैः कृत्यभागतः वातज्वरजलादिभ्यो भयमूर्च्छा भ्र
 भार्तेयः संगः पापात्मभिर्हमनाशो वातातिउद्धता सर्वकार्यक्लृप्ता चिंता सन्तोषो राहुयुक् शरीरकेतुना युतदृष्टे
 दिनुष्णगुणदा संकृत पीडा च मित्रवन्धुना रक्तवातस्य विक्रिया मूर्च्छा ज्वरमयः सर्पजलभीति क्लेशो सङ्कटं स्यात्
 निःशरीरो दिशो हानिः केतुना सहितु शशी इति चन्द्रफल्गुम् अथ भौमफलं वर्धते तत्रे भौमे वृषे वलिनि कीर्तिजया
 शः सेनापतिवरणनायकता प्रतिष्ठा लाभः कुलोन्नितधनस्य नमस्य तोपिलोकेषु मित्रसु विजितकामेन सौर्ये
 मध्ये ह्येव निःसुते रुधिरश्रुतिश्च कोपो धिक्कोरु कटशस्त्रहतिस्तानि स्वामित्वमात्मगणतो वलौणो रवञ्च मध्ये सुरवे
 निखिलसक फलं विचिंत्य हीने हृपे सृजि भयं रिपुतस्करा देर्लोकापवादभयमात्मधिया विनाशः कार्य

स्थविष्यगतिरोगभयंविदेशयानेक्षयेपनयतो गुणदृष्टभावे कार्यस्य छिद्रं सर्वतः कार्यस्य जाशः गुणदृष्टभावे
 सर्वफलं स्यात्तदृष्टिस्तत्वे फलं सर्वेषु भादयं स्यादिति तेजसिंहः दीर्योन्वितेऽवनि सुते वनिर्गुणोर्वासेनापते ।
 सधनताजनसेव्यताचमध्यन्तुमध्यमवलेतुविदेशयानञ्चोर्पास्त्र उकृज्वलनभीत्यपकीर्तिघाताः ताजिक
 सारेपि दीर्योन्वितस्यितिसुतेनृपतेर्धनाग्निसेनापतेरिगुणाद्विजयोरणाच्च सेवाधनम्भवंति मार्गधरास्त्रि
 रत्नं स्त्रीसंगतश्चविविधं सुखमत्र विन्यात् मध्येकजेभवति लोहमयम्विवादे कर्पातृकशब्दमखिलाद्भुतं नल्परो
 गम् वैरोदयन् नृपजनेषु धनस्य यज्ज्वचौराद्वयं स्वजनतोत्पद्यवानराणाम् चौरास्त्र उकृज्वलनभीत्यपकीर्ति
 लाभः फितोदयम्भवति पादसुखाक्षिदेशे दुष्टाद्वयनिजजनाद्धरधान्यनाशः स्त्रीपुत्रमित्रकलहं सितिजि
 विनष्टे विशेषफलं हायनसुन्दरे वर्षयो यदि माहेपो वर्षे रासुतदृक्यदि पिन्नरकप्रकोपो न्युत्तरदुर्घसनेर
 दुर्घनेनिरतो मित्रवान्धवेर्विन्महोधिकः तस्कराग्निभयन्धने यदि भोमोस्ति वर्षपः रवेरासुतदृष्टोयवक्रो नृप
 त्नाद्धनम् सत्सन्मानमवाप्नोति कुर्यात्साहसमुत्तमम् रोजयः प्रादिशतः सुखलाभोज्वरस्तनो पश्चिमस्यामल
 भोत्यमयम्वित्तमयंकवित् चन्द्रेण सुतदृष्टश्चेदारो नानार्थलाभदः सुहृदः सुखमुत्साहमाप्नोति मरिगोक्ति कान्प

भ्रातृ हृदि स्यात्सुखं युवति सङ्गमात् वस्त्राभरणभोज्यानां लाभो वायव्यदिग्भवः चान्द्रिणा धरणिजो युतदृष्टो वै
रिवर्गपरितापमुपैति राजवह्निद्विपभिर्द्वेन हानिः पीडनस्य पुगरास्य नितांतम् रक्तपित्तप्रकोपस्य ह्रिताधनदृदि
गभवः भौमेन युतदृष्टश्चेद्बुधोऽभ्युपफलप्रदः भौमो गुणयुतो दृष्टस्तीर्थप्राप्तिः स देवगुणभक्तः पुण्यमतिः सुभसं
गतिमासाद्य शुभार्थसंचयं कुतः विख्यातस्सर्वजने कुलमध्ये सुप्रतिष्ठो भवति इति शान्तिदेशोऽयम् स्वल्पार्थः
किमपि सुखमसौ धने भौमस्सितयुतदृष्टः शत्रुक्रोधादुपवपुर्दुःखम् सोपद्रवताहानिर्गमनदुर्व्यसनस्य निदिग्भीति
शानियुतदृष्टो भौमे दुःखमुदासो विचिन्तितादौ स्य हानिर्दुर्व्यसनत्वं दुर्वृद्धिर्नीचसंगमनः उद्वेगः स्यात्पश्चिमाशा
भयो हानिः सितेतरात् मनुजाद्वापशोर्हानिर्भौमश्चेच्छनिदृक् युतः राहुणा युतदृष्टश्चेद्दुर्हिंस्रो भयंकरः क्रोधा
ग्निनृपशत्रूणां भीतिदः सुखहानिक्लृप्त शरीरे वातकष्टस्य दुःखं नैऋत्यदिग्भवम् तथोद्वेगो हानिरथैरीशस्य गदभा
संक्रान्तस्यात्केतुयुतदृष्टश्चेत्क्रुजो विद्युदुपकरः स्यान्भेधगर्जनाद्भीतिश्चोदगग्निरिषोरपि शरीरे पित्तजानं कौहं श
श्वेरादहेर्भयं शोकचिन्तापरो भूयाद्विमः केतुदृशयुतः इति भौमफलम् अथ बुधफलं बुधोऽत्रैव सौम्यदृष्टो वैलभ्यं
प्रतिवादलेख्यसच्छास्त्रसद्यो बहूनां विजयोर्थलाभः ज्ञानकलागणितवैद्यभवं गुणत्वं राज्ञोऽप्येता नृपतानृपमति

हा
३
७१

तवा अत्राधिपेशशिसुतेखंलुमध्यवीर्येस्यान्मध्यमं निखिलमेतदथा ध्वयानम् वारिण्यवर्त्तनमथात्मजमि
सौख्यं सौम्येत्यशालवशतोपरयाः किंचित् निखिले प्राक् पद्योक्तं वारिण्येन वर्त्तनं जीर्णम् अत्र बुधे सौम्येत्य
ले प्रायुक्तं शुभफलमविकलं स्यादन्यथान् अत्र मार्गगता बुधमवानिति वाक्ये समरसिंहवाक्येन परावृत्तेः
धेशेऽन्मध्ययानमपि वाच्यम् सौम्येद्वयेऽधमवलेवल बुद्धिहानिर्द्धर्मस्यः परिभवो निजवाक्यदोषात् किं संपत्तौ
दतीव मृद्यैव साह्यहानिः परव्यवहृते स्मृतविनमित्रे तेजसिंहः सेवार्यमानलिखभादिप्रसूतादितोके
धेधिकवले व्यवसायलाभः मध्ये तु मध्यमखिलत्रिजवाक्यदोषात् सर्वार्थहानिरधमेनृतसाक्षिताच्च ताजिकसो
पि वर्षाधिपेशशिसुते सवलेति सौख्यं सेवाधने लिखन्तः पठनादिलाभः स्त्रीमित्रसौख्यमतुलं सततशून्यं वा
रिण्यतो धनसमागमनम्विलासः मध्यश्च सोमतनयो निजवाक्यदोषात् सर्वार्थहानिमशुभं करोत्यन
स्त्रीमित्रपुत्रकलहं सुखभक्त्यात्यम्वेरोदयन्तपजनात्स्वजनाच्च तद्वत् नष्टे बुधे नृपैर्भयोऽनृतसाक्षिताच्च
केशोदयस्त्वजनतोऽर्थलयो विवादः चौराद्वयं हृदि गतामयकृत्स्वने त्रपीडा भवेत्त्रिखिलमध्यमकञ्चद
ग्धे विशेषफले हायनसुन्दरे वर्षलग्नपतिश्चादिसुतदष्टोयसत्फलम् दत्ते दिव्याङ्गनाभोगन्धिसराः ।

अतिसुन्दरीं स्वधर्मनिरतः सुत्रमित्रवर्गेण संयुतः सुहृदो सुतकन्यादि हृदि स्नानन्दमोदितः कदाचित्स्यादृष्टः पी
डात्लाभस्स्यादुत्तरादिशः सर्वशस्त्रप्रवीणश्च वर्षपस्यादुद्योयदि रोहिणीनन्दनस्सूर्ययुतदरो यस्सुखेत् वयुमि
ज्वरवाधास्याद्विच्छिन्नमभवेत् तथा रीजकुलान्प्रीतिस्त्री पुत्रस्वजगोत्सवः तीर्थप्राप्तिमया लाभः पूर्वा
फलोद्गमः सुवर्णश्वप्रवालादिपशुवर्गादिसञ्चयः अकस्मादपिलब्धिस्स्यादुधयुक्तोरविर्यदो स्याज्जन्तुपुनरुत्पत्तिः
सौम्यो सौम्यकरस्मृतः कासददुक्कता पीडां करोति गजसंघसम्पामारवाजैरंगभंगः पशूनां वधपीडनं एवोभय
स्विनाशो वा विनावायव्यदिग्भवा सुहृदोऽपि विरोधस्यान्महिषादिरणा द्रुयम् स्याद्वै स युतदृष्टश्चेन्नन्दने
रीर्षरेण कृत्वा कुलेवाहुः कलंकोऽप्यस्यानभ्रं शम्भवाप्नुयान् आधिर्वीदन्यभीः क्लेशः स भ्रमः परसंगमात्
रोहिणी स्वर्णकाराद्वा हानिर्योऽप्यदिशो भवत् गुणराशिकृत्तृ कसौम्यो भयव्याधिनिहन्तनः शत्रुनाशोऽप्येव
न्यानो महती यता सत्यवक्ता पुरायतीर्थे लाभो धर्मव्रते दृढः ईशानदिग्भवं सौख्यं प्रीतिं लाभस्मयं च्छति
वेणुयुतो दृष्टो ज्ञो विज्ञानकलापहन्तः बहुस्त्रीसंगमादमारनिप्रीतिप्रमोददः स्त्रीसंगमात्सुखप्राप्तिर्लोभः
क्रयारणकात् स्वदेवगुणभक्तः स्याद्वदान्यो नाटकप्रियः सुखमांगल्यमुत्साहं कुरुते मित्रसंगमम् राजचिह्नपदं

हो-
२-
७२

निश्चयानुनाशं करोति च स्यादाग्नेयदिशः सौख्यं बुधः शुक्रेण दृष्ट्युक् सौरिणायुतदृष्ट्युक् धर्मभ्रंशं करोति बुधः
संभोगसमये कार्यं शीतलत्वं प्रजायते प्रमेहादिविकारो वानी च संग्राह न व्ययः जीवे प्रीतिर्देहे क्लेशो वेण्यादौ सौ
युवारतिः बुधस्तमो दृष्ट्युतः साहसं कुतुहे अधिकम् सर्वकार्ये कृतोत्साहः किञ्चिच्चिन्तभ्रमोऽपि च स्यान्नैव
निदिशेत्संभोवातोद्भूतनुजादितः किञ्चिन्नीचजनात्सौख्यं लभते मनुजः सदा रोहिणीतनयः केतुसमदृष्टो म
हामवेत् शोकहानिकरो नीचसंगमादसुखं करः इति बुधफलं अथ गुणफलं वर्षतन्त्रे जीवे वृद्धे वलयुते परिवार
सौख्यं धर्मौ गुणग्राहिलता धनकीर्तिपुत्राः विश्वास्यता जगति सौविक्कमानिर्लोभो निधेर्पतिगौरवमध्यमः ५२
गुरोः सुशौर्यादिषु आग्रहवता अद्वाधिपे सुरगुरोः किल मध्यवीर्ये स्यान्मध्यमफलमिदं नृपसङ्घमश्च विश्वा
नशस्त्रपरतानं शुभे सराफे दारिद्र्यमर्थविलयश्च कलत्रपीडा जीवे वृद्धे धर्मवले नृपतोऽर्थसौख्यं हानिः
स्त्यजन्ति सुतमित्रजनास्सभायाः लोकापदादभयमाकुलतापिकष्टवृत्तिस्तनो कफतुजोरिभुभीः कलिश्च ज्ञेयः
सिंहः धर्मार्थकीर्तिशुभवद्धारिस्तन्धि लोकविश्वास्यता सुनसुरवानि सवीर्यजीवे मध्ये च मध्यमिदं सर्वफलम्
न्यधर्मार्थहान्यशुभवन्धुविरोधवाधा ताजिकसारेपि देवार्चितो वलयुतः प्रमदाविलासं कुर्यात्सुमित्रसुतनो वि

विधन्वसौख्यम् विनागमो नृपतिनो विलयं रिपूणां विष्वस्य ता सकल लोकजनेषु शश्वत् नाकेश्वरस्य सचिवः
 खलु मध्यमो लोकाविरोधमशुभम्प करोति भूपात् वैरोदयस्वजनतश्च परे विवादं कुर्यात्क शत्रुमपि चौरमयं स
 कोसो निन्देगुरोखलु भवेत्पक्वे र्थनाशो धर्मा र्थहान्य सुखवन्धुविरोधपीडा पादाक्षिगुल्फसद्वेज्यधनेषु न्यराप्र
 स्वातार्तिहृत्वरिभयन्ननुसंक्षयस्स्यात् विशेषफलेहायनसुन्दरे वर्षपोयदिगुत्तुर्युत्तरदृष्टो दीपिकृदिशति धान्या
 धनाग्निमृगजमान्यसुतसंतनिकर्त्ताकांचनादिमणिमौक्तिकलाभः पुरायती र्थादिंगमनं लाभस्तूनादिगभवः वा
 स्वरत्नविभूषादिलब्धि नूत्नममानुषात् रविणायुतदृष्टश्चेज्जीवंशशत्रुनिहन्तनः ख्यातो राजकुलेनेजो हृदि वि
 धाज्वरादितः शिरोवार्तिर्वातपीडा किंचिद्राजभयम्भवेत् स्वल्पः पूर्वादिशोलाभः सहसात्कलहः प्रियः विभुः
 युत्तरदृष्टो दीपो ललनाभोगं करोति सुखवृद्धिम् शुभशयनाशनभोजनसुतसुहृदां प्राप्तिमधिपसैन्याने सितवा
 स्तुतस्तुलाभः स्त्रियोपिवरभोगसौख्यमधितरम् वायव्यदिशोलाभः कासादिव्यसनमपि किंचित् भौमे मयु
 तदृष्टश्चेद्वनसौख्यपदप्रदः रोजयोरक्तवस्तुव्यापारस्त्रब्धिनुत्तमायशोनीरोगतासौख्यस्याहसिरादिश
 स्तुषा नृपाद्वयज्वरकिञ्चिद्भौमदृष्टेयुतेगुरो वुधेनयुतदृष्टश्चेदनि सौख्यपदप्रदः विजस्ताभः सुखदुःखसा

क

हो
२
७३

आशेनुमित्रयोः लाभव्ययोस्समोदेवगुनुपादरतः सदा लब्धितु नरतः किंचिच्छिरोर्तिर्षुद्धिवैभवम् सितम्
नदृष्टे जीवे धनहानिः क्लेशतारिपोः काचित् बुद्धिभ्रंशोयवतिवियोजितो हानिरपि चतुर्दिशः शनियुतदृष्टेधि
यगोस्तेषु भयं स्यान्मानहानिः स्यात् द्यूतक्रीडामधुगानेकेलिरातश्चाधमेः संगः विस्फोटकादिविह्वलितो
नाधिक्यजलादुपकरभात् हानिर्मनुजान्कृष्णात्क्रपाराकादपि च महिषभयम् चिन्तावनुरादिग्भूता धनहा
निरपि धुवम् महिषात्करभात्प्राप्तिः काचिच्छनियुतेगुरो संहिकेयेन युतदृग्गुर्वन्धनकष्टः वंधूपीडा च युव
निपीडितज्वरयक्ष्मणसु हृद्वियोगादुद्वेगो मनस्तापोमृतेर्भयम् कुलेशोकः पदभ्रंशो जलसर्पभयमप्येतत् स्याद
प्रेयदिशोभीतिर्भवेदसितमानुषान् हानिर्वासुतदृष्टश्चेद्गुरुरादृग्गहेण च स्यात्केतुयुतदृष्टश्चेत्तुल्यजलोहि
तः सप्तभ्रात्रादिसुप्रन्धात्स्थानभ्रंशमवाप्नुयात्देशभ्रमणशीलस्याच्चिन्तावेनीचरं रज्जुमान् अशुभं कुरुते के
तुयुतदृष्टेगुरुर्यदि इतिगुरुफलम् अथशुक्रफलं वर्षतत्रे शुक्रेहपेवलनिनीरुजताविलासो हस्तारत्नमधु
रासनभोगिनीषाः क्षेमप्रतापविजयावनिताविलासो हास्यनृपाश्रयवशेन धनं सुखञ्च १ अहाधिपेभृगुसुते
भवत्सु मध्यं दीपे स्यान्मध्यमं निखिलमेतदथा लघुहृत्तिः गुप्तञ्च दुःखमखिलं सुनिवहृत्तिः पापं श्वीक्षितयुते

विपदोर्थेऽर्थाः २ शुक्ले हृषेऽधमवले मनसोतितापोलोकोपहासविपदो निजहृन्ति नाशः द्वेषः कलत्रसुनमित्रज
 नेषुकष्टादृष्टानञ्च विफले क्रियतानसौख्यम् तेजसिंहः शुक्ले कलत्रवस्त्रवरा न्नपाननीरोगतास्त्रिलविलास
 सुखं सदीर्घं मध्ये च मध्यमखिलं खलुगप्रदुःखं त्रिदोखिलासुखपदञ्जनहास्यताच ४ ताजिकसारेऽपि दैत्येश्वरे
 स्पसचिवः परिपूर्णो वीर्यो दद्याद्द्वान्नवनितासुविलासहास्यम् आरोग्यताखिलविलाससुखञ्च लाभसं प्रत्नप्रवि
 जयं सुमतिञ्च दद्यात् १ मध्ये नृपात्स्वजनतस्त्वरितो विरोधं श्लेषार्ति कृच्च सुतदारभयञ्च कष्टम् कार्यार्थं हानिं मपि
 मोहनुजोदयञ्च कुर्यान्नसौख्यमिह स्वीयदशप्रवेशे २ निन्देसिनेखिलजनात्कलहोनिता न्नस्याद्वैरितो मृपे नानादसु
 खञ्च तत्र सौख्यार्थं हानिरंति शोकभयस्विवादोदग्धे स्वपाकविषये मति संस्पयञ्च विशेषफलं हायं न सुन्दरे वर्षाधि
 क्ये यदि नृगे स्तनयो यदृष्टो युक्तश्च वाहनविभूषणतादिरुमः कन्याप्रसूतिरथ धर्मपदार्थसार्थवृद्धिप्रकाशकुश
 लत्वमुपैति जलुः १ भृगुतमयो रविणायुतदृष्टः कष्टमै जाठरं कुतने ज्वरवाधाचशिरोर्तिर्नेत्रे वा दुष्टो रियो भीतिः २
 वपुषि दुर्वेलता नृपतेर्भयं दहबभीतिरमित्रकृतः कलिः किमपि काशमुपैति धनव्ययं भवति हासनकेरवियुक्तवि
 ३ चंद्रणायुतदृष्टश्च दुर्गवः पशुनाशकृत् नखदं नशिरोवांधायानि कामलपि नतां स्त्रियः सौख्यमवाप्नोति का

विहृतोद्भवा व्यथा भौमेनयुतहृष्टश्चेदुशनाधनलाभकृत् पिन्नप्रकोपतः पीडानृपाह्नाभो ययाम्यतः चतुष्प
 दाद्वयं किंचिदनुत्साहो विचित्रं ता सितस्तु ज्ञेन दृष्टो वा युतो यधनलाभकृत् बुद्धिप्रकाशो मित्रादिपुत्रोत्साहो
 धिमानिला चातुरीचतुरोलाभः स्यादुदीचीदिशो ध्रुवं गुरोश्चक्रैरायुक्ते स्यात्सुशीलदृढधर्मभाक् पुरणतीर्थपदत्रा
 मिर्ज्ञानिवंधुननात्सुखकुटुंबिभिः प्रकुपितो रोद्रीदिक्जनितं सुखं लभते धनसन्मानं लाभः स्यात्सितवस्तुतः
 सितस्तु शनिनायुक्तो वीक्षितो लाभदायकः पुरगामाधिपत्यं च मित्रप्रीतिविवर्द्धनः वातुराणीदिग्भत्रोलाभः कृष्ण
 वस्तु कृतो भवेत् ज्ञानिसंवंधनः सौख्यदौर्वल्यवान विक्रिया शीतज्वरो जलाद्भीतिर्महिषादश्वतोभयं स्त्रिया
 जरत्यासंभोगः सितश्चेच्छनिदृष्टयुक्त सितस्तमोयुतो धनेन खदंतशिरो व्यथा पिन्नकामलतः क्षीणः शरीरे क्लेश
 मश्रुते नैऋत्या न्नीचतो हानिर्जलमप्यभयं भवेत् शीतज्वरो पट्टवः स्यान्नीचसगाहनक्षयः सितस्तु केतुयुगं
 सुहृद्भिर्वीर्यैः कलिः पुत्रादिकदृष्टात्रुभ्यां विग्रहो नीचसंगमात् हानिर्भयं नैऋते स्यादुष्टवानप्रकोपतः
 स्फोटकाज्जलं भयं फणिभीर्भ्रममूर्च्छना कृष्णवस्तु मनुष्याद्वा हानिश्च दशनाद्वयं सितः केतुयुतो दृष्टो शुभन्दनैः
 दाफलं शुक्तिफलम् अथ शनिफलं वर्षतन्त्रे मन्दे हृषे वलि निरुनमभूमि वेश्मस्ये त्रान्तिरर्थनिचयो यवनो वन्दी

शातम्भ्रमनिर्मितजलाश्रयसौख्यमङ्गः पुष्टिः कुलोचितपदात्रिगणान्नरणीव१अद्याधियेविबुधेखलमध्यवायेम
 ध्यंफलनिलिलमत्रभुजिसुकृष्टात् दासोद्गमाहिषकुधान्यरतेस्तुलाः पापम्फलम्भवतिपापयुगेस्सरोनर
 मन्देवनेनरहितेहपतौक्रियाणाम्बन्धस्वमर्थविलयोविपदोरिभीतिः स्त्रीपुत्रमित्रजनवैरकंदन्त्रभुक्तिस्सौ
 म्येत्यशालयुजिसौख्यमपीयदाहः ३ तेजसिंहः मन्दोजलाश्रयमहीतुहरोपकर्मवारिज्यकृष्यवनिलनि
 योधिवीर्ये मध्येतुमध्यमधमेतुसुहृद्विपतिः कष्टक्रियाविफलतानिलनुक्विकारः ४ नाजिकसारूपि मन्देह
 येधिकवलेवनपर्वताच्चलाभोमहान्भवतिभूतुहरोपराच्च वारिज्यकृष्यपतितोर्थसमागमश्चक्षेष्मावलानि
 जजनात्सुखमत्रनूनम् १ मध्यशनिस्त्वजनराजजनाद्दिरोधम्वातार्तिकृजठरपृष्ठगलेचनेत्रे दारिघ्रदुःखपरि
 पीडनमत्रकुर्याद्देराग्यमर्थपरिहानिसुहृद्दिरोधम् २ निन्द्येवसर्वमधमनुसुहृद्विपतिः कष्टक्रियाविफल
 तानिलतृणिवकारः कार्यार्थेहानिरथपुत्रसुहृद्विपतिर्दग्धेर्कजेभवतिदंष्ट्रिभयञ्चमृत्युः ३ विशेषफलंदा
 यनसुन्दरे वर्षपोषदिशनिर्भयमार्तिपीडनंवपुषिवातविकारात् पुत्रदारकलहोमतिहानिर्गामतिभीर्जले
 देशात् १ नीचप्रसङ्गताचिन्ताहानिः पश्चिमदेशतः कृष्णकृपाणाकान्तोसीदनेवर्षेषुभस्फलम् रवियुगदृष्टेस्तौ

हा.
१.
७५

रिस्तुतयुवतीक्लेशदस्तनौकष्टम् मित्रविरोधोद्वेगः प्रवासितावपुषिदुर्वलता ज्वरवाधाचशिरोर्निर्नृपवह्निः
भयंतथाचधनहानिः स्यादुद्वेगोमनुजैर्महद्विरपिरवियुतेमन्दे शशियुतदृष्टः सौरियुवतीमरणांतकष्टदो
भवति बुद्धिस्थेव्यथाविधनेधननाशकिञ्चिदाप्नोति वंधुवियोगः क्लेशो मित्रैः कष्टं कफवातसंभवविकारः हा
मिर्वायव्यदिशः स्वल्पसुखं वैश्यतोत्पभयं भौमेनयुतदृष्टः सौरिः स्थानभ्रंशोग्नितस्कं रादिभयम् सह वा
ध्वेर्विरोधो धनहानिर्दक्षिणादिशतः नविद्यात्सौख्यं स्वर्णकारसत्रियो धनहानिदौ रक्तवातविकारः स्यात्सौ
रिणामंयत्नेयुते बुधयुतदृष्टो मंदः करोति सौभाग्यसौख्यधनलाभः हेमादिलाभः सुतजन्म आगत्य तोयोत्त
रदिशोलाभः शुभयुतदृष्टस्तु शनिर्गुणदेवरतः सुवर्णधनलब्धिः सौख्यं तीर्थप्राप्तिर्महापदाप्तिश्च हेदीनः स्त्री
संगात्सुखं वृद्धिः स्याद्भूमभूम्यर्शुलाभकृत् लाभः पूर्वदिशो भूयान् सौरिर्गुणयुतेक्षितः सितयुतदृष्टः क्रोडः
सुहृत्प्रसंगः सहोदरैर्मित्रैः लाभं सुतादिसंमतिराग्नेयदिशो भवेद्भ्रातृभः प्रीतिरंगनयान्यंतमाननीयः कु
भनेत् कफादिविक्रिया सौरिः शुक्रेण युतवीक्षितः गृह्णाण युतदृष्टो र्कः सन्निपातसुजाकरः मूर्च्छाचशीत
लाशिरगः पिच्छोपोंगपीडनं जलसर्पारिभीर्नीचसंवधाहूनसंक्षयः तेऽऽत्माहूनहानिः स्यात्सौतीसारभ्रमात्

पि, स्थात्रकैतुपुनदृष्टुशनिर्वीतप्रकोपकृत् विमहस्तुतमित्राद्यैः क्लेशः पुण्यपरिहयः पापवृद्धिरथोद्देगोनीचादु
खमवाप्नुयात् आग्नेयमेकरीक्षीदेशरुनहानिः कचिद्वेत् इतिशनिफलम् ताजिकसारेस्थानविशेषेणापि वर्येश
फलमुक्तं सहीचगेषुपरिपूर्णफलं खगेषुहृदात्रिभागकनवांशगतेषु मध्यम् नीचारिवेशमसहिते युचुदम्यनी
यमस्तादिगेषुखलुनष्टफलसमन्तात् अत्रायम्विशेषः यदिवर्येशेन क्रूरग्नहर्षस्य शालं करोति तदा वर्येशस्य
फलमूर्णमशुभफलं न्यूनं ज्ञेयं यदि वर्येशेन क्रूरग्नहर्षस्य फलं करोति तदा अशुभमूर्णं फलं शुभफलं न्यूनं ज्ञेयः
मितीति वर्येशफलं समाप्तम् अथारिष्टविचारः तत्रोक्तम्वस्यमाणम्वार्षफलं सत्यरिष्टे दृष्ट्या मरिष्यमाणत्वा
नस्येत्याह मरिष्यः दृष्ट्या फलं हायनजञ्चयस्मान्नजीवनं हायनरिष्टयोगात् रिष्टानितस्मात्प्रथमस्य वस्ये पूर्वविधि
ज्ञैः कथितानि यानि सुक्तावल्यामपि रिष्टानि चेद्वर्षफले भवन्ति तदा दृष्ट्या वर्षविचारणास्यात् स भङ्ग रिष्टस्य विनि
र्णोपोतश्चिष्याववोधा मनिनूयतेत्र मरिष्यः लग्नाधिना ये मृतिभावसंस्थे भौमे स्थिते तस्य च भावसंस्थे अस्तङ्गने
बाभृगुजेव धेवाशस्त्राभिद्यानो बहुधा पदश्च तस्य भावसंस्थे लग्नाधीशे भौमे चाहमसंस्थे इत्यर्थः रात्रीश्वरं भास्क
रमराडलस्येष्टे व्ययेवामृतिभावसंस्थे त्रिदोषतोसौ बहुभिः प्रकारैः करोति कष्टं विविधं दृष्ट्या याम् वर्षलग्नपरं

हृदये चतुर्थनिधनात्यगौ मुथहासंयुतौ यत्र तद्वर्षमरणप्रदौ चेज्जन्मनाथो विवलो मृतीलो लग्नङ्गु तोभास्करद
 १० ॥ मूर्तिः शस्त्राभिधातो बहुधा च कष्टं कुण्डशरीरे मरणे न तुल्यम् मुथहा लग्ननाथो चेत्स्वर्गमण्डलमागतौ दृष्टौ
 ७६ तौ सूर्यपुत्रेण सर्वनाशकरो मतौ योगे यदा मूसरिफो ग्रहेन्द्रे दुष्टेः कृतः सौम्यकृतः कबूलः जन्माधिपः क्रूरयुत
 स्तदानीम् महार्थनाशमरणे न तुल्यम् वलोत्कराः क्रूरखगावलेन हीना यदा सौम्यरवेण स्तदानीदुःखं न हात्राधि
 कृतं च वैरं परस्यो शत्रुविमर्दनं च दैत्येन्द्रपूज्ये यदि जीवसंस्थाः सरेज्यपूज्ये रिपुना गवती स्वमेपि सौख्यं न हि वर्षम
 जिवथा फलं हायनजातदानीं अस्मिन् गतौ भार्गवसीमपुत्रौ नीचस्थितो रात्रिपतिर्यदा स्यात् तदा त्रियोगं मरणं च कष्टं श
 रीरपीडामतुलं करोति जन्मलग्नाद्वर्षलग्नं मष्टमं यदि जायते तस्मिन् वर्षे भवेत्पीडामृत्युः पापयुते दण्डात् अष्टमलक्षं म
 थहेश्वरयोगो निर्धिष्ट इति ताजिकसारे हृदयेश्वरो हायनलग्ननाथाः सप्तोत्तराः क्रूरयुतः करोति मृतिं दृष्ट्वा शुभयु
 तैर्दृष्टिः फलं तदर्थं प्रतिमं करोति नीचे त्रिराश्याधिपतिः परस्य गेहे थपायेन वेलोकि तश्च कार्यस्य नाशं कुरुते तस्य कस्मा
 दैरं च कष्टं परतस्मादेव परैर्यहेश्वरविमंडलस्य पदान् देवं प्रवदंति सन्तः मष्टमस्येन तु वर्षनाथे महाभयं भूय कृतं च क
 ष्णं तदां शुभां गे शिजे कबूले मंदेन सार्धं मस्तु खं कदा नित् कलत्रहानिर्मरणं च दुःखं करोति वैरं बहुधा नराणां क्रूरः ख

नोक्तं सुमित्रो देवकी चरस्यगर्वयदिलग्ननाथः कूरत्तदाभग्नमुशोवितज्जापुरं च वैरं पुरतो विनाशं वर्षतत्रै लगे
शेषमगेषेतनस्यैव कुजे स्थितौ इतीववयोरग्नगयोः शास्त्रघातेपिवन्नरतिः कूरमूसरिफोबे शोजन्मेशः कूर
न शुभैः कवृत्तेपि विपन्नरतिरित्यमन्याधिकारितः लगेनोष्टमगेषेशो नैवामतिमादिशेत् इष्टिदेशो ब्रह्मेवापिम
स्वज्ञानेह जाविष्यन् जन्मन्यधमंगयो वर्षलग्नेरुगाविदः जन्माब्दलग्नगोचरेव लोके तस्या तदामतिः व्योचुनिध
नारि स्थितनोशादयमंथहाः गकर्द्दगास्तदा मृत्युः पापमुक्तदशो भवे जन्माब्दलग्नयो मापयुक्तो प्रतितमस्यितो देगा
प्रदो मृत्युः कूरवस्मयं नैव विषमैः अद्भ्यन्तादन्वन्तृरिष्ठाक्षैरुजातदा एवं वर्षाब्दलग्ने शोजन्मेशो रोपिवध
कर्म लग्ने पायस्वनांतरे यदि गतमुजितथा मृत्यु कृदिति जातकुमारसप्तमेमिकर्त रीतिचिह्नोक्ता द्वायं न संदरे स्या
तु कूरं कर्तारिपती लग्ने शोराशं भुजकरोति जातकभूषणे स्मासते क्षितयुत लग्नभता स्यान्नरति च स्थितिकरो
स्थितिकर्तं दृष्ट्यं लमकिरणं मणजो शास्त्रपीठन करौ हिमगणो चिदिधिहाया युता षडष्टव्यपोषयोगे हेति जताशाभीतीः
ततिवर्षेति नंदनेन युजं पिते वा पचनप्रकापः तदननिधन १८ वंधु ४ मांय १२ शत्रु ८ स्थिताचे ज्जननसम
यत्नगनादि विहाये समस्था खलस्वगतवस्थो र्युक्तदृष्टतिरिष्टं जनयति शुभदृष्टो सन्नरि शो व्यता स्यात् कामिनिभा

[illegible]

॥ अथ येत्सुखविजयः लम्प्युनेरास्तनगः सुरज्यः क्रूरैरदृष्टः शुभमित्रदृष्टः रिष्टनिहृष्टः शेषः सुखादिदिशोस्तु ।
 नाकेन्द्रप्रतिप्रसादं बलान्निर्धर्ममनाधिनाथो क्रूरैरदृष्टो तनूतदासात् राज्यं गजा स्वावररत्नपूर्णं रिष्टस्य न
 शोः प्रतुल्यं यस्सु यदासवीयो मयहाधिनाथो लग्नाधिपो जन्मनिर्धर्मपौवा केन्द्रविकोणा यधनस्थिः ॥ १० ॥
 र्वा र्यहेमां त्रराभदासुः त्रिषष्टिभाभो पंगते रसो म्ये केन्द्रविकोणा पंगते रसो म्येः रत्नो वरस्वर्गो यशः सुखादि
 ताशो प्यरिष्टस्य तनोश्च पुष्टिः तंगेशनिर्वाभृगजोगुनुर्वी शुभित्ये शालीयवनाद्वनाग्निं वलीकुजो विनगतो यशो र्यते ।
 जस्य कस्तुभसुखानिदं च मणित्यः सुरताधिपः सौख्यगतो बलिष्टः सौम्येज्यशुक्रैः सहितो ग्रंथः ददाति सौख्यं
 विपुलं मन्त्रे जायां सुसौंदर्यं गुणान्वितां च सुयहाया उपचये ॥ १० ॥ ११ ॥ सूर्यो वा धरणी सुतः तस्मिन् वर्षे शुभं स
 र्वसफलं भद्रायकं अष्टमलग्ना पक्षादः संहितायाम् मषकुली च दृष्ट्या लिमृगांगवाजननर्गा विलग्नगृहाष्टगाः
 शुभफलाभृगुणा कथितास्तपो रधिपैती सुहृदो हि परस्परम् पादवः यदि शुभा भवकराट् क्रकोणा गायदथवाङ्ग
 पतिर्वलिकेन्द्रगः हरति रिष्टगणं द्रुणा पाचनं तनुभृतान्नमतामिव विवृजं यदि खलो हतने शशि नो यवा त्रिरिपुला
 गवः सवल्लभैः बलिभिरीक्षित युत्कथवाहरे दशुभमाभयमङ्गलम् तनुपतिर्यदि बाह्यपतिः शुभाशुभविलो कितयु

४०
४
७५

विदिंकेन्द्रः भृगुसुतो यहरेदशुभम्वद्भुक्तलमशीलमिवायजने सुतम् वलिनिमोम्यदुग्धिप्यवलेषुभेभवति।
संभुभन्तुं धारिणाम् विलसदमलतेजश्चन्द्रमाकेन्द्रवर्तीस्फुरद मलकसंघेः सौम्यविटेश्वपुकृदक मृति।
महोमवीर्यवीर्ययुक्तञ्चजीवहरतिमुष्णकालयोगिवत्सिद्धवद्यः हिस्त्राजः जीवेविलनेतनुपस्सएवत्रैरा।
शिकेशोनभवत्यरिष्टम् मन्दस्तनोः केन्द्रगतस्तस्यवमुशस्त्रहेशस्त्वशुभम्विनश्येत् त्रैराशियोस्तखलवक्रवियु
न्वलाप्यक्षेत्स्यानगः खल्वियुक्तामेतगुश्चजीवेत् शुक्रसुकेन्द्ररहितो यदि पश्यतीज्यङ्गे दानुगंसकलमेतिल।
यश्चरिष्टम् चन्द्रराशीश्चरेत्तन्नाशिराशिपश्चखलेर्वियुक् रिष्टनक्षत्रलयं यातियथाव्याधिस्सौम्यधैः अत्रविशे
षउक्तस्नाजिकमुक्तावल्याम् षष्ठाष्टमद्वादशतुर्यसंस्थापापान्विताकूरनिरीक्षितेन्यिहो मदीश्वरस्तद्वत्।
यार्केलुप्तोर्वैश्वर्यधरिपुव्ययस्यः अस्तज्ञतोलग्नपतिश्चतद्वत् पादाः सप्तमान्यतो न्येपि विनाशसंस्थाः
तस्यैव लग्नोत्रिपताकचकेतिष्ठशरीजन्मपतिश्चरन्ध्रे पराजिगृन्ते पजन्मलग्नवर्षोऽसंख्योपेक्ष्यते व
स्तुनोऽनजीवितयुगपदेहनाया इमेरिष्टकराहियोगाः अतो न्यथा रिष्टहरः खचरा मुनिभिस्समृद्धैर्देवैर्नवा
दिन्यहास्यं चतोर्यमेकत्रकारयेत् नद्वश्चरिष्टद्वर्तणस्यापयेच्चष्टय वलम् तत्रारिष्टवले योज्ये मृतिरोगान्

सिद्धः देहागुण्यजा वनाय तत इग क हलः इष्टकष्टवलसेप्यरिषाष्टवलेनया नयोरन्तर्जाधामापरिष्टत इममाशितो सा
म्येष्टिभक्तेशंधर्मादिष्टतयनेत रिष्टकष्टदशातरेयदांतदेशाधिरिपुमापिनो भवेत् तत्रमृत्युमपिभिष्टतयदे
जात्रकायुस्वसातुसवहि इत्यरिष्टगविचारः अथराजयोगविचारः एतच्चमथानिधौ नृपास्यदसत्वेजना
भ्यंचतदागमवराजगुभिः तत्त्वभ्यतेवेदकृते सुयोगैस्तानत्रयोगान्कथयामि सांश्चितसुर्येशोडुगतावलीकलिभूयुत्त
क्षितोराज्यदः केंद्रादि ११ त्रिसुतांकगः सुरगुरुजैन्मांगपोवेस्मि योगेस्मि न द्वितयेपिवाजिविलसत्कुंभोदसेवत्पत
त्कृपात्समुद्रद्विषदृगजैगसेष्टादृन्विकीडितं युवतिधामपतिस्तु गोवलीगुरुयुतेक्षित मूर्तिर्निहोद्वं विविधभोग
सुतत्रपुसंवेदापरिदशानिदृष्टातिमशोरयं मेष्टरगो १० स्वोच्चगतः पतंगः कर्कोदयेवाक्यतिरिदुर्भ्यं मूयत्यशालस्तुभवे
नृपालः समुद्रमुद्रांकितभूमिपालः ६ कर्कोदयेवाक्यतिरिदुर्गज्येसमूयशालीनृपतिः स्वमेकः यस्यप्रसादादग्निमुदग्नि
रागं समुद्रसंदर्शनकोतुकस्यात् निशेशं सैषोसितवाक्यतीचक्रमेत्यशालोपतिता न्यभस्थो वीर्योन्वितो मेयदिभूपक
विषाशास्तिनसत्रयशोवतशः वर्येश्वरोलाभगतोर्कजोर्कोमेष्टरगोचंद्रकृतेत्यशालः समुद्रसीमानमिलत्वा पुरेचमं
पालयेत्यामिनशत्रुवानः वीर्यशालिभृगुजेत्यशालिनसाधिकारपदलाभकनेजे स्लेष्ठमंडलविमर्दनसमोभूपतिर्गज

३५
१०
५६

रथोऽङ्गुलीरुसर्वशुभाः केन्द्रगतास्त्रिलाभारिस्थाः खलावीर्ययुताः नृपस्यात्वातोच्छलद्गताङ्गुलीरुसर्वशुभाः
रज्ज्वामरजीव्यमानः पञ्चाधिकारिपतिभिर्मिथ्यद्वयशालेः केन्द्रस्थितैर्वलयुतैर्नृपतिर्विधत्ते यस्य प्रतापतुलितं द्विरु
खेवसूर्यमेवचतुरङ्गमरथोत्थितरेणुजलैः उत्तरतत्रे लग्नेश्वरेशश्चुभवेचरश्चेच्छांकरागनाधिपतीनभस्थो स्व
वीर्ययुक्तो शुभवीक्षितो स्तोवर्षे तदा स्यात्तुल्यलाभः लग्नाधिनाथेन हि मांशुनावायदीत्यशालं कुरुते स्वरे।
शः शुभस्त्वतुङ्गादिगतोऽस्वराच्चतश्चेतदा स्यात्तुल्यलाभः हि मांशुकर्माधिपलग्ननाथामेषूरगा १० स्थिता
शुभवीक्षिताश्च स्त्रिञ्चादिसंस्थाश्चुभवेचराश्चेतदा प्रकुर्युर्ध्वराज्यलाभम् हर्षस्थिते कर्षुतौ शुभगन्हे स्वतुग
राद्यादिगतेतथोदिते शुभेक्षिते केन्द्रधनत्रिकोणागेरभ्यस्यलाभोऽस्ति शुभैर्विलग्नगेः लग्नेश्वरस्वर्षगनेऽपि
लग्नेस्वतुङ्गादिगतेतथोदिते शुभेक्षिते केन्द्रधनत्रिकोणागेरभ्यस्यलाभोऽस्ति शुभैर्विलग्नगेः लग्नेश्वरस्वर्षगनेऽपि
शुभप्रहः शेषैस्त्रिकोणायगत्तैर्बलान्वितैः अचिन्तिताराज्यप्रदः प्रीतिस्स्यादल्पकोऽस्ति गृहहृदयेऽपि
भीनोऽप्येवार्गकजीवसंयुतलाभेकजेराज्यपदादिमादिशेत् तृयोदयेऽप्येव हि मांशुभागी वैः केन्द्रेणोऽपि
अस्यदः शुभेत्यशालोऽस्वरो विलग्नराज्यप्रदस्त्वोच्चगृहहृदयेऽपि संस्थः लग्नेश्वरे स्वर्षगने विलग्नोऽपि

मूलगुणलामः कंदेहिमांशस्वर्गदेस्वर्गदे. तीर्थन्याशालंकरुतेरुपेन लग्नाधिपेनाथचमुष्टेस्योवर्षेत्
दास्यतिवल्लुगज्यलामः कंदेस्थितेशीतकरैवलाज्येषु भेषुतेकुरीवर्जितेच सुहेपिवास्यानव
भक्ष्येवलेनीचरितेनराज्यमंशित्यः वाचस्पतिलेनगतेस्वर्गदेनाधिनाथः सुतगोत्रवस्यरु
हंत्यभंकेवलंयजंतविपुलाचलक्ष्मीजामित्रनाथेननुभावयातेलग्नेगुपेमित्रभुभेष्वदृष्टे कुरेदृष्टेधनधान्य
सुतोभवेन्नरः शक्रसुमोवलेन धर्माधिनाथेसुवलेयनभेषुतेभुभेष्वदृष्टे कुरेगजातांविपुलाञ्चलक्ष्मी
धनकिजंतुः शुभकर्मधेनुसौम्यगृहेः कंदकमेरुसौम्येस्त्रिषष्टलामोपगतेर्विलग्नान् कीर्तिभ्रातृधनानिधनप्र
वालवृक्षदिमसस्तलामः निजंशकस्येविदशेज्यपूज्येदेत्यधिपेस्वोच्चमुपागतेच निजांशकस्थेरजनीशगुवे
भवेननुष्योमनुजाधिनाथः यदीत्यशालोराहस्युक्रसौम्यैः कृतस्तदाराज्यमवोहितलामः स्वोच्चस्थितेसौरचि
तेपदासौवलेनशक्रप्रतिमोमनुष्यधर्मरतिः काचनलामयुक्तः प्रीतिः स्ववर्गधनधान्ययुक्तः वल्मीचभोमो धन
गावसंस्थोभवेदकस्मादतुल्यतेजः निशाधिनाथेनकृतेकवलेदेवाधिपेज्येननुकंदकस्थे रत्नाश्वलामेकुरु
मिनदानीयशालक्ष्णीमतलांकंशति यदीत्याशालोरवितोस्ति सौम्यः कुरेस्त्रिषष्टपगतेः सहेव विज्जित्यसर्वा

हा-

र-

४०

नपि वैरिहंशान्धनकिराज्यविपुलैश्चभोगैः सौम्येन्दुकाविजहदसंस्थाः सूर्यो रमदास्त्रिखलाभसंस्थाः तदाधनेवाव
कुलप्रभाषानभुनक्तिशक्रप्रतिमोवलेन हौमसरिः कोर्यादशुक्रसौम्योगुरुस्ततीयोयगतोसियस्यभुक्तायशोरज्या
फलविधत्तेहस्तश्वनिष्योडितवैरिहंदर्मपदामीशेनिजभागवतीस्वोच्चगतोमित्रशुभैश्चदृष्टः ददाति लक्ष्मीं हं जर
त्तद्देमप्रवालकाल्यसततनरेभ्यः त्रिराशिनषा यदि भूमिपुत्रस्वतुङ्गभागे निजभागमावा लग्नत्रिकोणायगतीं
ददाति मंहसुखं सर्ववत्पुं पन्नम् स्वोच्चगदिवपुरोहिते च त्रिराशिनाथे निजवर्गसंस्थे परस्परालोकनमत्रयातिद
दाति पुत्रान्विपुलाञ्चलक्ष्मीं चतुर्थसौरीयेदिसोमपुत्रेष्कग्वूलवर्ती यदि पञ्चमांशो महावल्गुम्भूरिधनं च धत्ते मि
त्रागमं कार्यविलासयुक्तम् मित्रस्य गेहे यदि भूमिपुत्रो गन्हे स्थिते स्वेच्छगृहे कक्षली ददाति राक्षस्यं विपुलमपुत्रो ज्ञा
त्तारिधनम्वाजिगिजादित्वाभम् यदीन्दुसौम्येज्यसुरारिपूज्याः स्वोच्चगतास्त्वेज्यगता यदि स्युः लेखनात्रिकेन्द्रायग
तास्तदमित्रैर्दृष्टाश्च पुनानिजकीर्तयुक्ताः गजाश्वरत्नाश्वरदेशान्धधरुणैश्चानामस्वि विधञ्चसौख्यम् येषां निस्त्रि
ताः परमैर्नञ्चतुर्विनिर्सेव्यैर्वालिनां नगराणाम् भाग्याधिपस्वोच्चमुपागतो बलीरवीन्दुवाचस्पतिभिर्निर्दिष्टेनैव
येह्यंस्याद्दुर्नधान्यलाभो नृपप्रसादनियतनगराणाम् यदा कपुत्रोवलनास्वतुङ्गसंस्थो यतुङ्गे भृगुजो वज्रायुधैः

यस्य तदाश्लेषं लज्जनप्रसादाद्भुतकिराज्यम्विपुलाञ्चलक्ष्मीम् वर्षतन्त्रेयलोसवीर्योमथहाधिनाथो लज्जाधिपतिर्हृदि
लज्जापोवा केंद्रत्रिकोणायधमस्थितास्तेसुखार्थहेमाश्वरलाभदास्यः तुङ्गे शनिर्वीभृगुजो गुरुवीभृगुजो अश्वरलाभदास्यः
नासिम् ताजकसर्वस्वसारे स्यादिक्रवालेखलुगंजयोगस्स्यादिक्रवलेखपराज्यविच्युतिः नृपात्मजाभिर्हारा
ज्यलाभोन्येषां प्रसिद्धावसुलब्धयस्युः ताजिकालंकारेपि जनने जनने त्रगोचराः खचरास्त्वगोहाच्च संस्थिताः अले
रिभम्यविहायहायनेपदितेस्युस्सकलार्थसिद्धिदा इति अथराजयोगभङ्गः मणित्यः व्ययेश्वराकोयदितत्रमौरिः
षष्ठेभृगुहानिकरस्समन्तात् धनाश्वस्त्रादिमहाभुतानां स्वचित्तवैकल्यकरोत्यकस्मात् धर्मोधिपेवाविवलेचवित्त
नाथेनिरुग्ने शुभदृष्टिहीने क्रूरैर्युतेनाशमुपेतिलक्ष्मीस्सुसञ्चिताशक्रसुरक्षितापि ताजिकंभूषणे नीचस्थिताश्चा
स्तमिताश्चपापानृपालयोगंदलयन्त्यलन्ते खलाः कुवर्गेविवलाश्चसोम्याः कृतार्गलास्युर्नरपालयोगाः ताजिकसा
रेपि नीचोपगावैरिगृहोपजातापोपैर्युजावास्तगताग्रहेंद्राः हरन्तिराज्यम्विपुलन्नराणान्दशसुखंनाल्पतरंविहर्षे
दुष्टवर्गापगाः पाण्डसोम्याश्चैदूलवर्जिताः अपाकुर्वन्ति तेराज्यं कष्टं कुर्वन्ति देहिनाम् अस्तङ्गतौ नीचमुपागतौ वा
क्रूरारिसंपीडितमूर्तिकोवा देवैर्ज्यशुक्रौमनुजाधिपत्यं सुखार्थलाभं हरतो नराणांम् सूतौ व्योमपतिर्ग्रहस्सयदि

हा० चित्तहृत्यदाधिष्ठितोनीचश्चास्तमुपागतः शुभहरप्रोक्तो ह वैशेवुधेः सौम्याश्चेत्यतिताश्रिताः खलखगाः केन्द्राश्रि
२० तावक्रिणो निर्वीर्यादिवातदाब्दसमये लक्ष्मीः परिक्षीयते जनो व्ययेथो दशमे च वर्षे स्वस्वामि सौम्येक्षणयोगहीनः
८१ रेशारि दुष्टक्षयुतश्रियं हरेत्तृणो वधैर्यम्युरुषस्य पूज्यम् अद्देशः पदपोथवास्तमपगोभी चारिगोवा भवेत्तृणेशेन
कृते शराफयुतिकः रेशोथरात्रीश्वरः क्षीणो नीचयुतशुभो हितयुतिस्सूर्योपि दुष्टाश्रयी राज्यनीति बलेन विस्तृत
मिव क्षीणोतिदेहेरुजम् पञ्चाधिकारिष्वपि नैव केन्द्रत्रिकोणलाभक्रमगोबलीयान् परेपि दुष्टाश्रयगाविवीर्या
स्तदा भवेद्दूरि सुस्वार्थनाशः लग्नेश्वरे नीचपतीत्यशाले स्याद्वाष्टमस्य क्षितिपस्य शून्यम् वर्षतत्रे अद्देश्यि हे
शादिखगाः खले श्वेद्युते क्षिता अस्तगनीचगावा सौम्या बलो नानृपयोगभंगंतदा वदेदित्तं सुखक्षयं च इत्थं नृप
निवर्षे च योगकर्तुर्बलाबलम् विमृष्य कथयेद्राजयोगंतद्भगमेव च इति श्रीमहैवर्ष्यपण्डितदामोदरात्मजबलभद्र
विरचिते ह्ययं रत्नवर्षे शादि विवाराध्यायः समाप्तोयं ॥

॥ ॐ ॥ अथ हायनरत्नस्योत्तरार्द्धम्भारभ्यंते ॥

हा.
२
३
४

श्रीगणेशायनम अथतन्वादिरहादशभावविचारध्यायः उक्तञ्च पादवेनभावस्यस्यानधिगम्यधीमानृष्टेपिवक्तुं सहिता ।
हितं क्षमः तथेव तन्वादिकभावजातं शुभाशुभान् द्विवर्णो मया दृग् द्वादशभावानां संज्ञा समसिंहेनोक्ता तन्ना धेनसह
ज ३ सुहृत् ४ सुतपरिपुष्टजाया ७ मृत्युर्धर्म ९ कर्मा १० पाः ११ व्यय १२ इति भावाद्वादशकार्यस्थानानि लग्नाद्या इति ।
अथ सामान्यतोभावविचारउक्तोद्भूतन्त्रे योभावस्त्वामिसौम्याभ्यां दृष्टो युक्तोयमेधते पापदृष्टयुतोनाशो मिश्रमिश्र
फलम्वेदेत् अत्रस्वामिशुभमहाणां युतो दृष्टावातद्भावसंबन्धिस्वस्यसौख्यं कोर्यः तद्भावोक्तशुभपदार्थानां दृष्ट्या
अशुभपदार्थानान्नाशेनचसुखं पापैस्तद्भावोक्ताः शुभपदार्थदृष्ट्याशुभ पदार्थनाशेनचस्वस्यदुःखमेवमिश्रैः ।
सौम्यपापैर्मिश्रं शुभमशुभञ्च तत्रसौम्याधिक्ये सुखाधिक्यन्दुष्टं फलं पापाधिक्ये दुःखाधिक्यं शुभं फलं ज्ञेयं तु
त्यन्त्रेऽत्रसौम्यानावलावलविवेकेन फलनिर्देशः अत्रभावेशमित्रमहेरादृष्टोयुतोवाभावः स्वफलप्रदेवाज्ञे
यः भावेशशत्रुणासौम्येनापियुतो दृष्टोवाभावः स्वफलनाशको ज्ञेयः भावाधीशोपिलग्न्याद्भावोक्ता केंद्रयोभावशुभफ
लवृद्धिदः षष्ठाष्टमद्वादशस्थोभावफलनाशको ज्ञेय इति विशेषः भावनाथो यथापश्येद्भावकार्यकरस्मृतः आक्रो
तोपिचयः पश्येत्परतः कार्यसिद्धिर्हृदिति जीरोताजिके अत्रविशेषोभगवता गर्भेणोक्तः नीचस्योरिपुगेहस्योग्रहोभा

कविनाशकृत उदासीनगृहे मध्योमित्रस्वर्षे त्रिकोणागः स्वोच्चगश्च गहो वश्यं भाववृद्धिकारः मृत इति यथा ह्यव्ययभा
 वेष्टुविचारस्वेपरीत्यमाह सत्याचार्यः सौम्याः पुष्टिम्यापाविपर्यये संश्रिता गहा कुर्युः मृत्यादिषु निधना न्ता रिषु भावे
 षूत्र मात्फलं दद्युरिति अयमर्थः अष्टमस्याः सौम्या मृत्युहानि कुर्वन्ति पापामृत्युवृद्धिं कुर्वन्ति द्वादशे सौम्या व्या
 यहानि कुराव्ये यवृद्धिं षष्ठभावस्याः सौम्या शत्रुहानि कुराः शत्रुवृद्धिं कुर्वन्तीति सत्याचार्यमतं षष्ठे सौम्याः शत्रुवृद्धिं
 कुरा शत्रुहानि कुर्वन्तीति ताजिकदार्ढ्यनतम् तदमेन होरा भावफले प्रकटीभविष्यति अत्र विशेषमाह स
 हः जन्मनियस्मिन् राशेषु भोषु भोवा वर्षलग्नेऽपि यदि भवति तदा पूर्णं शुभं यत्नति स्वधातुवशात् अत्र विशेषात् नृमा
 हने च स्मिहः लग्नप्रभृत्यखिलभावपतौ विनष्टे तद्वावजात्रविषयस्यतिरित्यमत्र नष्टे रिपेरिपुत्रुजोपनयो न्यना
 येनाथे व्ययश्च मृतिपे मृतिहानिरित्यमिति अथ भावेषु वलिष्टग्नहलक्षणमुक्तं संज्ञातन्त्रे लग्न १ कर्मा १० सं ७
 तुर्यो ४ य ११ सुता ५ क ९ स्थो वलीग्नहः यथादिमं विशेषेण सत्रिविन्नेषु १११० १४ १७ १११ ५ १९ ३ २ चंद्रमा कुजस
 त्रिषु १११० १७ १४ १११ ५ १९ ३ एच्छायां सूतौ वर्षे च चिन्तयेत् भावानवेत्यं शस्तास्पूरिः फाष्टरिपवो शुभाः दीप्तांशा
 निष्पेशमात्रमेपीति विचिन्तयेत् अत्र सर्वापेक्षया लग्नस्यो गहो वली तस्माद्दशमस्थो हीनवलिः एवं सर्वत्र

हा दशाष्टमवृत्तभावागणितागताअधिष्ठितगहदीप्रांशानतिक्रम्यतेतेतदाशुभफलदाइति एवं शुभभावे
 शुभहास्त्वदीप्रांशमध्येष्वत्यन्तशुभाः तदतिक्रमेन्यूनफलदाइत्यनुक्तमपि ज्ञेयम् भावविचारे विशेष
 माहयादलः यद्यद्वावपतिर्न होजनुषिसोत्राद्देधिकारीवलीतत्प्राप्तिकरोथवाजनुषियद्वावाधियोद्दे
 सच पश्येन्नसतथाविधोयदिचनोपश्येत्फलं स्वप्रवद्यः कश्चित्त्वचरोज्जोशरदियद्दस्योत्रतत्प्राप्तिददति
 अन्धेतिपितिशेषउक्तोहायनसुंदरे यस्मिन्भावेभावनाथेनयुक्तोत्तमस्वामीतस्यभावस्यवृद्धिं कुर्यान्नित्यमृत्यु
 नाथेनयुक्तोयस्मिन्भावेतस्यहानिंसदेवेति अथलग्नेशोयद्वावस्वामिनासहेत्यशलं करोति तद्वावसम्बन्धिप
 दार्थानां वर्येनाभसुखादिकं वाच्यतत्रापिमराऊरवत्त्रासररहयोगादिसंभवेइत्यशालफलं वक्तव्यं एवंमित्यशालोसंभ
 वेपियमयानक्तंतवीरक्षोगादौ फलं गंथोक्तं वाच्यमिति भावविचाराध्यापाहुक्तमपि ज्ञेयं अत्रजातकवर्षप्रस्मादौ लक्ष्य
 दिद्वादशभावाः साध्यास्ततोयत्रयत्रभावेयद्यदसुकथितंततद्वत्तदभिप्रायादिग्रहयोगतीवाच्यं उक्तंचं डे श्वरेण यंद्य
 ज्ञावेतुयदसुकथितंतयवनादिभिः तत्कार्यसंज्ञमारव्यातंततः प्रस्मादिचितयेत् इतिसामान्यतोभावविचारः अथविशेष
 भावविचारेऽप्यदौ तनुभावविचारस्तत्रतनुभावेकिंचितनीयमित्युक्तंचं डे श्वरेण आरोग्यपूजागुरुमानवृत्तमायुर्वयोज्ञा

त्रिजदोषसौख्यं क्लेशकृतीलक्षणवर्णरक्षातद्भागिनेयस्यवधूस्तनोस्यात् अत्रतनुभावश्चेत्स्वामिसौम्यः संदे ।
होमंकोवास्यानदादेहेन्यारोग्यंलोकतः पूजात्नामः गुरोदयः सन्मानाधिकं शुभाचरणं आयुषिनिर्विघ्नताल
गेशवयसापुत्रवेणुसुखाऽधिकं स्वज्ञातिसौख्यं क्लेशनाशः शुभाहृतित्वं नामकातिवर्द्धनं देहे शुभलक्षणो
हमः लग्नाधीशस्वज्ञातं त्रोकवास्त्राणादिवर्णाद्वारयासुखमंगरक्षाभागिनेपजायादेहे सुखं भागिनेपेवि
वाहाद्युत्सर्गेनवासुखमेवपापैः सर्वविपरीतं ज्ञेयं मिश्रं मिश्रं च पूर्ववत् ज्ञेयं अथ विशेषयोगास्ताजिकसारे ल
गनाधिपे पूर्णवलेति सौख्यमारोग्यतादुर्निविवर्द्धनञ्च अल्पसुखमध्यवले विनष्टे कष्टम्ययां छारिगते लब्ध
सौख्यं अत्र वर्षलग्नेशो जन्मन्यपि पूर्णवलोपेक्षित इत्युक्तने जस्मिंहेन लग्नेश्वरेऽहं ननु चोरपि पूर्णवीर्ये नी
रोग्यतामतिमहत्त्ववपुस्सुखानि लग्नेश्वरदृष्टसहिते विमुनाशुभैर्वीभावेषु चैव मखिलेषु फलम्विलोक्यम् एवम्या
पे सर्वस्विपरीतं ज्ञेयं मिश्रं मिश्रं फलमभवेत् केन्द्रस्थिते लग्नपतौ च सौम्ये हे हे युतेवानवपञ्चमस्ये सौख्यम्विला
सौ विजयो भवेद्वाकं मूलगेरात्रिपतौ वलात्पे लग्नं यदा पोषरवगैस्समेतं सौम्यगर्हर्णे सहितञ्च दृष्टम् ददाति
माद्यम्वहलं समानं तथा विवादां कुजनेर्नराणाम् शुभग्रहाः केन्द्रगता वलान्वितास्सद्यो र्थलाभाय सुकार्षसिद्धये

हा. भाष्यमहाः पञ्चमकेन्द्रगावादारिघ्नदुःखायभवन्नितत्र सौम्यमहै उपचयोपगतैस्समस्तैलग्नातथाहिमका
१. रात्सवलैर्नराणाम् दद्युर्धनानिविविधानिविलासहास्यसौख्यागमनिखिलयोगजनात्पृथिव्याम् समरसिंहः लग्ने
३. शेकेन्द्रस्थेषुभगहेलग्नेशुभेदृष्टे लग्नात्रिकोणसंस्थेक्षेमन्देहस्पचन्द्रमूथशिले जातकलग्नाद्वर्षेषुन्येवाद
३. शागहेऋतूः दृष्टेयुतेचवाच्यन्तद्वर्षेनशुभमन्ययोगेपि जन्मनिपापेवर्षेलग्नगतासुन्यहानहिश्रेष्ठा क्रूरप्रतदृष्ट
चन्द्रे लग्नस्थेवाशुभम्वदृशः लग्नात्सप्राप्तमगेभोमेवर्षेनशोभनम्वाच्यम् जीर्णताजिके उदितोलग्नपोलग्नस्थे
त्सर्वगदेक्षितम् तार्वभौमस्तदायोगेमहाभाग्यस्यजायते यद्राशिजोनरस्तस्यसमुदेतिप्रतिर्षदा राशिशस्योदयो
वास्यादुदयस्तेनवत्सरे उदितःस्वोच्चगोवापिराशिपोलग्नपोथवा शुभंतद्वत्सरेतस्यकुर्याद्युकोथवाग्नहः लग्नेशोवी
स्पतेलग्नवीक्ष्यतेचशुभेग्नहाः तदादेहसुखंविद्याल्लग्निलग्नेश्वरोथवा लग्नलग्नेश्वरः पश्येद्वावंपश्यतिभावः ना
वुभोभावगोस्यातातदातद्वावजंसुखं स्वक्षेत्रस्थोलग्नपतिलोभपेनयुतः राशी श्रेष्ठोधनाधिपश्चेत्यात्तदाश्रेष्ठफ
लापिहृत् केन्द्रगोयदिलग्नेशः शुभोदृष्टः शुभैरपि त्रिकोणत्नाभगोवापिचेद्राज्येक्षेमकारकः जीवेद्वपेऋतूयुतेल
ग्नैर्हानिर्भयंनृपात् षष्ठोलग्नधिपोनूनंस्वयमेवरिपुर्भवेत् अष्टमोमृत्युर्होत्रैवव्ययगोव्यपकारकः लग्ननाथेविन

हेस्मादिनष्टः वर्षवः पुमान् तेजावराणां दक्षिणं मुदिते निखिलं शुभं लग्ननाथो राशिनाथः कंदनाथाय भावपः
उदिते पत्रमासे च तन्मासे तत्सुखं बहु उदितं वृत्तमेभागे राशि लग्नपती स्थितौ के देवास्तुः शुभाह्ये वं तदा श्रेष्ठं
फले सृजंस्मिन् गेहे लग्नपतिस्तदीशः स्याच्छुभे गृहे शुभकार्यं स्यादिति स्यादिति परिते न संभवः नीचस्थि
ते चास्तमिते शुभं स्थिते तथा लग्ने शभयतौ कार्यं शुभं तत्र सिद्धानि लग्नकार्यं पयोर्योगः शुभयोगः सिद्धि
कृद्भवेत् पापयोगश्च तयोर्योगश्च लघुकार्यं करोमतः हिल्लजं लग्नसंचमं तस्मात्पुण्यं मंचवत्तत्सुः स्थानत्रयं दासो
म्याः सुखसंपन्नदा भवेत् स्वोच्चं तत्र मदासौ म्यास्तत्र राज्यं महासुखं स्वोच्चं लग्ने स्थितं तु र्ये सौख्यं योगे तद्यु
ने भवेत् व्योम्नि राज्यं गृहे सम्यक् विचार्य फलमादिशेत् यादवः जन्मांगा हपतिः समानं पुत्रिर्वा हे भवेद्य
हृगस्तद्देशेन कृते तस्य शालयुति कस्तत्प्राप्तिदश्चेच्छुभः यद्वा भावनृपो शुवा सह मपो वर्षाधिना येन वा लग्ने
शनं करोति चेद्युतिमिहा स्यात्प्रदोहायने लग्ने श्वरे वा शरीरे वा वीर्यं न्विते सौम्ययुते स्थिते च शरीरसौ
ख्यं बहु दुःखं मष्टयष्ट स्थिते तत्पतिना च युक्ते जन्म लग्नपतिरुत्तमवीर्यो यद्गृहे स्थितं तत्र च दृष्टे तेन वा स
हितं न्यस्य चलन् विष्णुं दद्याद्गुः सुखं मष्टतनो स्यात् भावाज्जन्मनिहायने स्वफलदाः सौम्ये स्वपत्यायुता व्य।

हा. स्ताव्यस्तफलाश्च तत्परिदृष्टस्सादास्समेशोपि च सवन्वापि विलग्नवदनसखः श्वक्रम्विधायात्र नदुष्टा।
 २. दुष्टखगाश्रयास्तदिनतो ब्रूयाच्छुभञ्चाशुभम् सू तोयरेवने शुभोदसमये न ह गतो द्वाङ्ग तो मुन्या तो
 ३. पितदा प्रिकृत्स्यतिकरः क्रूरोऽथ वर्षे श्वरः यद्वा वे सह मे ति वीर्यं सहितो लग्ने श्वरेणा पिवा तत्येवा य क
 ४. न्यशालयुतिकस्तत्प्रा प्रिकृद्वायने तेजस्मिहः वर्षाङ्ग पो जनुषिय ह ह गो वली स्या हर्षे ल लग्नसंयत
 हृहमाश्रितश्चैत्र तद्वा वज्रं लुफलं सकलन्ददाति चैत्रं सदात्र मुषहापती विविन्नेयो अथ वर्षे लग्ने
 शफलमाह सभरसिंहः यदि लग्ने शस्मूर्यो दुः खं व्याकुलत्वपरवशते यदिते धर्मस्तु परान्भुव्यो यो।
 प्राश्रयो निमत धातुः भौमे लग्नाधिपतौ सर्वविरोधी विवादकृदोगी सौम्ये च पतौ विद्या बुद्धि धर्म ती नि
 जायजे अतु सितयोऽपति वि सुखानि पूर्णानि सर्वाणि मन्दपतित्वे कलहो हे शविकाराऽशुभाऽप्यस्य
 भिति अत्र विशेषमाह हिस्त्राजः जन्मनि ये वल युक्ता हीन वलाद्यास्त शब्दार्थे ते वर्षे पूर्वभागे शुभफल
 दाश्चोत्तरे न्दशुभाः ये च जन्मनि वल हीना वर्षे वल संयुताः खेदाः ते वर्षे चरमभागे शुभफलदाः पूर्वभा
 गके त्वशुभाः उभयत्र ये वलाद्याः संपूर्णे हे शुभप्रदास्तेस्यः उभयत्र वीर्यरहितास्ते वर्षे निष्ठदाः सक

लेः अथ तन्मन्त्रं स्थितानां सूर्यादीनां फलं ताजिकपत्रकोशे अथ प्रवक्ष्ये यवनादितन्त्रं तत्तद्वि-
मानं रविपूर्वकाराणाम् सामान्यतो भवु फलं खगानां कोतूहलं दैवविदां हिताय रविलेखनी वा न
पि नैकं रविकलत्रांगप्रीडां शिरोन्यसिसेयम् विवादञ्जनानां भवेत्तु प्रविन्नादशनेष्टकरी भवे-
त्तु यनेस्मिन् १ तनुगदस्य तने रजनी करो विकलताञ्च कफज्वरपीडनम् भवति पापखगान्वितं द-
ग्यदा तनुविनाशं करो वलवर्जितः २ धरणि तनयलग्ने स्याद्द्वरोगा वातपीडा भवति रिपुविवादे मित्रे-
शीर्षे च रोगः ज्वरवमनविकारादंगनां रोचकं हृत्पभयमथ लोहादग्नि तेषां यस्यात् ३ रज-
सुतः स्यात्लग्नगोहायनस्य बहुलवलवृद्धि र्योयितां चापि सौख्यम् भवति रिपुविनाशो भूयः
स्वाच्चलाभोधनजनसुखकारी मित्रलाभं करोति ४ जीवे लग्नगते हयावरसुखं प्राप्नोति वृद्धिं स्पृश-
राज्यात्सौख्यसमागमच बहुलं व्यापारतस्माज्जयः कीर्तिश्चापि विवर्धनं रिपुजानानशयस्त्रयं वश्यं त-
थाजायात्सौख्यमथापि मोक्तिकधनं हेमश्चलाभो भवेत् ५ तनुस्थाने राभागे वज्रेदिह स्यात्प्रति-
ष्ठा विवृद्धिं समृद्ध्यागमं च रिपूणां विनाशं तथा भूयसां संजयं भूषणात्मनराणां करोति ६ मूर्ति

हा. स्थितो रवि सुतः सुतलाभ कारिस्वोच्च ७ स्थितः स्वभवने १०। ११ च करोति लब्धिं शेषेषु वैरिभयवायु कृता च
 १. पीडा जायां गच्छ मथरोग कृद्वृद्ध मध्ये ७ तमो लग्नगः कापि नीनाच्च पीडा रोगो भोति चिन्ता व्ययो व्यग्न
 ३. ता च शिरोर्तिश्च भूपाद् यस्मान्मद् नथाने च पीडा दुःखे रोगो ह्यस्यैव केतुफलं सर्वत्र रोगवद्वेयसु म
 ५. रित्यः बहु चिन्ता तथो द्वे गं शिरोस्ति मुख पीडनम् बहु रोगो ज्ञाना पीडा वर्षादेः लग्नगो लो १ प्रसीरा
 श्वन्दुमात्रश्चास्तीरास्ते सौम्य सवच सौम्य दृष्टस्तथा सौम्यः पापदृष्टस्त्वशेभिनः ७ क्ता ह्युत्तरदल
 द्यावत्कृत्वा ह्यमीदं तावच्छुभश्च शीतांशुः प्रोक्तस्यानेषु शोभनः लग्ने शीत रतेषु सांश्वासका शीत
 डनम् वदनासि विकारैश्च पीडितः कफरोगतः २ मूर्ध्नि तत्रादि रोगाश्च कलहश्च धनस्य यम् रक्तमिन्द्र
 कोपश्च कुट्टत लग्नगः कुजः ३ देहं सौख्यं धियो वृद्धिर्नृपमानं धनागमम् तेजो धैर्यं वृद्धिश्च वर्षे सौख्ये
 विलग्नगः ४ सौख्यं मुत्र कलत्रादेर्वपु रोगेऽप्यसन्मती लाभं सेवासुखम् समानं लग्नगते गुरौ ५ सौख्यं
 लोभं प्रमोदं च कलहं द्विर्भवेन्नृणां मानं भूमिपतेर्देहे देत्येज्यो लग्नगो यदि ह कफमात्रं कोप
 च शिरोजठरपीडनम् इष्टद्वेषस्वक्र पीडा वर्षे लग्नगते रानो ७ देहे मनुकि ता पीडा कलहं विभवस्य यम्

पुत्रमित्रादिकं कष्टं राहो वर्षविलग्नो ह्येति तनुभावविचारः १ अथ धनभावविचारः तत्र धनभावे कि
ञ्चित्तीयमित्युक्तञ्च राडे श्वरेण मारिष्य सुक्ताफलरत्नधातुवज्रास्वरस्वर्गाहयादिसर्वमूरोप्यादि
धान्यं क्रयविक्रयादिसाधारणान्तत्कथितं द्वितीये २ अत्र धनभावश्चेत्त्वामिसौम्याभ्यां हे होयुक्तो वा
स्य नदासात्तिक्यसुक्ताफलरत्नवज्रास्वरस्वर्गादीनामागमात्सुखमश्वादिनसुरवं क्रयविक्रय
नारोगमः धान्यव्यापारादितोलाभः क्रूरैः सर्वविपरीतमिष्टैर्मिश्रं अथ योगाः वर्षं तत्रे विनाधियो
निविन्नगोहे जीवो यदा लग्नपतीत्यशाली तदा धनाग्निः सकलेपिवर्षे क्रूरेशोऽपि धनधान्यं हा
दवेन तु जन्मनि धनभावस्य गुरोर्योगोक्तः यदि देवगुनुर्धने जनौ शरदि स्यादपि तत्रे न दोषः सुयशिल
युतौ तदा धनं बहुलं स्यादिति निश्चितं वदेत् ताजिकसारे सुयशिलं विनैव योगीक्तः विने श्वरो जन्म
नि देवपूज्यो वर्षे धनस्यो धनलाभकृत्यात् वर्षाधिनायेन युते सितो वा जीवस्य वर्षपतिर्विलास्यः धन
पतिः कुतुते धनगो धनं यदि सुराधिपपूज्य समन्वित इति वर्षं तत्रे जन्मन्यथा वरुणी कीज्योऽहेऽहे शो वल
वान् यदा तदा धनाग्निर्वहुला विनायासेन जायते सर्वविधो गुनुर्धनभावे चेद्भवति तदा विशेषेणोत्तमं फल

हा.

१.

३.

६.

सुक्तं पादवेन जनैर्धनं दृष्टिं के गुरो शरदीशे शरदीसितं धनम् धनगेहगतेन या धनैर्वह्निभिः सेव्यं दृष्टम्
 येवान्नरः वामनेन तु गुरोर्धनभावे दृष्टिं विनैव योगोक्तः गुणवर्षाधिपत्यं च सवलनं च विभ्रति धनाग्निर्मह
 ती तत्र वर्षे भवति निश्चयात् सर्वविधे सिते सोम्येऽथ वा बहु धनं भवेत् धनस्य नैव भयते धनाग्निर्वह्निधा
 भवेत् निर्वले पापयुक्ते च धनहानिस्तु जायते वर्षतत्रे सर्वपद्रावये जिन्मन्यदेतद्द्रावगिगुतः लक्ष्मिने
 त्यशाली चेत्तद्द्रावजसुखम्भवेत् तथा जनुषियं पश्येद्द्रावमहेऽहपो गुतः तदा तद्द्रावजं मेऽहं सुक्तं तजिक
 वेदिभिः मृतो धनप्रदः खेटो धनाधीशश्च तौ यदि वर्षे नष्टौ विज्जनाशव्यनिर्माणं पतुं ददौ सर्वसमस्तं वा
 नां मृतौ नायाश्च पौषकाः वर्षे नष्टवत्तास्तेषां नाशायोत्थाविचक्षरोः लग्नविज्ञासंयोगो विज्जनाशव्य
 विलासदः जामनः योगे लग्नेशविज्जेशो विज्जसौख्यं न जायते अत्र वर्षतत्रे लग्नेशधनेशयो योगे सुभ
 फलदउत वामनेनाशुभफलदउक्तस्तत्रात्र योग्यवस्था सकराशेतयोर्मुखयशिले शुभम्फलम्पूसरिफि
 अशुभं फलन्तदुक्तं तेजसिं हेन स्वादेऽयोर्मुखयशिले सुखतोर्थलाभेनैस्वव्यगोतर्नृपतेर्धनपेसरा
 फादिति समरसिद्धः जन्मनि च सोमजन्मनि यष्टपतौ तन्निश्चितं च वर्षान्तः लग्ने विज्जकलाभस्मात् सर्वभोगे

भवेद्दोगः पादसंनतुजन्मनिषष्टभावस्यवधस्यमे गोक्तः जननेशशिजेरिउस्थितशरदीहापिगते ५
हृकेषेजम् लघुभूमिसुतेतथाविधेरिधातुत्यगदोनिवृपितः वर्षेशेसतिशुक्ले धनगेसोस्येद्विनिषभू
रिधनलाः सौम्येप्येवंसवलेव्यवसायज्ञानलिखनतोविन्नम् विन्नस्थितेगुरोस्याच्छुभयुतदृष्टेध
नीचवहुसेव्यः सुथहारशिजन्मनिपश्यत्वर्षेपितः दृशिविशेषात् मातुसहमेजजीवेशुक्लेवासोमदृ
ष्टियुजि स्वकुलोत्पितञ्चविन्नराज्यंभूपस्तरम्भवति मन्देचधनोपगतेधनव्ययोभीः सतिशुभयो
राम् गुह्युक्तेभ्रातृसुरंवेसुभदस्यातस्पभूतयोभ्रातुः रन्ध्रेद्वितीयकेवागुरोस्त्रोपादितेहापि
हाधिपतौजीवेशुभदृष्टियुतेधनप्राप्तिः विपरीतेधनहानिर्मन्दस्थानेगुरोतथाप्येवमद्विपदञ्चत
ष्यदंवाविचार्यराशिग्नहोक्तधातुञ्च धनसुहृदादिगृहाराण्यथोक्तकार्यान्पथोज्ञेया धनलाभस्य
चप्रल्लेलग्नेशेनेन्दुनाचनाथः कुततेयदीत्यशालंशुभयुतिदृग्म्यामदेह्नाभः लग्नेशधनेश्वरपीनक्त
ञ्चवान्पमानुषाह्नाभः यनयोगेपितथाशुभयुक्तेवाधनेभवे क्रूरगर्हेर्द्धनत्वेदूरेलाभोन्यदास्यादस्य
भं क्रूरसुथशिलेचनयोर्मिपतेप्रष्टीकथंचिदपिवामनः गुतर्जन्मनिपद्राशौतद्राशौवर्षलग्नगे जा

हा.
१.
५.
७.

यतेविज्जनीनुत्कंशुभस्वामिपुतेस्वितेज न्नन्यर्केलग्नगतेऽव्धेधनस्येधनंभवेत्तु गुरोपापादितेरंध्रेधन।
स्थेधानृपाद्रयं सवलेऽवपतोज्ञेचलिपिज्ञानोद्यमैर्द्धनम् दधंतत्रे जन्मलग्नाः सौम्यावर्षेर्धेधनला
भदाः यादवेनतुवुधस्येवयोगउक्तः विदिजन्मविलग्नगेहकेधुतुपावेधनलविनुत्तमाइति वर्धंतत्रे ।
न्यर्थासहमेशोचेच्छुभैर्मित्रदृशेक्षितौ वलिनोसुखतोलाभप्रदोयत्नादरेहं मित्ररक्षासुखशेले
ऽथांगपोऽसुखतोधनं तयोर्मूसरिफेविज्जनाशदुर्नयभीतयः क्रूरयोगेक्षणात्सर्वेपेक्षितंफलंभवेत् ।
विज्जेशोर्जन्मनिर्गतुर्वर्षेवर्षेशतादधत् यद्वावगस्तमाश्रित्यलाभदोलग्नन्यः विज्जसुवर्गाक्षणादे
भ्रात्रादेस्सहजर्षभः पितृमातृसमादिभ्योविज्जसुहृदिपंचमे सुहृत्तनयतः खष्टेरिवगोदूरिभीक्ष्ण्ये
भ्योद्युनेऽष्टमृत्युरर्थहेतुः पथांक्र ९ गोखे १० नृपादेर्नृपकुलादाये ११ त्ये १२ व्यपदोभवेत् यादवः १३
गिसवलेज्जन्मभनेशरदकेतनुपेत्यशालिनि शुभदृश्ययतुंगगेहगेवहुरिज्जिजवंशजंनुमात् तननाह
कयोर्धनेतमोग्नसतिद्रव्यमसौम्यह १४ भः जीर्णताजिके चंदोलग्नपतिर्वीपिधनं रस्याग्नगोभवेत् नदा
नधनलाभः स्थाङ्गनहानिर्भवेद्भुवं धनलग्नपतिर्घूनेविज्जपोधनलाभकृत् धनेशुकेंदुगुरवोयदलाभो

नहि स्तदा चरंशोत्तमगतेपापेचसमवस्थिने नार्थनामादिशेद्धानितत्रवर्षेसुनिश्चितं तेजसिंहः
अर्थेगौरीजनविनदृशिवानृपादेः प्राप्तिर्द्वर्वागगशुभैर्देनगैश्ववर्षे सोम्यग्नहोजनविपूरावल्लोधिनेचन
त्रस्थितोहसुमपितदाधनंस्यात् द्रव्यचूर्णीयुजिकिन्वद्द्रुधाधनंस्यात् द्रव्यस्यहानिरर्थमेऽस्मिन्मिथ्य
संज्ञम् भाजोनभोयुजिसिचेच्चनभः स्थितेदेस्यात्तुग्नगुग्मशिलेविभुतास्वमानातं मन्दोद्वपोद्वसग्येभू
त्तवसोम्यद्वेभुक्तिभाग्मृत्तिकरस्तनुपयशस्वी उभारतन्त्रे शीतोशुतलनेश्वरविन्ननाथाः परस्परंरहंभु
नवीसिन्धुश्चधेनविकोरोगादयगायदास्यमदायेत्नाभम्यवदेन्नराणाम् शरीरकोजीवजमितावल्लो
ख्याविन्नाभधर्मात्मजकराटकस्याः स्वाच्चादिगाम्पूर्णचपापयुक्ताः कुर्वन्तिनाभंयुचंशुश्रीघ्रमृगी
तांशुविन्नेश्वरत्नग्नपातोकम्वूलनयोगेप्रचुरोयेत्नाभः ललेशविन्नेश्वरयोश्चनक्तयोगेन्येमत्याद्वमसे
निष्टच्छकः विन्नश्चविद्याद्यमपारक्ययोगेहृदयेभोपापाद्विद्वेनोवेनभाक् चरेर्देनस्थेभ्युभद्वयुक्ते
दूरेचिरादल्पधनस्यत्नाभः पापेसिन्धोविन्नगोश्वपादेर्देनस्यनाशश्चिरसञ्ज्ञितस्य लग्नेशविन्नाधिप
नीत्यशालोयस्मिन्महिभावेभुभवीहितः स्यात् तन्वर्थेभ्युभभात्तुसुहृत्सुतापूरिदजागामुभनद्वार

हा.
१.
३.
८

नसतित्नामम् धर्मैर्^{१५} यधर्मोद्गने १० सितीशास्त्रमेस्वमित्राद्ययगेव्ययविः लग्नेशविन्ताधिपतीत्य
शास्त्रे रंध्रे धनाप्रिर्धधवन्धयुद्धात् विन्नेश्वरो लग्नगतः कुटुम्बे २ लग्नेश्वरस्याद्गनेनराणां लग्नार्थः
पौविन्नगतौ विलग्ननेविन्नोदये शौसुखविन्नदोस्तः लग्नेशविन्ताधिपती विलनिनिरीक्ष्यमाणो गुञ्जच
न्दुमाभ्याम् शुभौ चतौ वीर्ययुतौ विशेषात् प्रष्टुः प्रकुर्युः प्रचुरार्थेत्नामस्विने साजीवस्मिन्तद्दुजोवा
पूराशशशंको वृषकर्के साश्रितो निरीक्षितो वा सहितः शुभमहेः पापैर्विहीनो गंगार्थं भगः प्रष्टुः प्रभू
तार्थसुखास्पदप्रदः देवेज्यचंद्रात्मजभार्गवानामेकोपितुद्गः स्वर्गदेवलाह्यः लग्नेधने कर्मणि वात्रिको
रोस्थितः प्रकुर्यात्तद्दसार्थेत्नामम् अथ धनभावस्थितानां सूर्यादीनां फलानि पश्य कोशे कुटुम्बादि
येधोनृपाद्गीतिकहंधमार्तिर्द्वनस्यैरवौ मानवानाम् पशूनाम्यपीडोदरे च धंदस्सुस्ससौम्यान्वितो देव्य
त्नामं करोति १ ऊर्दुवाजयमित्रपक्षाच्चत्नामन्धनाह्यन्धनस्य शशशंक प्रकुर्यात् रिपूणां स्विन्नशान्तया
नेत्रपीडाम्भवेदहमध्येनृपात्मौख्यको २ धनस्यो धरण्यात्मजो द्रव्यत्नामं शिरोर्निज्जनानां स्विरेधं करो
ति तथोदर्यवह्नेर्भयं शोकमोहौ कलत्रे भिरोगं करोतीह वर्धे ३ धनस्यः सुतः स्याद्यदा शीतरस्मेर्भवेद्दृष्य

स्नाभः कुटुंबाजयश्च रिपोर्नोशनं मानकीर्त्यैर्हिलाभः प्रतिष्ठाधिकाहायने स्यात्सुखं च ४ कुटुंबराशौ च
रातिसुरेज्येधनादिभोगान् लभते मद्रोः चतुष्यदानाञ्च समागमः स्यात्तद्वायने भूपजनाञ्च लाभः ५ धनं
नस्येकवैधाय्यलाभोधनापि भवेन्नेच्छजानेः सुखं सम्यदाञ्च नरो रातितुल्यो भवेत्सर्वेष्वप्युनाहयानां
गृहे स्यात्सुखं च ६ दिवानार्थपुत्रोधनस्थो धनानां विनाशं विधत्ते कुटुंबादिरोधश्च प्रकुर्याच्च नेत्रोदरे सुप्र
पीडा कफोर्निश्च वर्षे भवेत्सर्वदैव ७ जनापवादञ्च कुटुंबगश्चेत्तमस्तथा भूपभयं करोति नेत्रोदरव्याधिमा
गार्निदोषद्विनापहारञ्च भयं तथा ह्ये ८ मणित्यः रिपु राजानं तैश्चैरैर्विवादस्त्रिभवं अयम् कुटुम्बकलहस्वर्षे
द्वितीये भास्करोयेदि ९ इष्टस्थानगतं सौख्यं धनापिश्रितवस्तुतः शरीरस्य रमागं गृहिणीये रजनीकरे २
वृद्धिचौरनृपादिभ्यो भयं वा विभवशयम् दृशो नृकामिनी कष्टं धनस्ये धरणी मुते ३ शरीरत्रिजुज्जित्य
नृष्यलाभो भवेन्नृणाम् इष्टस्वजनजं सौख्यं रोहिणीये कुटुम्बगे ४ धनलाभस्तथा रोग्यस्य मोक्षो वं धुव
रातः प्रचरोडे स्मदृशम्भोगन्देवेज्यो धनगो भवेत् ५ धनलाभं सुहृद्वृत्तिः स्त्री सुखं शत्रुसंक्षयम् का
मिच्छादिर्नृणान्देहिदेत्येज्यो धनगो यदि ६ पीडा वक्त्रे तथा नेत्रे धननाशो नृपाह्वयम् पुत्रजायादिकष्टञ्च ७

हा द्वितीयेरविनंदने ॐ धनव्ययमनारोग्यंचिंतावस्थादिपीडनं वक्त्रे लोचनपीडा च धनस्थे सिंहिकासुते ० इति धन
भावविचारः अथ सौजभावविचारः तत्र सहजभावे किंचित्नीयमित्युक्तं चण्डेश्वरेण शूरानुज्ञसेत्रसमृद्धि लाभभृत्यादिमा
र्गैश्च वदे प्रकर्तुः यात्रादिचिन्ताविनयं समग्रं पर्यायमेतत्कथितं तृतीये अत्रापि सौम्यस्वामियुतदशैर्पूर्ववद्विचारः नामनः
सूर्ये सिते वा वर्षे शं सहजे भ्रातृतः सुखम् शुभदृष्टे धनैः सार्धं कत्तरुः पापवीक्षिते शुक्ले दग्धे जक्रं दृष्ट्वा स्त्रैः सार्धं कष्टदं फलं
जीवे सहजगे सौख्यं सोदराणां प्रजायते अत्र जीवे तृतीयभावे युतरा कुलता सोदराणाञ्चेति समरसितोक्तं दृष्ट्वा फलं निर्वलं गुरोर्ज्ञे
यः तदुक्तं वदेन धिषणे स बले समाधिकारे सहजस्य सहजोत्पत्तौ सौख्यमस्मिन् अशुभाक्षितयुक्ते विनष्टदग्धे सहजा व्याकुल
तातिदुःखित्यन्त आद्ये सौख्यं विलग्नत्वा दनाथयुक् सहजेश्वरे विधौ सदुगे सारे भ्रातृणामरुचिर्भवेत् तत्र स्थितो वधः सौम्ये स्थितो
नुजविरुद्धि कृत भ्रातृसद्वेश्वरे नष्टे नुजानाशस्तदा भवेत् तस्मिन् चाप्यदिते वीर्ये युते भ्रातृसुखं भवेत् तेजसिंहः स्वस्वामि सौम्य
क्षितिभ्रातृगेहे लग्नाधिनाथेन तिरीक्षितौ ना केन्द्रे त्रिकोणाय गते तदीशे सुखं समुत्पैरुल्लसकल्पम् अत्र भुक् भुयः शिलेस
हजे तदीशे सौम्याहि सोदरा गणे युत सौख्यं दपि द्वादस्तु मूसरीफतोत्र मिथो शुभेक्षे सारे विधौ सहजगे सहजातुरत्वम् जन्मादयो
स्तु सवलोनजवृद्धिराज्ञा एवं गुरो सहजगे श्रित्व तंधुयोगः युक्ते निजेश सहमे सदृशादयः स्युः भ्रातुर्यमी शुभयुते तु निजेशनाश

त अस्ते तृतीयपतिस्तनुपेक्ष्येवावादेमिथस्तम्भभावपतेरपीत्यम् भ्रात्राश्वरेजनुषितादशिवापिवर्षे तत्स्थेषु मेक्षितयुतेस
हजे सुसौख्यं समरसिंहः सहजपतौ सहजस्यधिकारवर्ति लग्नपस्यमुथशिलिनिवर्षयते वर्सोदयो गात्र प्रीतिर्द्वयोः
सौख्यवर्षतन्त्रे क्रूरसराफेकलहः शनैर्मौमर्ष १।० गरुजः जर्क्ष ३।६ सज्यनुजेमांस्वदेत्सहजगे स्फुटम् क्रूरसरापं क्रूरद
शालगनेशद्वेषायी सहजेशनेशराफयोगे मंदर्क्षगे १०।११ सजविधेकुजर्क्षसहजेशुभैः पुजेक्षितैर्तोदराणामिधः सौख्यं दृ
वीर्यात्वितिन्दुगुह्यगोभृगुजोऽधिकारीस्त्यदयोः सहजबंधुगणस्य रूढौ अव्रतेजसिंहेनग्रहाणां स्थानान्युक्तानि स्मरन्नेकुज
स्यतुक्ष्णो सहजातिर्दोस्थतत्स्थानगेनुजभयं सहजेमहीजे स्थानांगतेचशशिनोबलिनोवकाले सुतौचबंधुसंहजोयत्रपादि
शुक्रेद्विर्जाणताजिके जन्मलग्नादलग्नेशौबुधशुक्रौबलान्विते सहजेसहजात्सौख्यं गुरौचैकफलं वदेत् विक्रम ३स्त
त्यतिर्वापियदिसौम्यग्रहेक्षितः निराकुलस्तदावन्धुर्दुस्यः क्रूरग्रहेस्थितः रिपौविक्रमपाप्तिष्ठेत्तद्गृहं ३रिपुराशिपुः भ्रा
तृर्षेक्रूरदृष्टेवाभ्रातारोगेनपीडितः सहजाधिपतिः केन्द्रेव लीसहजसौख्यदः सहजेपापसंयुक्तेस्वाम्यदृष्टेनुजेभयम् ए
वञ्चभ्रातृसहमेफलं ज्ञेयं प्रयत्नतः अधिकारी भृगुर्वर्षे सर्वेवाचन्द्रसंयुतः वर्षेस्याद्यत्र कुत्रापि सहजानां सुखप्रदः यादवः
अंशुभाक्षितयुतेसरोजवन्धोसतिदग्धेस्वपतौ नतेन दृष्टे जननीसहमेशदृष्टिहीने व्यसनं वधुषु नूनमत्रवाच्यम् जनिवंधु

हा प्रतो समाविनष्टे अननी सद्यपतावपी हनष्टे खलखेचरयोगदृष्टिहीने व्यसनं वन्धुषु उग्र एव वाच्यः जनिबन्धुगते वदन्धु
 रउ गेस्मिन्सवलेगा वदपतीत्यशालयोगे परदेशगवन्धुयोगसौख्ये खलदृष्ट्या मुसरीफके वली, तैः जीवास्यदेवे सहजे सुरेज्ये
 १० वंलेकटे वन्धुसुता दिहर्षाः सत्क्रूरयोर्वन्धुभसद्योर्बादग्धेशयोस्याद्यसनाप्तिरेषाम् सहजाधिपतौ च केन्द्रे भसहजे वास
 हजात्सुरं प्रदिष्टम् सच वन्धुसमाङ्गसौम्यखेदाधिकृतौ वन्धुजसौख्यमस्य वर्षे सहजस्य तु सौम्यपापयोगात्सहमेशो संश्रुभे
 पिमेभ्यमेवम् उत्तरतन्त्रेष्टु श्रिक्यनाथसहजम्प्रपश्ये तौम्यास्तृतीयं सहजेश्वरञ्च पश्यन्ति नान्ये त्वशुभास्तदास्य स्वस्थ
 प्रघर्षाः खलु वन्धुवाश्च षष्ठेश्वर श्रिक्यपतीत्यशालेष्वे स्थिते वा सहजेश्वरे वा तृतीयगे वष्टपतौ च पापे क्रूरे स्थिते वा सहज
 गदार्ताः अथ सहजभादस्थितानां सूर्यादीनां फलानि पद्मकोशे तृतीयगे कीपि संहोदराणां पीडां करोत्येव हि वर्षे भवेत्सहज
 मंराजक्रियाञ्चलक्ष्मीरिपुक्षयं कर्तुं विवर्द्धनञ्च १ तृतीयस्थितः शीतरश्मिर्यदा सत्तदासे वरुणा भवेत्सौम्यकारी धनी
 तिञ्च पुण्योदयगुप्तसौख्यं प्रतिष्ठा विवर्द्धं करोतीह वर्षे २ तृतीयस्थिते क्षमासुते वान्धवानां भवेदंगकं सुखं वाहजानां रिपूणां
 विनाशस्तथा द्रव्यलाभो नृपान्मित्रपक्षाज्जग्राहायने स्मिन् ३ शशिसुतः सहजे यादे संस्थितस्स कलनापविनाशकस्तदा
 भवति मानविवर्द्धिरथोयशस्तनुसुखं च करोति धनागमम् ४ तृतीयसंस्थः सुरराजमंत्राभूपाज्जयं कीर्तिविवर्द्धनञ्च श

संवत्सराणाञ्च तथा धनानां करोति वृद्धिं महतीं च वर्षे ५ भृगुस्तृतीयो हि सहोदराणां सुखं प्रकुर्याद्विविधैः प्रकारैः अर्थी
गमं कान्तिविबर्द्धनञ्च जनोपकारञ्च करोति वर्षे ६ रविसुतो भवती ह तृतीयगोरिपुविनाशकरो हि धनप्रदः भवति भूध
मलाभकरस्तदा स्वजनबंधुविरोधकरश्च सः ७ शशिविमर्दकरस्तु तृतीयगो धनयुतन्नराणां प्रकुरुते पशुवा
हनसंयुतं सहजपीडनमाप्नुयोरत्यसौ ८ मणित्यः राजमानं तथारोग्यं धनलाभं पुक्ष्यम् सर्वोपक्रमसिद्धिश्च तृती
येन्द्रेर्हि नाधि १ सुखं लाभं भयं पुंसां धनागममनुक्रमात् धर्मे बुद्धिर्भवेत्पुंसां तृतीयस्य हि मद्युतो २ नृपमान् धनं प्राप्ति
गुरुशो निराम्य गेहे महोत्सवं नित्यं तृतीये भूमिने दने ३ लाभालाभं सुखं दुःखं शत्रुभिर्त्रैश्वसंगमम् वर्षकाले यदा
चान्द्रिः सहमेकुरुते नृणाम् ४ तृतीयेऽस्य सुखं लाभं सुदृढं धुसमागमम् नृणां स्त्रीपक्षतः सौख्यं सेवायाश्च सुखं गुरो ५
तृतीयेऽस्य सुखं पुंसां धनव्यय उपद्रवः विवादस्त्वजने स्तार्द्धवर्षे दैत्यपुरोहिते ६ सर्वदुःखादिमोक्षश्च राजमानन्धनागमम्
वर्षकाले यदा सौरिस्तृतीये कुरुते नृणाम् ७ राजमानन्त्रैश्वर्यमारोग्यं विभवागमम् शत्रुसंयुतं सुदृढं सौख्यं राक्षसवर्षे तृती
येऽस्य ८ इति सहजभावविचारः अथ चतुर्थभावविचारः तत्र चतुर्थभावे किंचित् तृतीयमित्युक्तं श्वण्डेश्वरेण ग्रहं विधानं
धिवरप्रवेशोल्लेखे च त्रैश्वलादिवापी मित्रन्धतस्त्रीप्ररधुम्पयोगागमागमौयानसुखादिकञ्च स्थानच्युतिर्लाभगृ

हृत्प्रदेशौ बुद्धिर्जननीजनकश्चतुर्दश देशादिकार्याण्यपिलाभमस्य विचिंत्य मेतत्तु चतुर्थभावे ३ अत्रापि विचारः पू
र्यः १२ वक्त्रेयः यादवः अर्के च चन्द्रे सरवले चतुर्थे पितुश्च मातुः क्रमशः प्रपीडा सूर्यो दुष्टस्थानगते र्कजे त्रताभ्याम्बिरो
धो न्येपि मा नता च जन्मस्थसूर्य्यचंद्रराशिगेशनौ वर्षे जन्माद्योस्तुर्यपती सवीर्ये नष्टान्यभस्थे तु ससौम्यमस्तु सुखं त
योस्त्य दं सुखं विलोमाद र्केन्दुमेतत्सुखं मीज्यकाव्ययोः भेस्थाने सूर्यो भवेद्यो हितुके च्चके च तस्मिंस्तु मंदारयुते विशेषात्
पित्रो र्क्योऽस्यादप वाद गेहसिनादिकानामिदमेव मूत्यम् तेजसि हेन जन्मचतुर्थभावाधीशस्थनिशानि भौमयुते पित्रो
रशुभमित्युक्तं पित्रो र्जो बजनुषोश्च सुखेशदग्धेशन्यारयोस्सन सुखेशपदे पित्रैवमिति ताजिकभूषणे कुर्याद्विलुप्तो
विजितो रि णि ति म्यितुस्सुखेशसहमेश्वरो वा जीर्णताजिके सरवसंस्थे सुखाधीशे वालग्नेशे स्थालके पित्रो र्स्ते दं
रिः फेतयोर्दुःखम्प्रजायते सुखं स्प्यति तुर्येशो तुर्ये च सहमेश्वरो मातापित्रोः सुखं त्रिवर्षे भवति निश्चयात् मातापि
त्रोश्च सहमे च्छरिते मुयहातयोः दशमस्थानदादुःखं पित्रो स्स्याद्यवनविदुः जन्मकाले म्भुभं २३ शोशो वै श्वेशने द
ग्धे केशो भवेत्पित्रो र्वा तत्स्थाने र्कभूमिजो वामनः मातापित्रोः सद्मनाथेन णेनाशस्तयोर्भवेत् उदिते वीर्ययुक्ते चतये
सौख्यं प्रजायते वर्षतंत्रे मातुः पितुश्च सहमेतनुपेस्थशालेतुर्येपि वेत्यमवगच्छ सुखानि पित्रोः चेदष्टमाधिपतिना

कृतमित्यशालं पित्रोर्वियद्वयमनिष्टखगेशराफे १ ग्रन्थान्तरे लग्नाधिपेनेंदुनाचमुथशीलं सुरेश्वरः कुरुते सौम्यः
 युद्धे गृहभूषादिलाभदः लग्ने सुरेश्वरश्चन्द्रस्तद्राशौतुर्यसंस्थितौ सौम्ययुक्तेक्षितौ वर्षे गृहभूषादिलाभदौ लग्ने
 लग्ने शतुर्थे शौतुर्थे वालग्नतुर्ययौ चन्द्रान्वितौ वा सौम्याह्वौ गृहभूषादिलाभदौ द्वायनसिंधौ जीवितुं कंद्रगोष्पातां सुरेश्वरः
 जीवभागां निधानस्य भवेत् लाभः कृतयत्ने च वत्सरे चंद्रार्के गुरुशुक्राणामेकः स्वशौ सुरेश्वरः स्वकीयां परकीयां वा नि
 धिदद्यात् लीग्रहः तुर्यलग्ने श्वरायुक्तौ दृष्टौ सौम्यग्रहेण वा तत्र मित्रेण संयोगो वर्षे भवति निश्चयात् लाभेशस्य फलं चैव पू
 र्वे नृसिगमे लग्ने स्वस्वामिना दृष्टं तन्मित्रेण संयुतं चतुर्थे चतदावर्षे देशसंपत्तिमादिशेत् सत्त्वं दंशेन संयुक्ता दीक्षि
 ता द्वौ चतुर्थे भात् गुरुशुक्रैर्युक्ता द्वावीक्षिता च्छशिनापि वा सुखवाहनवृद्धिं च वर्षे तत्र विनिर्दिशेत् लाभे वा निधने वापि य
 दि पापो न वस्थितः चतुर्थे च स पापे च तदा दुःखागमं वदेत् हिल्हाजः सुरवाधीशस्य दशमंतस्मात्सप्तमकर्मभे शुभे लाभाय सौ
 र्यस्य विनाशाया शुभान्विते सुखभावेषु भैर्दृष्टेषु भग्रहयुतेथवा धृतभार्यालाभयोगः शुक्रदृष्टौ विशेषतः चतुर्थे क्रूरदृष्टु
 शुभदृष्टिर्विर्जितः धृतभार्यामरणदो वर्षे प्रोक्तः पुरातनैः अथ चतुर्थे भवस्थितानां सूर्यादीनां फलानि पद्मकोशे पशोः पीड
 चतुर्थे संस्थिरवो स्यात् लघुः कर्मणो हानिरत्यन्तमुक्ताः नृपाद्रीतिकं भवेन्मातृपीडो हरेत् द्यपि स्यात् प्रपीडाब्दमध्ये १ शशोके

हस्त चतुर्थे च भूपाज्जयस्यात्कृषेः कर्मणो लाभवान्स्यात्सुखी च धनाधिक्रये विक्रये वा ब्रह्म मध्ये सुखं वाहनानां रियोर्नाशनञ्च २
रतु चतुर्थे कुजे वन्हि पीडान्तथार्तिम्यशोः पीडनं व्यग्रतां क्लेशकष्टं कृषेष्कर्मणो हानि मप्येव कुर्यात्क्रये विक्रये वा ब्रह्म मध्ये तथैव
१२ ३ बुधश्चतुर्थः प्रकारेति सौख्यं द्रव्यागमं मित्रसमागमञ्च गोभूहिरण्यादिलाभे तसौख्यं महत्सुखं वाहनमत्र वर्ध ४ सुरेज्ये सु
खं च सुखं वाहनानां क्रये विक्रये लाभकारी जनस्य भवेद्भूपपक्षाज्जयो हायने स्मिन् महालाभदस्यात्कृषेः कर्मणे च ५ प्रथम
सुखं सुखं सुखं गोयहा सुखं करः कृषिवाहनयोस्तदा धरणिवाजिसुवर्णसमागमो भवति भूपसमो भवति नृजस्तदा ६ कन्धुस्थानगा
तो दिवा करसुतस्याहायने कष्टदो भीतिं हानिमुपक्रमे च कुरुते नेत्रोदरे पीडनम् वन्धूनामथ पीडनम् प्रकुरुते लोकापवादं
वयामेति श्वापि भयं पशोश्च मरणं हानिष्कृषीणान्तथा ७ हिमांशोरिपुस्तुर्यगो वाहनानां विनाशान्तथा भूपपक्षाद्देवश्च क
फार्तिञ्च कृष्टन्तथा वायुपीडां विदेशे भ्रमं हायने स्मिन् करोति ८ मणिस्थः इष्टस्तुज्जीवेद्वेषं भूपा लभं भवम् चतुष्पद
मनुष्याणां भयं चतुर्थे चतुर्थे गो १ सुहृद्वंशुकलत्रादि सौख्यं चैव धनागमं गोमहिषादिलाभञ्च चतुर्थे चैव द्रुमा २ देशाटनं
चतुर्थे चैव सुहृद्वंशुकलत्रादि सौख्यं चैव धनागमं गोमहिषादिलाभञ्च चतुर्थे चैव द्रुमा २ देशाटनं
चतुर्थे चैव सुहृद्वंशुकलत्रादि सौख्यं चैव धनागमं गोमहिषादिलाभञ्च चतुर्थे चैव द्रुमा २ देशाटनं
चतुर्थे चैव सुहृद्वंशुकलत्रादि सौख्यं चैव धनागमं गोमहिषादिलाभञ्च चतुर्थे चैव द्रुमा २ देशाटनं

नृपुणः समर्थः श्वर्यमागम्य विभवागमं मित्रस्वजनजसौख्यं हायने हिव के भृगोर्द मातृपक्षे भवेत्कष्टं प्रवासं च धनस्य भू-
जसौख्यं जपी शान्तुर्धरविन्दने ७ चिंतादुःखं प्रवासश्च प्रवादम्वजनैस्तद चतुष्पदाः क्षयं याति राहुस्तुर्यग्नो यदि
८ इति चतुर्थभावः ॥ अथ पञ्चमभावविचारः तत्र पञ्चमभावे किं विचारणीयमित्युक्तं चण्डे श्रेष्ठे नानाप्रयोगो विनया
प्रवधा विनयप्रियं नयबुद्धिमन्त्राः सुधानगर्भागभवादि किञ्चित्प्रज्ञासुताख्यं सुतसंज्ञभावे ॥ अथ षष्ठ्यधिकारः पूर्ववत् सा-
मरसिंहः वर्षयतौ सति जीवे पुत्रे चापे च पुत्रतः सौख्यं भूगर्हिते च दुःखं भौमे ष्येवं फलतादृक् रवितु धयोरप्येव स्थितयोः
शुभसंयुते फलपूर्णं वर्षयतौ सुतसहमे शुभदृष्टेः पत्यसंतोषः शुके सुतसप्तपतौ वर्षे तत्स्थाने गच्छतनुपचिन्ता कृतं मुनि-
स्त्वितनयं युवति प्राप्तिः स्वकलप्रमाणेन अत्र जन्मनि पंचमसप्तमभावाधीशे शुके वर्षे पंचमस्थे लग्ने न कृते त्यशाले क-
मिणो पुत्रस्त्रा प्राप्तिः स्यादित्यर्थः तेजः सिंहः जीवास्य देजनुषितत्र गते च चाब्दे सौख्यं सुतादसुखमिदं मिनात्मजेतु एवं बुधे
सुतसुरवंत च तत्स भौमे चैवं सुतेशनिपदे प्यवले तदीशे अत्र विशेषमाह समरसिंहः सन्दस्थानगपुत्रे तन्नाथे ज्ञेयधिकारि-
णितु पुत्राप्तिः भौमेन्दुजैः शुभगृहे शुभवीक्षितौ चेच्छाभे सुते पि च तदा सदपत्यसौख्यं पुत्राधिपे भृगुसुते तु कुलत्रयांगनाथे
त्यशालकृतिपुत्रकैलत्रसौख्यम् ताजिकसारे देवार्चिते जन्मनियत्राशौ वर्षे सराशिर्यदि पञ्चमस्थः तत्र स्थिते वर्षयतौ

६॥ बुधेदाभौमेपिवापुत्रतमुद्भवस्यात् यद्राशिगोजन्मनिभानुसूनुर्वर्षेचतद्राशिगतम्विलग्नम् सन्तानकष्टञ्चकुजस्सुत
१३॥ स्थेविलोमगः पुत्रहरोनेरुक्तः कृतगतस्सुतपस्सवलोयदा सुतसुखंवद्वलंकुरुतेतदा यादवः सुतेसर्वीर्यशुभयुक्निरी
१३॥ दंतेसुनेश्वरेकेन्द्रगतेबलान्विते तथैवसादेतुतसौख्यमीरितेसुताख्यस्याद्विपरीतगेतथा बुधक्षमाजौचशुभास्सदाशुय
१३॥ प्रलोभवेतांशुभदगुतोसुखम् जनुस्सुतेशब्दकलत्रगेभृगौतनूपमुख्याख्ययुतौसुखंभवेत् सूतोपुत्रगतौसंमातनु
१३॥ मनेदेनेस्थशालेचलोदितेपुत्रसुखंजनुस्सुतपतोसादेखरेऽव्येथवा व्यस्तेवासुतगेशुभेशुभंमयाकृशदितेनिर्वलेसूतोस
१३॥ उपतैज्जदुःखमतुलंसादेपिसादेश्वरे वामनः पुण्यसद्गनिपुत्रस्थपुत्राग्निःशुभवीक्षिते लग्नपुत्रेश्वरोपुत्रेशुकश्चंद्रोथकुरु
१३॥ पुत्रदःपुत्रभवनयदुच्चंसंदहोयदि स्थाचम्पयानित्वीरितंपुत्राग्निस्तुतदाभवेत् पुत्रसद्वेश्वरेनष्टपुत्रनाशंसमादिशेत् त
१३॥ स्मिन्नभ्यंदेश्वस्थितेपुत्राग्निमादिशेत् वर्षतन्त्रे यत्रेज्याजनुषिगृहेविलग्नमेष्टियुत्राक्षेपुधसितयोपीत्यमृत्यम्
१३॥ यद्राशेजनुषिगृहेकुजश्चसादेपुत्रार्तितनु सुतगःपूकरोतिनूनम् यद्राशिगोग्रहसूतोसुतेश्वरित्येदाभिधः वली
१३॥ जयोक्तसौख्ययुर्वर्षतदुःखदोन्यथा चेत्यदाभिधोग्रशिवर्षेवलीतदाजन्मकालीनतद्भावोत्पन्नशुभफलजनकोभवति
१३॥ निर्वलश्चेत्तदातद्भावोत्पन्नशुभफलजनकोभवतीतिज्ञेयम् हिल्लजः यदिलग्नेशपुत्रेशौमित्रोचैवपदवर्षगो गुरुजवीक्षि

नैमिषे पुत्रसौख्यकरो मते। जगतात्केन्द्रत्रिकोणस्थो विषमांशागतावभौ पुत्रजन्मप्रदावेतौ समांशे स्त्रीजनिप्रदौ नीचास्ता।
गिरिजावेतौ यदि वक्रप्रहा निवन्तं तद्यागघातकावेतौ समर्क्षे विषमेपि वा अत्र संतापयोगकर्तारोग्रहा विषमर्क्षे विचमनवांशे वा
स्थिताः पुत्रदुकगाममभे समनवांशे च कन्याजन्मकरास्त्युरिति विशेषः जीर्णतजिके लग्ने पुत्रविपः पुत्रे लग्ने शोयदि सं
स्थितः भग्नपुत्रतिदा वर्षे जन्मव्यतिनिश्चितम् शुकेन्द्रलाभसुतगौ पश्यतो वा यथाक्रमम् संतानाख्यसंतलाभास्तं ततिस्त
त्रवत्सरे गर्भे गर्भाधिपस्तुद्धे पुमान्सवेग्रहेक्षितः भावीनृपस्तदा पुत्रः स्त्रीग्रहस्यात्तदाङ्गना पापखेदस्थितो गर्भे पुगर्भे शोने व
धीक्षिते तदा गर्भच्युतिवाच्यान्यथा चेद्गर्भसंस्थितिः सूताधीशलाभगते शुभयुक्तेऽथ वीक्षिते बालग्नपात्रिकोणस्थेपे च
संशुभेक्षिते तथैव गर्भसुहमे शुभस्वामियुतेक्षिते तस्मिन् वर्षे भवेद्गर्भमित्याह यवनेश्वरः जीव्यक्षेत्रगतं चन्द्रे शुक्रक्षेत्रगते
सुते स्वक्षेत्रस्थे भृगुसुते तदा गर्भान्नसंशयः लग्नाधिपस्तुतस्थाने जायास्थानगतोपि वा सुतजायाधिपौ लग्ने तदा गर्भस्तु
विषितः जन्मलग्नात्रिकोणस्थः शनिपुत्रेशसूर्यदि तस्मिन् वर्षे भवेद्गर्भदेवशालमुनेर्मतम् विद्याग्रहं चंद्रदुधेन्यशुक्रैर्युते
क्षितं वा स्वनवांशुकं वा वास्वामिना दृष्टयुतं तदा ब्रह्मसंस्मृतिविद्यारुचिबुद्धिभावः विद्याग्रहं चरखगेन युक्तं न स्वामिना नष्टश
निकोणं चंद्रेण दृष्टं सहितं तदा ब्रह्मपुगे क्वेपि परीतकं स्यात् समरसिंहः अस्मिन् वर्षे पत्युममभविता लग्नपंचमाधीशो भ

हा ॥ तोयदित्यशाले त्रैवादे भवेन्नूनं यदिवाभियो गृहगतो स्यातां चेत्संततिस्तदपि वाच्यातस्मिन् वर्षे शुभयोगादन्वथान पुनः
र३ ॥ भग्नपुत्राधिपती न पश्यतश्चन्मियो भवनमूर्तं क्रूरयुती क्षामुथशिलमनयोस्तत्संततिर्न स्यात् यदि सुतपतिर्विलग्ने ल
१४ ॥ अथ चंद्रो सुतेथवा स्यातां त्वरितमेव वाच्यं सविलंबं नक्तयोगेन द्विः शरीरे चैवलग्ने शुभयुतपत्रेद्यप्यगर्भो स्ति यदि लग्नप
पुत्रातीपुं रेवदौ तत्सुतो गर्भे अथ चंद्र-पुगशौ पुं ग्रहकृन्मुथशिलस्तदपि सुतगर्भम् पूर्वोदितमिश्चत्वे सूर्ये पुं रेवदसंश्रिते पुः
चंद्रति अथपञ्चमभावस्थितानां सूर्यादीनाम्फलानि पद्मकोशे दिनेशं सुतस्य सुतांगेषु पीडास्वबुद्धेश्च हानिर्विवादो जना
त्वं भवेच्छोकमोहादिकांगे सुरागो धनार्तिश्च भूपाद्वयत्तदशायाम् २ सुतस्थाने गारात्रिनाथस्वबुद्ध्या जयन्मित्रपक्षाच्च लाभं
करोति सुतांगेषु पीडा भवेत्पापदृष्टस्तुतस्यापिलाभं यदा सौम्यदृष्टः २ सुतानां प्रपीडा कुजे पंचमस्थे रिपूणां विनाशे न वैद्य
यताच स्वर्गद्विजां भवेच्चापि घातस्मशोकोदरे गुप्त्रपीडा वदमध्ये ३ सुतभवनगतश्च शोभपुत्रस्तुतानाम्प्रवलस्वखकरस्या
दर्थलाभप्रदश्च भूतकं जनसुखं स्याद्देहशय्याम्बराणां सुखमपि नृपपक्षान्मित्रपक्षाञ्जयश्च ४ सुतस्थाने देवमन्त्री सुता
नाम्प्रद्विस्वर्गद्विजां जयाहायेन स्मिन् रिपूणां विनाशं सुखं चापि भोगन्तथा गोहिरण्यां वराप्तिं करोति ५ सुतानाम्प्रवृद्धिर्भूगो
नं विमलं भयलेशचितापदो वै विनाशं रिपूणां विनाशं तथा वर्षमध्ये महाभोगवन्तं धनाढ्यं करोति ६ सुतगतस्तुतहानिक

१. ज्ञानिभ्योतिचोदरपीडनकष्टदः विकलताबहुतापकरो भवेन्तुपभयंप्रकरोति चहायने ७ स्वबुद्धेर्विनाशं सुतस्थानगश्चे-
 द्भिर्गोरिपुसंततिः पीडनञ्च स्वकीयोदरे वा गुवाधान्धनार्तिन्तथा सर्वथा क्लेशचिन्ता करोति ८ मणित्यः पुत्ररुक्कामिनी
 कष्टविघातंच भवेत्तदा द्रव्यनाशः स्वेष्टदुःखं वर्षे पञ्चमगेरवौ १ स्त्रीसुखं जयमानं राजपूजायां गमम् सदुद्धिं सन्त-
 ने सौख्यं दत्तापुत्रोपगच्छाशी २ पुत्रार्तिष्कामिनी कष्टव्याधिश्चेदोदरे नृणाम् दुर्मतिस्त्वर्थादः पञ्चमिभूमिनन्दने ३ जाया
 पुत्रो सुहृदौ स्यमानं भूपालसम्भवम् प्राप्ते बुद्धितो द्रव्यं पञ्चमेशशिनन्दने ४ सदुद्धिस्सन्ततिप्राप्तिः सौख्यलाभो भवे-
 त् नृणाम् मन्त्रदिद्यादिजं सौख्यं पञ्चमस्थसुगार्चिते ५ जायापुत्रादिकं सौख्यं सदुद्धिविभवागमम् मन्त्रोपदेशे कौशल्यं पञ्च-
 मे भूगुणदने ६ जायापत्यसुहृदुष्टदुष्टवृद्धिर्जनस्यम् उदरे वातपीडा च पञ्चमे रविनन्दने ७ पुत्रसौख्यं सुतप्राप्तिर्दुर्मति-
 र्वैरिबिग्रहः नियतं जटरे पीडा सैंहिके ये तु पञ्चमे ८ इति पञ्चमभावविचारः अथ षष्ठभावविचारः तत्र षष्ठभावे किञ्चित्
 भयमित्युक्तं चण्डेश्वरेण अस्तास्थितास्फोटगोष्ठदासकूरो ग्रकर्मपरकृत्यशङ्का युद्धारितन्मातुलमाहिषाद्यं रोगो विचिं-
 १ गोरिपुसंततिभावे ६ अत्रापि विचारः पूर्ववत् अथ योग - जीर्णताजिके वर्षे श्वरे शनौ षष्ठे पायाक्रांते च विक्रिणि सन्निपाता-
 क्षिणो मृकज्वरगुल्मादिसम्भवः गुरवे वं विधे वात रोगस्तकमलो भवेत् वर्षकं वूलरोजीविरोगात्यत्वं विनिर्दिशेत् भौमेप्ये

४५ गंरक्त रोगः गित्तमुर्केतयविधे एवंविधेहिमांशौचकफरोगोभवेन्नुणं एवंविधेवुधेवातप्रधानोरोगएवहि एवंविधेभृगोपित्त
रं रोगः शुक्रस्तगाविधः नरराशिगतश्चेत्स्यात्कफरोगकरः स्मृतः वर्षेशः पापयुक्तोर्कोद्वादशेदृष्टिश्चलदः ताजिकभूषणे तु वक्रि
१५ गोब्देशस्य शनेर्यत्र कुत्र स्थितस्य सन्निपातरूपम्फलम् विलोमगामी यदि मङ्गलगामी स्वामी सर्वेषु कुरुते विदोषम् ताजिक
तिलैके वर्षाधिपेरविमुते किल वक्रभुक्तौ स्यात्सन्निपातरुधिरामयपीडनञ्च वामनेन तु जन्मलग्ने शानां शनिगुरुभौमानां
प्रसूतानां फलमुक्तम् शनौ जन्मविलग्नेशे वर्षे वक्रिणिषष्ठे विदोषपीडालग्नेशे गुरौ वर्षे रिपुस्थिते पापक्रान्ते वातपीडा
त्यं वरं क्रौञ्चकुजे एवं पापार्दिते सौम्ये वातपीडाभ्रशंभवेत् यादवोपि जनुस्तनूपे धिषणे वृषडे क्रूरार्दिते घायुभ्रवो बिका
रः एवं कुजे क मलरोग उक्तो हस्तस्य पीडापि चहायने स्मिन् एव रवौ द्वादशगे क्षिप्तं लंघ्ये मचन्द्रे पिचपित्त रोगः तथैव शु
क्र रिपुगे तुरगैः प्रार्दिते श्लेष्मभयभ्रतिञ्च एवं विधौ स्यात्कफरुक्तं थैव जे पापदृष्टं पवनोत्पत्त्या हिल्लजः जन्मल
ग्नेश्वरः पापो र्गोर्ध्वी शनवीक्षितः सुतदृष्ट्यारोग करस्तपापो मृत्युदायकः पापग्रहाज्जन्मकाले केन्द्रगावर्षदेशने लग्न
गामी गदागे गरादपापयुतन्तथा वर्षजन्मनिवालगेन सगृहाद्यधिकारकः खेवी भूमिपुत्रस्य दिवसे ब्रह्मप्रवेशतः ज्वरी पीडासो
म्यदृष्टे लग्नतु सखमादिशेत् रात्रिजन्मनिचन्द्रे को निर्गते वृद्धिमागते कुजे स्य शाली वर्षे च चन्द्रो रोगविनाशदः शवीत्यश

लीरोगस्वरुद्धिदोवह्निजन्मति कणापक्षेचभौमेत्यशालवानरोगदेविधु रोगनाशकरोमंदेत्यशालादव्वेशने जन्मका
लेषंद्रपुत्रेभ्योपुत्रेचनिर्वले वर्षतुकेतुमहिते तदावन्निग्विलङ्गदः अवलग्नज्वमुथहातन्नाथाः पापमध्यगाः सर्वमृत्युक
राः प्राक्तान्यूनोपपन्नस्तदाः स्वतोषष्ठगतेभौमेतौ लानस्थितरुजः जन्मावयोर्बुधे शुकेवल्लयुक्तेवल्लयनतः षष्ठगेराह
रच्छास्तेतदावन्निग्विलङ्गदः षष्ठाधिपायशालानितदाशत्रुर्भवेद्भुवम वामनः जन्मकालेगुरुसितोस्यातायद्राशिसंस्थितो
वर्षकालेस्वतद्राशिगतेभौमेस्तमागते भवन्निग्विलङ्गदः तदाशीतलिकास्तनौ तद्राशिनेबुधेसैर्दौगण्डभालादिरुग्भवेत्
गहोसंप्रमगेतस्मिन्निखिलावंगदाभवेत् बिलन्मजन्मलग्नेशोयादिषष्ठममाश्रितः रिपुदृष्टः पापयुतास्तमितोदीर्घरुग्ज्वरः
जन्मलग्नेशवन्मन्यासमार्धाशपिकएकः जन्मलग्नेशवत्पापमहामेशोपिकएदः लग्नेशेविवलेलग्नेनूरमध्यगतेरुजः
कन्यामला मिथुनगोपष्टशुकेकफोभवेत् यवजन्मनिशुकस्मात्तद्राशौषष्ठलाश्रिते वर्षलग्नाद्रिमुतेरोगस्फुरकतोभवेत्
अष्टमस्थेगुरोपापयुतलग्नेनकुंज नृकोमः हन्तुपुत्रोपलान्तेहन्तुन्यथाभवेत् जन्मन्यथकुजायुत्रराशौवर्षबिलग्नगे
पुंषदिनिग्नपापुतस्मिन्मन्याच्छुभवाक्षित पीरद्वल्लयधयोगरुभुल्लग्नशयोभवेत् जन्मन्यार्किः स्थितोयत्रराशौवर्षथल
ग्नगे तद्राशौशानिनादृष्टे श्लेषशीतोष्णरुग्भवेत् अत्रतेजसि हेनसमरासंहेनचशनिदृष्टिंविनारुखादिरोगाः प्राक्ताः शनिद

हा- र. १६
 शैतुजाप्य तानामनुत्सितरोगउक्तः जन्मशनिस्थानगतेलग्नेरुक्षोष्णशीतरोगास्त्युः शनिनादृष्टेचास्मिन्नुविशेषजाप्य ।
 ताभवति समरसिंहः षष्ठशवर्षभुजालग्नभुजावाथमुथशिलेचिराजन्मन्यधिकारिणिवासवलेवर्षेचतुबुधयुक्ते न ।
 तीव्रगदोज्ञेयस्तस्मिन्वर्षेसमस्तेपि तेजः सिंहः जन्माङ्गपश्चविवलोयदिशत्रुगोदे कृगर्दितोरिपुदशास्तमितश्चरुक्कृत इत्यं
 मताविहविलग्नभुगिन्विहेशावङ्गर्तिक्षैहिमकरश्चमनोर्तिदायी दग्धस्तनौमलिनदृक्मलिनोङ्गरुक्कृत शूरद्वयानारुडुपे ।
 स्तनिजेशवीर्ये सम्पूर्णपापदृशिदीर्घरुजोभवन्तिरोगादिकञ्चभयमत्रभमुक्तमातात् अयमर्थः षष्ठमादस्यांशादिभुक्तंस्व
 ल्यंतदरोगभय मत्यंभुक्तांशानामाधिकोरोगाधिक्यंज्ञेयमित्यर्थः विशेषमाह समरसिंहः अस्मिन्वर्षेमाद्यंमरणंवाती ।
 श्यवर्षलम्भमप्येवंगतदर्शपूर्णमायांलग्नञ्चतदीश्वरौवीक्ष्यौतेचत्वारोपिहिशुभदृष्टास्तौम्यमुथशिलाश्चेत्युः दृष्टारविचं
 द्राभ्यान्तस्मिन्वर्षेकण्ठंस्यात् कूरहर्तेशशिसूर्यादृष्टेर्ग्रहधातुतोमांघम् षष्ठगृहस्थेर्खटेतद्दोषरोगेणैव रोगसंभूतिः चत्वा
 रण्यशुभहताश्वेद्रोद्योपदैकणञ्च निधनेशेनमुथशिलस्वदागेहांभूपसास्मरणम् यदिनिधनेशः कूरस्तद्दोषादन्तरेणव
 ह्मृत्युः वृक्षहीनेपुनरस्मिन्नुभेत्थशालेचनोवाच्यः पूर्वोक्ताश्चत्वारोयदिषष्ठाधीशमुथंशिलकृतास्त्युः तदीर्घतरमाद्यंशीघ्रे ।
 स्मिन्नाप्यतित्वरितमिति वषतन्त्रे चतुर्थेस्तेचमुथहासुतदृष्ट्याशनीक्षिता शूलपीडापापखगैर्दृष्टेतत्परिहामजम् अनप

रिपाकोवस्थायामूलं परिणामाख्यम् जन्मषष्ठाधियेभौमेवर्षपरगतेरुजा क्रूरस्थशालेविपुलाशुभदृग्योगकस्तनः रोग-
 कर्तायत्रराशावंशेस्यादनयोर्वली तत्स्थानंतस्यरागस्यज्ञेयं राशिस्वभूपतः अत्रसंज्ञा ध्यायेराशीनांकणवानपित्तादिकं
 रूक्षोष्णं शीतादिकञ्च प्राप्तमस्ति तदवलंबेनरोगस्थितिरित्यर्थः यादवः सुन्याद्वलग्नञ्चस्वलादितञ्चेत्तस्योविवीर्योव-
 लगौचवास्तम् यातौशशीक्रूरखगान्तरस्यायथा तथादाघंरुजोभवन्ति लग्नस्थेखलस्वचोसहिमगोक्त्रापिदेहेयथासु-
 तौवरियुगे कुंजेवतनुगेरेगेजनः केंद्रगे पापेस्मिस्तनुगेगदेत्यशुभदावाजन्मगेज्याशनैर्भेदेलग्नगतेर्केशिगकुंजेभ्यः
 शीतुलाद्यारुजः बलोद्भिद्यतेचसन्मनिप्रनिप्रनष्टकेचनायके यदातदागदक्षयेनृणांभवेत्समाभवे अर्थषष्ठभावस्थिताना-
 मर्कादीनांफलानिपद्मकोशे रिपूणांविनाशोरुजोमातृपक्षेखौषष्टसंस्थसुराप्रिर्जनानाम् नृपान्मित्रपक्षाज्जयत्यर्थला-
 भोभवेद्बललाभः क्रयेविक्रयेवां १ अरिस्थानगौरात्रिनाथोरिपूणांविदादंविरोधञ्चनेत्राङ्गपीडाभूव्ययंव्यग्रतागुप्तचिन्ता
 ज्वनोतिकलत्राङ्गपीडां करोतीहवर्षे २ कुञ्जःपृष्ठगः शत्रुनाशं करोतिस्वपक्षाज्जयमित्रपक्षाच्चलाभम् हयानाञ्चसौ-
 ख्यंभवेदङ्गनानासुखंहायनेस्यादशायाञ्चतस्य ३ रिपुस्थेवधेदेरणांवेविवादोभवेदङ्गनानाञ्चकष्टं करोति व्ययं
 व्यग्रतांस्वशरीरेचकष्टकफार्तिमहाकष्टनप्यत्रवर्षे ४ कष्टरिपूणारिपुगमगुंज्याभयार्तिदोषान्कुरुतेनराणाम् भायोङ्ग

हा पीडा मथने त्रोगंज्वरातिसारं प्रकरोति वर्षे ५ अरिस्थानगोहापने दैत्यमन्त्रीजनानाम्बिबादोरिपोर्भातिकष्टम् भवेद्गु-
 र-५ प्रचिन्तावराङ्गप्रपीडाशिरो त्रिंश्रनेत्रोदरेपीडनञ्च ६ षष्ठस्थितोभूधनलाभकारीसूर्यात्मजोनृपसमं सनुजं प्रकुर्या-
 २७ त् धन्यावराणि विपुलानि करोति नित्यं कीर्तेर्विवर्धनमथार्तिविनाशनञ्च ७ रिपोर्विनाशयदिसैहिकेयः षष्ठस्थितस्स्या-
 नृपतुल्यकारी गोभूहिषायावरलाभदश्च धनापि कृदुःखविनाशनञ्च ८ मणित्यः अन्नागमन्तथा धैर्यराजमानरि-
 पुक्षयं सौख्यं पुत्रकलत्रादिषष्टे प्रद्योतने यदि ९ वातश्लेष्मादिकावाधाविद्वेषो बाधवैस्सह नृपचैरोद्भवापीडावर्षे षष्ठ-
 स्थिते विधौ २ इष्टस्वजनतसौख्यं न लाभं रिपुक्षयम् प्रमोदन् नृपते र्मानं षष्ठस्थानगते कुजे ३ शत्रुपक्षविवृद्धिं चावे-
 वादं स्वजनैस्सह शरीरे रोगजापीडां कुर्यात्सौम्यस्तु षष्ठगः ४ रिपुवृद्धिमथोद्वेगं धनन्यशं बलक्षयम् इष्टस्वजनविद्वेष-
 षष्टे देवपुरोहिते ५ वानः श्लेष्मभवावाधाक्षयोऽपतिर्धनक्षयम् महाभयं गृहे कष्टं वर्षे षष्ठगते भृगौ ६ देहे सौख्यं द्रव्यवृ-
 द्धिः प्रसादे भूमिपालतः स्त्रीपुत्रजनितं सौख्यं वर्षे षष्ठगते शनौ ७ नृपप्रसादमारोग्यं न लाभो रिपुक्षयः कलत्रपुत्रजं सौ-
 ख्यं वर्षे षष्टे विधुन्तुं ८ इति षष्ठभावः अथ सप्तमभावविचारः तत्र सप्तमभावे किं विचारणीयमित्युक्तं चण्डेश्वरेण च वस्तु-
 क्रयस्त्वास्थ वणिज्यवादकामोजयोदासकलत्रचौर्याः निवृत्तिमुश्रेयसमागमाद्यं कलत्रभावेन विचार्य मेतत् अत्रापि पूर्वव-

द्विचारः अथयोगः यादवः स्मरगते व्यपतौ सवले सिते युवति सौख्यमतीव गुरोर्दृशा सवलभृमिसुनेन विनो किते बहुर
 सोत्पुभयोश्च परस्परम् शशिजदृष्टियुते च तथा सिते प्रथमयो वनया परयोषया रविजदृष्टियुते पिचरुद्वया स्मरवशांश्च वशा
 रमतेनरः गुरुयुते पिचनूतनवल्लभा भवति तत्र च सति राश्रुतं वामनः जन्मलग्नाधिपे वर्षलग्नात्सप्तमगे सति उदिते सव
 ते चैव तारसौख्ये प्रजायते शुक्रजन्मभियद्राशौ वर्षे वर्षे श्वोयदि तद्राशौ सप्तमस्थे पिपुंसः परिणयस्तदा जीजिकसारे शुक्र
 स्पदे लग्नगते विवाह इत्युक्ते लग्नास्तनाथयोर्योगे विवाहाप्तिः प्रजायते षष्ठाधिपे शुभं षष्ठ्युते प्राप्तिः स्त्रिया भवेत् तेज सिं
 हः दग्धे सिते युवति जातमसौख्यमाहुः शुक्रास्पदे युवति व्यसनं कुजे स्यात् जीवे च हृदपविवाहपतौ विवाहो भोगे व्यपशनि
 दृशा तु विपर्ययः स्यात् जीर्णवाजिके पंचारिसप्तमशमे द्वित्रिलाभेषु शीतगुः शुक्रे क्षितो यर्जीवेन शुभं स्यात्प्रमदा भवम् शेष
 क्षितसिन्ध्यां सार्द्धं शत्रुत्वज्जायते ध्रुवम् जन्मलग्नात्सप्तमेशः व्यपशुक्युते क्षिते स्त्रीसुखं बहुलतत्र वर्षे भवति निश्चयात् शु
 क्रजन्मभियद्राशौ सराशिः केन्द्रकोणमः गुरुणा सहितो वर्षे कांतः काता सुखप्रदः लग्नहृदाधिपः शुक्रस्थाने केद्रत्रिकोणगः
 विवाहसहमेशो वा वर्षे काता सुखप्रदः भोगे वर्षे श्वे शुक्रदृष्ट्या हृदितागमः शुक्रे वर्षे श्वे भोगे मर्दृष्ट्या लाभस्त्रियो भवेत् मृतो वा
 देशुक्रभोगे मर्दृष्ट्या सहमेतथा वर्षतन्त्रे लग्नस्तनाथयोरित्युक्तं स्त्रीलाभमादिशत् स्वामिदृष्टं स्त्रीसहमं शुक्रदृष्टं विवाहक

हा० त न्नेन्दोशुकपदगेसैथुनस्वल्पमादिशेत् जन्मशुक्रर्क्षगोभौमः स्त्रीसुखात्मवक्रद्वती नष्टलक्षणमुक्तं वामनेन कूराक्रातुः
 १०३ रयुक्तः कूरदृष्टश्चयोग्रहः विरश्मिताप्रयत्नश्चसविनष्टोवधेस्मृतइति अधिकारिपदस्थेर्केस्त्रीभ्यामुत्पन्नानि शं इतिहा
 १८ धिकृतस्थानेगुरुदृष्ट्याविवाहकृत अधिकारिपदेपञ्चाधिकारिगणो इत्यिहार्गिकियुद्धनेकूरितेसहमेस्त्रियाः स्त्रीपुत्रभ्या
 भवेत्कष्टपापदृष्ट्याविशेषतः सूतौद्युनाधिपश्चक्रोऽदेद्युनेवलवान्भवेत् लग्नेशेनेत्यशालश्चेत्स्त्रीलाभंकुरुतेसुखम् स्त्र
 तेद्युनाधिपेवर्षेस्त्रीसञ्ज्ञेशेस्त्रियास्तुख जन्मास्तपेन्यहानाथवर्षेशः खेद्युनेतथा यादवः जन्मेश्वरेवर्षपतौमितेनस्यान्मूथशी
 लेसुखमेवनार्याः विवाहसञ्ज्ञाधिपतोचलग्नहृदाधिपेवासवलेसितेन युतेक्षितेवाजनिषष्ठनाथेवेदष्टयाते शुभदृष्ट्युतेतत्
 विवाहगेहेसलदृष्टियुक्तेतयेवनिष्ठेविवलेचदुःखम् स्त्रीजन्मथेवाव्दमदेकुजेपिदुःखंभवेत्स्त्रीभवमद्वक्ताले स्त्र्येस्त्वगेकूर
 युतेक्षितेतयास्यात्मप्रेस्त्रीसुतदुःखदात्री सवीर्यखेदास्पदगेस्तस्त्र्येस्त्रीदुःखमीज्येक्षणतस्तुखञ्च देवेज्येष्टुक्तेक्षितकेवले
 स्यात्तृणाचयोष्णः सुखलभदाच जननशुक्रगराशिगतेजनुस्तनुपतौसवलेपरिणयनम् युवतिधामपतेर्भृगुजादपियुवतिनच
 शुभाशुभमीरितं ताजिकसारे मरुपतिर्मदगस्तबलोयदाखलंखगैसहितोनचवीक्षितः मुनिवरैर्गदितं बहुलं सुखं युवतिवर्गा
 भवम्विति पन्तदा हिल्लजः द्यूनेन्दोलग्नपेतापिकन्यालाभस्तुनिश्चितम् द्यूनपोलग्नगश्चद्रष्टृशेभार्याप्रदोऽशुवम् स्वर्क्षशुके

चन्द्रयुक्ते दृष्टे वा योषिदाप्यते सूर्यो वा बलवांस्तु भेदकृत् कन्याप्रदो गतः समराशौ चंद्रसितौ त्रिकोणे स्वनवांशके बलिनौ लग्नपुत्रः ।
स्थौ भार्या स्वाभकरो मतो सौम्यैः केन्द्रत्रिकोणस्थे द्यूने दृष्टे द्यूनात्त्रिकृत् लग्नंगमपत्रमाधीशो भर्ता देशकारी प्रिया सप्तमेलग्नपे भार्या
देशकारीपतिर्भवेत् लग्ने शो लग्नगोजाया धीशस्तप्तममस्थितः क्षौवालग्नास्तगौ वर्षजाया प्रीतिमुखप्रदौ लग्ने शास्त्रपयोः स्नेह
दृष्ट्या सौख्यमिथो वदेत् क्रूरदृष्ट्या कलिंदृष्टेरभावे मध्यमं वदेत् सवले धनभावे च भार्या इव्यं लभेन्नरः सवले छिद्रभावे तु भार्या भ
र्ता पुनस्तप्तम वर्षे श्वरे गुरौ द्यूने व्यवहारा द्विनाप्तयः वेश्यानुगगो सप्तपे विनष्टे नीचगोपि वा क्रूरान्विते च मदपे पर्याषितवाप्यते सप्त
मे क्रूरवचरः शुभदृष्टिविवर्जितः भार्या मरणदः प्रोक्तो विनष्टो वा स्तनायकः चूडामणो युद्धभाविनवा वर्षे लग्ने शो सप्तमाधिषो शत्रु
स्तप्तो तदा युद्धं भवतीति सुनिश्चितम् लग्नं लग्नस्य पूर्वभायदिपापममन्वितम् तदाघोरं भवेद्युद्धं पापे विस्तृतमार्थकं लग्नास्त
नाथयो र्यो मरेण दीर्घसमादिशेत् मदेव केचन सवले बहु युद्धं भवत्तदा स्वगृहोच्चगते भौमे दशमस्थे स्याद्वं प्रचुरम् लग्नस्थे मध्य
तरं द्यूने स्थिसद्मनि प्रचुरम् लग्नद्यूने पतीपापोपाशस्थे तु युद्धदौ तावेव वक्रिणो केन्द्रे षष्ठ्यो वारणप्रदः लग्ने शो द्यूने गंत्ये वा वर्षे
स्यानुप्राजयः लग्ने स्तेवास्तपे षष्ठे शत्रोरिव पराजयः लग्ने क्रूरे जयः प्रष्टुः सप्तमे विद्विषो जयः मूर्तो क्रूरे जयः प्रोक्तः क्रूरदृष्ट्यो पराज
यः संधिकुर्यात्सुहृद्विर्लग्ने शास्त्रपयोर्मिथः आयेपि सवले संधिर्विवले विग्रहो भवेत् उदयचतुर्थैः क्रूरैः सप्तमदशमस्थि रस्त

हा०
र०
२०
३०
४०
५०
६०
७०
८०
९०
१००
११०
१२०
१३०
१४०
१५०
१६०
१७०
१८०
१९०
२००
२१०
२२०
२३०
२४०
२५०
२६०
२७०
२८०
२९०
३००
३१०
३२०
३३०
३४०
३५०
३६०
३७०
३८०
३९०
४००
४१०
४२०
४३०
४४०
४५०
४६०
४७०
४८०
४९०
५००
५१०
५२०
५३०
५४०
५५०
५६०
५७०
५८०
५९०
६००
६१०
६२०
६३०
६४०
६५०
६६०
६७०
६८०
६९०
७००
७१०
७२०
७३०
७४०
७५०
७६०
७७०
७८०
७९०
८००
८१०
८२०
८३०
८४०
८५०
८६०
८७०
८८०
८९०
९००
९१०
९२०
९३०
९४०
९५०
९६०
९७०
९८०
९९०
१०००

थासौम्यैः विजयो भवति हि युद्धे दूनो दयौः शुभैश्चापि चरलने शुभयुक्ते संधानं भवति भूमिपालानाम् दशमोपगतैस्तोयैर्वि
तंदत्तापरोयाति हायनतिन्धो यदि क्रूरग्रहो वर्षे जायेत लग्नपंध्रुवं न पश्यति तदा तत्र नष्टं विस्मृतमाप्यते यस्मिन् राशे भवे
च्चंद्रस्तद्राशेरधिपेन चेत दृश्यते चंद्रमा वर्षे तदानष्टं चलभ्यते धनपोनि स्मृतस्सूर्यादुदितो भवति स्फुटः तदा च विस्मृतनेष्ट
प्राप्यंते निश्चयाद्भनम् द्विबुकास्तान्तरालस्ये ग्रहैः शुभफलप्रदेः यात्रासिद्धिं विजानीयाद शुभैर्नैव निर्दिशेत् सप्तमैस्त्रिभिः सौ
म्यादीरुषे वा स्यान्निवर्त्तने चरान्मकस्य प्रमदाह्वयस्य भावस्य पापे क्षणहीनितस्य वर्षप्रवेशे प्रभवे निवृत्तिः प्रवासजातस्य च
गान्ध्याम्यान् अथ सप्तमनावस्थितानां सूर्यादीनाम्फलानि पद्मकोशे कलत्रेर्कयुक्ते कलत्राङ्गुली स्वकीयाङ्गुली पीडा तथा
तदशायां प्र शिरोभिर्निश्चमाणां दुर्गवै विवादा गुदे पादयोः पीडनं वर्षमध्ये १ कलत्रेशशाङ्को यदा पाददृष्टेऽङ्गुली वातपीडा भयंदा
रणञ्च कलत्राङ्गुली कपटकोस्य तिबाधां सौम्यान्वितश्चार्थलाभं करोति २ कलत्रे स्थितेष्मासुते स्त्रीषु सेगन्तथा चात्मनो मा
गंतो वीवकुक्षं भयं श्रेणिषु विवादे जनानां नृशानं कारी भवे हायने स्मिन् ३ शशाङ्कात्मजे संपन्नस्येङ्गुलीनां नान्विलासादि सौ
ख्यं भवत्येव वर्षे प्रतिष्ठाधिको गहिरण्याम्बराप्तिर्जयस्सर्वदा तदशायां तथैव ४ कलत्रे सुरेज्ये कलत्रादि सौख्यं ज्ञयन्निर्भ
यशवृत्तं करोति सुखम्वाहना नान्विलासादि कञ्चन पालव्यलक्ष्मी भवे हायने स्मिन् ५ कलत्रे भृगौ जायते हायने स्मिन् क

१५
तत्रादि सौख्यम्वित्तासाधिकाञ्च रिपुनाशनमानवानाञ्च सौख्यं भवेद्वस्त्रहेमादि सौख्यन्तराणाम् ६ जायास्थानगतोदिवक्त्र
भुतस्यानङ्गनानां रजोमर्दितातिकरपथोऽथ मरणराज्यादयं व्यग्रतां कुशनाञ्च विवर्द्धनम्पुनरुतेमिथ्यापवादन्तथा देहे वायु
समुद्भवा च ते ह्यसौख्यं भवेद्वयं न ७ वातप्रमेहार्तिमथोनराणां गुह्यं द्रियार्तिञ्च तमाद्युनस्थम् विषाग्निपीड्यञ्च तथाङ्गनानां
कष्टकरोतीह भयन्त्रपाणय ८ मण्डित्यः वस्तिवत्प्राशंगिकोऽस्त्रीपीडानगराटनम् वर्षगस्तुयदाद्युतोभास्करः कुरुते नृणाम्
९ सुखं नृपतेर्मां जलानागमान्तराद्देव वाणिज्याज्जलमार्गाच्च सप्तमयदि चंद्रमा १० जायाकष्टन्तथाहानिः पीडा आत्मन एव
च देशभ्रशभयसौकुर्वीहामस्तु सप्तमं ११ मार्गलोभोङ्गनासौख्यवाणिज्याच्च धनागमं चंद्रज-कुरुते नित्यं हायने सप्तमायदा
१२ वाणिज्याद्यवह्वराच्च मार्गाच्चैव धनागमम् स्त्रीसुखं राजसन्मानं सप्तमेऽस्त्रमन्त्रिणि १३ दयितापुत्रसौख्यं वाणिज्याद्दिव्यं भवाम्
१४ मार्गलोभप्रमोदञ्च सप्तमे भृगुजन्तृणाम् १५ सततङ्गमनेर्भीतिः सुहृत्कष्टधनक्षयं प्रवासं शत्रुतोर्भीतिः सप्तमे रविनंद-
ने १६ प्रवासस्पीडनं चाद्वै-कष्टं प्रवृत्तौ त्यक्त कष्टे वस्त्रोभवे पीडा मेहिके ये च सप्तमे १७ इति सप्तमभावविचारः अष्टम
पुत्रेति चार-तत्राष्टमभाति किं विचारणीयमित्युक्तं च गंडेश्वरेण आयुर्विज्ञाने धनं च राद्यं भेदो यशस्त्वौ धनिरूपणञ्च
१८ दर्शकशत्रुदोषो न वादिसतारणनष्टरोगाः छिद्रं रणभ्रातृरिपुश्च दृष्टविचारणीयन्निधने समस्तस अवापि पुनर्वाति

हा० अथ योगाः यादवः वर्षेशो वनिजे वलेखल हतेशास्त्रान्मृतिर्मृत्युगे ८ तस्मिन्वन्दिभ २।५।६ गेऽग्निभोर्द्विपदभे ३।६०।११ चोशे
 १०५ ग्लोकाद्भयम् त्वं १० स्थेस्मिन्पतेर्भयं हिबुकभं मातुः पितुर्मातुलाद्रन्धा ८ न्यत्र गते कुजे मृतिसमं मृत्युर्न चेज्येष्टाणां वर्ष
 २० न्नेव्युभौ मस्य यत्र कुत्रावस्थितस्य फलमुक्तम् भौमेव्यपेक्षूरहतेऽयसा पातो वलोद्भिमे अग्निभे रग्निभे चूरमराद्विषच
 मृतिः जन्माष्टनाथे स गतं भिहेशे लग्नाधिनाथेन कृतमृथशीले स्यादल्पमृत्युश्च दिवाव्यवेशे सार्केव्यपेभूपमयं स्महीले वर्ष
 तत्रेतु कुजार्कयो र्ये गोदेवसेव्यवेशे नृपभयमुक्तम् लग्नेथिहापति समापतयो मृतीशा च्चेदित्यशास्त्रिन इमे निधनप्रदास्युः
 चित्ताकरिषसमये मृतिरेव तत्र सार्के कुजे नृपभयं दिवसेव्यवेशे कूरखे चरदशासमये चेदित्यादि जित्तिकोक्त दशारिषे वर्षे स
 ग्नेथिहं मृति इत्यादियोगोत्पत्तौ मरणं दशारिषा स्संभवेदुःखमित्यर्थः रवौ जनौ शुक्रक मूसूरी फे के द्रेऽव्यज्जाथे नृपभीतिरो गो
 जन्मारभेव्येशिजेव्यके द्रेव्येशे हिदुर्वर्षमिदं वदन्ति तस्मिन्बुधे केवलमष्टयाते भौमपरिदृष्ट्यापि न शोभनोव्यः तथाष्टगेजे स
 वले कुजाक्षियुक्ते विहेशे मरणञ्च वन्धः एते योगास्तजिकसिन्धावन्यथै वोक्ताः शुक्रे सरा फ सहितो जन्मकान्ने च भास्करः
 वर्षाधिकारी केन्द्रस्था ज्वररा जरुगाप्तिवृत् भौमस्थाने अधिकारी दुःपुत्रे वर्षे रुजस्तदा बुधोधिकारी भौमेन कूरदृष्टो मृगार्ति
 दः भौमयुक्ते बुधे सार्के विदेशं वन्धनमृतिरिति तत्रोभयोर्विरोधे एते योगान्तरा एव ज्ञेयाः वर्षतन्त्रे भौमस्थाने अधिकारी न्दोगुप्तः

नृपभयंरुजं मन्त्रेधिकारीस्वेनोहहतेपीडाकरम्पतः ॥ ५ ॥ स्मृत्योगेनस्यचंद्रोजेयइतिपादवः जन्मस्यभौमसंगतिद्वेशे
जंद्रेष्टमस्यनृपपीडनानि भौमेष्टमभयवन्तः प्रहारेवनृपाद्वयम आरखस्तेचतुष्पादः पातोद्वः खरुजोसृजः अत्रप्रथमः
योगेहीनाधिकारकुजेवियुतेः षमस्यवन्त्यादिभयंद्वितीययोगेऽधिकारिणिभौमेदशमस्यवहनास्यात इत्याहपादवः ॥ ६ ॥
नोधिकारेणकुजेष्टमस्यसर्किग्निभीतिर्नृपपीडनानि भौमेन्वरस्येष्टमधिकारिणस्यांद्वाहास्रपातः खलुवर्षहेश जीर्णता
जिके वंषेष्टमस्यगुरुः पापदृष्टेवर्षेष्टमेस्थितः द्रव्यहानिकरोमंरोवनहीनोशुभेक्षितः वर्षलंग्नात्सप्तगोषवादकलिकारकः
लंग्नाष्टमेष्टमस्यशालोमस्युर्भयप्रदः पापदृष्टेवर्षेष्टमेस्थितः द्रव्यहानिकरोमंरोवनहीनोशुभेक्षितः वर्षलंग्नात्सप्तगोषवादकलिकारकः
तिवदेत् कुजहृदस्थितेनाशः सौम्यदृष्टेष्टमस्यवर्षेष्टमेस्थितः द्रव्यहानिकरोमंरोवनहीनोशुभेक्षितः वर्षलंग्नात्सप्तगोषवादकलिकारकः
वेनाष्टमस्यवर्षेष्टमेस्थितः द्रव्यहानिकरोमंरोवनहीनोशुभेक्षितः वर्षलंग्नात्सप्तगोषवादकलिकारकः
गनाधिपेष्टमस्यवर्षेष्टमेस्थितः द्रव्यहानिकरोमंरोवनहीनोशुभेक्षितः वर्षलंग्नात्सप्तगोषवादकलिकारकः
प्रहोजेयोदग्धः पीडितउच्यते अत्रयाद्वेनजन्मलग्नवर्षलग्नेशयोस्मत्तमगयोस्मृत्यसहितयोः फलमुक्तम् जन्माज्ञा
धिपतौसमातनुपतौवावर्षलग्नास्तीगोसार्केदुष्टहतेस्त्रियासह तदावादातिदुःस्वानिच जन्मन्यष्टमगोजीवोनाधिकारोक्तिः

ता १५० २१ पृथुः जयः शुक्रे क्षणादुक्तः प्रत्युत्तरवशेन च तादृशे गुरौ शुक्रवीक्षिते स्त्रीवादे प्रत्युत्तरवशेन जयो भवतीत्यर्थः भौमे न्यगे धने
सूर्ये वादात्केऽविनिर्दिशेत् अन्यथा देवयोगद्वयमुक्तम् भौमे वर्षतनोर्व्यये सति तदा वा दोन्यथा थोरवौ द्वयस्य रिपुगोत्रवत्
उदितो दुःखेक्षणो नात्कः रिपुगोत्रकलिर्भीतिः संख्येकजहते वपे दग्धो जन्माङ्गपो वर्षेष्टमो रोगकलीदिशेत् सूत्यव्ययोरधि
कृतो भौमसंख्येने गुरुर्हत् पापेर्वा दस्स पुः शेषं तादृशं शोभनः पदे सूत्यव्ययो भौमस्थाने गुरुर्वर्षेधिकारी पापेर्हत् तस्मात्प्रकृतौ
वादः भयचन्द्रसूत्यव्ययोऽशानि स्थाने स्थितः वर्षेधिकारी पापेर्हत् तस्मात्पिवादस्यादित्यर्थः सूत्यव्ययोरधिवृत्ते चन्द्रे बुध
पदे हत् क्रूरैर्विदेशगमनम्वादस्याहिमतस्कृता मेघसिंहे धनुष्यादे वपेरन्ध्रे सितो भयम् मृतौ मृती शोभने शौमत्युद्गोप
दग्धुतौ यत्र र्क्षजन्म निकजसोऽवलग्नोऽपगो यदा बुधो वर्षपतिर्नष्टवलस्तत्र न शोभनम् सार्केशोर्भौमयुते रवाष्टस्य बाह
नाङ्गयम् सार्के भौमेष्टमस्य तु पतनं वाहनं द्रवेत् वामनः वर्षेश्वरे कुजयुते रन्ध्रस्य मरणाङ्गयम् उदिते मृति सार्केशो रवा
जीवसद्वपे पुण्यसद्येश्वरः पुण्यसद्योनाऽष्टमगो यदि मृत्युक्रुण्यसद्यमेतथा जन्माष्टमेश्वरः राशिजन्माष्टमो मुरव्यसद्यनि
वेशयुक्तथा वर्षाष्टमर्क्षपुण्यस्य स्वैश्वर्यमुक्तम् मृतिप्रदम् क्रूराकान्तं पुण्यसद्ययदि जन्माष्टमेष्टमः षष्ठेष्टमे द्वादशे वा तदा मृ
त्युरसंशयः मुथहेशो वपो वापि क्रूराकान्तैरिमृत्युगः जन्मलग्नाष्टमाधीशो न्यगो मृत्युम्बिनिर्दिशेत् पुण्यसद्यनिलग्नं वा चन्द्रः

क्रूरस्तुसप्तमः मृत्युर्हृद्यदिताक्रूरौ धनव्ययकृतस्थिती मृतिपृष्ठगतश्चन्द्रो क्रूरदृष्टो मृतिप्रदः जन्मलग्नाष्टलग्नेऽपि धने नि
 धनप्रदो वर्षतन्त्रे सत्क्रूरजन्मपे मृत्यो मृतिश्चेदित्यिदार्कियुक्तं भौमसुतेक्षणतत्र मृतिः स्यादात्मधाततः सृतिरन्यपतिर्मन्दोष्ट
 पेदे लग्नपेनचेत् इत्यशाली क्रूरदृष्टातत्काले मृत्युदायकः मन्दोष्टममृतीरोत्यशाली मृत्युकरस्मृतः शुभेत्यशाली त्सर्वेपियो
 गानाशुभदायकाः मृत्युकर्तारोग्रहाशुभग्रहेरित्यशालादरिष्टं परिहृत्य परिणामेशरीरांगं यदास्युः विशेषमाह नेजसिंहः स्त्रो
 चादिगेषलिपुतो मृतिगोहनाथः क्रूरहन्तो कर्हन्तो गृहदृष्ट्युतो वा लग्नन्तदीशमपि वायदिवीक्षितेरुक्तं श्लादिनत्तवलुभवेदव
 लेत्यशालम् लग्नेशमूसरिफतो वपतिस्तु भवंगो भोमा वपागुरुदृष्टाय दलो न निन्द्यः वन्धं च मृत्युपतिः शुभशालो भव्योष्ट
 मेनमलिनो नलिनोऽशाली . यादवः अक्षपेऽवनिमुतासि संयुते दुद्धभीर्भवति मुंयहेऽक्षेः सुन्यस्तु भवनतोष्टमे
 स्थितेऽशाली मृतिशारदिदहधारिणसु अन्तांगजन्माष्टपती च वर्षं मुंथागतो मृत्युकरो प्रदिष्टो जन्माष्टपेऽदे मृतिगे च मृत्युर्मन्दाष्टमुं
 था मृतिदारपुक्दक् जन्माष्टमेशो वरिपु ययष्टस्थि मृतिस्स्यादथ वर्षकाले जन्माङ्गवर्षाङ्गपती मृतिस्त्यातदा भवेतां मृतिदीनं
 णाम् पापेषु मेपापकृतेत्यशाले मृत्युर्भवेद्वर्षनिवशकाले यद्देजनो भूमिमुते वतस्तेऽजीवे खला द्येथकुजेगुरो वा समाधिकारेत्
 नुजैर्विवादो मन्दान्वितेशीत रुचौ चतहत् यद्वाशिगो जन्मनि सोमजन्मातदा शिगं वजने वलिष्टे चंद्रे विवादे निरित्तैर्निरुक्तं तेषाम्

हा नस्य परदेशयानम् अथाष्टमभावस्थितानां सूर्यादीनाम्फला निपद्यकोशे रवौ चाष्टमे पीडनं बंधुकष्टं सद्गुरुः खक्षयो पट्टवौ व्याधिशोकी
रभु धनार्तिः कलत्राद्दुपीडा सुतादेर्व्रणो वातपीडा भवेद्वर्षमध्ये १ निधनगतशशाङ्कः कष्टवंतं करोति ज्वरवमनविकारं चोदरे गुप्तादि-
२२ भवति कफप्रकोपे नेत्ररोगांगभङ्गे जलभयमरिवादो द्रव्यनाशो व्यस्ये २ कुजे चाष्टमेशत्रुपीडांगकष्टं व्रणस्यादयश्चांगनानां चरो-
धनानां दिग्गशाभं च स्त्रियास्तथा व्यग्रता गुप्तादिनां रस्य ३ निशानाय पुत्रो यदां भ्रंसं स्थानं मृत्युतुल्यकफार्तिकरोति ज्वरदि-
प्रकोपो भवेत्तत्र पीडाभयं व्यग्रता हायने तद्दृश्यां ४ ज्वरवमनकफार्तिर्नैधनस्य सुरेज्यवहलकठिनरोधः कर्णयोर्ज्वरयोश्च भव-
ति भयमरिभ्यो योषिदङ्गेऽपुपीडा व्रणकृत बहुपीडा हायने स्मिन्नराणाम् ५ मृत्युस्थितो मृत्युभयमनुष्यं शङ्कः करोतीह जनापवादं
ज्वरादिषां प्रमथभीतिकष्टं नेत्रे च रोगोरिषु भिर्विवादः ६ निधनगो निधनं कुरुते शनिर्ज्वरविमर्दकफार्तिजनापदः नृपभयं धन-
हानिभयम् च भवति तापकरः पक्वो दयः ७ छिद्रस्थितो मृत्युसममनुष्यं राहस्तथा भूपभयं करोति ज्वरतिसारश्च कफार्तिदो-
षं भिषूचिक वायुभयमन्तराणाम् ८ मणित्यः चक्षुरु ग्धमहानिस्स्याद्दुपीडा कलेवरे पित्तजाविभूषालव्यालपीडाष्टमे रवौ १
अष्टमस्थे त्यसंतोषो द्रव्यनाशो पट्टवः श्लेष्मचक्षुविकारज्वरवर्षदौ च निशाकोरे २ रक्तपित्तं प्रकोपं च महापीडान्धनव्ययः वि-
पत्तिरिष्टवर्गस्य अष्टमस्थे धरासुते ३ लाभं सौख्यं प्रमोदं च्चराजपूजां गिषुक्षयम् विदधाति नृणां वर्षे सौम्यो मृत्युगतस्तद्दृष्टं धन-

व्यग्रमनोरोग्यकलहंमित्रवर्गतः दियोगञ्चप्रवासञ्चजायापुत्रादिपीडनम् ५ अस्यलाभमनारोग्यजायापुत्रादिपीडनम् धर्म
 नाशंप्रवासञ्चभृगुपुत्रेष्टमस्थिते ६ रोगपीडामहाव्याधिः पुत्रजायादिपीडनम् व्यसनंद्रव्यद्वानिश्चहायनेष्टमगशनी ७ धनव्य
 पस्तनारोग्यम्विवादेवन्युभिस्मह स्त्रीकष्टञ्चप्रवासश्चगृहपुत्रमगोयदि ८ इत्यष्टमभावविचारः अथनवमभावविचारः तत्र
 नवभावेकिञ्चित्तनीयमित्युक्तञ्चणेश्वरेण स्वाध्यायदीक्षासुरगेहयात्राचक्रस्यचेशामठंधर्मकृत्यम् गुरोस्तुकार्थ्यभिषेच
 नञ्चजलशयशालकदेवरादीन् भ्रातृभगिन्याश्चगुरस्यचिन्तापुण्यञ्चपुण्येकथितमहर्द्धिः अत्रापि विचारः पूर्ववत् अथ
 योग्यवर्षतन्त्रे भौमेष्टपेविनवगेक्रूरायुक्तेवलान्वि ते गुणावहस्तदामार्गश्चकार्यस्थिरन्ततः त्रिधर्मोऽपः सूर्यः कंबू
 लोमार्गसौख्यदः अन्यप्रेषणयानं स्यात्सचेन्नाधिकतो भवेत् वर्षेष्टसूर्यस्त्रिनवगः स्वगृहोच्चादिगः कंबूलीचन्द्रेष्टशालवान्
 मार्गप्रदो भवति गतोदृशीर्कोधिकाररहितः अन्यप्रेषणयानदः अधिकारः स्वगृहादिको ज्ञेयः ममादिरेषं पर्यंतं समरसिंहवा
 क्यं न सर्वपुस्तकेषु समरसिंहवाक्यं गमगमनं भवितानवेतिलगनेश्वरेष्टचंद्रेवा नवमेशमुयशिलेसतिनवमस्थेवाभवेद्गमनं
 लग्नस्थेनवमपतोलग्नधाधिपमुयशिलेचसंचारात् रहितोपियातिनपुनर्नवमदशावर्जितेयोगे लग्नपतौकेन्द्रस्थिसहजगश्च
 यशिलेचविक्रूरे गमनं स्यादस्मिन्निचंद्रेवाकेन्द्रस्यमुयशिलेनगतिः नृपायात्राच्छायांधनस्थितेनिरधिकारिणि क्रूरे पृष्ठग

हा० तातामाधुन भौमेनिभयंभयकटकंसमरं मन्देचचौरजलभयसकबूलचूरतो नभयम् धननाथेनोचस्येचास्तमितेशोभनंनप
र० न० लग्नपशिनोः कुरादितयोर्बौकुल्यमीशचित्तेर्तिः सकूललग्नकोशांतरगस्तदास्त्रिकुद्वणतः आकाशान्तरगेस्मिन्माभी
स्ततुर्यमध्यस्थे अनुचरजनस्ततुर्यविलग्नान्त स्थेनभद्रमितरेषा मुधहायाद्यूनसंस्थः स्वगृहोच्चगतशशी विदेशगमनं कु
र्यात्केशः पापेष्टणाद्वैत वामनः शुक्रेद्वेपेविनवगेपथिसौरव्यम्प्रजायते तस्मिन्नस्तंगतेवके कूरयुक्तेगमोशुभः बुधेद्वेपेवि
धर्मस्थेदेवयात्रासमोर्देशात् गुरोर्विनवगेद्वेशेनृणां शुभगमोभवेत् यामेधर्मेशलग्नेशोऽश्वितितंगमनंभवेत् गुरोर्नवमी भौ
मेनृणां भगमोभवेत् दिवाजः यत्रजन्मनिमन्दस्स्यात्सराशिनवंगऽदतः जन्माधिकारीज्ञः कूरयुक्तेनृणां कटाध्वदः जम
धिकारिणिध्वेकुजाभ्यदगतेसति पापयोगादिरहितेसुयानद्भूदितम्बुधैः जन्माधि कारसहितौ जीविन्दूपापसंयुतौ वर्षेन
वमगोमन्दस्थानेदूरगमप्रदौ जन्माधिकारीवाभौमः शनिस्थानेषु भान्वितः लग्नान्नवमगोवर्षेदूरयात्राप्रदायकः सर्वमार्गगता
वर्षेमार्गमद्येश्वरगमः जीवस्थानेविधर्मस्थेकुजेतत्रशुभोगमः बुधस्थानेकुजोलग्नधीशदृष्टसुयानदः सर्वेभौमस्वराशिभ
स्थानेवर्षेनवमगोभवेत् स्वगृहेसंस्थितोयात्रामुत्तमासंप्रयच्छति वर्षेधिकाररहितः शनिधर्मकुयानदः वर्षेधिकाररहिते
गुरोर्नवमसंस्थिते दूरयात्रातत्रनृणां जनमानादिलब्धयः भौमेद्वेपेचपतितेस्वजनादूरतोगमः नवमाधीशकंबूलये

विनिर्दिशेत् स्वगृहोच्चगतश्चन्द्रेण वमस्यदिसंस्थितः सुयद्गमप्रमत्तत्रविदेशगमनम्भवेत् हायनसिन्धौ वर्षशेष
वलेमार्गवर्षयात्रासुखप्रदा तस्मिन्नस्तङ्गतेवक्रेनिर्वलेदुःखदायकः गुरुभेन वमश्चन्द्रस्सङ्गलोके सुयानदः मन्दोदये
नुधिकृतो न वमस्यः कुयानदः गुरुरेव सिन्धौ वर्षदूरयात्राप्रदायकः एवन्विनवगोभामः क्रूरदृष्टः कुयानदः जन्म लग्ना
धियोमार्गाधियोवानवमस्थितः त्रिगोत्रायानदं सौम्यो जन्मकालेन कभावगः स एव वर्षमार्गस्य शुभयात्राप्रदायकः स्व
त्याशोधर्मः प्रेशीघ्रो वृहदंशो विलग्नपः मन्दगश्चाभयोरित्यशालेकस्माद्गमो भवेत् स्वत्यांशित्वग्नपश्शीघ्रो बह्वंशोधर्म
भात्यः असत्यगश्चाभयोरित्यशालश्चितितमार्गदः वर्षशवर्षलग्नेशयोगश्चितितमार्गदः मुन्युग्नपयोर्योगो वर्षस्या
च्चिन्तिता ध्वदः तत्र देजसिंहेन वर्षशालनेशयोरित्यशाले अचिन्तितयात्रायोग उक्तः त्रिंशंगपे मुथं शिले च भुजादिचि
त्यस्याच्चिन्तितश्च विपरीतगतेत्यशाले इति वर्षतन्त्रे वर्षशो वलवान्यापायुतः केन्द्रेधिकारवान् अधिकारे गतिस्तस्यैमे
नापत्येपि दावदेत् एवंविधे कुजे जीवयुते कान्निर्गते पुनः परसैन्याप गतिर्जीयारब्धातिमुत्तावहा एवंविधे केन्द्रेवर्त्तिनि
बलयुते अधिकारवति क्रूरग्रहरहिते भौमे योग उक्तस्ते जसिंहेन केन्द्रे च विमलिने सवले च साधिकारे अधिकार गतिरुक्
सयवैभवाद्यम् केन्द्रे कुजे गुरुयुते खलनिर्गते रिसैन्या परिप्रगतिर्गन्तव्यदिशौ खाम् यादवः यानाद्यविवलवलानुसारि

हा १५० २५
संमुत्थाय मशुभशुभक्षेत्रभाजि स्वेच्छाद्वेकिमसि पतौ जनुर्नवैशे मार्गेशादपि सह माच्च चिन्त्यमेवं ताजिकतिलके जा
मिप्रगस्तुमुथहाभवनाच्छाङ्कः स्वेच्छादिगोवरगतो गमनश्चिदध्यात् द्रव्यार्जनादिगमने खलु युष्मस्य वीर्येण ताजिक
विदामुधियत्रवाच्यम् अथ यात्रायां दिग्ज्ञानमुक्तेरोमकेन अग्निसशिर्भवेत्सूर्यदक्षिणा पृथिवी भवेत् वायुराशिः पश्चि
माचसो म्याशा जलमेस्मता अत्र यात्रायां गकारकाणां ग्रहाणामध्ये यो बलवान् स दधिष्ठितराशौ गमनं वाच्यं वलसाम्येत्तन्
मध्ये केन्द्रस्थग्रहा द्धितराशौ गमनं वाच्यं तदभावेऽपि नवमभावराशिदिग्गमनं वाच्यमिति विशेषः चण्डेश्वरः वर्षलग्ना
त्रिवैष्णवस्य ज्ञे भूगोवा बलान्विते विदेशं याति गेहस्थे विदेशस्थे गृहं व्रजेत् सुखेन भिन्निस्थिते भूमिगमनं न तदा भवेत्
तत्रैव गमनं पापेवर्कस्वेतोय दानहि भाग्यपो लग्नपो वा स्याच्चन्द्रगोवा विशेषतः चन्द्रलग्नेश्वरो भाग्यगमस्तत्राप्यचिन्तितः
चन्द्रो लग्नपतिर्कीपिकेन्द्रे खेटे सहभ्रगः सिद्धेऽपि गमने तत्र गमनं चेति निश्चितम् द्यून्पेधर्मगोयानमवश्यं निर्दिशेदुधः
चरराशिषु केन्द्रे भयुक्तेषु निश्चितम् ग्रामादौ गमनं भूयाण पयुक्ते चिराद्भवेत् चरस्वभावदशमा दशमेशनिरीक्षणात्
अशुभेक्षणयो द्वप्रयाणमिति कथ्यताम् उदयद्यून्चन्द्राणां कर्तरी पापसंभवा यात्रायां च तदा वाच्यं भयं चौरादिशस्त्रजं
कर्तरी शुभसंभूत मनप्रतिबन्धका हिल्लाजः तृतीयधर्मगोभौ मोनष्टवीर्यशनेऽपदे पुण्यनाशकरः सूर्यो वर्षशोही नवीर्यवान्

त्रिधर्मगः पापकरो न शेमन्दो ब्रह्मपुत्रस्तथा मन्दो ब्रह्मपुत्रिधर्मस्थो धर्मदो बलसंयुतः गुरुस्त्रिधर्मगो वेशेन नृपाद्व्यकरो बलः
 मुन्यत्रिधर्मगा पुण्यप्रदा पापयुता न्यथा दग्धेन ह्येकूरयुते धर्मेशो ज्ञातिनाशनम् जीर्णताजिके मूर्तिमूर्तिपतिः पश्येद्भाग्यं प
 श्यति भाग्यपः भाग्यं लग्नपतिर्लग्नमभाग्यपः पश्यति ध्रुवं भाग्ये लग्नपतिस्तिष्ठेत्लग्ने भाग्यपतिर्यदा भाग्यलग्नपती स्वर्शे ब
 र्धभाग्योदयो भवेत् अथ नवभावस्थितानाम्मूर्त्यादीनाम्फलानि पद्मकोशे धर्मस्थितो र्कश्च स होदराणां मीडाकरः क्लेशवि
 र्धनश्च धर्मप्रदो राज्ययशः प्रदश्च तद्वर्षमध्ये स्वदशाङ्ग गश्चेत् पुण्योदयन्धर्मगतशशाङ्को भोग्योदयञ्चार्थसमागमञ्च
 तीर्थाटनं भूमिपतेश्च लाभशुभेक्षितः पुत्रसुखं सितेन्यत् २ धर्म्यङ्गते भूमिसुते च वर्षे पुण्योदयो विनाशनमगमश्च भाग्योदयो
 मानविवर्द्धनञ्च महाप्रतिष्ठाम्बरलब्धिरत्र ३ धर्मस्थितश्शशिसुतस्सुतलाभसौख्यमर्था गमं संततं मङ्गलमाशु कुर्यात्
 भूपाज्जयो भूमितीर्तिविवर्द्धनञ्च भाग्योदयो विनाशनमत्र वर्षे ४ वाचस्पतिर्धर्मगतो नराणां कश्चित् धर्मस्वहृत् संसृज्य
 भाग्योदयश्चार्थसमागमञ्च तीर्थाटनं पुण्यमतिम्प कुर्यात् ५ धर्मस्थितो धर्मकरः कविस्स्यात्त्रेन्दुतुल्यं च नरं करोति सुख
 देवाहनभूषणानां गोभूहिरण्याम्बरलाभमाशु ६ भाग्योदयं भाग्यगतः शनिश्चेद्भूयार्थदः शत्रुविनाशनश्च कीर्तिश्च यस्यास्मि
 थापि दत्ते होदराणां भयमार्तिदंश्च ७ धर्मस्थितो धर्मविवर्द्धनो गृह्येयं च यच्छत्रविनाशनञ्च भाग्योदयञ्चार्थसमागमञ्च द

हा
२५
२५

रोतिपीडां पशुबंधवेषु ८ मणिः श्रुः जायापुत्रविवारः मतिधर्मक्रियादिषु चित्तेदेगाकुलमित्यंतवमेतपनेयदि १ त्वमे
धर्मलब्धिश्च मनस्संतोषमेव च यशोवृद्धिर्नृपान्मानोदयोदौर्जनिकाकरे २ पापलब्धिर्भवेत्सुखमिदं विभवक्षयम् कल्लं
बंधुवर्गैश्च नवमे धरणी सुते ३ धर्मबुद्धिस्ततोदेगदेन्यं जायापुत्री डनम् चंद्रजः कुरुते वर्षे नवमस्थाय दानृणाम् ४ धनलाभो
राज्यसौख्यं धर्मकार्यं भवेत्सदा प्राप्नोति विविधा भोगान्देव ज्येनवमस्थिते ५ शरीरे चैवमारोग्यं सद्युद्धिर्विभवागमं पुत्रजाया
दिकं सौख्यं नवमे भृगुजन्तृणां ६ जायापुत्रमनुत्कृष्टं धननाशान् नृपाद्वयम् दुर्मतिः पापबुद्धिश्च नवमे भास्करात्मजे ७ विदे
षश्च वपुः पीडादेन्यं राजादिपीडनम् धर्मकर्म लम्बश्च गृहधर्मगतादि ८ इति नवमभावविचारः अथ दशमभावविचा
रः तत्र दशमभावो किञ्चिन्तनीयमित्युक्तं चण्डेश्वरेण आकाशवृत्तान्तजलपातः स्थानं पितुः कार्यं सुखादिमानं पुण्यं नृपत्वं च
तथाधिकारामुद्राच्युतिस्तद्दशमे विचिन्त्यम् अत्रापि पूर्ववद्विचारः अथ योगाः चामनाः वर्षे श्वरे गगनगैराज्याप्तिः स्याद्दलान्वि
ते भवेत्स्थानान्तरप्राप्तिरन्यकेंद्रगते १४।७ सति वर्षे शोर्कश्चतुर्थस्थः पूर्वार्जितपदाप्तिदः वर्षे शोर्कोलाभगतस्सख्यं स्यान्नृपमंत्रि
भिः वर्षे शस्त्रं लम्बगोदशमस्थो वाराज्यदस्यादितियादवः वर्षे श्वरे वामिहरेथलम्बस्वस्थे सवोर्ये कुलरूपराजता नीचस्थे कू
रयुक्तेर्के लस्थे स्याद्धनं नृपात् समरसिंहः लम्बे गगने शरविस्थाने मुथहागमे हि गज्याप्तिः जन्मनि सिंहगतेर्के वर्षे वलिनिप्रभोः

पदप्राप्तिं चंद्रमौमस्यानेस्यानान्तरकारकत्वं स्यात् अथ वर्षे शश्वद्रोदशमगोमौमस्थाने स्थानलाभदोभवतीत्याह यादवः नृला
 जम स्थे चंद्रमौ १० निशाकरं परास्यदाप्तिस्त्वहवर्षवेशनइति मन्दस्थाने भौमे पशुतिमुथहांकु कर्मतानृपभीः द
 शप्रभवने एते योगा इति केचित् गगनपवर्षपलग्नार्धाशानां मुथशिते हिराज्याप्तिः नृपसहमपेव नथरतीत्यशाने च नृपयोगः
 जीर्णताजिके दशमाधीश्वरसूर्यो जन्मकाले ववेशने दशमस्थो विनग्नेशात्थशालीराज्यदायकः पापार्दितो नष्टवलो राज्येशोरा
 ज्यनाशदः शोरे शनौ ध्रिकोरेण हने व्याकुलना भवेत् तेजस्मिहः जन्माङ्गपोव समयेयदिकर्मनाथः कर्मेश्वरो जनुषितग्नपतिश्च
 वर्षे कर्मङ्गदृष्टियुति तस्सवलः पदाप्तिं कर्षातदेत्यखिलभावफलं न्विलोक्यम् योमावपेव जनुषे हते व्ययाष्टि स्थेशुभे
 इह हि नान्यशुभे पियोगे कर्माश्रितं सहमपेशनिदृष्टयुक्ते कर्मक्षतिदंशमपि विनष्टदग्धे वर्षतन्त्रे त्वर्षोच्चंगकर्मणि सूर्यपु
 त्रे नैरुज्यमर्थधिगमश्च जीवे सूर्ये नृपाद्वाहुवलात्कुजेथो वधे निषिक्त्यातिषकव्यशित्यैः षडष्टव्ययोद्वेशे कर्मेशो च वलोऽस्मि
 ते सूतावदे च नेशुभंतत्रावदे मृत्तिपेदा न शतथा यादवः द्रव्येशेन समासु जन्मनि तनूनाथे स्थशाने तथौ द्रव्येशेन समाङ्गपेन शु
 भयुक् मनुष्येश्वरस्यापि वा वर्षेशेन जनुः स्वपेन च तथायोगे तु राज्यादिकं सूर्ये ग्वेनधिकारके जनि तनूपैर्युते चापितत् वर्षाङ्गदिश
 मेतु राज्यसहमे सौम्याक्षियुक्ते तदा तद्द्विजनि वर्षरवस्थिति रवौ लने शयोगे ग्रके तद्द्वज्जन्मनिकर्मपेव किमिमं याते च न स्थे समा

बा
र० उ
२६

कर्मशोजनिसादये समुदिते दृष्टे बुते च दृष्टे जनौ स्वपेवान्नपसादये वा समुद्रते राज्यपदाप्तिगौरवं समापतौ जन्मनभोमर्दी भुजास
मृथशीलेथनभोङ्गनाथयोः स्ववंशमानेन नृपत्वलब्धिता सादेशु भेदे जनेनेपिराज्यं हिल्लाजः वर्षे धरैरवौ चन्द्रस्थानगे रविनेर्दने
जन्माब्दकालयोः पापाक्रांते स्यात्कर्मनाशनम् तादृशे च शनौ वक्रे दग्धे निष्फलता भवेत् सर्वकर्मसुकर्मसुकमभावौ शनीक्षितौ
युक्तीबां कर्मवैकल्यं कर्मसद्गफलन्तथा लग्नाधिपेन वार्केण इत्यशालं करोति चेत् दशमेशस्तदा वंशं स्वान्नपदर्शनम् क
र्मशस्याग्रतौ यातौ यदा लग्नपभास्करो स्वगोलगने श्वरो वा स्यान्नपेण सह सद्गमः चूडामणौ लग्ने शस्ते च नाथेन तुङ्गादिस्थेन वी
क्षितः अभीष्टपदलाभाय लग्ने लग्ने श्वरे तथा सौम्यस्वामियुते दृष्टे पदप्राप्तिस्थिरं तथा एवमेव पदस्थाने वृश्चिके स्वल्पसिद्धिरुत
उदिते राज्यपेराज्यं चरवर्ज्यं शुभग्रहैः पदस्थैर्ययुते दृष्टे कूरैश्चापि पदच्युतिः पदेशश्चेत्पदं पश्येत्पदं तस्य स्थिरं भवेत् लग्ननाथ
पदाध्यक्षावन्योन्यं यदि पश्यतः लग्ननाथनभोनाथ चन्द्राव्योम्नि पदार्थदाः स्त्री चेलगने शुभः खेटः सौम्यदृष्टः पदप्रदः सप्तमे चा
ष्टमेशुक्ते पदलाभस्त्वभावतः बुधेन गुरुणा वापि युक्ते शुक्ले महत्पदम् सचन्द्रे स्वामिनः प्रीत्या सकुजे कलहादिजः पदन्नैव ससौ
रे स्यात्सार्कैर्मिथ्या तु तत्पदम् पदसिद्धिं शुभैर्युक्ते पापयुक्ते पदच्युतिः स्थिरो दये पदप्राप्तिं शुभस्त्वामियुते सिते इत्यमेव प
दस्थाने सास्त्वल्या किंतु वृश्चिके लग्ननाथनभोनाथौ चन्द्राव्यो च फलप्रदौ मध्यपे सशुभेराज्यं राज्यभ्रंशस्तपापके पदावाप्तिः

भवेच्छीर्षेदियेलगनेशुभान्विते समरसिंहः दशमस्वामीलगेपश्यतिलग्नन्पलाभः राज्ञश्चित्तंकीदकृतत्रापिविनिर्दिष्टे
 वम् लग्नेशदशमपत्योस्तेहदशास्थाच्छभञ्जितम् कूरदशाविपरीतन्दृष्ट्याभावेचमध्यमम्प्रोक्तम् अन्यत्रापि स्वकीयस्वा
 मिनासाहर्षीतिर्वषतुलालिनि लग्नेवश्यंसमादेश्याकन्यालग्नचमध्यमा अथदशमभावस्थितानांसूर्यादिग्रहाणाम्फलानि
 पद्मकोशे यदादिनेशोगगना श्रितस्याद्राज्यार्थदोमानविवर्द्धनश्च हिरण्यभूम्याम्बरलाभकारीचतुष्पदा द्वैषुरुजोविवर्द्धिः
 १ कर्मोदमं प्र कुरुते गगनेशशाङ्कोद्रव्यागमन्पकुलाद्रिपुपक्षनाशम् व्यापारतो बहुसुखमोदनीम्प्रतिष्ठांकीर्तिन्तथाध
 नगुताम्प्रकरोतिवर्षे २ कर्मस्थितोभूतनयोद्धमध्ये कर्मोदयञ्चार्थसमागमञ्च राज्यार्थलाभञ्चमहाप्रतिष्ठांकरोतिमी
 नम्पशुघातनञ्च ३ गगनगशाशिजोयदिहायनेभवतिवाहनसौख्यकरस्तदा सुतविवर्द्धिधनाम्प्रसमागमौ विलस
 नञ्चतथान्द्रपतेर्जयम् ४ ज्योतिस्थितश्चेत्तुरराजमन्त्रीहेमाम्बराप्तिञ्चजयङ्करोति भूप्रसादास्तिगोधनाप्तिं
 द्वायनेशत्रुविनाशनञ्च ५ गगनगेभृगुनन्दनसंज्ञकेनृपसमोमनुजोयमहाजयः भवतिगोधनधान्यसमागमो बहुसु
 खंरुषिवाहनयोस्तदा ६ गगनगःरुषिहानिकरशनिःपशुजनंस्वजनोदरपीडनम् नृपसमोमनुजञ्चमहाधनेम्प्र
 कुरुतेकयविक्रयलाभकृत् ७ सिंहीसुतोदशमगःक्रयविक्रयेषुलाभन्नरन्पसमम्प्रकरोतिवर्षे भूषाज्जयंसततमङ्ग

रा
१०५
१०

लमाशुकुर्यात्कीर्तिश्रियं भवति वाहनहानिकारी ० मणित्यः राजमुद्रादिजं सौख्यसिद्धारम्भः सुखन्धनम् प्रख्यातं म्वंश
विस्तारं म्वर्षे दशमंगरवौ १ द्रव्यागमम्वस्त्रलाभं रोगनाशान्तथैव च प्रतिष्ठाकीर्तिलाभश्च वर्षे दशमंगे विधौ २ व्यापारन्ध्र
नलाभञ्च प्रसादभूमिपालनः तेजोवृद्धिस्तथारोग्यं दशमस्थे महीसुते वाणिज्याद्राज्यवर्गाच्च धनलाभं सुहृत्सुखम् व
लंकातिविवृद्धिश्च हायने दशमे वधः सत्कीर्तिर्भूमताम्मानं धनलाभं सुहृत्सुखम् गेहे महोत्सवे नित्यं देवे ज्यो दशमे यदि
नृपमानं सुहृत्सौख्यन्धनलाभं रिपुक्षयं सर्वां रभाः प्रसिद्धांतिदैत्ये ज्ये दशमे नृणाम् व्यापाराद्धनहानिश्च भयभूपा ले संभवं
सुखे दैन्यम्पवारश्च दशमे रविनन्दने भूमिनाशो भयन्ति नित्यं देहपीडा धनक्षयः इष्टस्वजनविद्वेषं राहौ दशमसंस्थिते इति द
शमभावविचारः अथ लाभभादविचारः तत्र लाभभावे किंचित्नीयमित्युक्तं चण्डेश्वरेण कार्यस्य सिद्धिः क्षयवृद्धिलब्धिर्ग
जाश्च वस्त्रासनयानशय्या विद्यार्थलाभोप्यथ नष्टलाभः कन्यासुवर्णस्य च लाभकार्यम् तन्मूलाहादेश्च शुरादिकञ्च सम
स्तलाभः खलु लाभभावे अत्रापि पूर्ववद्विचारः अथ योगाः जीर्णताजिके बुधे वर्षे श्वरे सौम्यरे दृष्टे धनलाभगे लाभो वाणि
ज्यतस्मौम्यलग्नगे मुख्यहायते तिरवनात्पठनात् लाभो वर्षे भवति निश्चयात् वर्षे श्वरे बुधे षष्ठाष्टान्त्यगे क्रूरसंयुते नीचकर्मक
तौ लाभस्त्वव्योदोपापवीक्षिते बुधे स्तगे तादृशे च न लाभस्यात्कदाचन तेजस्मिन्ः लाभोधिपेतनुभुजाविहिते स्थशाले वी

र्णावितेचपरिवारधनादिवृद्धिः एवम्फलन्तुमुथहापतिनाङ्गभोक्तासर्वपिताभगृहगाधनदाससवीर्याः वामनः वर्षेश्वरे
 लाभगतेसौम्यग्रहयुतेक्षिते लिखनात्पटनालाभस्तथैवव्यवहारतः वर्षतन्त्रे सवीर्येक्षितः समुथहालग्नेर्यसहमेशुभाः तदा
 मिरबातद्रव्यस्यलाभः पापदृशान्तु ताजिकभूषणे गगनभवनसंस्थामुत्थहावर्षकालेलिखनपठनलाभं सत्वयुक्ताकरोति
 निजपतिसहितामारन्धशत्रुव्यवस्थावितिरतिबहुविघ्नप्राप्तिकालेनराणां लाभेलाभेशः शुभैर्दृष्टयुक्तः स्वोच्चस्थश्चदूरसं
 स्थश्चसूर्यात् मातङ्गाश्वाबाघिमुर्वीविभृषायोषाहर्षोत्कर्षयुक्तं करोति यादवः जन्माङ्गपेलग्नपेतीत्यशालेमुन्येश्वरेणापि
 समेश्वरेण द्रव्येशमुख्यारव्ययुतौचलाभेजन्माव्योर्लाभशुभेव्यकेच लग्नगेसहमपेचस्वलार्तेदेवमन्त्रिणिधनदातिरुगा
 जन्मवित्तभुजिवर्षतनूपेमूथशीलिनिनिजोचितलाभः हिल्लजः लग्नलाभपतीलाभेलगनेवालग्नलाभपौ लग्नेलाभादिगो
 रास्यालाभेलग्नधिपोभवेत् एकोपिहियदायोगस्तदालाभस्तु निश्चितम् चंद्रयोगेविशेषेणपूर्णलाभः प्रकीर्तितः लाभेल।
 ग्नाधिपस्त्रिषेलाभाधीशेनसंयुतः तदालाभकरशीघ्रञ्चंद्रयुक्तोविवृद्धिरलाभपेस्तग्नपेलाभेलग्नपस्त्वसुरोषवापञ्चमेवल
 पान्तेसौम्यस्तदालाभस्तधर्मकः लग्नलाभपयोर्दृष्टिलाभेलाभकरीमता निष्फलाकथितायोमायदिचन्द्रेणपश्यति सर्वग्र
 हेक्षितेलाभेलाभोविंशविशोपकः एवंसर्वेषुभावेषुवाच्यं सर्वग्रहेक्षणात् शशिलाभपलग्नेशा अन्योन्ययुतवीक्षिताः लग्ना

त्रिकोणवित्तस्थाः शीघ्रलाभप्रदामताः तिर्यकोनौगतेलगनेतिर्यकोतिगतोयवा लाभेश्शुभदृष्टश्चेत्तुल्यभस्तदाभवे-
त् विलग्नसप्तमगाः पञ्चमस्थाः शुभग्रहः वाचंद्रलम्नपौषष्ठे बलिनौ वृषलाभदौ समरसिंहः नृपतेर्गौरवलाभो मेस्पादि-
तिलग्नलाभप्रयोश्च स्नेहदृशा शीघ्रस्यादिपुष्ट्या बहुदिनेष्वपि शोकेन्द्रस्थेशशियुतदृष्टे च पूर्णफलमस्ति स्थिररात्रौपि
पूर्णचरेत्यमर्द्धभवेन्मिश्रे देवगुरोर्केन्द्रगतेस्वेच्चादिगते च नृपशुभाशा पूर्णफलाच्छरग्रहपीडितेशीघ्रनाशस्स्यात् अथलाभ-
भावस्थितानां सूर्यादीनाम्फलानि पञ्चकोशे रविलाभगोलाभकारी नृपास्याधनाप्तिश्च धान्यावरं , बैहिरण्यम् विलासादि-
सौख्यं रिपूणां विनाशं सुताङ्गेषु पीडा भवेत्तदशायाम् १ रिपोर्नाशनं लाभसंस्थे राशौ के बहुद्रव्यलाभकये विक्रये च नृपात्सौ-
ख्यलाभस्सुतस्यागमश्च प्रतिष्ठाविवृद्धिर्भवेद्द्वयनेस्मिन् २ अवनितनयलाभे राज्यलाभोर्थलाभो भवति रिपुविनाशे मित्र-
पक्षाङ्गयश्च हयभवनहिरण्यं प्राप्यते चां वराणितनयसुखविनाशो जायते हाथनेस्मिन् ३ लाभस्थितः शशिसुतो जयसंपदः
च भाग्यां वराणि बहुलानि करोत्यवश्यं कान्तेर्विवर्द्धनमथार्तिविनाशनञ्च स्याद्द्वयने पशुविवर्द्धनमत्र लाभः जयोमानवानां
सुरेज्ये चलाभे भवेद्दोहयानाङ्गजानाञ्च लाभः सुतस्योदयो जायते शत्रुनाशः प्रतिष्ठाविवृद्धिर्नृपाच्चापि सौख्यं ५ कविलाभगो-
लाभकृत्तुर्वर्णदस्याङ्गयमानवानां करोतीह वर्षे सुतानाम्बिवृद्धिस्सुखं राजपक्षादिपूणां विनाशं तथा मित्रवृद्धिः ६ लाभस्थि-

तोभास्करस्तनुरत्रहिरण्यगोभूमिरथाश्चलात्मन् अर्थगमङ्कीर्तिविवर्द्धनञ्चसन्तानपीडाम्भकरोतिवर्षे ७ लाभस्थितुश्चै
 त्वबलुसैहिकेयो नरन्तरन्द्रेण समङ्करोति हिरण्यगोभूधनसञ्चयञ्चशत्रुक्षयस्युत्रभयन्तथैव ८ मणित्यः वाजिनृपादिद्रव्य
 प्लिः प्रमोदस्त्वैश्वर्यगतः नृपप्रसादमारोग्यस्त्वर्षेलाभगतिरदौ १ पुत्रवस्त्रादिकप्राप्तिर्द्धनस्त्रालयसंभवः श्वेतकपाणकास्त्राभो
 वर्षेलाभस्थितेविधौ २ जायापुत्रसुतत्सौख्यम्प्रतापेविभवागमः शत्रुक्षयन्तृपात्सौख्यलाभगेभूमिनन्दने ३ द्रव्यलाभन्तथा
 रोग्यम्प्रभोः प्रीतिविवर्द्धनम् शुभकपाणकास्त्राभोलाभस्थानेयदाबुधः ४ आयुरारोग्यमैश्वर्यञ्जायापत्यसुहृत्सुरवम् नृणा
 ञ्चतुष्पदप्राप्तिर्देवेज्योलाभगेयदि ५ जलमार्गङ्गनप्राप्तिस्तथाशुभकपाणकात् प्रियागमस्तथासौख्यलाभगेभृगुनन्दने ६
 द्रव्यागमन्तथैश्वर्यमारोग्येष्टितामुखं शूरस्त्वत्याश्रितोलाभोवर्षेलाभगतेशनौ ७ शरीरारोग्यमैश्वर्यमन्त्रीसुखम्विभवागमः
 सङ्कीर्णवर्णतोलाभोराहुर्लाभगतेयदि ८ इतिलाभभावविचारः अथव्ययभावविचारः तत्रव्ययभावेकिंविचारणीयमित्युक्त
 ञ्चण्डेश्वरेण त्यागादिभोगादिविवाहदानकृणादिकर्मव्ययसंज्ञकञ्च पितृव्यमातृष्वसृमातृत्वानांयुद्धं क्षतिर्युद्धपराजयः
 श्व सम्प्रेक्षणञ्चेत्स्वसुरादिवित्तंकुलन्तथैतत्कथितव्ययाख्ये अत्रापिविचारः पूर्ववत् अथयोगाः जीर्णताजिके लग्नाद्व
 पौनष्टबलौव्ययाष्टरिपुमंस्थितौ नृभेभूयक्षयोत्यर्क्षस्याच्चतुष्पदनाशनम् वर्षेश्वरेसितेषष्टेस्थितेभृत्यक्षयोन्भे चतुष्पदेष्वदि

हा०

र०

२९

क्षीणे

नाशोविवलेकूरवीक्षिते दशमस्थेसभोमेन्दोस्थाच्चतुष्पदनाशनम् व्याकुलत्वञ्चभौमादौ चन्द्रेव्यगतेतथा षष्ठगेन्द्रतौसू-
 र्येसपापेपशुभाश्रिते भूत्येस्समङ्गलिर्वैव्याणष्ट्येपितत्कारम् मन्देद्वेपेद्वलयुतेरिपुगिष्पगतेतथा भूतासनन्द्रुमारोपोजला-
 श्रयकृतिर्भवेत् वामनः व्ययस्यवर्षेपुनरेतदुक्तशुभवीक्षिते आवासनिर्नितांभूमिप्राप्तिनघविनिर्दिशेत् यादवः भौमेचतुष्पद-
 युतेदशमेचतुर्थेमदावलोकिनयुतेस्त्वत्तिष्ठथानिः षष्ठेसिंतद्धाप्रियतौचतुर्थेऋगदृष्टेचयुतेरुगार्तिः ताजिकसारे मन्त्राच्चितो-
 गत्रिपतिर्व्ययस्योदेवार्चितःषष्ठगन्तोवित्तम् ॥ तदार्थनाशंघ्नकोनिशीघ्रंभूपादथोचौरजनाच्चदुष्टात् अत्रविशेषमाह तेजःसिंह-
 भावाइमेवजनुषोरपिदीर्ययोगाद्दुःपानेयनयलाःफलहानिदास्युः कव्यन्धवादिषुविलग्नमतश्चकेंद्रमुरव्याखिलान्निभव-
 नानिमत्तानितजैः त्रैलोक्यप्रकाशेद्वादेशेभनःसंदेविवाहादिषुसंक्षयं क्रूरप्यसद्यंराजदस्यभ्यःकुरुतेग्रहः व्ययेसूर्येनृपादृणु-
 श्चंद्रेचकष्टनः कुजेकीडाविनोदादौवृथेतुक्रयविक्रयात् जीवेधर्मव्ययस्तत्रशुकेवेश्यादिकर्मसु शनौव्ययेव्ययः कौर्धेत्ववि-
 नष्टोयदाग्रहः वर्षतन्त्रे यत्रभावेषुभयलोदुष्टोदजन्मनिग्रहः वर्षतद्वावस्तादृकतत्फलंयच्छतिद्रुवम् ताजिकभूषणे प्रा-
 व्याचिचारानुमतंनितांतंगयोदितंद्वादश भावज्ञानम् पलम्वलम्बीक्ष्यनभश्चराणान्तद्योजनीयंहिदशासुतेषामिति अथद्वादश-
 भावस्थि नानासूर्यादीनाङ्गहाणाम्फलानिपञ्चकोशे व्ययस्थिनश्चेत्यलभास्त्वरोसौस्त्रीविग्रहोद्देगकरोप्रिरोगकृत् व्ययञ्चशेषो

दरनेत्रपीडाङ्गुरातिचिन्तारिपुभिर्विनाशम् १ शशाङ्कोव्ययस्थगितः पीडनं स्यात्तथासद्यन्नेत्ररोगाङ्गुरेति विवादः जनानां
 महाकष्टसाध्यङ्गुफार्तिः च गन्तोदयन्तत्रवर्षे २ व्ययश्चापदेभूमिपुत्रे व्ययस्थे भवेन्नेत्रपीडाथकर्णे विकारः शिशोर्तिर्जनानां
 श्विरो धस्तथास्यात्कलत्राङ्गुपीडाभवेदत्रवर्षे ३ पुष्पं दशस्येति पूणाम्बिदादे व्यये गुप्त्रचिन्ता च कर्णे विकारः दशनेष्टकारो भ
 वेन्नेत्रपीडा कफार्तिश्च कष्टन्तयात्रायने स्मिन् ४ रिष्क स्थितस्सुरगुरुर्वहलव्यथा कष्टत्रुप्रवादं नृपभीतिकसेहि वर्षे नेत्राङ्गु
 पाडन कफार्तिजनप्रवादं हा निर्भयं भवति शोकविकारकारी ५ व्ययगतभृगुजे स्यात्साहचर्ये वातपीडा रिपुजलपरिवादे नेत्रे य
 श्चापिरोगः भवति रिपुभयम्वेशोकमोहादिकष्टं त्वरवमनविकारमृत्युतुल्यमभयञ्च ६ व्ययस्थानगेहायने सूर्यपुत्रे व्यये वि
 क्रये क्लेशचिन्ता च कष्टम् रिषूणाम्बिकाराङ्गुवेदयं नाश शिशोर्त्यङ्गिपीडा तथाहायने स्मिन् ७ स्थान भ्रंशो भवति नियमान्मा
 नवानाम् व्ययस्थसिंहीपुत्रेरिपुभयमभयं मृत्युमृत्युम्विचिन्ते शीर्षे कर्णे व्यथनमुदरे नेत्रे रोगान्नराणां लक्ष्मीहानिस्त्वजनकालदः का
 मिनीनाम्प्रपीडां ८ मणिस्यः दृष्टिरुद्वेगनाशश्च विद्वेषो वन्धुवर्गैः देहेपित्तोद्गारापादावर्षे सूर्ये व्ययस्थिते ९ इव्यस्यं सुधास्य
 त्वनेत्ररुक्कलशो गृहे वर्षकाले व्ययस्थाने चन्द्रः कुर्यादिदम्फलम् १० दृशेरोगं वपुः कष्टं धननाशं नृपाङ्गयम् सुतजीवादिजं दुः
 खं हायने द्वादशे वृत्ते ११ स्वल्पलाभमनाग्यम्वद्व्ययनृपाङ्गयम् स्ववर्गे कलहन्नित्यं कुर्यात्सोम्यस्तुरिष्कगः १२ स्वजने हिंसां

हा०

२३०

३०

खं ह्येतत्पत्तिर्द्धनव्ययः प्रवासो नृपलंभीतिर्देवेज्ये व्ययसंस्थिते ५ मित्रस्वजनविद्वेषस्तन्मार्गविभवव्ययः निस्संज्ञः ६ अथ
सञ्चद्वादशे भृगुजे नृणाम् ६ पादादिहृदये पीडाद्रव्यनाशान्त्रपाद्वयम् कलहम्वन्धुवर्गदौकूर्यान्मन्दो व्ययस्थितः ७ धनव्य-
यञ्च कष्टञ्च राजपीडारिपुक्षयः जाया पीडाभवे नित्यं स्वर्भानुर्द्वादशे यदि ८ अथ ग्रन्थोर्भावफलं स्वस्वदशासु फलदमित्युक्तं
ताजिकभूषणे स्वेचारिणां भावफलानियानितानीह कल्प्यानि दशासु तेषाम् राहो रभुयद्भावफलं निरुक्तं शनेर्दशायां खलु तत्प्रक-
ल्पमिति विशेषमाह यादवः स्वेच्छस्ववेशमास्तगनीचशत्रुहृदादिवर्गस्थितस्वेचराणाम् वलादलत्वादिविचार्यसम्यक्प्रोक्ता
नुसारेण वदेत्फलम् नृतिव्यायभावविचारः इति श्रीदैवज्ञवर्यपण्डितदामोदराभञ्जबलभट्टविरचिते हायनरत्ने द्वादशभाववि-
चाराध्यायः षष्ठः ६ ॥ ॥ अथ दशाविचारः तत्र दशाशब्देन शुभाशुभफलयाककाल उच्यते अथ पूर्वोक्तानां फलादीनां विभा-
गज्ञाने दशाज्ञानेन विना दुर्ज्ञेयमिति दशानयनमवश्यम्वक्तव्यम् यदाह सूर्यसूरिः यदपि सुचितमत्र समाफलन्तनुधनादिग-
तैः स्वचरैस्तु यत् दिनविभागमृतेन हि गम्यते तदहमत्र दशानयनम्वे १ यादवोपि विविधभावफलोत्पत्त्यफलं खगोदिशतितद्य-
दनेह सिद्धादशा इति तदानयनं नयसम्मतं परिवदामि विद्वंसफलमुदे १ अथ दशानयनप्रकार उक्तो वर्षतन्त्रे स्पष्टान्सूत्र-
गान्धर्वरात्रिधाराशीन्विना त्वत्पलवन्तपूर्वम् निवेशतस्मादधिकाधिकांशं क्रमादयं स्यात्तु दशाक्रमोदे १ ऊनम्विशोधाधि

कतः क्रमेणांशाद्यं विशुद्धं शक्यं केषैक्यम् सर्वाधिकांशोन्मितमेव तत्स्यादनेन वर्षस्य मितिः शुभाज्या २ शुद्धं शकांस्तत्क्षण
 येदनेन लब्धं भुवं केन भवेद्दशायाः मानं दिनाद्यं खलु तद्ग्रहस्य फलान्यथा सान्निगदे तु शास्त्रात् ३ अयमर्थः दशानयनेन नन्दगता
 नां सर्वग्रहाणां राशीन्विहाय सर्वग्रहानां शोऽग्रहः पूर्वलेख्यः पुनस्तस्माद्यथायथायस्य स्यादधिकं यथा सर्वग्रहं लगने निवेश्य एव
 निवेशितास्सर्वे ग्रहाहीनां शसंज्ञकास्त्युः वर्षे अयं दशक्रमः स्यात् पुनरूनं हीनमंशाद्यं ग्रहमाधिकांशाद्ग्रहाद्विशोध्य क्रमेण किं
 विदधिकांशं तदग्निमाद्विशोध्य एवं सर्वे ग्रहाः शोध्यः शेषांशानां नाम पात्यांशाश्शुद्धांशाश्च पुनर्यात्यांशानां योगः कर्तव्यः स्य योग
 हीनां शसाम्याभावे सर्वग्रहमध्ये यो धिकांशस्तत्तुल्यमेव स्यादिति व्याप्तिः ननु हीनां शसाम्येपि तदूर्ध्वं पात्या इत्यनेनानीतपात्या
 शयुतिः सर्वाधिकांशस्तत्तुल्या भवत्येवेति स्यादेतत् यदि साम्यांशाः परस्वगस्य पात्यांशाश्च न्यत्वं पात्यांशाभावे दशाद्यभावोपि स्या
 त् न चेशपत्तिर्दशाभावे तु भावमुन्या वर्षे शांदिफलस्याच्छेदापत्तेः किंच कृशांशसाम्ये समांशा परस्वगस्य दशाभावो यदि प्राची
 नानामाचार्याणामनुमतः स्यात्तर्हि एकशशिगानामेको शहरति वलीति जातकोक्तिवद्वालिन एकस्यैव दशास्यादित्युक्तं स्यात् अं
 शाद्यस्य समत्वे दशाचवीर्याधिकस्य पूर्णा स्यादिति वक्ष्यमाणं हि ल्हाजवचने निर्वलस्यानंतरं दशेत्याशयो वगम्यते अन्यथा म
 मांशा परस्वगस्य दशाभावेन तत्क्रमाकांशाभावात्तन्निर्णायकं हि ल्हाजनेजः सिंहादिवाक्यं वलिनः पूर्वादशा इत्यादिकम्

३१ लपितुमिव स्यात् अपिचलग्नग्रहाणां मष्टानां मध्यं शसाम्ये सप्तानां पात्यांशश्च न्यत्वादेकस्यैव समग्रवर्षदशा स्यात्
 ३२ कस्यैव दशाफलं शुभमशुभं वा समग्रवर्षं भवतीति वालोपि प्रतिपद्यते न चांतरदशा विदशा फलभेद इति वाच्यम् पा-
 ३३ त्यांशाभावेन तद्दशायामन्तर्दशादेरपि गणनकुसुमायमानत्वात् अतएव श्रीमन्नीलकण्ठदैवज्ञैः कुरुने विशो ध्याः अधिकत इत्यु-
 क्तम् नतु ऊर्ध्वस्थग्रहशोधनमधस्थितग्रहे उक्तम् अत्र कुरुनांशग्रहे तस्मादधिकं शोभ्यः शोधिते सति ग्रहाणां दशादिना-
 नां तुल्यत्वेऽपि न कापेक्षतिः तस्माद्धीनांशसाम्याभावे पात्यांशयोगः सर्वाधिकांशमिषो भवति वर्षतंत्रवाक्ये अव्ययानामनेका-
 र्थत्वादेव शब्दो वा शब्दवाची ज्ञेयः हीनांशसाम्यं कदाचिद्भवत्यतः श्रीमन्नीलकण्ठदैवज्ञैः पात्यांशयोगं सर्वधिकांशो न्यतो-
 भवतीत्युक्तः अन्यथा पात्यांशयोगमनुक्तैवलाघवान्मर्वाधिकांशैर्भाज्या इत्यभिदध्युरित्यलमिति प्रसङ्गे न पुनः पात्यांशयो-
 गेन सर्वाणि नववर्षस्य मितिः सौरी ३६० सौरसावनावा ३६५।१५।३१।३० सवर्णिताद्वा ज्याद्यलब्धदिनाद्यं सप्तस्मिन् वर्षे भ्रुवां-
 कस्स्यात् अनेन भ्रुवांकेन ग्रहाणाम्पात्यांशगोमूत्रिकासंज्ञेन गुणनप्रकारविशेषेण गुणिताः षष्ठ्योपर्युपरिलब्धेन युक्ता-
 स्संतो ग्रहाणां सत्त्वानां दिनघटीपलरूपाणि दशमानानि स्युः अत्रोदाहरणम् तत्राब्दप्रवेशे स्वत्यांशो बुधो स्त्रीति सप्र-
 थमं तो विलेख्य ततः किञ्चिदधिकं शल्लग्नं ततस्सूर्योऽधिकं शः एवं सर्वे स्यान्त्याः ततः कुरुनांशो बुधः ०२।१८।३४ अधिकं शः

गनमिदं ५२। २विशोधशेषं ०६। ३४। २० लग्नस्याधःस्थाप्य एवं सर्वेषां पात्यांशा जाताः एषां पात्यांशानां योगः २०। १६। ३१ ह्रीं भा

वृ	जि	सू	शु	र	म	श	च	ग्रहाः ॥
२	८	६	१६	१६	१६	२१	२०	ह्रीं भाः
१८	५१	४४	२६	२३	५०	५१	१६	
३४	२	५९	२६	३३	८	३	३१	
२	६	०	६	२	०	१	६	पात्यांशः
१८	३४	५१	४१	५१	३३	५६	१६	
३४	२०	५०	२७	६	३१	५५	२०	
२६	८३	६	८५	३३	७	१५	००	दशा माने दिनादि कमु
२२	४४	१६	४२	४६	६	१६	३१	
६	२८	३४	१७	४३	४४	४६	२२	

शमास्याभावात्सर्वाधिकं शश्वद्वंशदिना २०। १६। ३१। तुल्यांशः अनेन वारद्वयं षष्ठ्या ६०
सर्वर्णितेन १०१७९१ सौरी वर्षमिति ३६० वारद्वयं षष्ठ्या ६० सर्वर्णिते जाता १२९६००० भक्ता
लब्धो दिनघटी पलात्मको ध्रुवकः २२। ४३। ५५। अनेन ग्रहीणां पात्यांशा गोभूत्रिकया सङ्कु
णिता षष्ठ्यापर्युपरितुल्येन युता जातानि ग्रहाणां दिनादिदशांशानि अथ प्रकारं नरं
जातिकालं कारकरे पात्यांशनिघ्नादथ सौरवर्षाद्वंशभक्तादशवादशाहाः सौरवर्षमि
तिः ३६० बुधपात्यांश २। ८। ३४ गुणा ८। ३०। २४ सर्वाधिकं शभक्ता २०। १६। ३१ लब्धादिनाद्या
बुधदशा २९। २२। ६। पूर्वागतसमेव तत्र दशाप्रवेशजानार्थं सौराणि दशादिनानि वर्षप्रवे

शकालार्के राश्यां दौयो ज्यानितत्समेर्के दशाप्रवेशास्त्युः उदाहरणम् वर्षारंभे सूर्यः ०३। १९। ३६। ५९ तस्मिन्काले ऽयं सूर्यस्थित
स्तस्मिन्नेव काले पूर्वप्रकारेणानीता सुदशा सुप्रथमतो बुधदशा सौर्येव जातादिनाद्या २९। २२। ०६ पुनर्वर्षप्रवेशकालार्के ०३। २९।
३६। ५९ बुधदशाहाः २९। २२। ०६ अंशभौयोजिताः ०४। ०८। ५८। ०५ जानोग्रिमदशाप्रवेशार्कः एवमग्रेपि अथात्र वर्षप्रवेशार्कः

हा

२०३

३२

तिदिवसान्पञ्चाङ्गपत्रेदृष्ट्या तत्र दशाप्रवेशमालक्ष्यफलानिवाच्यानि अतएव साम्प्रदायिकाः कस्मिन्काले
 शोजातइतिसंशयसौरसावनदिनादि वर्षमानेन दशाहाश्च समानयन्ति तत्र दशाप्रवेशकालज्ञानार्थं वर्षप्रवेशवारादौ प्र
 थमदशादिनानियोज्यानि उपरिसप्ततष्टानि द्वितीयदशाप्रवेशे वारघटीपलात्मकः कालो भवति पुनर्द्वितीयदशाप्रवेशका
 ले द्वितीयदशादिनानियोज्यानि तृतीयदशाप्रवेशकालो भवति एवमग्रेपि उदाहरणम् श्रावणकृष्णानवम्यां शुक्रवासरे स
 र्योदयाद्गतघटीपलेषु ०५।३६ वर्षे प्रवेशः अस्मिन् वर्षे प्रवेशकाले प्रथमं बुधदशां जाता सौरसावनदिनात्मिका २६।४१।५०
 पुनर्वर्षे प्रवेशवारादौ ०६।०५।३६ बुधदशाहाः २६।४१।५० योजिताः ३५।५३।०६ वारस्थाने सप्ततष्टशेषं शनिवारो जातः व
 र्षप्रवेशा देकोनविंशदिनान्तरं शनिवारे सूर्योदयाद्गतघटीपलेषु ५३।२६ द्वितीयदशाप्रवेशे लग्नस्य जातः पुनरस्मिन्
 काले ००।५३।२६ लग्नदशाहा योजिताः पूर्ववत् तृतीयदशाप्रवेशे वाराद्यः कालो भवति एवं सर्वत्र वामनेन तु मुन्याफलज्ञाना
 र्थं लग्नवन्मुन्यादशापि कर्तव्यं युक्तम् सर्वग्रहाणां युक्त्या भुक्तांशान् स्वांश्च पीडयेदिति यत्र यत्र द्वयोर्वह्नान्वाग्रहाणा
 मंशादिसाम्यन्तत्र दशाक्रमज्ञानमुक्तम् हिल्लाजेन भंशाद्यस्य समत्वे दशान्वीर्याधिकस्य पूर्वास्यात् वीर्यस्यापि समत्वे स्य
 रात्यगतेर्दशापूर्वा ९ वर्षतंत्रेपि शुद्धांशसाम्ये वलिनोदशाद्यावत्तस्य साम्ये ल्यगतेस्तु पूर्वा अत्र शुद्धांशानाम्प्रात्यांशानां सापेधि

कवलग्रहस्याद्यादशानेतद्युक्तम् शुद्धांशसाम्ये यतोदशाक्रमज्ञानं हीनांशक्रमेणोक्तम् अत्रहीनांशसाम्याभावेपात्यांशः
 साम्याभावेपात्यांशसाम्यं भवति उदाहरणम् तत्रहीनांशग्रहाः पात्यांशः श्रुतिख्यन्ते अत्रसूर्यबुध
 शुक्राणामन्यांशसाम्यं यद्यप्यागतम् तथापि बलविचारं विनैव हीनांशक्रमेण बुधशुक्रोपेक्षयान्य
 नबलम्यापि रवेः पूर्वदशाततो बुधस्य ततः शुक्रस्य ततः शने एवं हिल्लाजवचनस्य स्ववचनस्यापि
 वैपर्यम्भवति तस्माच्छुद्धांशगणितं विना शुद्धायथावस्थिताये शास्त्रेषां साम्ये इत्यर्थः शुद्धांशानाम्पा
 त्यांशानां साम्ये इति व्याख्यानं देवानाम्प्रियस्य सम्मतमिति अथ गतिसाम्येऽपि दशाक्रमज्ञानं पृच्छति
 भूषणे गतिसमत्वे संमदः शास्त्रोक्ताश्च रुदयक्रमादथ च तत्साम्यं तु पाठक्रमात् अयमर्थः गतिसाम्येऽपि सूर्यवशो न प्रथमं
 दितस्य पूर्वादशा तस्यपिसाम्ये लग्नसूर्यचंद्रमौमेनादि पाठक्रमाद् दशास्यात् अथ लग्नग्रहयोरंशसाम्ये पूर्वानीत लग्नबल
 ग्रहबलयोर्मध्ये यस्याधिक्यं तस्याद्यादशात् लग्नसाम्ये लग्नस्य गत्यभावात् बुधने शग्रहयोर्मध्ये यस्याऽल्यगतिस्तस्याद्यादशा उक्त
 ज्वताजिकसारे वीर्ये समानितनुस्वतये दशात्ताज्जदालग्नपरिवेदयाश्च यस्याऽल्यभुक्तिः स्वर्गपूर्वकोसौ ज्ञेयो ग्रहज्ञैरिह पाकमा
 र्ग इति गतेरपिसाम्ये उक्तबलुने शग्रहाः मध्ये पूर्वादितस्याद्यादशा रुदयसाम्येऽपि कश्चितपाठक्रमेण दशाक्रमो ज्ञेय इति अथः

चं	रू	व	शु	श	
३	७	११	१५	१९	हीनां
५	८	११	१५	१९	शाः ॥
३	४	४	४	४	पात्यां
५	३	३	३	३	शाः ॥

६० मासप्रवेशे दशाभयनमुक्तमुक्तावल्याम् पात्यांशयेमेन भजे द्वाते व्यमासंतरस्याङ्गुणकायतेन पात्यांशकासंगुणिता दशांस्स्युरु-
२०३ क्तकमान्मासफले दशानाम् हीनांशकानुक्रमतो यथास्थलवैक्यत्वात् समिते यदाप्तम् पृथक्पृथक् तद्गुणिताश्च तेषां दिना-
३३ निवासामफले दशानामिति समरसिद्धेन सर्वग्रहाणां भोग्यांशोभ्यो दशानयनमुक्तम् सर्वग्रहाभुक्तांशानवसंस्थाप्य भोग्यभागे-
भ्यः जातांकभुक्तवर्षे यत्पुन्यं तेन संगुणयत् प्रत्येकभुक्तांशयो यस्यास्ति राशिसंख्यांकः तस्यास्ति तत्प्रमाणादिवसाद्यस्यः प-
लाति स्युः व्याख्या सर्वग्रहाणां मलग्नानां भुक्तांशान् कर्मभूमौ संस्थाप्य अंशास्त्रिंशन्मध्ये शोधिताः संतो भोग्यांशास्स्युस्तेभ्यः प-
र्वोक्तप्रकारेण यो जातांकस्तेन वर्षपरिमाणं भाज्यम् अयमर्थः पूर्वग्रहभागा हीनांशक्रमेण स्थापिताः इदानीन्ते भागास्त्रिंशन्मा-
ध्यंशोधितास्संतो भोग्यभागा वैपरीत्येन हीनांशा जातास्ते पुनर्वैपरीत्यक्रमेण पात्यांशा कर्तव्यास्तेषां येमेन वर्षं भजे यत्पुन्यं ते-
न यस्य यस्य यो यो राशिसंख्यां कोशसंघसंख्यां कोस्तित तद्ग्रहांशस्वरूपाः प्रत्येकभुक्तांशानि दानीं पात्यांशकवर्सेन स्थापितास्तान्
गुणयेत् गुणने कृते सति तत्प्रमाणात् तद्ग्रहांशवशात्तो दशादिवसाद्यास्युः उदाहरणम् तत्र हीनांशाद्या ग्रहाः अत्रैव चक्रन्या-
सः गण्यं भोग्यांशास्ते वैपरीत्यक्रमेण शोधने पात्यांशास्स्युः पात्यांशानां योगः २० अनेन वर्षसंख्या सौरी ३६० भक्ता लब्धो दिनदि-
भुवकः १३।२० अनेन ग्रहाणां पात्यांशा गुणिता जाताः सौरदशादि दमाः अयं दशाक्रमः समरसिद्धेनाप्रचुरदवस्थाभिहितः

अत्र केचिन्सर्वग्रहभुक्तांशकराधीनालोक्य यो भवेदस्य इत्येवं समरसिंहवाक्ये राशिष्वस्य संघवाचित्वेव क्रव्ये सर्वग्रहभुक्तां
 रासंघं तद्वलोक्य यो भवेदस्य इत्येवं समरसिंहोद्भूयान्न वे क्रमतो राशिष्वदोषादानसामर्थ्याद्वाश्यादियद्वाणां सलग्नानां दशाष्टागुण
 विधिना विधेयेत्याहुः कथं सेषादिपुराशिषु प्रथमतो राशिगो ग्रहोलेख्यः ततस्तदधिको ग्रहोलेख्यः एवमुत्तरत्राधिकराशिः
 स्याः सलग्नसर्वे ग्रहोलेख्यस्ततः पूर्वपूर्वग्रहो राश्यादिरग्निमायिमग्रहाच्छेद्यः ॥ चमग्रपिशोऽध्याः तेषां राश्यादियोगस्यंशान्वि
 धयैतैर्वर्षमानं भात्यं यल्लब्धं सदिनादि ध्रुवकः स्यात्तेन सलग्नग्रहाणां कृतांशनामंशादिगुणं तीयं यद्भवतिसादिनादिकाद
 शाभ्यान् उदाहरणम् पासंशशिग्रहाणां योगो राश्यादिः १०।५०।० अनेनांशीकृतेन ३०० सौरवर्षमिति ३६० भक्ताल्लब्धं दिनां
 दिध्रुवकः ०१।१२ अनेन शोधिता ग्रहा अंशीकृता गुणिता जाताः सर्वेषां दशादिवसा यादवेन तु राश्यादिग्रहाणां दशाष्टा
 कारान्तरणोक्ता लग्नादिरिष्यान्तगते ग्रहेषु यो स्यो भपूर्वो हि स्वगस्तथादो स्याद्यो ध्रुवो स्यादधिकस्ततो ग्रे चैवं क्रमाद्युग्र
 मुखान्विलिख्य लग्नं चाग्रस्वगात्प्यजेत्तदनु तच्छ्रयो विलग्नदधः स्याप्यस्तद्विहगन्तं दग्रस्वगतः शेषस्तु पूर्वादधः एवं
 सर्वस्वगान्विशोध्यस्ततः संस्थापयेत्पूर्वदलग्नात्सर्वस्वगाधिकं तु विवरं सर्वाधिकाधोलिखेत् शुद्धांशयोगेन भजे चैवं
 लब्धेन लग्नादिस्वगाधरस्थात् शुद्धांशकात्सं गुणयेद्दशाभ्यां सृथकृथक्यो भसदादिनाद्याः द्वौ वा त्रयश्चेत्समराशिरेव ता

हा
रु
३४

स्तदव्यभागः प्रथमनिधेयः समानभागेत्यफलेस्तुलिप्तातुल्येवगस्तुगतौ समायात् पूर्वोदितो योऽथ विलग्नखेटौ सौम
तदा लग्नदशैव पूर्वा इति उदाहरणम् तत्र लग्नादिक्रमेण सर्वग्रहाः शोधितग्रहाश्च लिख्यन्ते अत्र सर्वखगाधिकं विवरं रा
श्यादि १२४।३५५ सर्वभावप्रतिवर्तमानम्यचंद्रस्याधस्तात् लिखितं अथेषां शुद्धानां योगराश्यादि १३।१४।२३।२५ एवामंशाः ४०४२३२५
सारे वर्षमानं ३६० भक्तं लब्धो दिनादि ध्रुवकाः ०।५३।४०।५०। अनेन ग्रहाणामन्तराश्यादीनि गुणितानि जाता दशाहासौराः

च	ल	स	व	शु	र	श	मं	ग्रहाः
१	२	३	४	५	६	७	८	हीनराश
१५	२५	३५	४५	५५	६५	७५	८५	यः॥
१४	२४	३४	४४	५४	६४	७४	८४	
१०	२०	३०	४०	५०	६०	७०	८०	
१	२	३	४	५	६	७	८	पात्यरा
१५	२५	३५	४५	५५	६५	७५	८५	शयः॥
१४	२४	३४	४४	५४	६४	७४	८४	
१०	२०	३०	४०	५०	६०	७०	८०	
४५	५५	६५	७५	८५	९५	१०५	११५	दशादि
१२	२२	३२	४२	५२	६२	७२	८२	नादि ३६०
०	१०	२०	३०	४०	५०	६०	७०	

अत्रान्तर्दशाप्रकार उक्तस्तत्रैव शुद्धांशयोगेन
भवेत्त्वकीयं दशादिनाद्यन्तर्वलेन हान्याद्
शुद्धांशकांस्तन्निजतः क्रमेण चान्तर्दशाथो
विदेशापि चैवम् १ राश्यादिग्रहशुद्धांशयोगेन
अथ हीनांशक्रमदशादूषणमाह स एव पूर्वा
त्यभुक्त्यंशकमार्गतोत्रदशाक्रमोयैः समवादि
विधेः नवो धितैर्यावनसम्प्रदायो न चिंतिता

ल	स	व	शु	र	श	मं	चं	ग्रहाः
२	३	४	५	६	७	८	९	ज्यादि
२५	३५	४५	५५	६५	७५	८५	९५	यथैव न
४०	५०	६०	७०	८०	९०	१००	११०	माः॥
०	१	२	३	४	५	६	७	योगाः॥
१५	२५	३५	४५	५५	६५	७५	८५	
०	१	२	३	४	५	६	७	
०	१	२	३	४	५	६	७	योगादशा
१३	२३	३३	४३	५३	६३	७३	८३	दिनादि ३६०
१२	२२	३२	४२	५२	६२	७२	८२	
१०	२०	३०	४०	५०	६०	७०	८०	

चापि फलार्थयुक्तिः १. तथा हि योऽप्यंशवर्गोऽन्यगोऽप्यपूर्वाद्दशात्फलदाकथं स्यात् अंत्यात्तथाग्रस्थितभूरिभागवेदयच्चि-
त्रेयमतोहिहेया २. अत्र लग्नस्यैव सर्वापेक्षया मुख्यत्वात् तत्समीपवर्तिनो ग्रहस्याद्यादशादूरवर्तिनः पश्चादितिसयुक्तिक-
विचाराभावाद्दीनां शमार्गदशावश्यं त्याज्येति यादवेक्तिः न तु यादवोक्तदशासावने किं मूलमूर्वोक्तसमरसिंहवाक्ये राशि-
दोषादानात्समरसिंहवाक्यमेव मूलमिति यतो राशिशब्दे मेषादिराशिवाचकः संघवाचकश्च द्वौ राशीपुंजमेषाद्याचिंत्यम-
रसिंहोक्तेरत्र राशिशब्दः संघवाची संपन्नः कथं अंशकशब्दश्चिंशद्वाव वाचकोस्ति राशिशब्दस्य मेषादिवाचकत्वे सत्य-
पि अंशात्मकत्वात्तेषां राशीनां पृथगंशशब्दोपादानं व्यर्थं स्यात् अतएव सर्वग्रहभुक्तांशानेवं संस्थाप्येति पद्यद्वयेन सु-
मरसिंहेन भोग्यभागेभ्य एव दशानयनं स्वीयमतांतरेणाभ्यधायि न भोग्यराशिभ्य इति अमुमेव अभिप्रायं मनस्यभिधा-
यस्मरसिंहाभिप्रायं जैस्तेजस्सिंहवामनादिभिः साक्षादंशदिग्रहणमेवाकारिकैश्चिद्राशिन्यागोपि तद्यथा तेजस्सिंहः स-
ंशदीनां प्रवेदान्मलग्नान्कृत्वा म्शाद्यंभुक्तमादाय तेषां योऽप्यंस्यात्तद्दशायास्तु पूर्वमस्थाप्यास्तं समादप्यधोयाधिकं श-
ति वामनेऽपि भुक्तभागादिकाः खिटाः कर्तव्या लग्नसंयुता इति मुक्तावल्यामपि न्यूनांशस्य दशादिना तदनुवर्त्तंशस्य चेति-
क्रमादिति तत्रैकभूषणेऽपि आदौ हीनत्ववस्ततोऽधिकत्ववस्तस्मादनत्यंशक इति ताजिकसारेऽपि सांगुखेदेषुलवादि-

हा
२०३
३५

नायोहीनस्तदं प्रथमं विलिख्येति ताजिकालंकारेपि आदावल्पलवस्ततोधिकलवइति ताजिकतिलकेपि स्पष्टी-
कृतांगयुतसप्तद्वौकसांयोभागादिनालघुतरः किलतद्दशादाविति ग्रहज्ञाभरणोपि सलग्नसप्तग्रहहीनभुक्तभागान्वि-
लिख्यप्रथमञ्चेति ताजिकरत्नमालायामपि सलग्नसूर्यादिषुखेचरेषु योल्यांशकः सः प्रथमं विधेयइति इत्यादिवह्नि-
वन्नामिराशिराहित्यप्रतिपादकानि संति यादवेन तु किं मूलमङ्गीकृत्य राश्यादिग्रहदशानयनमभणितदभिप्रायं वयन्न-
जानीमः अथ च तथाहीत्यादिपद्येन त्वया युक्तिरुक्ता सा चिंत्या नहि वाचनिके र्थे युक्तिः प्रभवेत् पूर्वोक्तवाक्येषु स्वल्यांशग्र-
हक्रमेण दशानयनाभिधानात् अथ चलग्नादित्योदुपानामधिकवलवतस्य दशाघाततो न्येति जातकपद्धतौ श्रीपत्युक्ते-
र्लग्नाद्द्वादशस्थस्य सूर्यचंद्रमसोरन्यतरस्य वलिष्टस्यादौ दशाफलदामवेन्नवेति संदेहः कस्यापि मनसि न ज्ञागर्तितरा-
तद्व्यक्तिं चिद्भावस्थाग्रहोल्यांशः शुभमशुभं स्वफलं दातुं समर्थ एव ननु हीनांशादिग्रहाप्राप्ताद्यादशोक्तां ततो न्येषामिति
तत्राल्यांशानां कथं प्रथमतः फलदातृत्वमुच्यते आदौ संपूर्णफलदमध्ये मध्यफलप्रदम् अन्ते तुच्छफलं लग्नं सर्वस्मि-
न्नेवमेव हीति नारदकश्यपोक्तेः सर्वस्मिन् ग्रहेभावे च यथा यथाराशिसमीपवर्त्यं शस्थितत्वं भवति तथा तथा महत्फलदा-
तृत्वमस्ति यथा यथांशोपचयस्तथा तथा तुच्छफलदातृत्वमस्ति बाग्रहापेक्षया किञ्चिन्मूलमिति युक्तिः एव ज्ञानी ताजिक-

रास्त्रमूलभूतहीनांशक्रमेणदशानयनं श्रीमन्नीलकण्ठदैवजैर्नवीनमतताजिककर्तृभिश्चोक्तं एतत्प्रमुक्तावल्या रा-
 श्यादिहीनक्रमतो गृहादेके चिह्नदन्त्या ध्वनिकादशाहान राशीनपास्येति पुगतनोक्तीरमन्यमानास्तुदुराग्रहेण इत्यल-
 मतिप्रसङ्गेन अन्येषामपिमतान्याहुरभियुक्तास्तु ज्योतिर्विदः विहीनराशिक्रमतोदशाहान्यथास्थितार्क्षैर्जगुर्स्थि-
 मेके केचित्तुयुक्तायनभागकेभ्योऽप्युक्त्यदिकेभ्यस्तत्परंशकेभ्यः १ यत्तवत्तरवुत्तवरखिन्धिकोरामकाद्यास्तेच्छास्तथाच-
 कृतिनस्मरसिंहपूर्वा राशीनपास्यन्तगुरत्यलवाहशाद्यंतद्वादिगस्यखचरस्यवन्नाधि-
 कत्वादिति अथग्रन्थान्तासीरदशामुक्तावल्यामूयेवर्षमासदिनलग्ननिरीक्षकाः स्युस्ते
 तत्रतन्मितदशापतयोतचान्ये आद्यादशाधिकदशाश्चतनस्तदूनस्येतिक्रमणविदुषः
 प्रवदन्तिवर्षे एथकृथकृदृष्टिकलादिकेनवषोडशसंख्याद्युमुखन्निहन्त्यात् भजेदंगेके
 नचतन्मतेनलंब्यदशाहाद्युफलेननाद्वाः अत्रलग्ननिरीक्षकाग्रहाहीनांशक्रमेणद-
 शाप्रदास्युभितिताजिकसांशेतिर्नयुक्तिसहायतस्तीसीरदशादृष्टिमूलभूता दृष्टिरहि-
 तस्याव्यांशरेवदस्यसवलस्यापिदशाभावात् उदाहरणम् वर्षलग्ननिरीक्षकाः सूर्येन्दुबुध

वृ	श	मि	ल	वु	शु	च	स	ग्रहाः
१	८	१५	१५	१७	२३	२६	२६	हीनांशः
२	२०	३०	३०	५३	५०	५०	०	
३	२७	३०	१४	१३	७	३	१	भोग्या शा
४	३	४०	३०	५	४	२	१	पाशांशः
५	४३	५३	२०	६८	५३	२४	१३	दशादि
६	२४	२०	५३	५३	३०	५३	२०	
७	२०	०	२०	२०	०	२०	०	

हा. गुरुशानयः संज्ञितेषां दृष्टिः कलादिकास्तु ५० च ४० तु ३० शु २० श १० वर्षसंख्या सौरी ३६० स्वस्वदृष्ट्या गुणिता दृष्ट्यै केन भक्ता
 १०३० लब्धा दशाहाः स्मृ ११० च ६६ बुध ७२ शु ४० श २४ अनेनैव क्रमेण सूर्यादीनां वर्षे दशास्थः अथ मासलग्ननिरीक्षकाः सूर्यभौ
 ३६ मशुकचंद्रास्तेषां दृष्टिः कलादिकास्तु ४८ मं २५ शु १५ चंद्र १० अवमाससंख्या अनेनैव क्रमेण स्वस्वदृष्ट्या गुणिता दृष्ट्यै केन ६० भक्ता लब्धा
 मासदशाहाः स्मृ १३१२० मं ६२० शु ५१० च ३१२१ एवं दिनप्रवेशलग्ननिरीक्षकाश्चंद्रगुरुशुकशनिभौ मास्तेषां दृष्टिः कलादिका
 च ४५ वृ ३० शु २० श १५ मं १० दिनप्रवेशयोगे रत्तरालघटिकाः ६० कल्पिताः स्वस्वदृष्ट्या गुणिता दृष्ट्यै केन १२० भक्ता लब्धा द
 शाघटिकाः च २२३० वृ १५ शु १० श ७ मं ३० अथ भावतसीरदशांतवैव शोध्यलग्नादयो भावास्त्वीयस्वीयाप्रभावतः एथक्
 एथक् शेषां शास्त्रे कल्प्यादिवसाः क्रमात् १ लग्नादीनामथैतेषां सौरसावनतोक्तवत् अयं दशाक्रमो भावदशाक्रमं णिका
 भिधः १ अत्र प्रकारांतरस्तत्रैकेक्तः एवं भावांतरांशास्ते एथक् त्रि ३०० शताहताः स्वस्वोदयोदृता लब्धस्युः स्तसीरदशाः
 क्रमात् १ दिनाद्यालग्नपूर्वाणां स्वस्वामिफलदायकाः सौरसावनतोच्चा साम्प्रकर्तव्या निरुक्तवत् २ अत्र भावस्वामिनां वले
 नशुभमशुभं वा दशाफलं भावदशादिषु वाच्यम् एवं सौरसावनार्थमनुपातः यदि माससौरदिने ३० मीससौरसावनदिना ३०
 २६।१०।३७।१० निलभ्यंते तदा तन्नद्धावसौरदिवसैः कानीति एवं माससौरसावनदिनानि भावसौराहैर्गुण्यानि चिंशता भा

ज्यानिलव्यादशायासौरसावनाहास्सुरिति अथभावतासीरदशायास्प्रकारान्तरेणैवविशेष त्रैवोक्तः व्ययसंध्यूनल
 ग्नांशास्ते स्युर्भुक्ताशकास्तनोः लग्नानलग्नसंध्यंशास्तनुभोग्याव्यास्मृताः १ लग्नसंधिविहीनार्थसंध्यंशास्तेर्थाभावजा-
 पंरत्राप्येवमेवांशास्माध्यासकलभावजाः २ सौरसावनतौवैषांविधायोक्तविधानतः अयंदशाक्रमोयद्वाभवेद्भावक्रमाभि-
 धः ३ तत्रलग्नैष्यभागोत्पदशाश्चार्कपतितातनोः तदुक्तभावदिनजारिष्फान्तेस्यास्युनस्तनोः ४ अत्रोदाहरणम् लग्नभावः ३
 ४३३ धनभावः १४११११४ सहजभावास्त्रिधितो ००४४११५५६ जातासौरदिनात्मकोलग्नदशा अर्थधुनभावः दशादिनाद्या एवंसर्वत्र
 अथभस्वांतरांशाः २७११५५६ त्रिंशत्सो १०० गुणिताषष्ठ्योपर्यपरिलब्धेनयुताः ०११०६४० ककौदयेन ३४३ भक्तालव्यानि २३१२३
 ५११० लग्नतसीरदशादिनानि एवंसर्वत्र वर्षप्रवेशकालादिषुदिवसेषुलग्नेशस्यचंद्रस्यफलं शुभमशुभंवाज्ञेयम् एवमन्य
 त्रपि अथव्ययभावसंधिः ३११०४१३६ लग्नभावेहीना ३१४१३० जाता १६१२२१२ लग्नभुक्तांशाः अथलग्नभावो ३१४३० लग्न
 संधौ ३११०४१६ ऊनः १३११०५० जातालग्नभोग्यांशाः अथलग्नसन्धिः ३११०४१६ धनसंधौ ४११४५३२ ऊनः २७११५
 ५६ जाता धनभावेदशासौरदिनाद्यापूर्वागतसमैव अत्रप्रथमवर्षप्रवेशकाललग्नभोग्यांशदिनतुल्यलग्नदशापुनर्दनादी-
 नाज्ञेया व्ययभावेदशाप्रतेलग्नभुक्तांशादिवससमालग्नदशाज्ञातव्येति अथैतेदशादिवसाः २७११५५६ मामसौरसावनदिवसैः

हा ३१।२६।१७।३७। जित्मृत्रिकया गुणिताः ८३०।३४।५४।३५ त्रिंशता भक्ताः २७।४१।५९।५९ जातानि सौरसादनदिनात्मका निदेशाः
र० ३० दिनानि एवं सर्वत्र अथमासप्रवेशे भावान्तरांशाद्वादशभक्तामासप्रवेशे ग्रहाणां भावतसीरदशादिनानि स्युः दिनप्रवेशे पिभा
३७ वांतरांशाः षड्भक्तादिनप्रवेशे ग्रहाणां भावतसीरदशाद्यत्यः स्युरिति विशेषः अथ स्थूलभावतसीरदशानाजिकसारे भावस्य चो
र्ध्वकमितिः शरघ्नीहीनारवरांमेडलपैर्दिनाद्या स्पष्टादशलग्नमुरवादिकानां ज्ञेयाः फलान्यत्र बुधैस्त्वभावात् उदाहरणम् लग्नं
३।४।३।८ अत्रोर्ध्वकमितिः ३ शरघ्नी १५ स्वर्गदशांशेन दिनादिना १।९।१४।हीना १३।५०।४६ जातलग्नदशादिनादिका एवं स
मस्तभाधानान्दशाज्ञेया एते दशाहा अंशादेत्यागा न्यूनताः अत्र शून्यमिते भावेर्ध्वके द्वादशराशयः पञ्चगुणाकर्तव्या इति शेषः
अत्र सर्वत्र भावान्दशादियोगः पञ्च्यधिकशतत्रयं भवति अत्र वर्षे भावदशात्रैलोक्य प्रकाशे उक्ताः तत्त्वादिभांशगुणिताश्चि
दिनादिरामनाञ्ज्या ४।३२ दशास्तु नमुरेवं शवसाद्भवन्ति तासां व्ययानिमृतिगत्यनशांभना स्याद्वर्षदशां स्युस्तत्तात्त्रिके षणो जगा
द्वेति १ अथ वर्षे कालहोरादशा उक्तंच मुक्तावत्याम् वर्षे स्वरांशप्रमितानि केचित्प्रेचुर्दिनानि द्युसदां दशानाम् कालारव्यहो
राधिपति क्रमेण तत्साधनोपायमथ प्रवच्मि १ वारप्रवृत्तेर्गतनाडिकास्तु द्विप्राशरा ५ प्रागतकालहोरा दिने श्वरात्षष्ठकषष्ठ
कानुक्रमेण यस्यादथ वर्तमानः २ आद्यादशा तस्य परापरेषां न्त्यष्टषष्ठक्रमतो र्विलानाम् शरा प्रवृत्तनुगताभिधानमेव्यनुत

द्वाणविंशुद्धशेषम् ३ उभेतवर्षाद्वि ७ तलेननिघ्नशंगस्वतेस्त्रोगनगम्यमाने दिनादिकै आदिदशाधियस्यगम्योन्मितादौतुदशा
 हितस्य ४ परापरैषान्त्ययास्थितासूर्यगतोन्मितांचित्तदशाहितस्य गतैष्यमामान्तरतस्त्वमासेयातेष्यघस्वान्तरतोदिनेपि ५ अत्रांदा
 हंरणं तत्रश्चावनवदिनवस्यांशुकवासरे उदयाद्गतघटीपलेषु ५।३६ वर्षप्रवेशः तत्ररविः ३।१३६ दिनमानं ३३।३० अत्रकालहं
 रेशानयनार्थवारप्रवृत्तनयनायत्तुगमोपायोमिश्रकृतः रेखास्वदेशातरयोजनैः पलेर्निजांश्चि ४ हीनैः शरवेदघट्यः ४५ युतोन्मिता
 प्राक्परतोदिनाद्द्वयक्ताः स्फुटस्तेदिनप्रवेशः तत्रमध्यंरखानगराद्गंगराभिधात्पूर्वोदशिकाशीचतुःषष्टियोजनानि ६४ एतानि
 निजचक्रवर्थांशदहीनानि ४८ जानानि कश्यंदेशानरफलानि गभिः पलेः शरवेदघट्यः ४५ पूर्वदेशं त्वाद्युक्ताजाताः कश्यंभ्रुवां
 कः ४५।४८ अयंस्वदिनाद्देन १६।४५ युतो ६२।३३ अहोरात्रघटिका ६० हीनो जातः सूर्योदयाद्गतघटी २ पलेषु ३३ वारप्रवृत्तिका
 लः अथवारप्रवृत्तिघटिकाः २३३ इष्टघटिकासु ५।३६ हीनाः ३।३ जातावारप्रवृत्तैर्घटिका ३।३ द्विगुणिताः ६।६ पञ्चमक्ताः
 तव्यागतकालहोराः २ दिनाधियाच्छुक्रान्तरयकथ्यगणनयाद्वितीयस्य कालद्वोगवर्षे अस्यच आद्यादगततः षष्ठ्यष्टा
 नुक्रमेणचंद्रशनिर्गुरुभौमरविंशुक्काणां सौरवर्षे ३६० मप्रमाणेन ५१।२५।४२४१।३५ दिनादिना सौरसावनवर्षे ३६५।१५।३१।३१
 २४ सप्रमाणेन हिंसादिना ५२।१०।४७।२१।२५ वामिताक्रमेणैकैकदशावर्षे ग्यान् अथादिमदशाधीशस्य दशागतस्य काला

हा नयनं तत्र पंचभक्तशेषं १६ गतसंज्ञं पञ्चसुहीनं ३। ५४ जातङ्गम्यसंज्ञं अथ गतं १६ वर्षादि ७ लवेन ५१। २५। ४२। ५१। २५
 गोमूत्रिकया गुणितं षष्ठ्योपर्युपरियुतं ५६। ३४। १७। ५। ३३। ३० पञ्चभक्तलब्धं आद्यदशापतेर्दिनाद्यं दशमानङ्कतसंज्ञं
 ३८ ११। १८। ५१। २५। ४२। ४२ अथ गम्यं ३। ५४ वर्षादिलवगुणं षष्ठ्योपर्युपरियुतं २००। ३४। १७। ८। ३१। ३० पञ्चभक्तलब्धमाद्यं
 दशापतेर्दिनादिदशमानं गम्याभिधं ५४०। ६। ५१। २५। ४२। १८ अत्र वर्तमानहोरास्वामिनो ग्रहस्यादौ दशागम्यकालमिता
 ज्ञेयेति तत्र कालहोरे शक्रमेण वर्षादिलवमिता न्येषान्दशा पुनस्सर्वेषां ग्रहाणां प्रान्ते वर्षसमाप्तौ वर्तमानकालहोरास्वामि
 न एव मंतकालमिता दशाज्ञेयेति एवमासप्रवेशकालयोरन्तरसप्तमांशमिता मासप्रवेशहोरे शादिदशाज्ञेया तथैव दिन
 प्रवेशहोरे शादिनो दिनप्रवेशकालयोरन्तरसप्तमांशमिता धटिकादिदशादिनप्रवेशे ज्ञेया अत्रोपि वर्तमानहोरे शस्यगत
 गम्यमूर्ध्ववत्साध्यमिति अथ देवकीर्तिमत्तेन वर्षप्रवेशादौ हृदा दशाताजिकमुक्तावल्यामुक्ता हृदांशरदिसंज्ञुणास्तनुग
 ता श्रीदेवकीर्त्या श्रयाद्धृदास्वामिदशादिनान्यथ तनौ यो हृदपस्तक्रमात् मासे हृदलवादिनानि खलु मासर्क्षादिनैतत्प्रवेश
 र्क्षाद्विघ्नलवैर्मितारवलुदशाघट्ट्यो ग्रहाणां स्मृताः १ लग्ने कग्रहहृदांशभुक्तभोग्यांशसंगुणा तद्दशाग्वाग्नि ३० भिर्भक्तादिधा
 ते गतगम्यके २ गम्यातुल्या तत्र दशाहृदशस्यादिमाभवेत् ततः पराः परेषां सूर्यथावत् पुस्तकस्थिताः ३ भुक्ततुल्यदिनपरव्याव

मे	व	मि	क	मि	क	त	र	ध	म	क	मी
११	११	६१	६४	१२	६४	१२	६४	१४	६४	१४	११४६
११	११	६२	१२	६०	१२०	६०	६०	६०	६०	१२	४०
६६	६६	६०	१२	६४	६०	६४	६६	६०	६६	६४	३६
६०	६०	६४	६४	१२	६४	६०	६०	६०	६०	६०	१००
६०	३६	१२	६०	१२	६४	१२	६०	६०	६०	६०	३६

पानेन्याग्रहदजा लग्नहदेशतोहद्वाद
 शाखाग्न्यशकावधिः ४ यानेष्यमासांत
 रवासराद्यह्न्यात्वरामावधिभोग्यभागेः
 तनुस्वहृदाधिपतिक्रमेणव्योमानलैः ३०
 सस्विभजेदिनाद्यं फलं यदाप्तं युमदानी
 दशानां मानं भवेन्मासफले स्फुटं स्यात् अ
 वेदाहरणं तत्र वर्षप्रवेशस्य एतन्नेराश्या
 दि १०५३१० अत्र संज्ञा तत्रोक्तं मेघे गतकी
 एशरेषु भागा इत्यादिना हद्दोशाद्वादशागुण
 भौमादिपंचग्रहाणां वर्तमानहृदेश्वरमार
 भ्यशौरदशादिनानि वर्षं भवन्ति २५०००

मे	व	मि	क	मि	क	त	र	ध	म	क	मी
११	११	६१	६४	१२	६४	१२	६४	१४	६४	१४	११४६
११	११	६२	१२	६०	१२०	६०	६०	६०	६०	१२	४०
६६	६६	६०	१२	६४	६०	६४	६६	६०	६६	६४	३६
६०	६०	६४	६४	१२	६४	६०	६०	६०	६०	६०	१००
६०	३६	१२	६०	१२	६४	१२	६०	६०	६०	६०	३६

हा. १. ३० ३६

मिंहलग्नेषदंशमितागुरुहृदागतावर्तमानाशुक्रहृदापंचांशः च धिर्वर्तते तत्रवर्तमानहृदेश्वरदशागतगम्यभूमिर्ध्वनि
मानहृदेश्वरस्यपृष्ठसंस्थग्रहाणां हृदांशः स्पष्टलग्नांशेषु ८५३१० हीनाः शेषलग्नगतहृदाया भुक्तं २५३१० भुक्तवर्तमान
हृदेश्वरस्यहृदांशेषु ५ हीनं जातं लग्नस्यहृदायाः भोग्यं २१६। ५० भुक्तं भोग्यं च द्वादशगुणषष्ठ्यापर्युपरियुतं च जातानि भुक्ता
नि ३४। ३० भोग्यानि २५। २२ दशादिनानि तत्र भोग्यदशादिनानि वर्तमानहृदेश्वर
स्यादौज्ञेयानिततः क्रमेणान्येषां तद्यथा मिहलग्नेवर्तमानहृदेश्वरस्यशुक्रस्य
भोग्यदिनादिकादशा २५। २२ ततश्चनेर्दशादिनानि ०७ बुधस्य ७२ भौमस्य ७२ गुरोः
७२ प्रांते भुक्तांशादानीतातदृशा ३४। ३० वर्तमानहृदास्वामिन एवज्ञेयाः एवंषष्ठ्य
धिकंशतत्रयं ३६० दशादिनानि भवन्ति अत्र मध्यदिगशि समाप्तिस्तदा पुनः
राशिप्रारंभहृदास्वामिनोदशाहास्युः यथान्तर्भौमदशायां मिहलग्नसमाप्तेरा
शिप्रारंभहृदास्वामिनो गुरोर्दशा पुनर्जीवि ति अथ मासप्रवेशराश्यादित्गने २१५
१७। अत्रापि पूर्ववन्मिथुनलग्नेषदंशमिता बुधहृदा षडंशमिता शुक्रहृदा च गताव

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
बु	शु	बु	म	बु	शु	म	बु	शु	म	बु	शु
१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३
शु	बु	शु	म	बु	शु	म	बु	शु	म	बु	शु
२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२	३३	३४	३५
बु	शु	बु	म	बु	शु	म	बु	शु	म	बु	शु
३६	३७	३८	३९	४०	४१	४२	४३	४४	४५	४६	४७
म	शु	म	बु	शु	म	बु	शु	म	बु	शु	म
४८	४९	५०	५१	५२	५३	५४	५५	५६	५७	५८	५९
शु	म	शु	म	शु	म	शु	म	शु	म	शु	म
६०	६१	६२	६३	६४	६५	६६	६७	६८	६९	७०	७१

अथ दिनप्रवेशे लग्नहृदादिने दशेषदशाधिक

तस्मान्नदंश्चरोगुरुः पंचांशवधिवर्तते तस्य भुक्तं ३।१७ भोग्यञ्च १।४३ मासेददत्तवादिना न्युक्तत्वाद् वर्तमानह दंशा एष
 ह द्वास्वामिदशादिनानि तत्र भोग्यदिनानि १।४३ मिता दशा आदौ गुरोस्ततः पुस्तकलिखितत्र मिणान्येषां दशादिनामि सं
 शब्दं बुद्धिं शुद्धं अन्ते भुक्तदिवसमिता ३।१७ गुरोरेव दशा एवं सर्वत्र अथ दिनप्रवेशे लग्नराश्यादि १।१२।१७ अत्र वृषलग्ने अ
 षांशमिता शुक्रह द्वागता वर्तमानं ५३ मिता बुधह द्वा भुक्तं ४।१७ भोग्यञ्च १।४३ बुधवर्षदशाद् ३२ गुणितं त्रिंशद्भुक्तं जातं
 बुधदशा भुक्तं घटिकात्मकं ८।३४ भोग्यञ्च ३।२६ यद्वांशादि भुक्तं भोग्यञ्च द्विगुणं घटिकादिदं भुक्तं भोग्यञ्च भवति अत्र
 भोग्यघटिकात्मिका आदौ वर्तमानदंश्वे रस्य बुधस्य दशा ३।२६ ततः पुस्तकलिखितक्रमेणान्येषां द्विदंश्चराणां दंशां द्विगु
 णा दशा घटिकाः स्युः गुरोः १६ शनिः १० भौमस्य ६ शुक्रस्य १६ प्राप्ते भुक्तं घटिकादिका ८।३४ बुधस्य दशा एवं सर्वत्र अथेषां सौ
 राणां दशादिवसानां सौरसावनीकरणार्थं स गमोपायस्तत्रैव द्विघ्नस्वशैलविश्वंशा १।३७ युता एते खिलस्मृताः पलेषु क
 णि ३१ भागा द्वाजायंते सौरसावनीः इति उदाहरणं शनिदशादिनां सौराणि ८।४७ शैलविश्वंशोदिनादिकः १।३६।४७
 द्विघ्नः १।१३।३४ दशादिवसेषु ८।४७ युतः ८।५।१३।३४ पलेषु ३४ दशादिनां ८।४७ कणिभागेन युतः ३६ जातानि शनिदशादिनां
 ८।५।३३।३६ सौरसावनानि एवं सर्वेषु दशादिवसेषु सौरसावनता कर्तव्येति अथ मासदशा सौरसावनीकरणे प्रकारांतरस्तत्रैवो

हा० क्तः वर्षा ३६५ कर्कभागेन ३००२६।२०। यदीनसादनादशादमाः स्युर्द्युसदादिनादिकाः तदेष्टमासांतरवासरैः कियन्मिताः प्र
 २०५० माध्यादतिवात्रमामजाः अथवर्षेग्रहाणांनिसर्गदशान्त्रैवोक्ता राशीश्चराहीन्दुवलेब्जभौमविच्छ्रकजीवार्कपतङ्गजानां
 ४० त्रिघ्नाः शशी ३होर्नवकं २७ नखानि ६० धृतिः ५४ कृतिः ६० पूर्णशरा ५० दिनानि षडंशतुल्यास्त्वेतासौनादिकाद्रूपलेदशाः
 भवेयुर्दिवसारं भवर्तमानमहदृतः वर्षेचंद्रस्यसंवत्तत्वेचंद्रराशीशक्रमतो निसर्गदशेश्वरास्स्युः वर्षदशायाद्वादशांशेन
 मासदशाज्ञेया वर्षदशाषडंशेनघटिकाद्यादिनदशाभवति नैसर्गिकदशाघस्त्राविधुवीर्याच्चयेस्मृताः तदादिमदशाभुक्त
 भोग्यंचन्द्रर्क्षयाद्भवेत् १ चंद्रराशीशभुक्तैष्यभागेर्निघ्नाचतदशा रवाग्निभक्तागतेष्वन्तदंतादौस्यादिनादिकं २ चंद्रेश्वरा
 स्यमध्येतुतक्रमेणान्यरेवटजा अनौदाहरणम् वर्षप्रवेशेस्पष्टश्चंद्रः ०२०।१६।३१ चंद्रराशीश्विरोभौमराश्यादि ०।१६।५५
 १० अस्मैवाद्यादशादिनात्मिका ६ अथभौमभुक्तांशैः १९।५०।० दशा ६ गुणिता ११९।५२।४६ भोग्यांशैश्च १९।२।५२ गुणि
 ता ६०।१७।१२ त्रिंशद्भुक्ताजातङ्गते ३।४९।२५ गम्यन्त्र २।००।३५ दशामानदृतवादौभौमस्यगम्यादिनानिमितादशा २।००।
 ३५ ततोबुधस्यदशादिनानि २०१३ उक्रम्य ६० गुरोः ५८ रवेः ६० शनैः १५० अंतेभौमस्यैवगंतदिवसमिता ३।५९।२५ एतेस्थाप्याः
 एवंमासप्रवेशेपिदशाज्ञेया अथनैसर्गिकादिदशादिवसानांमासेदिनेचम्यष्टीकरणमुक्तंतथैव नैसर्गिकायेदिवसाच्चिर

क्रामोरी मता न्मासफलार्थमत्र। गतैष्यमासांतरसंज्ञुणास्तर्वाग्न्युद्धतास्पष्टतराभवेयुः१ नितरुक्तवच्चाद्यदशागतैष्यप्रथित
 यास्यादपितत्रमासेवलभद्रमतोक्तानां गौरीवत्स्पष्टतामता प्राग्दशभुक्तभोग्यन्तुकुर्याद्वर्षदशान्तवत्१ नैसर्गिकदशानांत
 द्वाद्वैवस्फुटीकृतः प्राग्दशैष्यगतत्वंतुमासेकुर्यान्निरुक्तवत्२ गतैष्यदिनविश्लेषनाडिकावनुसारतः साध्यादिनफलेप्रो।
 क्ताकर्मणाघटिकादशा ३ दिनप्रवेशेदिनप्रवेशलग्नवर्तमानद्देशस्यादौनिसर्गवशाद्दशाते प्रमेणान्येषाद्दशानिज्ञेया
 नि। अथदशाफलविचारस्तत्रदशाफलविचारेविशेषफलमाहतेजस्सिंहः सम्यग्धियाद्वर्षदशप्रियोश्चपूर्वस्वाच्यम्फलं।
 तदनुजन्मखगाऽनुसारात् वर्षोद्भवजनिभवच्चदशाविपाककालेत्यमत्रचवलत्रितयस्मिन्मृश्येत्। मृतौचवर्षसमयेचदशा
 विपाककालेचयोवलयुक्तस्मकलापितर्य। श्रेष्ठादशांतपरदृष्टियुतस्वधातुस्थानादिभेदवशात्पाकफलेन्दुवीर्यात्। योजन्म
 नीहसवलौविवलोदकालेतत्कालमध्यमवलंश्चदशातदीया। आद्येस्मृतान्घुफलाविफलापरद्वेज्ञेयाविपर्ययफलावल
 वैपरीत्येवर्षेजन्मनिवलीविवलोविपाकेपाकेवलीचविवलः प्रसंवाद्काले। कालत्रयेपिरवलुमध्यवलास्त्रयोमीदातुंक्षमा
 बहुफलंनचयोगजातम्। योवीर्यवान्जनुषिभध्यवलश्चयर्षेवीर्यापिताश्रितदशासमयेदशायाः पूर्वतुपूर्णफलक्षेल्पफलो
 पराद्वैकार्येविपर्ययविधिर्वैपरीतवीर्ये। वीर्योद्भिन्नस्त्रिसमयेबहुदुःखदायायाबहुलतुरवचरस्यफलंतुतावत्। यावत्सङ्गान्यधि
 गतस्सदशी॥

हा वलीयान्तावन्ति चैव सफलस्तु सचाद्यवीर्यात् आधामिन्दुनबलं निखिलग्रहाणामाहुर्वलस्य खलु दैवविदः पुराणः तस्माच्छु-
१०३ भाशुभशशाङ्कः वलादिनोत्थंदयुः फलं निजदशासु शुभाशुभञ्चेति अथ दशाफलविचारे विशेषमाह समरसिंहः वर्षपतिर्योजा
४१ तो वर्षदशायाञ्च सप्रभुः कथितः निजधात्वनुसारवशात्तस्यादेश्यं फलं विदुषः तेजः सिंहोपि वर्षेश्वरो निखिलवर्षदशेश्वरोऽत्र प्रो-
क्तो वलावलवशेन शुभाशुभञ्च धत्ते स्वधातुजफलं प्रथमतो यस्य सम्यक्कालजनि तं बलमस्य बोध्यम् अयमर्थः वर्षे वर्षेश्व-
रस्यैव दशाफलं ज्ञेयम् अन्येषां ग्रहाणान्निजदशामितैर्दिनैर्वर्षेशदशायामंतर्दशाफलं ज्ञेयम् एतत्पृष्ठमुक्तं तु कज्योतिर्विद्धिः व-
र्षस्वामिदशांतरे निजफलास्ताभ्योपि सूक्ष्मादशा इत्यत्रापियेन ग्रहेण वर्षेशदस्य शालं करोति तस्यैव फलमपूर्णं ज्ञेयम् अन्यस्य फ-
लं किञ्चिन्मूनं ज्ञेयमिति समरसिंहः अथ सूर्यादीनां ग्रहाणाञ्चतुर्विधदशाफलानि ताज्जिह्वासरिषोमिनीकानि क्रमेण लिख्यन्ते
गजाश्वलाभम्वलकान्तिवृद्धिकरोति भूयत्बमथो सखित्वम् सुवर्णरत्नाम्बरभूमिलाभं दिवापतिः पूर्णवस्त्रो नराणां १ मनोदयं ग्रा-
मपरंपुदेशो वाणिज्यतो वा बहुलार्थलाभम् दत्ते हि दारा सुत मित्रभूपैः प्रीतिं नृणाम् मध्यवलोदिने २ स्वंधुमित्रस्वजनैर्विरोधं
भ्रमोदयं दीप्तिवला र्थनाशम् करोति नृनम्वदशा प्रवेशेतापार्तिकृन्तृवलोदिने ३ शत्रोर्भयत्वा नृपतेर्भयञ्च जनोपपातम्
ध्वं धनाद्यम् करोति रोगागमनञ्च शोकम्वलक्षयं दग्धवलोदिने ४ लग्नात्रिलाभारि नभस्थितेर्कोनि द्योप्यसावर्धफलोदशयां

याति त्वसौ मध्यवलश्शुभत्वं सम्पूर्णवीर्यं ति शुभो निरुक्तः ५ वामनः नृपति त्वम्प्रधानत्वं ते जोहस्यं च वाहनम् स्वदशायाम्फलं
बदत्ते पूर्णं चलो रविः १ व्यापारन्तु पुरग्रामा तद्व्यन्ता भं सुखानि च स्वदशायाम्फलं चैव दत्ते मध्यवलोरविः २ रोगं प्रातं भ
यं शोकं भृत्यबंधनविग्रहैः नाना नर्था न्महाशोकन्दत्ते नष्टवलोरविः ३ ते जो भ्रंशान् तथा घातं ते स्वबंधुषु विग्रहं स्वदशायाम्फ
लं चैव दत्ते निचवलोरविः ४ इत्यर्कः नृपास्य दत्तं नृपतेर्द्विनाशं शत्रोर्विनाशं सुखमद्भुतं च श्रीरं ग्यशुक्रांबरं मोक्तिकाभि
करोति सम्पूर्णवलोरमृगांकः १ वाणिज्यतो र्थागमनञ्च लोके नृपत्वमत्रां वरमित्रलाभं सौख्यं दत्ते गीर्वा दतुलञ्च सौख्यं धर्मो
दयं मध्यवलोरमृगांकः वैरमृत्वमित्रैर्निजबंधुदरैस्सौख्यार्थं नाशं प्रकरोति शीघ्रं श्लेषोदयम्वातकफोदयञ्च कांतिक्षयञ्च
एव लोरमृगांकः ३ भिक्षात्तं क्लेशविवादवैरं धनप्रणाशं प्रकरोति पुत्रैः वैरं कफार्तिस्मनसि प्रमोहं रात्री श्वरोदग्धवलोनगा
णां ४ खगनात्रिविधायग तोपि चन्द्रे निंद्यो हि दत्तेर्द्वफलं दशायाम् याति त्वसौ मध्यवलश्शुभत्वं सम्पूर्णवीर्यं ति शुभो निरुक्तः
५ वामनः पदप्राप्तिर्दृष्टाद्राज्यं स्त्रीलाभं सुखसंपदं स्थानप्राप्तिर्मनस्सौख्यं दत्ते पूर्णवलश्शशी १ वाणिज्यं सफलं कुर्यात्त्व
गिहेपि महा सुखम् जातिप्राधान्यमैश्वर्यं दद्यान्मध्यवलश्शशी ५ देहमाद्यं सुन्दरं महात्मानि धनक्षयम् मित्रवैरस्मन
स्तापं दत्ते धमवलश्शशी ३ ते जो हाति मद्राक्षै शंशी तज्जरकरं परम् कुर्यान्नष्टवलश्चन्द्रोदौ स्थं पापसमाचरन् ४ इति चंद्रः ॥

हा. क्षितिसुतस्मवलः एतनाधिपंतनुभृतां प्रकरोतिरणे जयम् कनकताम्रधनानि ददन्त्यसौ विविधसौख्यपदन्तुपसंगमं ३
 र. ३० नृपजनैः कलहो वनिनंदने भवति मध्यबले सबलक्षयः परिकरोति तनोरुधिरामयं रिपुभयं सतदारभसन्तुणो २ विवादं
 ४२ खलेर्विग्रहं पुत्रदारैस्तथा वैरितो भीतिमुग्रान्तगणां करोत्यवधौ विनष्टो विनष्टं फलं कृत्स्नवंचान्त्यसौख्यं नितांतं ३ वि
 धातोर्थमाशं स्वभृत्यैर्विरोधमहासंगरे मृत्युकं स्वदेहे कुजे दग्धवीर्ये स्ववीर्यस्वनाशो भयं शत्रुतौरक्तपीडानराणां ४ ल
 ग्नात्रिषष्टायगतो महीजो निचोपि सोर्द्धः फलदो दशायाम् याति त्वसौ मध्यवलः शुभत्वं संपूर्णवीर्योति शुभो निरुक्तः वामनः
 कुजतूर्णवृद्धो दद्यात्संग्रामे विजयश्रियम् दण्डनाथपदप्राप्तिः सेनानायक एव च मध्यवीर्यकुजः कुर्यात्तेजस्वित्वं जयं रणे राड्यं
 तत्र स्थपत्य च राज्ञ्यं बालभ्यमेव च २ हीनवीर्यकुजः कुर्याद्भद्रं क्लेशं महागदम् देहघातं तु वै कल्पयति शत्रुवरं रत्नं तथा ३ विवा
 दं विग्रहं युद्धं मर्कटं च महाभयम् स्वदशायां फलं च दत्तेन एव लः कुजः ४ इति भौमः सद्बुद्धिर्नार्थगोपनं च रण्यं सौख्यं स्वह
 स्तार्जितवित्तमुग्रम् सम्पूर्णवीर्यान्वितसोमस्तुर्दत्तेर्विलासं स्वजनैश्च भृत्यैः १ सद्बुद्धिर्वृद्धिं सौख्यं वित्तलाभं विद्याविलासं स्व
 जनैश्च सौख्यम् सोमात्मजो मध्यवलो दशायान्दत्ते हि सौख्यं विविधैः प्रपंचैः २ कष्टादयं सौख्यं वलार्थनाशं कीर्तिक्षयं भीतिम
 थार्थमुग्रम् प्राप्नोति वैरं स्वजनैश्च भृत्यैर्निन्द्यो विपाकेन लुचं द्रगुनुः ३ स्वजातिवैरं बहुदुःखमुग्रं कुर्याच्च लोके सौह

चित्तसौख्यम् । विद्यार्थनाशंकुमतिं कृशत्वं दत्ते विशेषेण बुधो हि दग्धः ४ त्यक्त्वा रिरंधान्त्यमतो न्यतो ज्ञेनित्योपि सोऽर्द्धफलदो ।
 दशायाम् । याति त्वसौ मध्यवलशुभत्वं संपूर्णवीर्योतिशुभोतिरुक्तः ५ वामनः । सेवया स्रग्वसंपत्तिर्धनलाभो महर्षिः । स्वबु
 ध्यां राजलाभञ्च कुर्यात्पूर्णवलो बुधः १ धर्मसिद्धिस्तु कर्माप्तिनतुला मुन्नतिस्तथा ॥ पठनाद्ये खनाद्रव्यन्दद्यान्मध्यवलो बु
 धः । २ देशदेशांतरप्राप्तिं घातम्वधुकुलक्षयम् । बंधनं बुद्धिदोषेण दद्यान्निष्ठवलो बुधः ३ धाननाशं पद्मावधं धनहानि
 म्महद्भयम् कलिर्गेहे तथा कीर्तिन्दद्याद्जीनवलो बुधः ४ इति बुधः । ऐश्वर्यलाभन्तपते च मारुतः । द्युर्गमं राज्यमगमञ्च
 दत्ते नराणोऽवलस्तुरे ज्योहे माम्बराद्यं विविधं विलासम् १ व्यापारतार्थागमनं गुरुत्वं भूपैस्तत्त्वत्वं सतदारसौख्यम् प्रा
 प्नोति मित्रांस्वरधर्मलाभम्वाचस्पतिर्मध्यवलस्वपाके दारिद्र्यदुःखैः परिपीडिताङ्गं धर्मार्थनाशं पिपुजं भयञ्च स्त्रीपुत्रमि
 त्रैः कलहं सूर्ये ज्योने शोविनश्च प्रकरोति सर्वम् । दुष्टाद्भयार्तिर्धनधर्मनाशं रिपोर्भयं वा नृपते स्तथैव स्रग्वक्षयमित्रस्तैर्वि
 रोधं करोति दग्धस्तुरराज्यपूज्यः । लग्नात्सङ्घात्यमभिन्नसंस्थो द्विद्योगुरुश्चाद्धूफलो दशायां याति त्वसौ मध्यवलशुभत्वं स
 पूर्णवीर्योतिशुभोतिरुक्तः वामनः । मण्डलस्त्राभितांते ज्योने रं द्रत्वमथापि वा । धनं मेऽश्वर्यमारोग्यं दद्याद्जीवो वलाधिकः ॥ ॥
 विज्ञानशास्त्राधिगममाचार्यत्वन्तृपात्करत्वं सौख्यराज्याधिकारञ्च दद्यान्मध्यवलो गुरुः । देहे रोगं मनस्तापं दारिद्र्यमर्थम

हा

१०५०

४३

नाशनम् पराभवं रिपो भीतिं दद्यान् नवलोगुरुः धननाशं स्थाननाशमाधिव्याधिसमुद्भवम् दंतपीडां करोत्येव वर्षे नष्ट
 वलोगुरुः इति गुरुः राज्यं कलत्रं च सखं विलासं दत्ते धनं कांचनं भूपमानम् शुक्रस्य संपूर्णं बलस्य पाके पूर्वादयस्मिन् च स
 नागमञ्च स्त्रीपक्षतो र्थागमनं स्वसौख्यं मिष्टान्नपानां वरसुंदरीं च देत्याधिपो मध्यवलो हि दत्ते गोवाजिचिभ्राम्बरवित्तल
 धि इतस्तत्तत्सभ्रमणं च पुंसां करोति विज्ञानयशो र्थनाशम् सहोत्पमित्रात्मजकामिनीभिः क्लेशं सितौ नष्टवलोति कष्टम् पु
 त्रक्षति रोगभयं च कष्टं सुखार्थं नाशं स्वजनैर्विरोधं प्राप्नोति दग्धे भृगुजे नितांतं स्वमित्रदारादिभ्यं च पुंसां लग्नाद्ययाष्टादिभ्यः
 हं विहाय देत्याधिपशेषगृहेर्द्धदः स्यात् तिष्ठोपि मध्यशुभकृत्तिरुक्तस्संपूर्णवीर्योति शुभप्रदः स्यात् वामनः राजलक्ष्मीक
 लत्रञ्च पुत्रमित्रस्वभोग्यताम् तदशायाम्फलं ज्यैवदत्ते पूर्णवलो भृगुः १ दण्डेशस्सर्वशास्त्रज्ञस्त्वन्महोदधे नमः स्वदशायाम्
 फलं ज्यैवदद्यान्मध्यवलस्मितः २ भ्रमणान्निष्फला सेवा स्त्रीपक्षादसुखं भवेत् स्वदशायाम्फलं ज्यैवदद्यात्तद्वलस्मितः
 ३ पुत्रशोकं गृहभ्रंशं पथिमृत्युन्धनक्षयम् स्वदशायाम्फलं ज्यैवदत्ते नष्टवलो भृगुः ४ इति शुक्रः ददाति संपूर्णवलोर्कपु
 त्रोत्ती च धिपत्यङ्गजवेश्मलधिम दुर्गादिमस्थानमथो सुखाप्तिस्वामां सितव्यानि प राङ्गनाप्तिम् १ खरोष्ठशोकादिर्दुर्ग
 वृक्षाशनैश्चरामध्यवलो नितांतम् करोत्यनर्थागमनं खलत्वं सखार्थं नाशं स्वजनैर्विरोधम् २ भ्रमणक्षयं चौरभयारिभीक्ष्णिक

श्रुतिवैरं जनेन श्रमित्रैः पतङ्गजानपृवलो नराणां सुखत्नकिञ्चित्त्वदशाप्रवेशे ३ वियोगदुःखैः परितप्तदेहेभिर्बार्थनाञ्ज-
 मरणं प्रकुर्यात् स्वरांशुजोदग्धवल्लो नितान्तदुःखं स्वदारेस्त्वसुतेर्नितान्तम् ४ लग्नात्रिषष्ट्यगतोर्कपुत्रे निष्पेयसाय-
 र्धफलोदशायाम् यातित्वसोमध्यवल्लशुभत्वसम्पूर्णवीर्योतिशुभो निरुक्तः १ वामनः अट्टादेशभूपत्वं भिन्नदेशाधि-
 नाथता स्वदशायाम्फलज्जैवदत्ते पूर्णवल्लशानिः १ कोशागुप्तिः स्वरोष्णाणां दुर्गमार्गादिरक्षणां स्वदशायाम्फलज्जैवद-
 त्तमध्यवल्लशानिः २ वियोगविग्रहं व्याधिम्विकारान्मरुतामृतिं स्वदशायाम्फलज्जैवदत्ते धूम्रवल्लशानिः ३ नीचसेवाग-
 होद्देगस्तथात्वौगद्वनक्षयः स्वदशायाम्फलज्जैवदत्ते नष्टवल्लशानिः ४ इति शानिः अथ लग्नदेशाफलभुक्तिर्बर्षितं च-
 दशाननोस्त्वामिफलेन तुल्यं फलं ददातीत्यपरो विशेषः चरेफत्नामध्यशुभाधमाचद्विमृतिभेस्याद्विपरीतमूत्यम् अनि-
 षमिष्टञ्च समं स्थिरर्क्षक्रमादृकाणोऽफलमुक्तमाद्यैः सत्त्वामियोगेक्षणतः शुभं स्यात्पापे क्षणात्कृष्टफलं च वाच्यम् हा-
 यनोजयेयि पूर्वत्रिभागे चरमेषु भास्यान्मध्याद्वितीये त्वधमाद्वर्तये स्थिरत्वनिष्ठाप्रथमे त्रिभागेषु भाद्वितीये च समात्-
 तीये पूर्वत्रिभागे द्वितनावनिष्ठा मध्याद्वितीये शुभदाद्वर्तये दृष्टावल्लग्नस्य बुधैर्निरुक्ता ज्ञेयं फलं स्वेशभवे त्रिभेदैरिति
 लग्नदशाविशेषफलं हिल्लाजे हैममुक्ताफलद्रव्यलाभमांग्यगुत्तमम् कुरुते स्वामिसन्मानं दशालग्नस्य चोत्तमा लाभं क-

हा ॥ न वित्तस्य मैत्री ही न स्य मे वनम् मनसा विकृतिं यांति दत्तमध्याविलग्नजा विदेशगमनं क्लेशं बुद्धिनाशं कलिव्यथा ॥ महाहा
 ४४ निज्ज्वकुरुते नष्टालग्नदशाफलम् क्रूरलग्नदशामध्ये सौख्यं स्तेल्यं धनव्ययम् देहे दुःखं तथा कष्टमा तुलस्य विज्ञायते ॥ स्वामि
 मित्रशुभेर्दशे लग्ने मध्यफलं भवेत् इति लग्नदशाफलम् अथ ग्रहाणां वर्षशफलवदशाफलमित्युक्तं तेजसिंहेन वर्षेश्वरत्वविष
 येद्युमदां यदुक्तं पूर्वफलनिजदशासक्तं देववित्तम् श्रेष्ठञ्च मध्यमधमं च वलातु सारात्सम्यक्ततो ग्रहं बलं प्रथमं विचिन्त्यम्
 इति ग्रहाणां दशाफलानि ॥ अथान्तर्दशानयनं वर्षतन्त्रे ॥ दशमानं समा मानं प्रकल्योक्तेन वर्त्मना ॥ अंतर्दशा साधनीया प्राक्पात्यांशवशे
 न तु आदां च तर्दशापाकयतेस्तक्रमतो खिलाः ॥ अयमर्थः ॥ पूर्वहीनांशवशेन पात्यांशाश्च ॥ निष्पादितास्तत्र पात्यांशयोगेन वर्षस्था
 नाभिषिक्तं दशमानं भजे लुब्धमन्तर्दशानयने ध्रुवकोदिनादिकस्तिनग्रहपात्यांशाः पूर्ववद्गोमूत्रिकाजगुणिताषष्ठ्योपर्युपरियुताः
 ग्रहस्यान्तर्दशमानं दिनादिकं भवेत् ॥ तत्र प्रथमतो महादशास्वामिन एवांतर्दशा ॥ ततो लिखितक्रमेण तर्दशानयने ॥ ततस्तर्दशा
 कांशग्रहानंतरमप्यनरपि हीनांशक्रमेण महादशास्वामिषष्ठपर्यन्तमन्तर्दशाज्ञेया ॥ अत्रोदाहरणम् ॥ तत्र शुक्रमहादशादिवाद्या ॥
 ४२ ॥ १७ इदमेव दशमानं वर्षस्थानाभिषिक्तं कल्पितं ॥ तत्सर्वपात्यांशयोगेन अनेन २० ॥ १६ ॥ ३१ प्राक्पात्यांशं कलव्योदिनादिस्तर्दशा
 णामंतर्दशाध्रुवकः ३ ॥ १२ ॥ २८ ॥ ३० अनेन शुक्रस्य पात्यांशाः २ ॥ ७ ॥ १७ गुणिताः षष्ठ्योपर्युपरियुताः ॥ जाता हि नाद्याशुक्रदशायांशुकांतर्दशा

२१ ॥ ५१ ॥ ३१ ॥ २६

एवं सर्वेषामप्यन्तर्देशास्माधर्तव्याः एवमन्तर्देशाभ्येपि विदशास्माध्यायितुं वामनेन अन्तर्देशादिना निस्पृष्टेभ्यः प्रोक्तेन न तर्जना-
 साध्यानि विदशायाश्च दिनातिफलसिद्धये १ पुण्ययोगेक्षणान्मेव्यातफलं परिचितयेत् अथ ग्रहाणामन्तर्देशफलानित्यजिक-
 सारे नृपप्रसादन्यनधान्यलाभं सुखागममिन्नसुतोदयञ्च दत्तेदिनाथदशाविपाके विधोर्दशास्त्रीस्वजनात्प्रमोदम् १ सनापते
 र्वान्नपतेर्धनाप्तिश्चिन्तार्थनाभं बहुलं सुखञ्च भानोर्दशायायदिभूमिमृत्तुः करोति रिक्ता न्वरधानात्लाभम् २ सुखार्थनाशोरिपुरो ग-
 भीतिनिरुद्यमत्वम्यसनागमश्च कुर्यात्तदानीं सकलार्थनाशो वृधस्य तिग्मांशुदशाविपाके ३ हेमाश्विनामस्वजनात्सुखं स्त्रीपुत्र-
 तोवा विविधञ्च सौख्यम् दिवाधिनाथस्य दशाप्रवेशं जावस्य दत्ते सुनृपे णमङ्गम् वैरोदयसत्पुरुषान्तितांत धर्मार्थनीशं विविधञ्च क-
 ष्टम् शुक्रस्य चेहस्रपतेर्दशायां दशाप्रकर्तुं मतिं दत्तात् सुखं स्त्रभूपालभयन्निवादं देहे कशत्वं स्वजनेषु वैरम् सौरीदशाती-
 ब्रकरस्य पाके नृणां म्रयात्यक्षिरुजं दिधत्ते अन्तर्देशायां स्वांतर्देशफलं पूर्वोक्तं ग्रहाणां दशाफलं भवज्ञेयम् इत्यर्कदशायापन्तर्देश-
 फलं पितासुरोगं स्वजने कुरु भूषादं दृष्ट्वा र्थभयन्निरोधम् कुरु च्छिशां कस्य दशाविपाके भानोः पविष्ठात्वरयार्थनाशं सुखार्थना-
 शं नृपतेर्विरोधं कुस्त्रीप्रसंगं कुजनैर्विवादम् भौमस्य ताराधिपतेर्दशायां दशानृणां देहभयं कशत्वं यानाश्वरत्नार्थं सुवर्णलाभं नि-
 जेष्टवृद्धिं प्रियतां च लोके बोधीशशां कस्य दशाप्रवेशे दशाप्रविष्ठाप्रवरोति सौख्यम् पुण्योदयम् ह्यणदेवभक्तिं नृपाद्वनाप्तिं सत-

मित्रसौख्यं दत्तेशशंकस्य दशाप्रवेशे प्राप्ता दशा देवपुरोहितस्य लाभन्त्वा द्राजजनात्सु तत्त्वं सस्युत्रयित्राद्दुलार्थलाभम् शौ
२०३ श्रीदशाचंद्रदशाप्रवेशे कुर्याच्छरीरे परमां च पुष्टिं स्वबाधवैर्मित्रसुतैश्च वैरं शत्रूदयं कांतिवला र्थनाशं करोति चंद्रस्य दशाविपाके
४५ प्राकोहिमं दस्य कलत्रकष्टं इति चंद्रदशायां मन्तर्दशाफलं धनार्थं मंकां च नभूमिलाभं प्रपोषणमित्रसुतादि फानां दशाखरांशे
धरणीसुतस्य दशाविपाके प्रकरोति सौख्यम् हिरण्यनारीरजतार्थलाभं करोति सौख्यं विजयं रिपूणाम् ताराधिनाथस्य दशाध्रयाता
भौमस्य पाके तु शुभानुरागं अमह्ययमित्रसुतैर्विरोधं भयं रिपूणाम् सुखन्नराणां करोति भौमस्य दशाविपाके शशंकसूने विविधं
च कष्टम् सुखार्थनाशं निजमित्रकष्टं करोति नूनम्वजने विरोधम् कुभोजनं भूमिसुतस्य पाके दशाप्रपन्नासु र्पूजितस्य ४ स्व
लैर्विवादं स्वजनैर्विरोधं रोगोदयं राजभयं रिपूणाम् करोति शुक्रस्य दशाप्रवेशे बुजस्य कष्टम्वहुलं चरणाम् ५ चक्षुर्प्रपीडाम्
करोति पुंसां पापासूक्तं शत्रुभयं क्षितीशात् शौरीदशा भूमिसुतस्य पाके यदि प्रयाता स्वजनैर्विरोधम् ईदंति भौमः मानार्थ
लाभं प्रकरोति पुंसां लाभं क्षितीशात् स्वजनाच्च सौख्यम् प्राप्ता हि सूर्यस्य दशादशायां सौम्यस्य नित्यं विविधं विलासम् १ कष्टं श
रीरे निजबंधुवैरं सौख्यार्थनाशं च भयं क्षितीशात् वातव्यथा चंद्रदशाप्रपन्ना चान्देर्दशायां प्रकरोति नित्यम् २ व्रणोदयं नदु
विचर्चिकार्तिं सुखार्थनाशं म्वहुलं च कष्टम् करोति सौम्यस्य दशाविपाके दशाहि भौमस्य परैर्विरोधम् ३ आरोग्यता साधुजने

सुसौख्यभोगान्विचित्रान्दिजदेवसेवाम् दशायदादेवगुरोः प्रयाताचन्द्रेर्दशायाम्प्रकरोतिमानम् ४ रौप्याम्बरस्थानचतु
 ष्यदानां लाभञ्चसौख्यम्विविधं विलासम् शोकीदशसौम्यदशविपाके प्राप्ताप्रतिष्ठास्यकरोतिपुंसाम् ५ वातार्तिकृत् ६
 मनस्यरोगंकांतेर्विनाशंनृपतेर्भगञ्च सौम्यस्यपाकेयदिसूर्यसृनोर्दशप्रयाताबहुवित्तनाशम् ६ इतिबुधः स्त्रीपुत्रमित्रै
 र्विविधाम्बिलासंप्रपूजनन्देवगुरुद्विजान्मम् शत्रोर्विनाशंप्रकरोतिभानोर्दशप्रयाताचगुरोर्दशायाम् ७ शनिवयमुक्ताफलहेम
 लाभंसौख्यानिधत्तेविविधानिपुंसां चांद्रीदशजीवदशविपाकेसर्वार्थलाभम्विपुलन्नितान्तम् ८ मन्त्रपादोज्जनात्सुहृत्वं
 रिपोर्विनाशंप्रकरोतिलाभम् वित्तस्यभौमस्यदशादशायांगुरोर्नराणांबहुलंसुखञ्च यशःप्रणाशंस्वजनैर्विरोधंकरोतिमिथ्या
 कलहंस्वरारैःशशङ्कपुत्रस्यदशप्रयातागुरोर्दशायामसुखञ्चकष्टम् वातोदयंवातकफोदयञ्चधर्मार्थनाशंरिपुंरोगभीतिं
 भृगोर्दशजीवदशविपाकेनृणाम्विधत्तेनृपतेर्भयञ्च परैर्विरोधंबहुलञ्चकष्टंकफोदयन्धर्मधनक्षयञ्च सौरीदशजीवदशवि
 पाकेनृणाम्विधत्तेनृपतेर्भयञ्च इतिगुरुदशायामनर्दशाफलं दुष्टाद्वयंभूमिपतेर्भयंचपित्तोदयंदेहवत्पार्थनाशं भानोर्दश
 दैत्यगुरोर्दशायांनृणांविधत्तेपरमञ्चकष्टं स्वत्यार्थलाभंकफशीतपीडांस्त्रिमित्रदारैस्त्वजनैश्चपुत्रैः क्लेशंचदन्तिभृगुजस्यपाके
 दशचताराधिपतेःप्रमोहम् वेश्यानुरागंचविपक्षभीतिंवातास्त्ररुग्धर्मधनक्षयञ्च दशाचभौमस्यभृगोर्दशायांप्राप्तचपुंसान्तम्

हं एवं कदाचित् सहु द्विद्विद्विज देव भक्तिं विद्या विनोदं प्रभुतां च कीर्तिम् लाभन्त्यशुक्रस्य दशा प्रवेत्सवौ धीदशास्त्रीजनितं च
१०३ सौख्यम् हिरण्यवस्त्रास्त्रभोजनानां लाभन्त्यात्मसुखैस्सुहृद्वत्सु पाकेभ्यो गोर्दे एव पुरोहितस्य दशा प्रपन्ना पृथिवीति पुंसाम्
४६ प्रमादनिद्रा कलहं दशायां शुक्रस्य मां दीपहदीशाताञ्च इति शुक्रशिष्या मन्तर्दशाफलम् क्लेशप्रवासं भयमिष्टहानिकरोति वै
रं सुतमित्रदारैः शनेर्दशायाञ्च रवेर्दशायां लङ्कारेति पीडां परमां शरीरे कष्टेन लाभन्त्वमुखञ्च मां च तद्द्रोह दुःखं विविधं करोति
ति आलस्यनिद्राभयमुग्रवैरचंद्रोदशाभास्वरपुत्रपाके क्लेशगमं सौख्यधनार्थनाशं कुधर्मसिद्धिपशुपुत्रहानिं कौजीदशा
सूर्यसुतं स्थापके करोति वैरन्निजवन्धुमित्रैः सुखार्थलाभन्निजपुत्रमित्रैः प्रीतिं विधत्ते विविधं विलासम् मन्दस्य पाकेशशितं
दनस्य दशानराणाम् नृपसङ्गमञ्च ४ धर्मानुरागं विजयन्तराणां तपप्रसादम् बहुलञ्च लाभं शौरेर्दश्याधिषणस्थजाता दशा सु
खार्थगमनं करोति ५ स्तरार्चनं ब्राह्मणदेवभक्तिं सुखार्थलाभन्त्यपतेस्सुहृद्वत्सु शौकीदशा सूर्यसुतस्यैवार्थकं करोति पुंसाम् विवि
धांश्च भोगान् ६ इति शनावन्तर्दशाफलम् अथ लग्ने शस्यान्तर्दशाफलमेव लग्नदशांतर्दशाफलं ज्ञेयमिति अथ शुभाशुभसू
चकोतर्दशावामनेनोक्ताः चंद्रारजीवा १ बुधजीवशुक्रा २ दिवाकरेन्दु ३ रविजज्ञशुक्राः ४ रवीन्दुशुक्रा ५ बुधजीवमन्दा ६ जीवज्ञ
शुक्रा ७ रवितः क्रमात्सु १ एवमन्तर्दशायाश्चान्येषां शुभदाग्रहा अन्येषां शुभदाज्ञेया एव ज्यविदशाफलमिति २ अथ गौरीमत

दशानयनं महादेवमतेन च गौरीमता दशाजन्मर्क्षमासदिनानि दिनेषु षडंशा दशाज्ञेया वर्षे द्वादशांशो मासः महादेवमते
 आर्द्रतः ३ वर्षे दशादिनानि शौराणि दिनप्रवेशे दशाघटीरूपा ते च दशानयनमुक्तं मुक्तावल्याम् जन्मनक्षत्रतः प्राक्ता दशा गौ
 रीमता कया सूर्येन्दुकजरादी ज्यशानि जशशिषिभार्गवाः १ दशेशावन्निभात्तेया क्रमात्रिः परिवर्तनात् स्युर्दशादिवशास्तेषां धृ
 ति १० म्बिम्बाति ३० मूर्च्छना २१ २ वेदेषु वै ५४ नागकृता ४० मुन्यक्षा ५० क्षितिशायकाः ५१ मूर्च्छना २१ षष्टि ६० ते भौ द्वादशांशे नमा
 सजाः ३ षडंशानुल्यास्तेनासानडिकाया फलदशाः अथ वारुद्रनक्षत्रात्रिभिर्भेदशेश्वराः ४ एते एव भवन्तीति महादेवेन
 भाषितम् अथ गौरीमतोक्तस्य दशाक्रमस्य दशादिमाया भवसादुपेता सा भुक्तभोग्यर्क्षघटी विनिघ्नमर्क्षनाडी वितृतादिनाद्यं
 दिधाय दानं त्विह भोग्यभुक्तं तस्य ग्रहस्यैव लिखेदधस्तात् दशाप्रमाणं परतो ग्रहाणां यथा स्थमग्रे विलिखेदधोऽधः प्रांते पुनर्भु
 क्तघटी समुत्थं दिनाद्यमाद्यस्य लिखेत्तद्वगस्येति उदाहरणम् कस्यापि रोहिणी जन्मनक्षत्रं सारोहिणी च द्वांधः स्यात् अतः प्रथमव
 र्चंद्रस्य दशाद्वितीयवर्षे भौमस्य तृतीयवर्षे राहोर्दशा एवमग्रेऽपि ज्ञेयम् अथास्य जन्मनि रोहिणी नक्षत्रस्य मुक्तघटिकाः ४० भो
 ग्यघटिका २० तत्राष्टमवर्षप्रवेशे शुक्रदशा जाता तस्यादिनानि ६० भोग्य २० घटीगुणानि १२०० सर्वर्क्षघटी ६० भक्तानि जातानि शुक्र
 दशादिनानि तत्राष्टमवर्षे आदौ शुक्रदशा भोग्यदिनमिता २० ततो रवेः १० ततश्चंद्रस्य ३० भौमस्य २१ राहोः ५५ गुरोः ४० शनेः ५७ ज

ना०
२०३
४२

स्य ५१ केतोः २१ पुनः प्रान्ते शुक्रदशा मुक्तदिसमिता ५० ज्ञेया अवगौरी मत महादेव मत दशावल राम मत दशा च मास प्रवेशे मास प्र
वेश दिन नक्षत्रा ज्ञेया दिन प्रवेशे दिन प्रवेशस्य एतन्मतं नक्षत्रा ज्ञेया यथा मे पेत्रयो दशांश विंशतिकलापर्यन्तमश्विनी नक्षत्र
मेव ज्ञेयम् अस्या एव नामान्तरं मुद्गश्रुति मुद्गदशानयने मुगमोपायो मिश्रकृतः जन्मक्ष संख्या सहिना गता द्वादशगूणिता नंद
६ इ ता व शेषाः आचं कुरा शी शं वु केषु पूर्णो ग्रहा दशास्त्वामिन इत्यमन्त्रे अत्रांतर्दशाः
मुगमोपायेन मुद्गग्रन्थे उक्ताः वेदा ४ नागाः ७ शराः ५ सप्त ७ दिग्र १० मां ईक र्दशागः ५ रमाः
६ सूर्यादीनां द्वां गुणकार्त्तैर्निष्ठास्वदशामितिः १ यस्या प्रान्तर्दशा तस्य ज्ञायतेति परिष्फु
टा यस्य वर्षे भवेत्तस्य प्रथमा च दशा भवेत् २ अन्यास्तदग्रिमस्थाना देवमन्त्रर्दशा भवि
पापवर्षे भवेद्दुःखं शुभवर्षे सुखा त्रय इति ३ अथ सूर्यादीनां दशान्तर्दशा फलम् तत्रैव
सूर्ये राजकुलाद्रीतिः पाडास्यात्पित्रसंभवा विपत्तयश्च वंधूनां विज्ञानां न्यय एव च १
शांतिरिपुप्रतापानां नैरुत्थं धनसंपदाम् कुरुते तर्गतश्चन्द्रो दशायां च ण्डरो चिषः २ ॥
कुजे विजयमत्यग्रं हेमरत्नं नृपात्सुखम् चंद्रिश्शत्रुकुलाद्रीतिं कृष्णामादिकानां दान्

सू	च	मं	रा	वृ	श	उ	के	तु	पहाः
क	रा	म	आ	पु	पू	श्ले	म	पू	नक्षत्र
उ	द	चि	स्व	वि	अ	ज्ये	म	पू	नक्षत्र
उ	श्र	ध	श	पू	उ	रे	अ	भ	नक्षत्र
आ	श्ले	उ	स्व	ज्ये	उ	श्ले	रे	क	महादे
१०	२०	२१	५४	४०	५७	५१	२१	६०	योगः
१॥	२॥	१॥	४॥	४	५॥	५॥	१॥	५	योगः
३	५	३॥	५	८	६॥	८॥	३॥	२०	योगः

३ दारिद्र्यपापव्यसनं गन्धोपिपरिच्युतिः विलासस्त्रिविधं धर्मक्रियात्परमात्मनः ४ पितृत्वरज्ज्वरोगादीन्देहत्यागं च
भार्गवः मातृपितृभयज्जैववित्तानाख्ययणवच ५ गतिर्नृणां द्वयन्देन्यवैरिदृष्टिं धनुक्षयम् अर्थनाशो न्यदेशो पुगमनंगौ
रवात्यता ६ शत्रुगजकुल्पाद्वातिरगर्थावहृधा भवेत् कृतिरविमुदफलम् चाङ्गास्त्रीसुनभूलाभोवस्त्राभरणसंयुतं स्वपंक्षवैर
कन्यायाजन्मनिद्रातिस्तथा ७ इदं दंष्ट्रायास्मान्तेण्डुविजयागेभ्यसंपदः भौमेचौराकोशनाशेरकपित्तादिकानूगदान् ८ च
इजेविन्नतुरगलाभो धित्तसुखानि च यतात्वेकारहस्ताश्चमकस्मात्सुगृजिते न्त्रासुखज्जसुसङ्गज्जुक्ते लोकारलब्धयः रो
गव्यसनशोकोश्चवधुतोभिभवशानो वन्दिशोकभयं धारं वंधुदेगंधनक्षयम् स्त्रियोलाभं स्त्रियोहानिकेता वन्तर्गते विधोः इ
ति नंदमुदं भौमशत्रुदिमर्दश्च विव्रहोको ध्वंसः सह रकपित्तकृतापीडापरस्त्रीभिस्समागमः भानौ भौमदशान्तस्थे प्रचण्डस्माह
सीजयी चन्द्रे सुखमुदहृदि मणिमोक्तिकमंचयः बुधेपित्रोद्वेषपीडाताशं चौरभयमहत्तु गुरोभूपतिमित्रत्वं सुहृत्वासक्तचित्तता
शुकेरणाद्वयस्याधिजन्मनिद्राद्वयः शनौ दिने दिने दुस्वसत्त्वयमनांगमम् कर्मथं नाशमुद्वेगं वंधुचौरादिकभयम् स्वनाशो
देहपीडा च केता वन्तर्गते कुजे इति कुजमुदम् दैव्या वंधुसमायोगो मित्रधर्मसमागमः प्रीतिर्जनस्य विपुला देहपीडा त्रिदोषजा
चांद्रेर्दगायामुष्णाम्भोदेन्निखर्णान्वराप्रय वन्दे दिचदिकाकुष्टराजरोगादिकं भयम् भौमेकेशशिरोरोगो वंधुवैरमहद्वयम्

हा.
१०५
४८

गुरोरोगादिभिर्युक्तो भगौ राज्ञ्यसुगन्धिमान् शनौ पापमुखासक्तः प्रचण्डो मदनोद्धतः बंधुनाशो मनस्तापो देहस्य गोधनक्षयः
सुहृद्वंधुसुते हन्ते केतौ मित्रकलिर्भवेत् इति बुधमुद्गम् जैष्णवानधनप्राप्तिर्देववाह्यपूजनम् कर्णरोगस्तथा वैरं स्वजनै
श्च कलिर्भवेत् सुखी गुरुक्षेमवांश्च सूर्ये जीवदशाङ्गते चन्द्रे बहुविधालब्धिर्निर्जिता रिर्मही सुते शरीरोपि सेवी चण्डश्च परितः पीसु
खी कुजे पित्रोर्भक्तिस्सुहृद्युक्तो नीरुक् सुखयुतो बुधे शुके चिन्ता तृतिशत्रुवाह्यणाश्रयजीवनम् पराङ्गनादिसंसक्तः शनौ मुख
धनैर्हतः ४ बंधुद्वेषो मृषावादस्त्वामिभिस्तु निराश्रयः इति गुरुमुद्गम् शौक्या मस्त्री सङ्गमोलाभो वस्त्राभरणसंयुतः कौशल्यम्
हती कीर्तिर्धने लाभश्च जायते १ रवौ सितदशान्तस्थे बन्धनञ्चोदरामयः कामलमौलिदशननखरोगकलानि शौ २ भौमे तु पु
द्रवो भूमिनाशपित्तरुजोस्वरुक् बुधे धनर्द्धिभूलाभसुखवित्तैः पन्नाभकः ३ जीवे धनसुखं देशसंपत्तिः शीलधर्मकौ वृद्धांगना
रतिः शौरेरिपुसौम्याधिकारिता ४ मृतिर्भयकृतं शोकदुःखप्राप्तिर्न संशयः अग्निदाहोज्वरो घोरः कन्याजन्मस्त्रियोऽश्रुतिः ५
इति शुक्रमुद्गम् शनैश्चर्यान्देहपीडापुत्रदारैश्च विग्रहः तन्दाश्च मोबुद्धिनाशो विदेशगमनं भवेत् १ पुत्रार्थमित्रस्त्रीनाशो दशा
याम्भास्कारे शनेः स्त्रीहतम्वन्धुविश्लेषः कलिर्मन्युस्सुधाकरे २ भौमे दुःखरुजो देशत्यागो बहुविधैर्यता बुधे सुखं सुभगता
सत्कारश्च जयो धनम् ३ जीवे समुचितमौग्गोपुगग्रामगणेशता अनेककामिनी मित्रयंशो विज्ञानिभार्गवे ४ बन्धुद्वेषो मृषावादः

स्वमर्थनाशमहद्वयम् अग्निदाहोज्वरोघोरः कन्याजन्माङ्गनामुखं ५ इतिशनिमुद्गम स्वर्नानौजायतेदुःखंवधृतामात्म
 नोरुजः देशांतरेषुगमनेधननाशोरविग्रहः १ राहोर्देशायांभार्यायाविपत्तिर्विधवक्ष्यः अर्थनाशोन्यदेशेषुगमनङ्गोरवात्य
 तां २ अशुभंवान्यजंदैन्यव्याधिभीतिमुतक्षयं करोतिमिंहिकासूनुर्भानुगन्तर्देशाङ्गतः ३ बन्धिशोकभयंघोरवंधुहंगन्धनस
 यं करोतिमिंहिकासूनुर्विधुरन्तर्देशांगताः ४ कामार्थनाशमुद्गेरान्धुचोरादिकंभयम् करोतिमिंहिकासूनुर्भूमिजोन्तर्देशा
 गतः वंधुनाशंमनस्त्रापदेशत्यागंधनक्षयम् करोतिबहुदुःखानिराहोरन्तर्देशांशुधः ६ वंधुहंपमृषावादंक्षम्यंवंधुनिशेष
 यं करोतिमिंहिकासूनुर्गुरुरन्तर्देशांगतः ७ वंधुहंपमहादुःखं अर्थनाशमहद्वयम् शरीरेक्लेशमाप्नोतिराहोरन्तर्गतंमिने
 ८ मृतिभयकृतिमोहकंदुःखप्राप्तिर्नसंगयः करोतिमिंहिकासूनुश्शानिरन्तर्देशाङ्गतः ९ इतिराहुमुद्गम केतोर्देशायांस्या
 हादोद्वयपुत्रक्षयोमुखं शत्रुराजकुलार्दीतिरनर्थोबहुधाभवेत् १ अग्निदाहोज्वरोघोरः कन्याजन्मस्त्रियाश्च्युतिः केतोरन्त
 र्गतेसूर्यराजामहकलिर्भवेत् २ अर्थनाशार्थलाभश्चसुखंदुःखञ्चजायते स्त्रीलाभश्चस्त्रियांहानिः केतोरन्तर्गतेविधा ३
 प्रजयासहसंबादश्चौरवन्त्यरिजंभयम् स्वनाशोदेहपीडाचकेतोरन्तर्गतेकुजे ४ चौरैर्विशत्रुभिर्युद्धंदेहत्यागोभिजायते देह
 पीडाज्वरस्त्रीव्रतः केतोरन्तर्गतेबुधे ५ हिजेन्दैस्सहसंघातिर्नृपपूज्यैरमर्षिभिः कुलस्त्रीषुसुतोत्पत्तिः केतोरन्तर्गतेगुरौ ६ केतोर

हा न्तर्गतेशुके विप्रैः सह कलिर्भवेत् वातपित्तकृता पीडा गोत्रजैः सह विग्रहः ७ वि
 देशगमनन्दुः खंके तोरन्तर्गतेशनौ सुहृद्वन्धुसुतैर्द्वन्द्वोभूनिमित्तं कलिर्भवेत्
 इष्टैश्चरणसम्बादो गहो के त्वन्तरङ्गने ॥ इतिकेतुमुद्गम् ॥ इतिमुद्गदशाविचा
 रे सर्वग्रहाणामुद्गान्तर्दशा समाप्तम् ॥ ॥ अत्रस्वदशाफलमेव स्वान्तर्दशा
 फलं ज्ञेयम् अथ यत्र ग्रहाणामनुक्तं तत्रार्द्धश्लोकेन पूर्वोक्तग्रहादग्निमग्रहफल
 ज्ञेयमिति विशेषः समाप्तो यंगौरीमन्तर्दशमुद्गभिधामहादेवमन्तर्दशाफलमेतदेव
 ज्ञेयम् अथ राममन्तर्दशाताजिकमुक्तावल्याम् वलराममतादौ द्वाचतुस्त्रिभिर्दि
 हक्रमात् दशेशानख २० पञ्चाशत् ५० भांनि २० श्लेषवः ५० सुरा ३३ ॥ १ ॥ च्यंगानि
 ६३ वाध्ययः ४० पूर्णशैला ७० स्तदिवसामताः वर्षप्रवेशानक्षत्रादशेयं रामसम्पत्ता
 २ वलोदितो यस्य दशाग्रहस्य याद्या दशास्या इवशादिनाद्या चतुस्त्रिंशत्तपतेर्भ
 जेतां स्वभूमिभ्यो ककमस्य भुक्तिः ३ यावर्तमानास्य तु भुस्य भुक्तिः सा तद्भक्तैष्यघ

अथगौरीमन्तर्दशसुग्रहाणामन्तर्दशाचक्रं योगः ॥ ७॥									
स १८	ब १०	म २२	रा ५४	व ४८	श ५३	बु ५२	के २२	शु ३०	
४	८	५	७	१०	६	१२	५	६३	
स १९३	ब १००	म १४५	रा ६०	व १००	श ५४३	बु १४६	के १४६	शु २५०	
य २१२४	म २१३०	रा २१२७	ब ६१००	श ६१४८	बु ६१३३	के ६१३५	शु २१२६	म ६१००	
म ११३०	रा ३१३०	ब ३१३०	श ५१३५	व ५१३२	के ५१३५	शु ५१३५	म ११३५	य ११००	
रा २१६	व ५१००	श २१६	के ८१६	ब ५१००	म ५१६३	शु ३१३५	य ३१६८	म ५१००	
व ३१००	श ३१००	ब ३१६	के ५१३	म ५१३५	शु ३१३५	य ३१३५	म ३१३५	रा ३१००	
श ११६८	ब ६१३०	म ११६५	रा ५१३६	व ३१३३	श ६१३६	बु ५१३५	के ३१३३	व २११०	
ब ११६३	के ३१३०	शु ३१६	स ३१३३	य ६१३६	म ५१३५	रा ५१३३	व ३१३०	श ११००	
के ३१३०	शु ३१००	स ३१२६	य ३१२३	म ६१२६	रा ६१२६	व ३१३०	श ३१२६	ब ३१००	
शु ३१६५	स ३१००	य ३१००	म ३१३०	रा ६१३०	व ३१३०	श ३१३०	ब ३१३०	के ३१००	

टीवि निष्ठा भाज्याथतद्रस्यगतैष्यनाडीयोगेनलब्धोगतगम्यकेते ४ युतेविधेयैगतगम्यमानांभुक्त्यादिनाद्यगतग
म्यकेस्तः प्राक्याकनाथचुचरस्यतस्यगम्यप्रमाणादिदशादिनाद्या ५ पराःपरेषांस्वसंयथास्यात्त्रान्तेपुनर्जीतमितादि
मस्येति ६ उदाहरणम् वर्षप्रवेशेपुष्यनक्षत्रहेनादौसूर्यदशाजातादिनाद्या २० अथेयं दशाचतुर्नक्षत्रेशा अतोदशादि
नानिचतुर्भुक्तानिलब्धा ५ एकैकनक्षत्रस्यदिनाद्याभुक्तिः अथपुष्यनक्षत्रस्यभुक्तघटीभि १२ भस्यभुक्ति ५ गुणिता ६०
सर्वर्षघटी ६० भक्तालब्धा पुष्यस्यगताभुक्तिर्दिनात्मिका १ इयङ्गतनक्षत्रयोगाद्गीपुनर्वस्वोभुक्त्या १० युता ११ जातारवेर्ग
तदशा अथपुष्यघटीभि ५० भभुक्ति ५ गुणिता २५० सर्वर्षघटी ६० भक्ता ५ लब्धा

सू	च	म	व	श	र	श	योगः
आ	म	ह	अ	पू	प	उ	२०
४	३	४	३	४	३	४	२०
२०	२०	२०	४०	१३	६३	४०	३६०
०	०	०	४०	२०	२०	०	४
१	४	२	४	२	५	२	५
४०	१०	१३	४३	४०	१६	१०	५०
०	०	२०	२०	४०	४०	०	०
							मा मर शादि ते ३०

तदशा अथपुष्यघटीभि ५० भभुक्ति ५ गुणिता २५० सर्वर्षघटी ६० भक्ता ५ लब्धा
पुष्यस्यगम्याभुक्तिः इयंगम्यभस्याश्लेषाभिध
स्यभुक्त्या ५ युता ११ जातारवेर्गस्यदशा तत्रादौर
वेर्गस्यदशादिनात्मिका १ ततश्चन्द्रस्य ५० भौम
स्य २६ ५० बुधस्य ५६ ५० शनेः ३३ २० गुरोः ६३ २०
राहोः ४० शुक्रस्य १० पुनः प्रांतेगतदिनमिता ११

सू	च	म	व	श	र	श	योगः
३	८	४	१५	५	१०	६	१७
२०	२०	६	२६	३३	३३	४०	४०
०	०	०	०	२०	२०	०	०
							६६ दिन दशा घट्यः

हि
१०५
५०

रवंदशाज्ञेयेति अत्रप्रकारान्तरम् वर्षफलप्रदीपे वर्षप्रवेशे दिनमेतनाडी निघ्रादशाद्यस्य खषट् विभक्ता फलं दिनाद्यं
हि दशागतस्य तदूनिताद्यस्य दशातदेष्या वर्षप्रवेशे प्रथमं दशासाततः क्रमेणैव मिहेतरेषाम् वर्षस्य चांते प्रथमस्य याता
दशाभवेदब्दफलस्य सिद्धौ वर्षप्रवेशे दिनमन्वयत्स्यात्तस्याधियस्याद्यदशाभवेत्सा ततस्तु तत्तेव दशाक्रमेण दशाभवेयुः
सदसत्फलार्थम् अथ जन्मकालाभावे जन्मराशिवशाद् दशानयनमुक्तं तत्रैव जन्मकालाद्यभावश्चेत्केचिज्जन्मभतो वि
दुः तदेव प्रोच्यते पञ्चांशुभंतद्वार्षिकम्फलम् १ जन्मन्यर्के दशाततो विधुदशायावद्वितीयोरविस्त्रिस्थेर्के दशवासराशशि
दशाभौमस्थपाकस्ततः बन्धुस्थे द्विदिनंततो बुधदशायावत्तु तस्थोरविः षष्ठे चाब्धिदिनन्ततश्शनिदशासप्तस्थिते सप्तच
२ ततो ज्यस्य ज्यस्य च यावदष्टनवस्थितेर्के दशवासरास्युः ततस्तुराहोर्दशमे च सूर्ये विंशदिनस्यात्तु ततस्सितस्ये नि
३ अत्रान्तर्दशानयनम्फलसहितमुक्तं तत्रैव दशास्वपाके निहितारखषट्कारामै ३६० तृतालब्धफलन्दिनाद्यम् अन्तर्द
शास्युस्त्वदशाक्रमेण फलानिता साम्प्रथयामि चात्र १ अथ फलम् नृपतेर्भयमत्युग्रम्पीडास्याद्रक्तपित्तजा करोति धन
नाशञ्च स्वदशान्तर्गतो रविः १ इदमेव दशाफलं ज्ञेयम् अल्पावासेन लाभस्यात्सङ्गमादौ जयस्तथा आरोग्यस्त्रीसुखं
चैव रवेरन्तर्गते विधौ २ आरोग्यस्त्रीभवसौख्यं ज्ञेयोरक्त्यन्तरागमः अनुद्देगेन लाभस्याद्भौमे सूर्यदशाङ्गते ३ धनहानि

विरोधं स्यात्पीडासापद्रवादिभिः धनव्ययं हि सूर्य्यं दशान्तस्थि विबोधने ४ मातृपीडानृपाद्रीतिरुदगमयपीडनम्
 कृष्णवस्तु इवाहानि सूर्य्यस्यान्तर्गतेशतो ५ सुखेन कार्यमिद्विन्त्या हतलोभो महाभवेत् अचिन्त्यागज्यसन्मानो गुरो
 सूर्य्यदशान्तं ६ कलहो मित्रपुत्राद्यैः कार्यं हानिर्नृपाद्वयम् मेव केभ्यो व्ययश्चैव गहो सूर्य्यदशाङ्गते ७ मोहननिर्वल
 त्वच्च स्त्रीविरोधं धनव्ययं क्वचित्सोभयं गत्यर्कदशायां भार्गवो गतः ८ इत्यर्कदशायां मन्तर्दशाफलम् लाभस्याच्छुभ
 वस्तुनां कनकायासलाभकः स्त्रीरतिः श्लेष्मकोपश्च स्वदशान्तर्गता विधुः रक्तपित्तप्रकोपश्च परैश्च कलहो भवेत् फलानां
 व्यवहारस्यादौ मेचंद्रदशाङ्गते चतुष्पदादिलाभस्यादत्यद्रव्यस्य लाभकः कलहस्त्रीमुताद्यैश्च चंद्रान्तर्गतविधेने श्ले
 षपीडावीर्यहानिश्शलपीडाभयन्तया पितृमातृविरोधः स्याच्छनौ चन्द्रदशाङ्गते वस्त्राभरणलाभस्याह्वाभः सौरभ्यव
 स्तुनः मान्यतास्वजनेभ्यश्च चंद्रस्यान्तर्गते गुरो निष्कारणन्तश्च द्वे गोदे द्वे पीडा तथा व्ययः सेवकाश्रयसंयातो विधोरन्तर्गतं त
 मः स्त्रीसुखं श्वेतवस्तुनां लाभस्त्वे राजमानताम् शत्रोनीशकरोत्पाशु चंद्रान्तस्थि हि भार्गवः शत्रुसयोत्तरपां लाभो मानतासौ
 ख्यमुत्तमम् वस्त्रान्कारलाभस्यादर्कचंद्रदशाङ्गते इति चंद्रः रक्तपित्तकृता पीडारिपुभ्योपि भयं भवेत् सन्निपातो इवा
 पीडास्वदशान्तर्गते कुजे १ पित्तधिक्यं विरोधस्य मित्रपुत्रादिभिस्तथा धनव्ययं क्वचिद्लाभो भोमस्यान्तर्गते बुधे २ विरो

हा १०५ ५१
 धोवांधवैस्सार्धधननाशोऽङ्गपीडनम् सन्निपातादिकापीडाशनौभौमदशाङ्गते ३ कार्योपक्रमलाभौचसंग्रामादौजय
 म् तथा धनागमस्तुहत्याप्राप्तिर्गुरौभौमदशाङ्गते ४ अग्निचौरादिजापीडामनश्चिन्ताव्यय स्तथा लाभहानिः क्वचिद्वैरभौ
 मस्यांतर्गतंतमः ५ चौराग्निभयमत्युग्रं व्ययाधिक्यमनुद्यमम् मनश्चिन्ताकरोत्येवभौमस्यांतर्गतोभृगुः ६ सहायात्कार्य
 सिद्धिस्स्यात्लाभोराजोमहान्भवेत् स्त्रीमुखञ्च सुहृत्प्राप्तिः सूर्येभौमदशाङ्गते ७ जनेनकार्यसिद्धिस्स्यात्सुखपुत्रादिभिस्त
 था वैरिनाशोधनप्राप्तिश्चन्द्रेभौमदशाङ्गते ८ इतिभौमः स्त्रीमुखंराजसन्मानः कार्यसिद्धिस्तथाभवेत् बुद्धिः प्रपञ्चताला
 भस्त्वदशांतर्गतेबुधे १ कलहोवायुपीडास्याद्भृत्यैस्सह धनक्षयः अपवादोमनस्तापोशनौबुधदशाङ्गते २ सुवर्णपट्टकूला
 दिलाभः कर्पूरसम्भवः सुहृत्समागमश्चैवबुधस्यान्तर्गतेगुरौ ३ बुद्धिनाशोमनस्तापस्त्वल्पलाभोधनव्ययः सुहृद्विप्रीतिर्बै
 रञ्चराहोबुधदशाङ्गते ४ स्त्रीपक्षात्त्वल्पलाभस्याद्राजोलाभोमहान्भवेत् श्वे ५ श्रान्तरप्राप्तिर्विबुधस्यांतर्गतेभृगौ ५ सौख्यं
 स्वजनबंधूनामित्रपुत्रादिसंगमः वैरिनाशोजयः प्राप्तिः सूर्येसौम्यदशाङ्गते ६ रक्तपित्तादिपीडास्यान्नैर्वल्यस्वशरीरके स्त्री
 योगेकलहश्चैवचन्द्रेसौम्यदशाङ्गते ७ शिरोव्यथाथशूलंस्यात्पीडास्यानुधनक्षयः विग्रहस्वसुताद्यैश्चभौमेबुधदशाङ्गते
 ८ इतिबुधः कुरुस्व कलहोमित्रैर्विरोधोधनसंहतिः नृपचौरभयंचैवस्वदशांतर्गतेशनौ ९ आरोग्यतामहात्माभोमहद्भिः

५१
 ५१

सहसंगमः द्विजदेवगुरोर्भक्तिः शनैरन्तर्गतेगुरौ २ नौरवैरिन्धुपाद्वापि धनस्योदरपीडनम् ३ उःखं करोति मां द्यञ्च शनैरन्तर्गते
मृतमः ३ वैरिभ्यो विजयश्चैव भृत्येभ्योऽपि धनागमः स्त्रीसौख्यं मित्रमाफल्यं शुक्रेशनिदशांगते ४ कुटुम्बकलहश्चैव धनधा
न्यस्य च व्ययः ईषन्मनसि चिन्ता स्यात्पर्येशज्जिदशांगते ५ चतुष्पदादि लाभः स्यादरिनाशो नृणां ह्ययम् स्त्रीसुखं दुःखनाशञ्च
चंद्रेशनिदशांगते ६ रक्तपित्तप्रकोपस्य तात्कालहो बांधवैर्महत धनधान्यव्ययश्चैव शनैरन्तर्गते कुजे ७ कलहो मित्रपुत्राद्यै
र्विरोधश्चैव सर्वदा शत्रुभ्यो भयमत्युग्रं बुधे मंददशांगते इति शनिः कार्यसिद्धिर्नृपान्मान धनधान्यादिसंपदः प्रमेहभ्रवपीडा
स्यात्त्वदर्शात्तर्गतेगुरौ १ दद्रुकंदुप्रकोपश्च रक्तकोपः प्रमेहतः वलहानिस्त्वर्थनाशो राहो बीज्यदर्शांगते २ शुक्रस्यापि फलं रा
हुफलवद्गुरुवद्भवेः स्त्रीसुखं संतते सौख्यं गुरोरन्तर्गते विधौ ३ चिन्तितस्य च कार्यस्य सिद्धिः स्यात्तु धनागमः शरीरारोग्यक
ञ्चैव भौमे जीवदशांगते ४ बुधस्यापि फलं भौमफलवच्चाथ वा पुनीः बुद्धिनाशो व्ययश्चैव शनौ जीवदशांगते ५ इति गुरुः परदे
शे गमश्चैव चैरेभ्योऽपि महद्भयम् मानहानिः शस्त्रपीडा राहौ निजदशांगते १ अर्थलाभः कार्यसिद्धिः शुक्रैराहुदशांगते ज्व
रातिसाररोगश्च राहोरन्तर्गते रवौ चंद्रस्य राहुवच्चा रविवद्भौमजम्फलम् बुधस्य शुक्रवच्चा रविराहुवच्च शनैः स्मृतम् ३ सगौ
लाभव्ययौ चैव मित्रशत्रुसमागमः मित्रचैव फलं वाच्यं गुरौ राहुदशांगते ४ इति राहुः स्त्रीसौख्यं नृपमानं स्याद्दौणाद्यादिस

वि
२०३
५२

मागमः श्वेतवस्त्रास्तथा रोग्य मन्त्र दशान्तर्गते भृगो १ यत्नेन कार्यसिद्धिस्तथा राजसन्मानमेव च मन्त्रेती प्रीतिरारोग्यं
रवौ शुक्रदशांगते २ स्त्रीसुरेश्वेतवस्त्रनालाभं वै राजमानता करोति शत्रुनाशञ्च चंद्रेशुक्रदशांगते ३ क्वचिदुःखं च
चिन्मोग्यं क्वचिद्भूमिः क्वचिद्यशः प्राप्नोति पुरुषो नित्यं चंद्रेशुक्रदशांगते इति वा पाठः संतापः कलहश्चैवापन्नकोपः स
मागमः शत्रूणां रक्तकोपश्च भूमेशुक्रदशांगते ५ कंडूरकादिपित्तज्वरिद्वारो हेमसंभवः धनधान्यव्ययश्चैव शुक्रस्यांत-
र्गते बुधे ६ अकस्माच्च धनप्राप्तिः परेभ्यो हीनवस्तुनः लाभस्याद्वार्गवस्यान्तदशा यदि शान्तस्तदा राज्यप्राप्तिर्द्वेष्टा लाभः स्व-
ल्यायानेककर्म च सफलञ्च भवेच्छुक्रदशामध्ये गुरो र्यदा ७ स्वजनैश्च विरोधस्तथा ह्ययश्चोदरसंभवः शूलरक्षा व्ययश्चैव
राहेशुक्रदशांगते ८ इति शुक्रः इति राभमतदशायामन्तर्दशा समाप्ता अथोक्तानां दशांश्च दम्नानां निषयविभागो निरु-
प्यते ग्रन्थान्तरे वलीयदा हीनवलो ग्रहस्या तदा तु हीनां शदशा विधेया सर्वग्रहा लोकनलव्यर्थीयेत नौ तसी राख्यदशा प्रदि-
ष्टा १ लग्नस्य सवलत्वे हि भावपूर्वा तु सामेता कालहोरादशा कार्या सर्वा र्ये चेत्येतौ २ हदाराख्या वर्ष लग्नस्य हदेशे वलसं-
युते अयं चंद्रवलोपेते कुर्यान्ने सर्गिकी दशा ३ सर्वा र्यजन्मराशी शेषमुद्गो गौरी मतेन तु वलसाम्येतु सर्वेषां तसी राख्या प्रकीर्ति-
ना ४ सर्वा र्ये चंद्रराशीं वलरामाह्वयामता सर्वे न भोगाः प्रेक्षन्ते तनुभावदशा तदा ५ वलवर्षे सर्वा पेक्षया हीनां शग्रहस्य सव

३१०
२५५
५३
दीपिकायां दशादशैः शिवाश्वराशीश्वरश्चयदानवृवीर्यो भवेद्विष्टमुक्तं विपक्षाष्टमस्याथवाकूरहृष्टयुतस्यादरिष्टं तदापाक
काले त्रिगशीश्वरश्चंद्रगकेश्वरोतुरिपुच्छिद्ररिः फेषुसंस्थावरिष्टं त्रिगशीशपाकेश्वरीशीतरश्नेर्यदावातदा रक्षणीयन्त्वरिष्टं
त्रिगशीकेशश्चतुतोविधोर्वापाकेश्वराद्विद्वि २२मितेद्रकाणे जन्मलग्नादशावेशः षष्ठाष्टे दशेश्वरात् छिद्रांशस्थायवविष्टं
कंगिरिपुगशिगः छिद्रांशैरगशिपः गोध्यः सशनिर्मृत्युसद्यकं तत्काले दीर्यसंयुक्तमरिष्टं जायते ध्रुवं न तत्काले वीर्यहीनश्च
विलग्नधिपतिर्यदा व्ययारिच्छिद्रगश्चेत्यात्तदारिष्टं प्रजायते दशाधिपो वीर्ययुतः प्रवेशे त्रैणशिक्षोपि युक्तः शुभैश्च वृष्टि
श्चिकोणं पचयस्मितश्चैत्रदाशुरिष्टं विलयम्प्रयाति ॥ इति श्रीवल्लभद्रकृते हायनरत्ने दशानर्थनाधिकाराध्यायः ॥ अथ
मासप्रवेशानयनम् तत्प्रयोजनमाह यादवः समाफलसंख्यासमासकाभ्यां समीरितमासफलं विना तत् नाभिसमीधासक
रं बुद्धेन स्मयुक्तिमासानयनम्फलञ्च १ ताजिकालंकारेपि शरदधियतिमुयहाधीशोभाशरदध्यामासफलैर्विनानभाति शरद
धिगमराजितालतायानचरुचिमेति फलैश्च पुष्पिताग्राः २ अथमासप्रवेशोपयुक्तमव्यसृष्ट्या नयनं लिख्यते तत्राब्दा
नयनम् स्वाभीष्टशाकानुसमीपशकं विशोध्य शेषांकशकांककोटयोः अधस्थवारादिकसंयुतिर्भवेदब्दाधिपो चारमुखः स
मादो १ मेघसंक्रांतितिथ्यानयनं प्रथमाध्याये प्रोक्तमेव अथाहर्गणानयनम् मेघसंक्रमदिनाद्गतमासास्त्रिंशताचिनिहिता

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२	३३	३४	३५	३६	३७	३८	३९	४०	४१	४२	४३	४४	४५	४६	४७	४८	४९	५०	५१	५२	५३	५४	५५	५६	५७	५८	५९	६०	६१	६२	६३	६४	६५	६६	६७	६८	६९	७०	७१	७२	७३	७४	७५	७६	७७	७८	७९	८०	८१	८२	८३	८४	८५	८६	८७	८८	८९	९०	९१	९२	९३	९४	९५	९६	९७	९८	९९	१००
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२	३३	३४	३५	३६	३७	३८	३९	४०	४१	४२	४३	४४	४५	४६	४७	४८	४९	५०	५१	५२	५३	५४	५५	५६	५७	५८	५९	६०	६१	६२	६३	६४	६५	६६	६७	६८	६९	७०	७१	७२	७३	७४	७५	७६	७७	७८	७९	८०	८१	८२	८३	८४	८५	८६	८७	८८	८९	९०	९१	९२	९३	९४	९५	९६	९७	९८	९९	१००

दिनियुक्तीः स्वाधितर्कान्वर्द्धवामरहीनाजाय
 तेदिनगणोद्धपपूर्वः १ अथमध्यमार्कालयन
 द्युगणस्त्रिंशता ३० भक्तोमासाः शेषदिनानि च त
 त्रस्यग्रहसंयोगः दीपयुक्तमध्यमेरविः २ सूर्यरुद्र
 १० भं २७ कुवाणां ५ नवाग्नी ३९ संपत्तिमितः रग्ना
 स्वदेशांतरयाजनानि निजांघ्रिं हस्तानि चिन्ति
 काम्यः देशांतरस्याथंगवावृणोपप्रापश्चाद्वनम्

धरविस्त्रदेशे एकान्तमध्यमार्कञ्चित्रेक्यार्द्धस्यापयेदुधः होरमेघाः २१ स्वय
 माः २० सूर्यमन्दोच्चं राशिपूर्वकम् ग्रहो निते चमंदोच्चं मंदकेन्द्रं भवेदिह त्रिभाद
 त्माः ३० केन्द्रं संपूर्णं त्रिभाधिकम् षड्भाधिकं षड्भूतस्याच्चकाच्छोध्यन्नवाधिकम्

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२	३३	३४	३५	३६	३७	३८	३९	४०	४१	४२	४३	४४	४५	४६	४७	४८	४९	५०	५१	५२	५३	५४	५५	५६	५७	५८	५९	६०	६१	६२	६३	६४	६५	६६	६७	६८	६९	७०	७१	७२	७३	७४	७५	७६	७७	७८	७९	८०	८१	८२	८३	८४	८५	८६	८७	८८	८९	९०	९१	९२	९३	९४	९५	९६	९७	९८	९९	१००
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२	३३	३४	३५	३६	३७	३८	३९	४०	४१	४२	४३	४४	४५	४६	४७	४८	४९	५०	५१	५२	५३	५४	५५	५६	५७	५८	५९	६०	६१	६२	६३	६४	६५	६६	६७	६८	६९	७०	७१	७२	७३	७४	७५	७६	७७	७८	७९	८०	८१	८२	८३	८४	८५	८६	८७	८८	८९	९०	९१	९२	९३	९४	९५	९६	९७	९८	९९	१००

रा.
५४

भुजांशमितकोष्ठस्य फलमंशादिकं रवेः कोष्ठान्तरहता च्छेपात् षष्ठिलब्धकलादियुक् स्यष्टमंदफलं केन्द्रे तुलाजाद्ये
 ऋणान्धनम् मध्यमार्के स्फुटार्कस्यात्कोष्ठस्य ज्वगतेः फलम् स्वर्णकर्कभूगे केन्द्रे मध्यभुक्तौ स्फुटागतिः स्यादव्पाल
 कालीनः स्यष्टार्कगति संयुतः अथत्रैक्यानयनम् द्विघ्नसायनमध्यार्कदोर्ज्याषड्वैर्विभाजिता कालाद्यमन्त्रमृणमसूख्ये
 समौजपदगे क्रियात् त्रिभि मे भौषदं चो जसमं स्यादुदयान्तरे यद्वा अष्टाद्विने वो दयान्तरानयनम् सायनार्कपदे गम्यग
 ता ल्यांशविवर्जिताः द्विघ्नेन स्वशरांशेन विकलाश्चोदयान्तरे अर्कमंदफलं केन्द्रे गुणं स्यादिकं लात्मकम् भुजान्तरं रवेः

३	२	१	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०
०	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९
५६	५७	५८	५९	६०	६१	६२	६३	६४	६५	६६	६७	६८	६९	७०	७१	७२	७३	७४	७५	७६	७७	७८	७९	८०	८१	८२	८३	८४	८५
८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२	३३	३४	३५	३६	३७

स्वर्णमार्के फलं बत्समं
 यदायनांशादुत्तिर्मुखे
 स्याद्दृष्टस्य मेषस्य चतत्रशं
 कोः सूर्याङ्गुलस्य द्युदले
 प्रमास प्रभास्थिता दिगा

॥ सावनदिने रवेर्मध्यमाराश्याद्या गतिः ॥

ज० दिग्वि० निघ्नी ॥ ॥ अंत्यास्त्रिहत्सुश्चरखण्डकानि क्रमेण सूर्यादयनांशयुक्तात् भुजार्कसंख्यामितया तखण्डयुतिः

स्त्वभोग्याहं तशेषक
स्य ४ खरामभागेन
पुतञ्चरार्द्धञ्चरार्द्ध
तुल्याविकलारवेस्तु
चरान्तरस्यादुदयेतु
लाजषड्धे धनर्णवि
परीतमस्ति ५ च।
यंणास्वीर्यमार्गेण
योगस्त्रैकपुटात्ततः
अथवा सुगमोपाय
स्त्रैक्यार्थविनिरूप्यते

[illegible]

सायनस्फुटसूर्यस्य भुक्ताशास्त्रोदयैर्हताः त्रिंशद्भुक्तान् भुक्तान् पाट्यष्टौदयैर्युतम् षष्ठिभुक्तान् आदिकादि अथ मध्यमा
भास्करः सायनो म्यांशयद्वा गोताडिकादिफलम्भवेत् उभयोरन्तरत्रैक्यसंज्ञकस्यात्कलादिकम् मध्यमार्कघटीभ्यश्चेद्भवे
भुक्तघटीगणः हानस्त्रैक्यमृणं सूर्यविज्ञये च न मन्यथा संस्कृतमेतस्यार्कः स्याद्रविस्त्रैक्यसंस्कृतः अस्य प्रस्फुटता
त्राग्वत्सृष्टोर्कम्यात्परिस्फुटः उक्तरीत्यास्फुटः कार्यो जन्मार्कः पूर्वएव हि ११ प्रतिवर्षमएवार्कस्फुटसगद्भिको भवेत्
कैकगशिसहितो वर्षार्कमासकालजः स्फुटार्कः स्युर्द्वितीयादिमासेष्वकीप्नुमासजाः एकैकं अंशसहितो स्युर्दिन च
भास्कराः १२ अयस्वानी एमासस्य संगव्यास्यविवर्जिता तत्तत्त्वमासगतिजकोष्टस्य फलसंयुतः १४ जन्मार्को मध्यमो नी
एमासपार्श्वे भवेद्भविः निरेकामाससंख्या च ग्वगम ३० गुणिता युता १५ स्वजन्माहर्गणे भीष्टार्कसंबंधी भवेद्गणः गतित्रैक्य
युताः र्कस्य चार्तव्या स्फुटतोक्तवत् १६ ततस्त्वाभीष्टसूर्यस्य मासार्केनोत्तरं चरेत् कलाद्यं स्पष्टं गत्या प्रस्यद्दिनादिफलं स्फु
टम् १७ स्वाभीष्टसूर्यमासार्कोदधिकेन दृष्टेन स्मृतम् हीने च तत्रावपस्य वा रादिस्तेन संस्कृतः १८ मासवेशो स्फुटानाड्यस्त
द्वागर्थसहर्गणः संस्कृताब्दपरा राद्यस्तप्तत एवार्कतस्मृतः १९ वर्तमानो वासरश्च सृष्टसंख्यान्मासवेशानम् श्रीमद्गुरुणा व
चनैः प्रकारान्तरमुच्यते २० मासपंचशका-जार्कयुपिणोऽप्यग्नेः कलाः न्यूनाधिकास्तृगत्या प्रागृषा जानास्तुनादिकाः २१ ये

ज्याः शोध्यावर्षपात्रनाडीपुत्रैक्यसंस्कृता मासवर्षे स्फुटानां ज्योदेशान्तरमुसंस्कृताः २२ त्रैक्यसद्वपनाडीषु सूर्याद्यस्तस्य
 काल्ययेत देशान्तरस्य संस्कारं कुर्याद्यस्तस्य तेषु च २३ अथ त्रैक्यदेशान्तरादिसंस्काररहितेनाहर्गणोत्पत्त्यस्फुटरविणा अंतरं क
 र्त्तव्यं त्रैक्यसंस्कारो नाडिकासु कर्त्तव्या मासप्रवेशवागर्थं जन्माहर्गणान्यप्रतिमासं त्रिंशत् त्रिंशद्युतः कर्त्तव्यः एवमुभयप्रका
 रेणोपि मासप्रवेशवागदिकं सममेव भवति अथ संग्रह्यारूपविवर्जिता तत्र त्वं द्विनेकोष्टस्थफलनसहितो रविः मासप्रवे
 शकालीनो दिनपार्श्वभवेद्रविः तस्मादुक्तप्रकारेण युवेशमाध्यं ह्यध इति मुक्तावन्त्याच्च एवमेव दिवसप्रवृत्तयश्चातिस्फुट
 फलबोधहेतवे जन्माभास्कारकालादि साम्यतः प्रस्फुटाः स्युः तिसृषु गुरोर्मतम् २ खटभाः वसह माद्यनुक्तवर्षितनीयमनुष्णसर
 कुधैः त्वाग्नि कोडुवशांतो त्रदक्षजारासंमतदशाक्रमोऽथेति २ अथाकेत्रैक्यदेशान्तरसंग्रह्यकारणमुच्यते तत्र स्फुटसावन
 स्य च त्वं ह्यहर्गणो मध्यमसावनैतानीतः तत्र रविमध्यमगते तुत्यादिभिर्माहितानां क्षत्राघटिका मध्यमार्कसावनम् अर
 म्मध्यमगते सर्वदा तुत्यादिस्थिरं स्फुटसावनं त्वैकस्मिन् दिने न सत्रं रविश्च समकालमुदितः पुनस्तस्मात्कालान्नाक्षत्राघटी
 नां पक्ष्यागस्तत्र मुदितम् रविशुक्रांतिवृत्ते स्फुटगत्या पूर्ववतो गतः अतस्त्वेव यभुक्तिघातगदाभ्राष्टमूलव्यसमाभुभिरनंतरमु
 दितः तन्मिश्रशुभिर्माहिता नक्षत्रघटिका पक्षिः ६० रवेस्फुटसावनं भवति तत्र त्वं ह्यन्यन्यत्वात् प्रतिमासं गतिः ॥ इदं यान्यन्त्याच्च

हा०
२०३
५६

लभतो मध्यमसावनेनाहर्गणः कृतः अपेक्षितस्तु स्फुटसावनेनातः स्फुटमध्यमाहर्गणयोरन्तरसाधनाऽर्थः शुद्धान्तरसं-
स्कारः कृतः अथ स्फुटसावनाहर्गणजोग्रहोदशशिरः पुरिमध्यमभास्करेक्षितिजसन्निधिगेसतिमध्यमइतिसिद्धान्तोक्त-
त्वं कायास्मध्यमाकोदयकालिकोजातः अपेक्षितस्तु स्फुटाकोदयकाले अतोभुनांतरसंस्कारेण स्फुटाकोदयकालिकोजातः
पुनर्योग्योन्नरान्तरेण चरान्तरसंस्कारसंज्ञेन स्वपुराक्षांशसममध्यरेखानभोगेदयकालिकोजातः पुनः पूर्वापरांतरेण देशांत-
रसंस्काराख्येन स्वपुरे स्पष्टाकोदयकालिको भवतीति तत्त्वम् अत्रोदाहरणम् तत्र श्रीमद्विक्रमादित्यराज्याद्गताब्देषु १६
७३ तथा श्रीशालिवाहनराज्याद्गतवर्षेषु १५३८ श्रावणकृष्णपक्षतृतीयायां शनिवासरे ११।१० धनिष्ठायां ४५।३३ प्रीतिर्योगे
३३।४४ सूर्योदयाद्गतघटीपलेषु ३४।३२ धनुर्लग्नोदये श्रीमत्सत्तलभूमीपते सेवितचरणारविंदानां सकलभूमण्डलारव-
डलानां धर्ममार्गप्रवर्तकधुरीणां श्रीमाहसृजा महाप्रभूणां जनिरभूद्गजमेरौ नत्रपलप्रभा ५।५० देशांतरं १० प्रत्यक् च
रखण्डानि ५८।४०।१९ शाकोनवाश्वितिथ्यूनद्विप्रोक्तविधिनामेषसङ्क्रान्ति तिथिः २० वैशाखकृष्णपञ्चमीजाता अ-
थाब्दपानयनम् तत्र स्वाभीष्टशकः १५३ पुस्तकस्य स भीषशकेन १५२९ रहितशेषं ९ अथशेषं ९ कोष्टकांकाः ४।१९।४३
४२ शकः अधःस्थानकः १००।४८।१९।०० युतः ५।०८।०२।४२ जातोऽप्योवारादिः अथाहर्गणानयनम् तत्रमेषसङ्क्रान्तिर्वैशाख-

खकृष्णपञ्चम्यामस्ति ५ नतोगणनया आषाढकृष्णपञ्चमीपर्यन्तद्रुतमासः २ त्रिंशद्गुणः ६० आषाढकृष्णषष्ठीतः श्रा-
 वणकृष्णतृतीयापर्यन्तद्रुतदिवसे २० युक्ता ८० स्वाधितर्कः ६४ गोन ०० हीनः ८६ जातः श्रावणकृष्णतृतीयायामहर्गणः
 ८६ सप्ततष्टः २ अब्दपालवारतो गुरुवाराद्गणनया शुक्रवारो गतः वर्तमानः शनिवारः अथ मध्यमार्की नयनम् अहर्गणः
 ८६ त्रिंशद्गुणोत्तम्यामामा ०२ शेषं २६ दिनाति अथ मासगति ०१ २० ०८ १० दिन २६ गत्यो ०० २५ ३१ ३२ ३३ ३४ ३५
 १४२ राश्यादिक्षेपक ११ २१ ५१ ३९ युतः ०२ २२ ३१ २१ जातो राश्यादिर्मध्यमार्की अब्दान्तकालीनः रेखातः पश्चिमदेश
 त्वादेशान्तरविकला १० युतो जातो देशान्तरमंस्कृतोर्कः अथ गतैष्यदिवसाद्येनेत्यादिनोक्तप्रकारेणाब्दशघटिका ८ १ ४ २ ३
 ४ घटिका ३४ ३२ अनयोरन्तरेण २६ २९ १८ सूर्यमध्यगतिः ५० ०८ गुणिता षष्ठिभक्ता छब्धंकलादिफलम् २६ १६ म
 ध्यमार्के ०२ २२ ३१ ३९ धनज्जातो जन्मकालिनो मध्यमार्कः ०२ २३ ०३ ३९ अथोदयान्तरसाधनम् तत्र मध्यमार्कः ०२ २३
 ३ ३० पूर्वोक्तप्रकारेणार्तायनांशोः १६ ४५ १८ युतः ०३ ०९ ४८ ५५ हि घ्नः ०० ६ १९ ३० ५० षड्भाधिकत्वादयं षड्भा
 जातो भुजः ०० १९ ३० ५० अथास्य ज्याकर्तव्या तत्र ज्यानयनप्रकारः सिद्धान्तशिरोमणौ रूपाश्विनो २१ विंशति २० १६
 १९ चंद्रा अंशेषु १८ तिथ्य १५ र्क १२ नवेषु ९ दस्त्राः ज्याखण्डकांशान्यमिते देशे स्पृज्जातखण्डान्यथभोग्यनिघ्राः शेषांश

काः खेन्दुत्तायदाप्तं तद्यातखण्डैक्ययुतं भवेज्ज्या ज्याखण्डयोगउक्तः सिद्धान्तशिरोमणौ स्वर्गाः कुवेदाः खरसाः
 सप्तशैलायमाङ्ककाः वेदाशास्त्रिशिवास्सर्प रुद्राः खार्कास्तुपिण्डकाः पूर्वानीतभुजांशाः १९१ ३७ ५० दशाप्तलब्धगतख
 ण्ड १ शेषांशाः ९१ ३७ ५० एष्यखण्ड २० गुणाः १९२ ३६ ४० दशाप्ताः १९१ १५ ४० जातं खण्डैक्यम् २१ युताः ४० १५ ४०
 ताज्या एषाषड्वै २०६ भक्तालब्धकलाद्यमुदयांतरं ० १८ अथसुगणोपायेनोदयान्तरसाधनम् तत्रसायनार्कस्यद्वितीय
 पदे अज्यागतांशाः १९१ ४८ ५५ एषांपञ्चमांशाः १ द्विघ्नः २ अंशयुहीनः १ ४८ ५५ अर्द्धाभ्यधिकत्वादुपरि ७ एकयुतः ८
 जातमुदयांतरं पूर्वागतसमं अथसायनार्कस्यसमपदस्यत्वादुदयान्तरं कलादि ० ८ अर्कधनं अथभुजान्तरसाधनं
 तत्रमध्यमार्कः २ २३ ३ ३७ स्वमंदोच्चै २ १७ २० हीनः ११ २४ १६ २३ जातं मंदकेंद्रं इदं नवाधिकमतश्चक्राच्छुद्धं ० ५ ४३
 १३७ जातोभुज भुजांशाधस्यफलमंशादि ० ११ ३७ शेष ४३ ३७ अग्रिमकोष्ठान्तरेण २ १९ गुणितेषष्टिभक्तैलब्धकलादि
 १ ४१ अनेनकोष्ठस्यफलं ० ११ ३१ युतं ० १३ १० जातमंशाद्यंसूर्य्यमंदफलं इदं मध्यमार्कं २ २३ ३ ३७ तुलादिकेंद्रत्वाद
 णज्जातः स्पष्टार्कः २ २२ ५० १९ स्थूलः अथकोष्ठकस्यगतिफलं २ १७ मकारादिकेंद्रत्वान्मध्यमगतौ ५९ १८ कृणं ५६ ५०
 जातोस्पष्टगतिः कलाद्यासूर्य्यस्य अथमंदफलम् ० ० १३ १२ खेन्दु १० गुणंषष्ठ्यापर्य्यपरियुतं जातं खेर्विकलात्मकं भुजांत

१०११३३ मंदफलस्य कृणत्वा दणं अथ चरांतरमाधनम् तत्र स्पष्टार्कः ०२१२१५०११६ सयनः ०३१०१३५३३ अयं च अधिक
त्वाद्गार्ध ६ द्विती ०२१२०१२५१२३ जातो भुजो भुजर्क्षसंग्या रमिते चरस्वण्डे ५८१४७ गते अनयोर्योगः १०५ शेषं २०१२४१२३ भोग्य
स्वण्ड ११ गुणं ३८०१४३१२० त्रिंशद्भुक्तं १२१५५१२६ गतस्वण्डयोगं १०५ युतं ११०१५५१२६ जातज्वरा द्विपलात्मकं एता एव वि
कलारवेश्वरांतरं जातं एतत्पष्टिभक्तं ज्ञातं कलात्मकं चरांतरम् ००१५८ द्वंदमायना र्कस्य मेषादिषु स्थितत्वा दणं अथवा
योगेयुतिस्मयात्सययोस्त्वयोर्वाधनर्णयोरंतरमेव योगद्विती जातमार्गेण त्रयाणामैक्यं ज्ञातं त्रैक्यं ०१५३ कृणु शेषत्वाद
र्कं कृणु संज्ञकं जातं अथ सुगमोपायेन त्रैक्यानयनम् तत्र स्पष्टार्कः ०२१२१५०११६ सयनः ०३१०१३५३३ अस्य भुक्तां
शाः ०१३५३३ कर्कोदयेन ३४२ गुणिताः षष्ठ्यापर्युपरियुताः ३२८२ त्रिंशद्भुक्तान्ध्वरेवेर्भुक्तपलात्मकं म ३०११ अथम
षादिषु न पर्यन्तराशीनामुदयपलैर्कयेन ७७ दयुतं ८८५ षष्ठिभक्तं जातं रवेर्मेषाद्भुक्तं घट्यादि १४४५ अथमध्यमार्कः ०२१
२३१३३३ मायनः ०३१०१३५३३ अस्यांशाः ०१३८१५५ षड्भुक्तान्ध्वघट्यादि १६३८ उभयोरन्तरं ०११५३ जातं त्रैक्यं
पूर्वागततुल्यं अथमध्यमार्कघटितोरवेर्भुक्तघटिकाहीना अतस्त्रैक्यमृणात्मकं ज्ञातं अथमध्यमार्कः ०२१२३१३३३
त्रैक्यं १५३ कृणु ज्ञातं त्रैक्यं संस्कृतो मध्यमार्कः ०२१२३१३३३ अस्यादानीतं पूर्ववन्मंदफलं ०१३१३३ त्रैक्यं संस्कृतमध्य

दा०
र० गु०
५८

मार्कः २।२३।१।४५ ऋणं जातं त्रैक्यसंस्कृतः स्पष्टोर्कः सूक्ष्मतरः २।२२।४८।३२ ततश्शके १५७० आषाढ सुदि १२ गुरौ उ
दयादुन घटी पलेषु ५१।१५ श्रीमतां महाप्रभूणां सौरमानेन जन्मतस्त्रयस्त्रिंशत्तमो ब्द ३३ प्रवेशो जातः तत्राब्दः ३।२४
५१ अहर्गणः ८६। देशांतरसंस्कृतो मध्यमार्कः २।२३।३।४१ मंदकेंद्रं ११।२४।१३।१० अयनांशाः १७।१४।६ मन्दफलं ०१३।
२५ उदयांतरं धनं ९ भुजांतरं ऋणं १।२५ त्रैक्यमृणं १।४८ त्रैक्यसंस्कृतो मध्योर्कः २।२२।१।५५ त्रैक्यसं
स्कृतः स्पष्टोर्कः २।२२।४८।३२ गतिस्पष्टा ५६।५७ अत्र जन्मार्कवर्षार्कयोः साम्यमेव जातमतः प्रतिवर्षप्रवेशं जन्मार्क
एव स्पष्टो लिखनीयः अथ द्वितीयमासानयनार्थं स्वाभीष्टमाससंख्या २ रूपो १ ना १ एतत्तुल्यमासगतिकोष्टकस्थफलं ०।
२०।३४।५ देशांतरसंस्कृते जन्महर्गणोत्थमध्यमार्के ब्दपांतकालीने ३।२२।३७।२१ युतं जन्मतस्वाभीष्टमासजिकटे मध्य
मार्कः ३।२२।११।१६ अस्मान्मंदकेंद्रं १०।२५।८।३४ मंदफलं १।१५।२३ उदयांतरं धनं ०।२५ भुजांतरं ऋणं २२ चरांतरं ऋणं १।३।
त्रैक्यमृणं १।१८ मध्यमार्कसंस्कृतः ३।२२।१०।१८ त्रैक्यसंस्कृतः स्पष्टोर्कः ३।२०।२४।५७ अथ वर्षप्रवेशकालिकोर्कः
२।२२।४८।३२ एकराशियुतः ३।२२।४८।३२ जातो द्वितीयमासार्कः अथ स्वाभीष्टार्क ३।२०।५४।५७ मासार्क ३।२२।४८।३२।
योरंतरं मशादि १।५३ अस्य कला ११३।३५ सवर्णिताः ६८।१५ सवर्णिता र्का गत्या ३४ ३७ भक्तालम्ब्यम्बारादि ०१।५८।५८ मासा

कर्तुं भीष्टार्कस्य न्यूनत्वाद्दत्तं अनेन वागब्दो ०३।२४।५१ युतो ज्ञानसंस्कृतो ब्रह्मपः ५।२।४९ अब्रह्मपवाराधस्था एवमासः
प्रवेशे घटिका द्वितीयमासप्रवेशस्य २१।४९ अथ मासप्रवेशवारार्थं जन्माहर्गणः ८६ द्वितीयमासप्रवेशादेक त्रिंश ३०
युते ११६ संस्कृताब्दपयार ०५ युतः १२१ मघ्ननष्टः २ अत्र सूर्य्यवाराद्गणनया द्वारवर्तमानसोमवारो जातः एवम्वर्ष ५।
वशादिना त्रिंशदिननिकटस्य सोमवारे ण्द्रयाद्गतघटीपल्लेषु २३।४९ द्वितीयमासप्रवेशो जातः एवमन्यमाससाध
ने दिनप्रवेशसाधनं च कर्तव्यम् अथ प्रकारेण मासप्रवेशानयनं तत्र सर्वसंस्काराद्द्वितीयमासप्रवेशः ३।२२।११।
२६ संदके दं १०।२५।४।३४ संदफलम् ०१।१५।२३ कृणं स्य दार्कः ०३।२०।५६।०३ अथ मासार्कस्य ०३।२२।४८।३२ चान्न
संक्रान्ताः ०१।१२।२९ सूर्य्यगत्या ५७।१९ भक्तालब्धदिनाद्यम् ०१।५३।५० अब्रह्मपवारादौ ०३।३४।५१ धनं ज्ञातौ वागदिः
०३।२२।४९ अत्र पूर्वमर्के नैक्यं कृणं मस्त्यतः संस्कृताब्दघटीषु २२।४९ त्रैक्यं घट्यादि ०१।१८ धनं २३।५९ तथा धनं देशं
तं सूर्य्यस्य १० वागदिपल्लेषु ५९ कृणं ४९ जातो घट्यादिको मासप्रवेशकालः २३।५९ पूर्वातीतसमः अत्रापि मासप्रवेश
वागनयनम् पूर्ववत् कर्तव्यम् मासप्रवेशास्मादन्यः सूक्ष्मतरः प्रकारः सोपपत्तिको नास्ति अथ मासफलानि वर्षे तत्र
मासप्रवेशकाले पियहानूभावांश्च साधयन् तत्र मासतनोर्नीथो मुन्येशो जन्मपस्तथा त्रिराशिपो दिननिशोरबीन्दुभः

हा १ पतिस्तथा अब्दप्रवेशलग्नेशेषास्त्रीर्याधिकस्तनुम् पश्यन्मासपतिर्ज्ञेयस्ततोवाच्यं शुभाशुभम् अपरेमासलग्नेशमासा
१०३ धिपतिमूचिरे दिनेशं दिनलग्नेशं तथा प्रोचुर्विचक्षणः मासघस्त्रेशयोर्वाच्यं फलम् वर्षेशवदुधैः अनविशेषमाह याद
५६ वः अब्दाङ्गपोजन्मविलग्ननाथः कल्योथमासाङ्गपतिर्हितीयः त्रयः पुरोक्ता इति पञ्चमध्ये मासाधिपोब्देशवद्वैक र्यः
अयमर्थः पञ्चाधिकारिमध्ये जन्मलग्नपस्थाने वर्षलग्नपस्थाप्यः वर्षलग्नपस्थाने मासलग्नपस्थाप्यः मुंशेषावैरा
शिकेशचंद्रार्कराशिपाः पूर्ववन्मासलग्नतो ज्ञेयाः एवं पञ्चाधिकारिमध्ये वर्षेशवन्मासयः कार्यः ताजिकभूषणं लग्ने
श्वरांशधिपतिर्विलग्ननवांशनाथेन समं सखित्वम् स्नेहाख्यदृष्टिश्चयुतिश्च मासे तस्मिन्नुभं व्यस्ततथा न्यथा स्यात्
लग्ने श्वरांशधिपतिर्विलग्ननवांशनाथेश्वरयोर्वलीयान् स एव मासे श्वरतां प्रयाति फलंतदीयं किल कीर्तयामि इति
णत्नाभर्तुवमहोत्सवं नरपतेर्गुरुगौरवमादिशेत् अधिकतां यदि मासपतिर्भवेद्दिनकशेनकरोन तिरिपूदयम्
रजतमैत्रिकशुभ्रसदम्बरप्रियजनागमनं सुखमदुतम् नृपकृतं सदिदं यदि माः पतिर्हिजपतिर्जपतीर्थरुचिर्दिशेत् कि
तिपतेर्बिष्णुगमनं रिपोरपचयं विजयं चरणगणे अनुदिनं ननु मासपतिः करोत्यवनिजोवनिजोरुसुखान्यपि क्षिति
पतेः श्वलुमानधनागमोलिखनकाव्यकलादिरुचिर्भवेत् रिपुजयम्प्रकरोति निरंतरं यदिवुधः खलु मासपतिर्भवेत् ॥

वक्तुं विंशतिं सुरैर्वैस्सहितङ्करोत्पतितराश्वरवस्त्रधनागमैः अमिनरं यदि मासपतिः पतिः सुवचसा म्वचसा रचनेमतिः ५
 निजज्ञेनोपवयश्च जयः सदा सदिनये विनये रुचिरङ्गता रतिपतिर्यदि मासपतिर्भवेत्कविरहो विरहोरिजनैर्ध्रुवम् ६ दु
 मलं तापप्ररोपणसादरो वरतरो हिनरोत्पगौरवम् विलसन्तैस्साहेनो यदि माः पतीरविभवो विभवोत्यसुखान्वितः ७ मा
 सेश्वराणाम्बुलिनाम्फलानिसम्यक् किलैतानि मयोदितानि बलम्यमध्याधमतायदा स्यात्तदनुमानेन फलम्यकस्यम्
 ८ वामनः लम्बेश्वरांशनाथस्य लग्नांशस्वामिना यदि स्तुतत्वं स्नेहदृष्टिश्चन्द्रदृष्टिस्तथाद्युतिः ९ सौख्यं शरीरे त्वारोग्यं
 निवृत्तिश्च तदा भवेत् शत्रुदृष्टिस्तयोश्चन्द्रः क्रूरदृष्टिः परस्परम् २ तदा शरीरे कष्टं स्याच्चित्तोद्देगस्तथैव च द्वयोरेकोऽस्त्रगोती
 नो तदा कष्टात्सुखं वदेत् ३ द्वयोश्चास्त्रगोती च स्थयोर्मृत्युम्विनिर्दिशेत् लग्नांशाधिपतिः क्रूरयुक्तः शंकाकरः स्मृतः ४ अ
 न्नजन्मकालयोररिदृष्टियोगोत्पन्नोऽप्येवं विधेमासे मृत्युं वदेत् अन्यथा मृत्युसमं कष्टमवाच्यमिति विशेषः लग्नांशनाथस्य य
 दाधनांशस्वामिना यदि मैत्र्यादियोगश्च यदा तदा द्रव्यं न वेद्दुः शत्रुयोगे क्रूरदृष्टौ नीचास्त्रगतयोस्तयोः धनं नाशश्च भव
 ति धनन्तत्त्वामिनो वशात् २ लग्नेश्वरांशनाथस्य सहजांशेऽश्वरेण चेत् मैत्र्यादियोगश्च तदा तु जसौ रव्यम्प्रज्ञायते ३ लग्नेश्व
 रांशनाथस्य सुहृदंशेऽश्वरेण चेत् मैत्र्यादियोगश्च यदा सुहृदः सुखमश्नुते ४ लग्नेश्वरांशनाथश्चेत्सुतांशस्वामिना यदि मैत्र्या

हा ६० दियोगश्चतदासुतमौख्यम्प्रजायते ५ लग्नेश्वरांशनाथस्ययष्टांशस्वामिनायदि मैत्र्यादियोगश्चयदाशत्रुसंघितदावेदेत्
 १. ३. ६ लग्नेश्वरांशनाथस्यमप्रांशस्वामिनायदि मैत्र्यादियोगश्चयदातदास्त्रीसुखमादिशेत् ७ लग्नेश्वरांशनाथस्यमृतींशं
 ६० शश्वरेणचेत् मैत्र्यादियोगश्चयदासुरुग्रस्यात्रदासुखम् ८ मृतींशंशपतौवीर्ययुक्तेकष्टनिर्दिशेत् लग्नेश्वरांशनाथस्य
 यदाधर्मेशंशश्वरेणचेत् ९ मैत्र्यादियोगश्चयदाभासेधर्ममनिर्भवत् कर्मेशंशपतेश्चिन्त्याकर्मसिद्धिः कुलचिन्ता १० आ
 येशंशपतेरेवंलाभस्याहावहारतः व्ययेशंशपतौस्वल्पवीर्यस्वल्पव्ययोर्भवत् ११ अयाष्टमीपतयेविवक्षाः शुभदाय
 काः लग्नेश्वरांशनाथस्ययष्टांशस्वामिनायदिहृदयिर्गोवाचंद्रस्या
 पिहृदयिर्गोवातदाभावोक्तसकलपदार्थानामूर्वाकानाम्भासेसुखम्भावोक्तसकलपदार्थानामूर्वाकानाम्भासेसुखम्भावोक्तसकलपदार्थानामूर्वाकानाम्भासेसुखम्
 त्यंततर्वावोक्तसकलपदार्थानामूर्वाकानाम्भासेसुखम्भावोक्तसकलपदार्थानामूर्वाकानाम्भासेसुखम्भावोक्तसकलपदार्थानामूर्वाकानाम्भासेसुखम्
 स्तद्वोक्तसकलपदार्थानामूर्वाकानाम्भासेसुखम्भावोक्तसकलपदार्थानामूर्वाकानाम्भासेसुखम्भावोक्तसकलपदार्थानामूर्वाकानाम्भासेसुखम्
 क्तवोक्तसकलपदार्थानामूर्वाकानाम्भासेसुखम्भावोक्तसकलपदार्थानामूर्वाकानाम्भासेसुखम्भावोक्तसकलपदार्थानामूर्वाकानाम्भासेसुखम्
 र्वाकानाम्भासेसुखम्भावोक्तसकलपदार्थानामूर्वाकानाम्भासेसुखम्भावोक्तसकलपदार्थानामूर्वाकानाम्भासेसुखम्भावोक्तसकलपदार्थानामूर्वाकानाम्भासेसुखम्

श्येवस्थिति रन्यस्य गत्यंतरं संचारे विपरितम्बा स्यादथ वा सर्वेषां राश्यंतरस्तत्र यथा मित्रं शत्रुदृष्टि योगो दृष्ट्या भावो
 दा तथा तथा शुभा शुभमध्यमफलम्वाच्यमिति वर्षतंत्रे भावांशाधिपः स्वभावपनवांशेन मैत्र्यादियोगोक्तः भावांशाधिप
 तिसंस्वभादपनवांशेन मैत्रीदृशादृष्टे वा सहितः शशीचयदिनौ मैत्रीदृशा लोकिते तद्भावात् सुखविलोममथतद्भावात्
 तः कीर्तितम् नीचास्तादिफलञ्च लग्नविदितं विहृदिरुत्थान्धिया १ अयमर्थः यदा तौ ग्रहौ शत्रुदृष्ट्या परस्परं पर्येतौ यु
 क्तौ वा भवतश्चक्षेपि शत्रुदृष्ट्या पश्यति तदा तन्मासि भावोत्थदुःखं स्यात् अत्रायं विशेषः भावांशपनवांशे शीघ्रौ अपि नी
 चास्तवक्रगो भवतस्तदा तद्भावात्थदुःखं भवत्यं मासे भवति यदेको नीचादिगः अपरः सत्स्थानगो मध्यमस्थानगो भ
 वति तदा होतद्भावात्थदुःखं मनुभूय पश्चात्सुखं स्यादिति अन्यच्च तत्रैव लग्नेशमासे शसमे श्वरांशानां यद्भावाधि
 पमित्रदृष्ट्या दृष्टायुता वा शशिना तदा तद्भावात्थसौख्याय न चेदरिष्टम् १ लग्नेशमासे शसमे शस्त्राधिपाः षडस्य
 गताः सपापाः दृष्टाः खलैः शत्रुदृष्ट्या त्रमासे व्याध्याधिविद्युः भयदुःखदास्युः २ केन्द्रत्रिकोणाय गतास्तु लग्नमासा ज्ञेया
 वीर्ययुता नराणां नैरुज्य शत्रुक्षयराज्यलाभमानोदयात्यद्भुतकीर्तिदास्युः ३ ताजिकालंकारे वर्षे न्धिहा भोगमथाद्यमासा
 दृष्टा यद्भावाधिपतिस्ततो यः मासाधिपः पूर्णफलस्तु पूर्णफलं ददातीह वदन्नि केचिन् १ ताजिकसारे लग्नांशनाथोऽथ विलग्न

हा लाभः केन्द्रत्रिकोणाय गतो बलिष्टः सौख्यं विलासं निरुजं नितां तं नृणां दूरोत्येव समेश्वरो वा १ षष्ठाष्टगोलग्ननवांशपञ्च
 १३ कूरग्रहे र्युक्तनिरीक्षितश्च मासे नृणां कष्टमयम्विवादं सम्यक् करोत्येव न संशयो च २ त्रैलोक्यप्रकाशे तु लग्ने शलग्ननवांशप
 ६१ धिपयोः फलमुक्तं तत्कालं लभस्वामी यो नवांशकपतिस्तु यः तयोरन्योन्यदृष्टिश्चेच्चन्द्रदृष्टिश्शुभामता १ तन्वादिभावे
 तु फलं तद्दृशादैवचित्तैः वाच्यं मासाधिपादापि विशेषस्तत्र कथ्यते २ यस्यांशो मासयोभावे तद्भावे दूषणं गुणम् जन्मादिक
 राशां कश्चिन्तत्प्रवेशात् फलं वदेत् ३ नवांशकपतिः खेटो यावत्कालं भुनक्ति तत् तावत्कालस्य वक्तव्यं फलं तन्वादि कर्मा
 त् ४ त्रिकोणे स्वग्रहे स्वोद्धेमित्रदृष्टे सुहृद्गृहे राश्यंशयोः सुहृत्वे च फलं श्रेष्ठमतो न्यथा ६ लग्नांशकपती मित्रेशुभदृष्टौ पर
 स्परम् तदा देहसुखं वाच्यं न्यने चैव न लब्धयः ७ सहजे भ्रातृजं सौख्यं तुर्ये गेहसुखं वदेत् सुते पुतासिर्ये गोवैरात्रौ शत्रु
 विदृष्टिद्वित् ८ घूने पत्नीरुतं सौख्यं मृत्यो मृत्युकरस्मृतः धर्मधर्मफलं प्राप्तिः कर्मप्राप्तिस्तु कर्मगे ९ लाभे लाभस्सम
 ग्रोपिव्यये ह्यनिर्निरन्तरम् लग्नांशपयदाशत्रुशत्रुदृष्टौ युतौ तथा १० व्यत्ययेन फलम्वीच्यं पूर्वोक्तं यच्चुभाशुभम् अथ लग्ना
 नादि सर्वभागेषु सूर्यादिग्रहाणान्नवांशकफलमुक्तं जीर्णताजिके मूलत्रिकोणमित्रोच्चप्राप्ते मूर्तौ रवौ नृपः सच्चन्धेन धन
 प्राप्तिः फलमूर्वम्प्रीतिर्नितम् अन्यत्र स्थेरवौ लग्ने देहपीडानिरन्तरं द्वितीये धननाशश्च दुर्वाच्यं स्यात्तृतीयगे चतुर्थे भो

जेतेदौस्थं पुत्रपीडातु पंचमे शत्रुनाशोरिपुस्ये स्यात्पत्ने तुष्टिर्न कुत्रचित् अष्टमे व्याधिराधिश्च धर्महानिस्तु धर्मगे प
रासिर्दशमे प्रोक्ता लाभे लाभस्तथा भवेत् व्यये व्ययं नृपादंडः सूर्यस्यांशैः फलं स्मृतं इत्यर्थः अत्र लग्नस्यैकैकप्रतापकरणं पा
पदृष्टेदेषकरणं दुर्वाच्यं कठिनवक्ता भोजनावसरे दौस्थं कलिः सप्तमे न तुष्टयः बंधनपीडादि संभवकरणं वा दशमे राज्या
सुखं प्रभुगौरवं वा एकादशे अल्पलाभः द्वादशे राज्यदंडकली इति विशेष इत्यर्थः अत्र च स्वगृहे चंद्रो देहदुष्टिर्विलग्नमे
अन्यत्राशुघ्नदः प्रोक्तो धने सौम्ये क्षितः स्वदः सहजे सहजात्सौरव्यं चतुर्थे भव्यमोजने पंचमे सुवैतः सौरव्यो गसंतापदोरि
पो निवृत्तिवार्ताश्रवणं सप्तमे लघनं मृतौ नवमेशत्रुविजयो दशमे स्यान्महत्पदं लाभेतु वरं प्रभुः स्याद्ये स्यात्संक्षये
विधौ इति चन्द्रः तत्र पंचमे चन्द्रे शुभमपूर्ववत् सुतसौरव्यं षष्ठे शुभाशुभदृष्टे रोगसंतापो अष्टमे लघनं नृपादितरणं पा
पदृष्टे चंद्रो रोगधारणं लघनं दुष्टं सिंहे सिंहांशे चंद्रो काकलग्ने मासदिनावेशो वधः एवं मे षमे वनं वांशे अर्कभोग्निगः
लग्नपनवांशपृगांशौ सौरचंद्रौ मीनलग्ने बुधः दशमे गुरुस्तु कसेत्रयुते क्षत्रं चार्कयुते नृपालाभे लाभे सर्वं ग्रहयुतदृष्टे वस्त्रासि
द्वादशेशुभयुतदृष्टे विवाहादौ व्ययः पापयुक्ते क्षिते असह्य इति विशेषः इति चन्द्रः मूर्तेनाशोधने हानिपदप्राप्तिस्तु विक्रमे
विमुक्षामरणं तीये बुद्धिहानिस्तु पंचमे स्वातंत्र्यं रिपुभेदे वा दंडस्त्रीभिस्तु सप्तमे छिद्रे ग्रहे प्रपीडा स्याद्धर्महानिस्तु धर्म

हा०
२०३०
६२

गे मित्रमेदस्तु दशमे हानिर्लाभे व्यये व्ययः फलमुक्तं तु भौमस्य विपरीतमतो न्यथा अत्र स्वोच्चादिगो भौमो लघ्ने तीव्र
शुभस्मृतः तृतीये च धुविग्रहः चतुर्थे भूमिकर्षणं सप्तमे स्त्रीकलिः अष्टमे देहपीडा लाभे लाभः किञ्चित् सामान्यः व्य-
ये ह्यद्याप्य इति विशेषः इति भौमः कौटिल्यं लघ्ने गे सौम्ये द्वितीये वचनाद्धनम् मिथ्या वाक्यं तृतीयस्थे विज्ञानं शिल्पि-
नं सुरेवे कौटिल्यं पंचमेष्वे मिथ्या वेम करोमतः स्मरे कुटिल युद्धाख्यं रोगे जीर्णं द्वितीये मिथ्या धर्मपरो धर्मस्त्वे-
शिल्प्यभ्युत्तं परम् लोभे तु यदिलाभस्यात्पूर्व लब्धव्यो व्यये अत्र षष्ठे बुधे कुटिल विग्रहः दशमे शिल्पे कर्मणि इति
विशेषः इति बुधः गुरोर्भगण भोगो न द्वादशाब्दे न लभ्यते संचार्य प्रति वर्षेषु द्वादशेष्वपि शशु गुरो मूर्ते धनं न च-
धनं धनं गतं भवेत् विक्रमं विक्रमे तु र्ये सुखं राज्याद्धनागमः विद्यापुण्यपुत्रादि पुत्रे शत्रुं करो रिपो यो धितो रव्यं
तथा यत्ने शं दुशुक्रयुते बहु मृतौ रोगागमो धर्मधर्मलाभो वषागमः कर्मगो राज्यलाभः स्यात् लोभे लाभो व्ययः
मूर्ते जीवे मंत्रलाभः द्वितीये धनलाभः तृतीये मिष्टवक्ता चतुर्थे मिष्टभोजनं पंचमे सुतं सौख्यं धर्मवृद्धिः षष्ठे रोग-
रिच्छा नवमे धर्मदानं सुखागमः दशमे पदप्राप्तिः एकादशे सर्वार्थाप्तिः द्वादशे सहाय इति विशेषः इति गुरुः
जगत्प्रीतिः सिते मूर्ते धनलाभो द्वितीये तृतीये पोषणं भ्रातृभगिन्योरपि संबन्धः सुरेवे सर्वसुखावाप्तिः सर्व

लोकप्रियो भवेत् पंचमेव बुद्धि संपत्तिः कुटुंबकलहारिणो स्त्रीरतिः सप्तमेशुकः अष्टमेश्लेषसंभवः अक
स्माधनधान्याद्यधर्मातिश्रवापि धर्मगे राज्यं रेत्ताभगे स्त्रीभ्यां धनाह्योपिव्योनाये अत्रलग्नेशुत्रे जायासु
खे देहपुष्टिः द्वितीये सुखं द्रव्यं च तृतीये भ्रातृ सुखं चतुर्थे परदारस्य रीनादिसुखं सप्तमेश्वीरतिः तुष्टगुरुयु
ते वरं संपत्तिं गृहे जे स्वप्नेरतिः दशमे स्वाच्चे स्वगृहे शुभयुक्ते राज्यमन्याराजगेरवात् लाभे सहा शुभः द्वा
दशे गीत इति हास्य कीडा व्यये इति विशेषः इति शुकः तनो देह विपत्सोरे स्वाच्चादिस्थे तनो सुखं धनसांशोध
ने सोरे विक्रमे सहजापदः स्त्रीभोगो सुखं गनष्टो पुत्रे पुत्रादिपीडनं शत्रुनाशकरः पुष्टिमे निर्वृतिनाशक
त वातशो गस्तथा छिद्रे धर्मधर्मादिलब्धयः राज्यगौरवहानिः स्याद्दशमे सूर्यनंदने लाभे लाभं व्ययेन शी
व्यये चेत्स्यान्महाव्ययः अत्रलग्नेशनो कुभोजनं देहे बलाभावः द्वितीये धनसयश्चौर्यं च तृतीये चक्रमः चतुर्थे मो
लकुभोजनं बाहनं भयं तेजोहानिः पंचमे भ्रावदः सप्तमे गमनागमनं होत अष्टमे सुखाभावः नवमे महाजयः ला
भे लाभः व्ययेनष्टव्ययः इति विशेषः इति शनिः गृहस्तनो तनो पीडा वस्त्रालंकारपीडनं धने धनविनाशामविक्र
मे बधुनाशनः ताये भोजकुटुंबघ्नः पुत्रे संततिपीडनं रिपुहारिपुगशिस्थः पत्नीनाशाय सप्तमे मृतो मृत्युविनाश

हा यशुभलाभायकीर्तितः धर्मधर्मपदप्राप्तिलाभविनाशकृत् असह्यकरश्चांते स्वेच्छेक्षेत्रादिगः शुभः अत्र
राहोलगेशस्त्रयीदारक्तदर्शनं तृतीयेभ्रातृहानिः पञ्चमस्यविरोधः चतुर्थेकुटुंबभोजनं सप्तमेमृताविकहिता
कष्टम् अष्टमेसुरवाभावः नवमेमलिनः दशमेराजगोरवलाभः लाभेलाभाधिक्यं अत्रभावेकन्याराशिर्नवां
शेसतिबुधफलवत् राहुफलं वाच्यमिति विशेषः शुभाशुभफलमेकस्मिन्नेवभावेस्वोच्चग्रहनीचादिगृहेविषय
कं ज्ञेयमिति राहुः एतद्गृहाणांभावेनवांशफलं ज्ञेयं अत्रविशेषमाहचंद्रेश्वरः तच्चंद्रहस्ययोर्भोगस्तर्जय
कमात्फलं मूर्त्यादिसर्वभावेषुक १०८ ल्यमष्टाधिकंशतं ॥ सूर्यश्चभृगुपुत्रेभ्योसत्रिभ्यश्चशनित्रयं पंचादेभ्यमि
पुत्रस्य चत्वारिंशदिनंगुणः शनेमासत्रयंप्रोक्तं दशाहसहितंपुनः मासद्वयमितं राहोश्चंद्रः सर्वत्राधिपः अथ
विधिमासेवासंक्षिप्तंभावफलं वर्षतंत्रे सूर्योरमंदास्तनुगाज्वरार्तिधनक्षयं पापयुग्मिदुषित्यं शुभान्वितं शुभतनु
श्चसौख्यं जीवत्तुक्राधनराज्यलाभं ॥१॥ चंद्रश्चजीवास्पुजितो धनस्थाः धनागमराज्यसुखंचदद्युः पापाधन
स्थीधनहानिदास्युर्नृपाभ्यं कार्यविघातमार्किः दुश्चिक्यगाः खलखगाः धनधर्मेराज्यलाभप्रदाबल्युताः सि
तिलाभदास्युः सौम्यासुरवार्थसुतमानयशोविलासलाभायहर्षमतुलंकिलतत्रचंद्रः ३ चंद्रः सुखेबलयुतोव्य

सनैरुजं च पुष्टः शुभेन सहितः सुखमातनोति सौम्याः सुखविविधमत्र खलाः सुखार्थनाशं रुजं व्यसनमप्यतुलं भ
सुखं ४ पुत्रवित्तसुखसंचयः शुभा पुत्रगाभृगुसुतोतिहर्षदः पुत्रमित्रधनबुद्धिहारकास्तु स्करामयकल्पिप्रदारव
ल्यः ५ पापावित्तलाभं सुखाप्तिभोमोत्यतं हर्षदः रात्रुशं सौम्याभीतिवित्तनाशं कलिं च चंद्रोशंगपापयुक्तः
करोति ६ पापपशुशीसप्तमेव्याधिभीष्टं खलां स्त्रीविनाशं कलिभृत्यमीति शुभादुर्वते वित्तलाभं सुखाप्यं यशो
शान्तमानोऽथ बंधुसौख्यम् ७ चंद्रोऽपि निधनदः खलखेदयुक्तः पापाश्वतत्रमृतितुल्यफलाविद्धित्या सौम्या
स्वधातुर्वसतोरुजमर्थहानिर्मानक्षयं मुथसिलेशुभं जेशुभं च ८ तपसिसोदरभीः पशुपशुखलखगेपि शुभो
रविरत्रैत शुभखगाभनधमिविहृदिदाः खलखगेपिशुभात्पपरैर्जगुः रगगनगोर्वजः पशुविसंसारनिर्मु
जो व्यवसायपराक्रमो धनसुखानि परे च धनात्मजावनिपसंगसुखानिवितन्ते ९ लोभे धनोपचयसुखं य
यशोभिहृदिस्सन्मित्रसंगबलपुष्टिकरास्तु सर्वे कूरावलं तरहिताः सुतवित्तबुद्धिनाशं शुभास्तु वनुते स्वफले
स्पृष्टिं ११ पापाव्ययेनेत्ररुजं विवादं हानिं धनानानृपतस्करादेः सौम्या व्ययं सद्यवहारमार्गे कुर्युः शान्तिर्ह
र्षविवृद्धिमत्र १२ अत्रेदं भावफलं संक्षेपेणोक्तं मासप्रवेशलग्ने पयकोशोक्तं भावफलं मणित्थोक्तं वास्वबुद्ध्या

हा०
२०३०
६४

यथायोग्यं यथासंभवं च लेखनीयम् अथान्योविशेषः वर्षप्रवेशालग्नेद्रव्यं पुत्रजायालाभविवाहारिष्टयोगान्म
तो मासप्रवेशालग्नेपियस्मिन्मासे तत्संभवस्तस्मिन्मासेऽलक्ष्यं तत्फलं वाच्यमिति मासेहीनश्रादिदशाः सर्वाः प्र
वदशाध्यायेनिरूपिता एव विशेषमाह यादवः फलं च सर्वप्रथमोक्तवच्च मासप्रमाणेपि दशाचकार्या प्राग्व
तस्याहिफलानि पञ्चाङ्गिणोऽपत्रप्रथमं ब्रवीमीति ये ह द्वाभागाः कथिताः क्रियादौ मासप्रवेशाङ्गं न च व
तावत्प्रमाणा हि दशाचकार्या ज्ञेया ब्रह्मणा मिह रोमकोक्ता अजेविलग्नं गरसे भवाणाः तृदश्याः त्रयोदश्याः च
गणाः ५ तथैव मये विधत्तानि तासां ग्रहस्वरूपेतु समग्रकानि अथ मासलग्नमुत्थहातं मध्ये यो बलवान् तस्मा
ह द्वा दश्याः चकार्या इत्युक्तं वर्षतन्त्रे इतिहालग्नवोराशी यां वलीत च ह द्वा दशाः स्वास्तुल्या हैरितुं के श्चि
अगमौत अत्र विशेषमाह वामनः स्वहं देवि त्रह देवादिन मासदशा तथा ह द्वा दश्याः स्वास्तुल्या हैरितुं के श्चि
अत्र स्वह द्वादिज्ञान मासलग्नवसतो ज्ञेयम् अत्रांतर्दशाज्ञानमाह यादवः बलानुमानेन शुभाशुभानितान्ये
दविद्यादशैकघम्याः अन्तर्दशा के १ न्दु १ कु १ राहु १ जीव १ रां १ क्ष १ केतू १ शानसांतरीशात् अत्रमेषलगेप्रारं
मे प्रथमं गुरु दशादिनादि ६ तत्रांतर्दशा प्रथममेकदिन तुल्या गुरोः १ ततः शनैरेकदिने तुल्या १ ततो बुधस्य १

ततो केतो १ ततो भोमस्य १ ततो र्कदशा तर्दशा दिन १ एवं षड्दिनानि जातानि ततः शुक्रदशादिना ६ अत्र प्रथमं शु
क्रां र्कदशा दिन १ ततो रवि १ ततश्चंद्रस्य १ ततो भोमस्य १ ततो राहोः १ ततो गुरोः १ एवं देशश मारभ्यो क्तक्रमेणैकैक
शिवसमिताः सर्वेषां ग्रहाणामतर्दशा ज्ञेया फलमप्युक्तं तत्रैव सौम्यग्रहस्येव दशां प्रविष्टा मर्तेशासौम्यभवस्तदाक्षा
नं नृपसिद्धिर्मनसश्चतुष्टिर्मिमांसादि सुखं तथैव १ कृत्स्नस्यैकैयदिषा पचाकः प्रादे गचिंताभ्युपकोषवादः
पचापचादौ गदकादिकं च लोके विरुद्धं स्वपरे रतीव २ शुभस्य मध्ये यदि पंचकस्य दशा तदा दुःखपनेत्यमोहाः पर
स्य ताडनं बंधनानि भवन्ति मुसा मसनानि ३ चरग्रहस्यापि दशा विभागे सोमस्य दशा सुखं चतुर्णां आलस्य
बुद्धिं व्यसनानि चैवं विचार्य मासे प्रवृत्तफलानि अत्र मुधा मासे दशादिफलवद्देयं मात्रा य विरोधः जन्मलोके वा यो
ग्रहः स्वग्रहे स्वाच्चे स्वमिह द्वादशौ सोम्य युतदृष्टो वा भवति तस्य दशा शोभनानी चारि गृहां स्तुत पतितं भवति ॥ १२ ॥
धीशदशानि द्यां जीवे संतापो त्यन्तिः चंद्रः ४ ८ १२ १६ एष्य शुभः अत्रापि मास प्रवेश फलानि वाममः कलादिमास्ये भानुय
द्दलायामजायते दिने दिने भुक्तियोगात्तदग्रं दिनं जं स्मृतम् १ दिनं लंघ्ये ग्रहान्त्सर्वान् स्पृशन् भवति साधयेत् तत्र स्पष्टीक
तश्चंद्रो यत्रांशो तत्फलं वदेत् २ लग्नांशस्य शुभे र्दृष्टे चंद्रे पुनस्तमेव पुः धनोऽंशे शुभ युग्दंष्ट्र धनधान्यं रंसेः समम् ३ स

हा०
२०३०
६४

यथायोग्यं यथासंभवं च लेखनीयम् अथान्योविशेषः वर्षप्रवेशलग्नेद्रव्यपुत्रजायालाभविवाहारिष्टयोगान्य
तो मासप्रवेशलग्नेपियस्मिन्मासे तत्संभवस्तस्मिन्मासेऽदृश्यं तत्फलं वाच्यमिति मासेहीनंशादिदशाः सर्वाः प्र
वृत्तदशाध्यायेनिरूपिता एते विशेषमाह यादवः फलं च सर्वं प्रथमोक्तवच्च मासप्रमाणेपि दशाश्चकार्या प्राग्व
त्स्याद्विफलानि च आदिशेत् प्रथमं ब्रवीमीति ये ह दशाः कथिताः क्रियादौ मासप्रदेशेऽप्यनेन च हि
तावत्प्रमाणादिदशा चर्मा ज्ञेयां जहाणामि ह रोमकोक्ता भजे विलग्नं गरसे भवाणा बुधश्च जो दृश्यः श्र
राणां य तथैव मग्रे विषयानि तासां ग्रहस्वरूपे तु समग्रकाणि अथ मासलग्नमुंथहालः मय्येवो बलवान्स्मा
त्तद्दशादृश्यं चार्या इत्युक्तं वर्षतत्वे इतिहालग्नयोगांशं यावतीतत्र ह दशा दशेशाः स्वास्तुल्या हेरितु के श्वि
मिगमौत अत्र विशेषमाह वामनः स्वह दे नित्रह देवादिन मासदशा तथा ह हो यश्यतियः रेवटाफलत स्थितमंभ
वत् अथ स्वह दादि ज्ञान मासलग्नवसतो ज्ञेयम् अत्रांतर्दशा ज्ञानमाह यादवः बलकुनुमानेन शुभाशुभानितान्ये
विद्यादशैकघम्याः अन्तर्दशा के १ न्दु १ कु १ राहु १ जीव १ मंद १ स्त १ केतू १ शन तांतदीशात् अत्रमेषलगेप्रारं
भे प्रथमं गुरु दशादिनादि ६ तत्रांतर्दशा प्रथममेकदिन तुल्या गुरोः १ ततः शनैरेकदिने तुल्या १ ततो बुधस्य १

ततो केतुः १ ततो भौमस्य १ ततो र्कदशा न दशा दिन १ एवं षड् दिनानि जातानि ततः शुक्रदशादिना १ अत्र प्रथमशु
क्रां न दशा दिन १ ततो रवि १ ततश्चंद्रस्य १ ततो भौमस्य १ ततो राहोः १ ततो गुरोः १ एवं दशो मासश्च कर्कमेणेकैक
दिवसमिति सर्वेषां ग्रहाणामंतर्दशा ज्ञेयाः फलमप्युक्तं तत्रैव भौमग्रहस्येव दशां प्रविष्टां मंतर्दशा सोम्यभवस्तदाक्षा
कर्मणि सिद्धिर्मनसश्चतुष्टिर्मिमांसादिमुखं तथैव १ कूरस्य येन के यदि पापशकः प्रोद्देगचिंतयिष्यकोषवादः ५
यथाप्रसदो गदकादिकंचलोके विवर्धस्वपरे रतीव २ शुभस्य मध्ये यदि पापकस्य दशा तदा दुःखपनेत्यमोहाः पर
स्पृताडनबंधनानि भवन्ति मुसा असनानि ३ चूरग्रहस्यापि दशा विभागे सोम्यस्य दशा मुखं चतुर्णां अलस्य
बुद्धिर्व्यसनानि चैवं विचार्यमासे प्रवृत्तफलानि अत्र मुधा मासे दशादिफलवदेयं चायं विशेषः १ जन्मतिथेर्ववायो
ग्रहः स्वग्रहे स्वेवे स्वमिह द्वादशो सोम्ययुतदृष्टो वा भवति तस्य दशा शोभनानी चारिग्रहां स्तनतपसितभवनार्हः १२
धीशदशानिद्यां जीवे संतापो त्यक्तिः चंद्रः ४८ २१ १६ एष्यशुभः अत्रापि मासप्रवेशफलानि वामनः कलादिग्रहस्य भानुय
हलायामजायते दिनेदिने भुक्तियोगात्तदग्रं दिनं जं स्मृतम् १ दिनलं ग्रे ग्रहात्सर्वान्यशान्भवांश्च साधयेत् तत्र स्पष्टीक
तश्चंद्रो यत्रांशो तत्फलं वदेत् २ लग्नांशस्य शुभे र्दृष्टे चंद्रे पुष्टतमं वपुः धनोशो शुभयुग्दृष्टे धनधान्यं रसेः समम् ३ स

६० र०

Jo

59

हजांशो भ्रातृसौख्यं तुर्यांशो भव्यभोजनं सुतांशोऽपत्यजसौख्यं षष्ठांशो रोगवैरिणोः ४ सप्तमे स्वस्त्रियासौख्यं शुक्रज्ञ
गुरुसंगमे स्वयंवरस्त्रीयसौख्यं धृतिर्वानचवर्त्मना पूदिनादावष्टमे कस्माद्रोगाधरणकं मृतिः क्रूरद्वयांतरं विधुः स्व
सौम्यः स्वल्पसौख्यकृत् ६ पुण्यांशो संपदस्तीर्थकर्मोऽशोकर्मणाफलम् गुरुशुक्रपदेशो च सार्कभूपात्वंदमहतं लाभं
शेषिनवोलाभः सौम्ययुतेक्षिते परम् निधिप्राप्तिर्व्ययांशो च शुभेश्च भक्त्ययः ॥ ८ ॥ संत्रिप्तकांशो चंद्रेक्षिते शुभस्व
मित्रमवनस्थसौम्यमित्रेक्षितो नीचरातिगृहानि धरंधरहितस्थानस्थितो हर्षितः पुष्टश्च निरीक्षितो वक्रजय
भोगो ५ गत्समस्तुदिमं ज्योत्स्नेदिवसोखिलोपि फलदः स्याद्देषोऽन्यथा अत्र दिनप्रतिफलं नादिनवांशफलमुक्तम्
हृद्यदस्तेनैव दिविलग्नलवः शुभस्ते चैवैल युते सहितोऽथ विलोकितः बहुसुखं प्रकरोति हि मांशनाधनपदं च तथा ॥
अङ्गल्लोकितः बहुसुखं प्रकरोति धनं तदा सहजतश्च सुखं सहजांशको यदि शुभैः सहितो विधुना तथा सुख
विवादि सौम्ययुतेक्षितः शुभतरं स्वजनैः सह भोजनं सुतसुखं प्रकरोति सुतांशके विधुबुधे ज्यसितेऽथ युतेक्षितः ३
रिपोर्गृहांशः शुभस्तेऽयुक्तः करोति रोगारिभयं नराणां शुभैश्च जायांशगते विलासस्वभार्यया दुष्टस्वमेः खलत्वं ॥ १॥

बद्धांशकसौम्यस्वगांतरस्थः सौम्यस्तदादरसुखं च पुंसां शुक्रज्ञजीवैः सबलैश्च सौख्यं सप्तस्थितैर्वा बहुकामिनीनां ५
सप्तांशकैरंधगतः समेतः सौम्यैर्विधत्ते मरणं रगादौ मिश्रैर्विमिश्रं च स्वर्गैः शुभत्वधर्मांशकैर्धर्ममतिः सुपात्रे ॥ ६ ॥
मयुतैश्च सौम्यैः कर्मांशकस्यैर्नृपतेर्धनातिं लाभंशकस्यैः सितचंद्रजीवैर्लीभो महात्मिश्च स्वर्गैश्च मिश्र-
कर्मैश्च सौम्यैः कर्मांशकायां ते बुधेज्यशुक्रौ स्त्वशुभैश्च हानिः दिनेदिने भूमिभृतां सदैव फलं विलोक्य सुधिया य हो त्यं ८
अथ पञ्चमः अध्यायः ॥ १ ॥ भूयुक्तदृष्टः केंद्रत्रिकोणाय गतो बलिष्टः सौख्यं च लाभं नृपतिं नितांतं नृणां करोत्येव सप्तमेऽवसेवा १५ ॥
अथ षष्ठः अध्यायः ॥ १ ॥ षष्ठाष्टयोर्भौमयुतः शुभांशको दत्तेयसौ शस्त्रभयं नराणां भौमोष्टमस्थोरिधमैव विजयं सूर्यसार्थकं करोति
नूनं १ सप्तजीवरोरंधगतः स पापः करोति मरिष्टं सबलश्च पुंसां क्रूरैः सुखस्थैर्गजवाजिपत्न्या तद्धुवं प्रयातुं बहुलं विषां डा
२ सप्तस्थितैः सौम्यस्वर्गैर्द्रकाद्यैर्दुरोदसत्संविजयं करोति धर्मार्थलाभं नवमोपजातेर्विलग्नतां कानि सौख्यशुक्रैः ३
नग ७ पराक्रम ३ शत्रु ५ भवे ११ स्थितैः शशि सुरेज्यदिने शशितैर्यदा नवमं केंद्रं गंतैश्च तदा मनोभुवि तलेऽप्यदे बहु
भार्यया ४ वेश्यामर्थरतिः करोति रविजः सप्तस्थिते वा वला भौमो वा सबुधः सितो मदगतः सौख्यं स्वदारोऽवम ॥
नूनं देहभृतो सुरेज्यभृगुजो सप्तस्थितो भोगदो नानास्त्रीजनितं सुखं प्रतिदिनं पुंसां गुरुः सप्तमे ५ अत्रोक्तफलं यथा ॥

हा०
२०३
६५

संभवंस्वदुध्यावाच्यमिति वामनः व्यत्ययेव्यत्ययेस्तद्वत्कूरेव्ययधनस्थितेः दिनेंदोर्लग्नगेबंधुर्वैरिभिः कलिमादिशे
त १ तथैवलग्नगेकूरेनशापापयुतेक्षिते दिनेंदोश्चास्त्रघातेनमृत्युर्व्यस्तेन्यथाभवेत् २ एकांशावस्थितैर्योगः क्षी
णंदुर्नचत्रोभनः लग्नाच्छिद्रेमेषराशौ मकरेचतदंशके ३ सेंदवः कुजसौरार्किर्दिने स्यादसिनावधः राह्येयपुत्रकुजे
मंदपुस्थिन्नपिरेवेच ४ अष्टमेस्वगृहेचैवदिनेचंद्रेसिनावधः अत्रायंविशेषः पूर्वतः नमः सलक्ष्मणहोरि
पुटं प्रफलदमहाशुभफलंवाणिज्यपश्चादिनप्रवेशलग्नफलं शुभंमिश्रंअशुभंचवर्षकसोनुसोवाच्यम
र्णयः वर्षतने युयहेशस्तिराशीशोदिवार्यर्क्षनायकः रात्रौचंद्रमणोवर्षस्वामीवर्षविलग्नमः ५ भास
लनेशः सप्तमः स्मृतः एषावलीतनुंपश्येदिनपः परिकीर्तितः २ षष्ठाष्ट्रिष्ठापगताभिना दमः सेंधि
खरेवेटयुक्ताः गदप्रदामानयशोहराश्वकेंद्रत्रिकोणापगताः सुखास्त्रेः ३ यदंशकः सौम्ययुग्मक्षितोवास्त्रिगे
द्वेषावजसौरव्यकृत्सः दुःखप्रदाप्रोक्तइतो न्यथात्वे सर्वेषुभावेष्वयमेवरीतिः ४ द्विहादशेखलाहानिः व्ययेसौर
भाः शुभः ययं कर्तरीपापजारोगंकरातिशुभजाशुभम् ५ कर्तरीलक्षणमाहुवसिष्ठः लग्नस्यपृष्ठाग्रगयोरसाव्यो
साकर्तरीस्थोदजुवक्रगत्योः तौशीघ्रचारीयदिवक्रचारीनकर्तरीचेतिपितामहोक्तिः इति अत्रलग्नप्रापग्रहयोश्चासा

स्येकर्तरीदोषइत्युक्तं गर्गेण लग्नादिरिष्णुगोचरोत्रयमेतत्समांशकम् तदाकर्तरीजोदोषो नान्यथाभावजं फलं कर्तरी
अत्रादोषादपिवादरायणोक्तः विधौ धनोपगेषु भग्नैर्देवकांत्यगे गुरो नकर्तरीभवत्यहो जगादवादरापण इति अत्र श्रु
त्वा कर्तरी शुभैव स्वल्पसौख्यकरी ज्ञेयेति ताजिकसारे तनुपतिस्तनुते मदनानुगे बहुसुखं त्वथवा हि मगुर्नृणां
ननु धुंयुतो भृगुनंदनः खलु तथा विजयं गुरुसोमजौ अरिध्विना ८ मतस्तनुनायकः खलु स्वरोः सहितः सुर
तनुनायकः प्रकरोति दिने व्यर्था गदप्रदं बहुलं विवलो यदा मृत्युस्थिता दुष्टरागाश्च नित्यं कुर्वन्ति सोम्ये सहि
तः प्रकरोति घस्वे विवाहं कलहं वशात्रोर्भयं नृणां नैव सुखं कदाचित् सोम्या स्वके शात्मजं भाग्ये त्वया स्त्रिय
ष्टाय गता यदि स्युः कुर्वन्ति घस्वे विधिवत्ता संवितागमं वै विजयं नराणां सहजधी मदनानुययिष्यति ३५ अ० १११६
यदि शशी गुरुभानुसितो दितः नवमं के द्रुगतेषु शुभग्रहे स्वबलं यामनुजोरमंतमदा इति वामनः अत्र दृष्टो यो नृणां विज्ञे
यमाह यादवः संपूर्णदृष्ट्वा च दिने फलं स्पष्टो नस्तथैकांशसमागमोक्ता क्षीणः शशी नैव शशप्रदश्च ग्रहो नान्विज्ञेते
फलोक्तिः अत्र दिनप्रवेजेऽपि मया दशाध्याये सम्यक् तया दशानिरूपिताः संनितास्तत एवाध्यायाः अथ श्रीमद्गुरुच
रणकृता दिनदशालिख्यते जन्मभादिनभंगण्यं वेदघ्नतिथिवारयुक् नवार्थं भूषणसार्द्धकारं सिद्धवेदाध्यायः

३१०

२०३०

६८

द्विद्वानिससमे छिद्रेतुकपटाद्भुक्तं न वनेधर्मभोजनं दशमेराजमार्गात्तुलाभोपिनादिनारतः व्ययेमूल्यातथाभुंक्तेतूर्य्यो
 गाद्योज्यसंमिति चंद्रगन्धीश्वरंचंद्रः पश्येच्चैत्सुखभोजनम् नपश्येच्चतदाकष्टं भोजनं दुर्वचोदितं कालहोराधियो
 लगेन सुखेवाशीघ्रभोजनम् धनेतूर्य्येचराजश्चेन्मिष्टमन्नं क्षिपत्यमम् तूर्य्यपश्यतिलग्नं वा चेदस्तत्र सुभे जन्म दश
 मुंतुष्टुमः पश्येत्स्वर्गदेष्टुखभोजनं शत्रौशत्रुगृहेभुक्तमन्यदुत्तं स्वबुद्धितः लगेन सर्वग्रहोपेदे स्वर्गदेष्टुभोजनं वित्तं च
 ररात्रोपेदे न गते वारं वारं भोजनं एकवारं स्थिरं लगेन द्विवारं हिः स्वभावके सूर्य्यारौ बलिने लगेन हिः शुभस्वर्गदेष्टुभुजिः
 द्विवारं गृहेभुक्तगुरु चंद्रो वैश्यगृहेभुक्तः शूद्रगृहे सूर्य्यभुतो नीचगृहे कुभोजनं सुखसंस्थे मुरलीधारी भोज्यं सरसं वदे
 द्विवारं गृहेभुक्तलानमर्कं हिमंगोसतपुटुलाभीमेमसूराश्वणकासुभोजनं शनौ कुलत्थादिशमाषमन्नं शिवायंतुषानंशि
 शिवरात्रौ द्विवारं शुभेक्षणालोकनतः सहस्रं मसूर्य्यमूलपुष्पमिन्दो कुजे स्थात्य चं वाराखायापिशकं सवीर्य्यैः शुक्लेज्यज्ञे
 व्यंजनं भूरिभेदं मंदेनेत्यं सामिषं राहुकेत्वाः अथमयाकस्यादिशि दक्षिदिमणे संज्ञाध्यायेत्त ग्रहराशि स्वभावेन स्वबु
 ध्या सर्ववदेदिति अथ दिनप्रवेशे मृगयाविचारः सवीर्य्यैः कुजज्ञे नृपाः रेवटसिद्धौ न सिद्धिर्न दात्रीर्यहीना विमोक्तः
 अलाखेटमाहुः सवीर्य्यैः ग्रहक्षैर्जलाग्न्यैर्न गारव्यैर्न गारवेटमाहुः जलापर्वतादिग्रहराशयः संज्ञाध्यायोक्ताज्ञेयाः ॥ ६८ ॥

मास्तनाथो केन्द्रस्थो निर्वलौकेशादयिनो मृगयोक्ता शुभफलावीर्याख्यो यदि ते पुनः क्रूराक्रांतायावन्ति मध्येभानीन्दु
लग्नयोक्तावन्तः प्राणिनो मध्यद्वित्रिघ्नास्वांशक्तादिषु विपत्कणतेदुःखनेधने च विभेदनम् प्रयत्नसौख्यं सवलं विद्यात्या
येता जन्मभेगणे समभेत भवेत्चायं स्वदृष्ट्वायं विषमं तथा अश्वविशेषः प्रष्णवैभवे लग्नेशनामित्रपत्नीत्यशाले
प्रश्नदृष्ट्वास्त्वनयोर्द्वयोश्च आरेखटकः स्यात्प्रफलारिदृष्ट्वा कष्टदृष्ट्वा विफलाल्पको बालगन्धर्वे द्यूतगते वि
लम्बनेनाथेश्वरे स्यान्मृगया प्रभूता द्यूतेश्वरे मंदगतौ सुरदृष्ट्वा स्वल्पा वलाक्षेपि निजे च गुर्वि विभेमेहे च कुजेन
स्थित्यजीवज्ञदृष्टे मृगया गरीयसी बुधस्य जीवस्य गृहे न भवत्यलग्ने यगुर्विमृगया तदा भवेत् जामिनाथे हिबुके न भ
वत्य आरेखटकः स्वल्पतरोपि न स्यात् द्यूतस्थिते वीर्ययुतः प्रभूतः स्यादल्पकोऽन्यत्र न स्यात् अथ जलाश्वटकप्र
माणं जामिनाथेन बुधकरेण यदीत्यशालं कुरुते महीजः शुक्रैस्सितो वारिचरस्य राशौ वा विटकः स्यात् अथ चरो
भूषाणाम् अथारखटकं दिननक्षत्रवशेन फलमुक्तम् भूपालवस्त्रभे सूर्यभात्रिभे चंद्रपाशघाते वधस्तथा
पाशोपाशगतं कुर्यात् घाते प्राप्तिर्भवेन्नहि वधे प्राप्तिर्भवेन्नित्यमेव वाच्यं न संशयः लुब्धनामर्षगोराशि
यत्र स्याद्दिनचंद्रमा तन्मध्ये यदि सौम्यास्तदा च हरिणादिकम् राशिचंद्रमसौ मध्ये पापादुष्टपशुस्तदा

हा०
२०३
६९

मिश्ररेवटेमिश्रपशुर्नग्रहश्चेत्पशुर्नहि राहोः शनेस्तुमहिषाभौमभास्करयोर्मृगा स्तशुक्राभ्यांबुधेन्दुभ्यां
शुक्ररादयएवच आशुटकस्यदिवसेचंद्रः क्रूरयुतोयदि रवियुक्तोभवेत्यंगः भौमेशृंगंविनामृगः अंग
विद्धस्तमः सौरिर्महिषाशनिराहुतः वराहोरविभौमाभ्यांपक्षिणोबुधशुक्रयोः शृंगहीनायुतेमोम्यैः स
शृंगस्तुतथेतरेः तिथिर्पंचगुणाः क्रक्षवाराख्यात्रिविभाजिता एकादिशेषेमृगयाजुलपक्षिणौक्रमान् अथ
दिनमवेशोस्वप्नविचारः वर्षे तन्त्रे लग्नांशगेर्केतुगेथवास्मिन्नुस्वप्नमिच्छेतमथाक्रियेत् ततोवरावहिमथापि
चंद्रः शस्त्रांश्वरक्तांबरपुष्पवज्रं स्त्रियः स्वरूपाश्च कुजेसुवर्णंरत्नावरस्वकूपशुनिद्रुमाणि बुधेहृदः स्वर्गतिधर्म
जातगुणैरतिधर्मकथासुरेक्षासदंभसंगश्चसितेजलानांपारेगतिर्देवगतिर्विलासः शमावरण्याद्विगतिश्चनीचे
संगश्चरहोशिखिनीत्यमेवम् चंडेश्वरः मिश्रेमिश्रंवदेत्स्वप्नंस्वप्नमेयुक्तितुहेतुजं नीचेरिभेजितेवापिपरवे
श्मगतेस्तगे दुःखापवाच्यंतस्वप्नमन्यथासुखदंवदेत् लग्नेसूर्यशुभेदृष्टेरविराशिस्तपोयुते स्वप्नेस्वप्नंतदा
दृष्टंनिश्चयेनेतिनिर्दिशेत् रवीन्दुशुक्रौदृष्टौचतयोर्वीपदिसप्तमः तदास्वप्नेनृपोदृष्टश्चंडेश्वरंनृपोदितम् इति
स्वप्नविचारः अथमंदावबोधार्थंवर्षपत्रीलेखनक्रमोलिख्यते प्रथमंमंगलश्लोकाः आशीर्वादश्लोकाश्च

लेख्याः ततः सम्बत्सरशकायनर्तुमासपक्षतिथिवारनक्षत्रयोगकरणेदिनमानरात्रिमानेष्टकालादिभिर्वर्षसम
 योलेख्यः ततोवर्षकुंडलीजन्मकुंडलीग्रहायासपूर्वकालेख्याः ततः स्पष्टग्रहाश्च तन्वादिद्वादशीभावसंभेदय
 श्वलेख्याः ग्रहाणां विशेषकावलपरस्परं दृष्टयोभावेषुचदृष्टयोलेख्यः ततोग्रहाणांमैत्रीचक्रलेख्यं ततः पंच
 धर्मीवलीनिद्वादशवर्गिकालेख्या ततोग्रहाणांस्थानदिकालनिसर्गकेषादृग्वलानिदृष्टकष्टसहितानिलेख्यानि
 ततोभावेभ्यंलेख्यं ततोवर्षेशनिर्णयतत्फलंचमुन्याफलंचलेख्यम् ततः सहमानिसहमकुण्डलकोलेख्याः
 ततोऋषिरिष्टभंगौराजजोगराजयोगभंगौचलेख्यौ ततस्तन्वादिद्वादशीभावविचाराद्ग्रहाणांभावफलानि भाव
 विचाराद्देवयथाभावस्थानिसहमफलानिलेख्यानि ततोवर्षप्रवेशोदशाविषयविषयसंगेनादशातत्प्रवेशाः
 कश्चिलेख्याः ततोदशाफलानिलेख्यानि ततोदशामध्येतदंतर्दशाफलसहितालेख्यं ततोद्वादशमासप्रवे
 शमासकुंडलिकास्पष्टाद्वादशीभावसहिताः मासेश्वरनिर्णयमासेसफलमासेश्वरफलसहितोलेख्याः
 ततः मासप्रवेशमध्येदिनप्रवेशकुंडलीस्पष्टग्रहाद्वादशीभावफलदिनेश्वरनिर्णयदिनेश्वरफलंदिनदशाफलंय
 थासंभवो भोजनमृगयाखेटकस्वप्नादिसहितालेख्या ततोप्रिमाब्दप्रवेशकुंडलीसहितोलेख्यः इतिवर्षपत्रीलेखन

हा० कमः निर्मथ्य सत्ताजिकशास्त्रसिंधोसमूहोहायनरत्नसंज्ञः सदर्षपत्रीकरणोद्यतानां ज्योतिर्विदां कंठविभूषणा
र०३० य ॥१॥ वितनान्यः पदेषां तु सिंधो मथनजंश्रमम् इति संचित्य सोमेशत्वं दधौ रत्नमर्पितम् ॥२॥ पृथ्वीपतिमहा
७० वीरश्रीमत्साहसुजन्तिके श्रीराजमहलस्थेन मया ग्रंथविनिर्मितं ॥३॥ योमोमासरुनेः समः करहतो योगस्तिथिः
स्थितिस्थिस्त्रिवारादिते सहर्धसदृशं भंसर्वयोगेषु नः भूवाणाक्ष १५ ५१ कुंभिर्भवेष्टमिति ग्रंथस्य तावति प
स्तमन्ये गणितद्वयज्ञकमलप्रोद्धो धनेभास्करम् ॥४॥ ॥ इति श्रीमद्देवज्ञाचार्यविरचिते देवसादरात्मजबलभ
द्रविचिंते हायनरत्ने मासप्रवेशादिविचाराध्यायोऽष्टमः ॥ समाप्तश्चायं ग्रंथः ॥ वाराणसीप्रसादेन नियोगेन तु
मत्ततः ॥ काशीसंस्कृतमुद्रायामङ्किते यं विचक्षणैः ॥१॥ काश्यात्रिपुरभैरवीसन्निधौ श्री ३ युतबालबृहत्सहबालवृ
फर्तहृत्तरायणसिंहजीत्यभिधायुजो निकेतने काशीसंस्कृतमुद्रामन्त्रमङ्कितम् ॥ संम्वत् १९२५

॥ इति हायनरत्नसमासम् ॥

